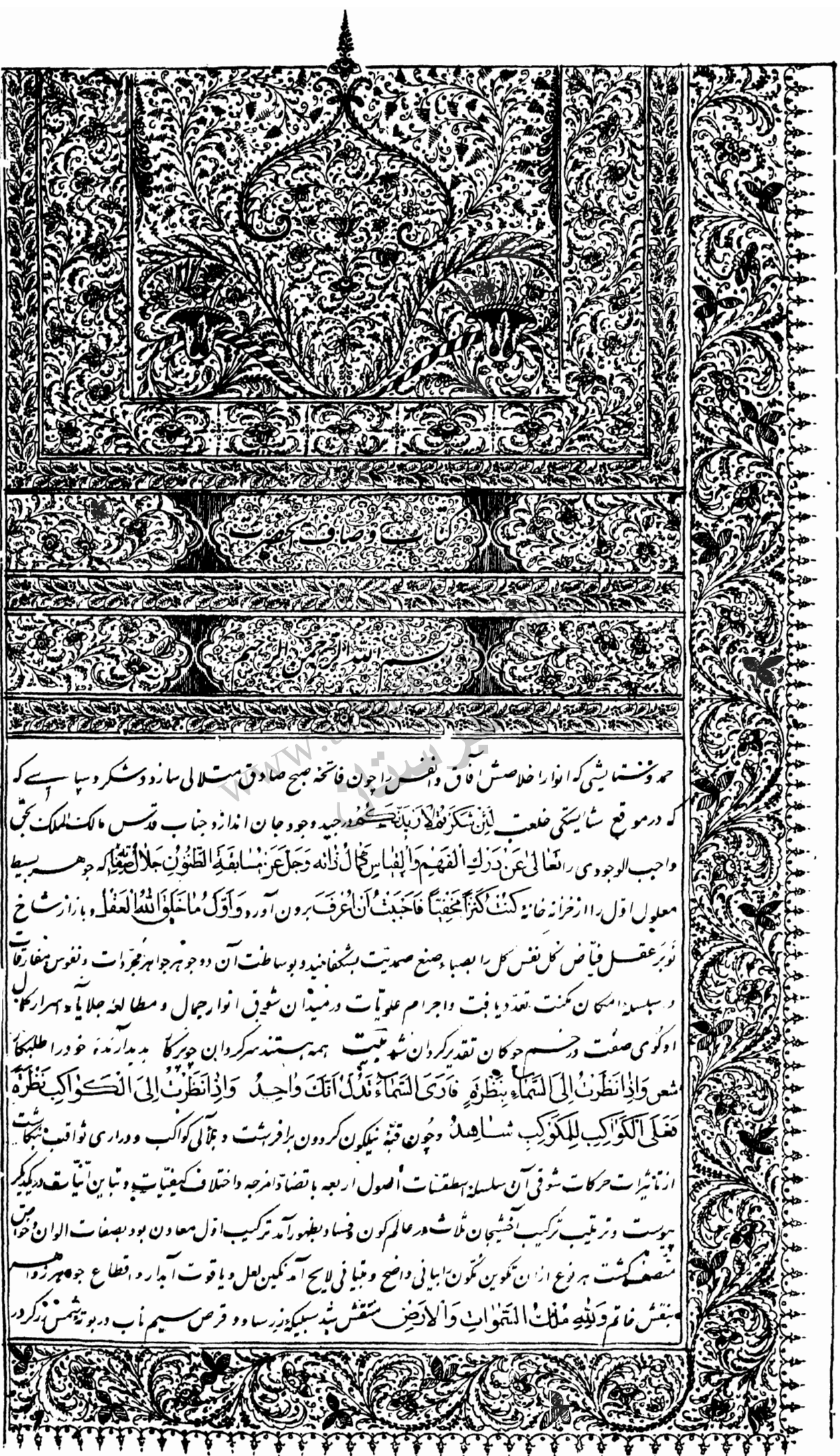

میرزا تقی

کتاب
منشآت و صنایع
اخضره در بند مرموز
بایستام بنده خاکی
محمد محمدی اصفهانی
مطبوع گردید

و امین

حمد و ستایشی که انوار خلاصش افق و نفس را چون فاتحه صبح صادق مستلای سازد و شکر و سپاسی که
که در موقع شایستگی خلعت این شکر و سپاس را بپوشد و جود جان اندازد و جناب قدس ملک الملک تجلی
واجب الوجودی را تعالی عن ذلک الفهم و الفاسیر کمال ذلله و جل عزه سبحانه القون جلاله تعالی که چه بسا
معبول اول را از خزانه خاندان کنت کثر آنجانبها فاجبت ان اعرف برون آورد و اوّل ما خلق الله العقل و بازشاخ
نور عقل فیاض نخل نفس کل را بصبا صانع صمدیت بشکافند و بواسطت آن دو جوهر جواهر مجزئات و نفوس مغزات
در سلسله امکان کنت تعدیافت و اجرام علویات و زمینان شوق انوار جمال و مطالعه جلایه و همراهی
او کومی صفت در جسم جوکان تقدیر گردان شد بخت همه هستند سرگردان چرخ کا بدیدارنده خود را طلبکار
شع و اذا انظرت الى السماء ينظرون فارى السماء نذرا انك واحد و اذا انظرت الى الكواكب نظرت
فعلى الكواكب للكوكب شاهد و چون قبه نیلگون کروون برافروشت و جهانی کواکب و دراری ثوابت و ثبات
از تأثیرات حرکات شوقی آن سلسله سطحات اصول اربعه با تضاد امرجه و اختلاف کیفیات و تباین قیامت در یکدیگر
پیوست و ترتیب ترکیب آشیان ثلاث در عالم کون فساد بطهور آمد ترکیب اول معاون بود بصفات الوان و حواس
منصعشت بر نوع از ان کونین گویان بیانی واضح و بقیانی لایح آمد کین لعل و یاقوت آبار و اقطاع جوهر هر دو
بنفش خام و لله ملك السموات والارض متعش به سبک و زبر ساو و قرص سیم ناب در بهوشش زگر در

در انضرب ایما و سکرش کن کل کلمه لایب دلیل علی الله و لحد بر چهره وجود و در ترکیب ثانی نفس سبانه
 از پرده توری عدم در صحنای ترانی وجود خرمید و روی صفات معادن مجتمع آمده بطعوم درونج و قوی جذب
 اسماک و نشو و نما و تولید مثل و تصویر نوع مزید امتیاز یافت و سر جزوی از ان بر وحدت صانع و موجودی و صفت
 بر بهیت زاید نیست و لیلی قاطع و برهانی ساطع شد کبرک طری بخت سگری شعری علی قصب الی تجد شاهدات بآن
 الله لیس له شربک رسم کشید و صفات الواح و اشجار بقلم حضرت و نصرت از معنی نما شطرنج و در فیه الاصلها
 سخا بر زینت قامت شمشاد و سر و آردا قامت صدق بندگی را باذان شعر الله اکبر خالق الاشياء و مکرر الاظلام و الاشياء
 و صبح و شام بهیات رکوع گرفت بهیت تسبیح حمد نشر ثانی می نمیکند در کوه سکر یزد و بر شاخ کل صبا و در
 طور ترکیب ثالث نفس حیوانی پای و در آینه خستماع خدا و خواص آن ترکیب در وی مستعمل و بهیتی دیگر از دایره
 شہوت و غضب کنت احساس قدرت و حرکت ارادی که غنچه جان و قوی بود مخصوص شد اصناف طیور و
 زوایای او کار بالغان ترتم و تقرید و انواع و خوش و سباع و دنیای و جوار و اجام و تبسیل و صیاح و تصویب و
 ضروب سواقم و بهواتم و اجزای خاک و حجاب ایما بکر الله خالق کل شیء و هو الواحد القهار کویان شده
 الا که الخلق و الاشرار بآذ الله رب العالمین چون نوبت ترکیب بدرجه رابع رسید معشر بشر را که نوع الانواع
 بود از تربیت آبابی فلکی و اتمات عنصری در شینه ارادت برابر تکریم و ربان و تو ما فو ما خال الخ لا کبر رب
 بعد از آنکه در کارخانه لفظ خلقنا الانسان فی احسن تقویم پیروی جسمی او قابل صورت صورت کفر فاحسن صورت
 گشت او را در مقام لفظ آتانا خلقا اخر فبارک الله احسن الخالقین مزینتی دیگر و آری این اظهار کرمت کرد
 و بصورت مزاجی نزدیک با عدال کمن یوکر نفس طاهره و بنید و بشرف قوه عاقله که بذر ذی الله بلا واسطه و بدین
 صفت خاتمه اوست شریف و لفظ کرمنا بنی ادم از انانی و شت و در مارج استکمال فضایل ذاتی و معارج
 استقلال به معرفت توحید باری عظمت قدرته بدرجه و تفکرون فی خلق السموات و الارض با شریات خلایا
 الیل و الی الاکباب و الی الاکباب ترقی میجوید و شبیه نفس با بعد از تکلیف بهوش تکلیف میاید چنانچه صورت
 موجودات را عاکی و در سلک ملائک مقدس و نفوس مفارق و عقول مجر و بشرف انعام عالی شود و از حصول آن سده
 استعجا و بعیشی و دراز شایع زوال و عمری مصون از لافحه کمال و فرجی بخوف آنها و لذتی بی نعمت انقراض مالا عین
 و ان و لا اذن سمعت و لا خطر علی قلب بشر می باید که جنات بچی من نخنها الانهار خالدين فیها و لا
 هو الاصل و انوم این حمد بیغیس و مالی این پاس بینتها شامل رسایل صلوات و فواج روحیات چنانکه مرسله
 حران فروس از بهرت نسیم آن صورت مصنع مخرک فی بحر الحبیب حمایک کرد و در آشنای ثانی آن
 ثبوت عرصه دل چون رخ و عارض بنان کل و بمن بر دامن شعر علی المصطفی الوضاح و جمعا محمدا علیهم

کان چه عالی مای ملک آرا می بر پرست چون این نسخه که موجب نسخ مصنفات را باب پنج معانی بود و آن خریه خرم
 آسا از سخن زلف حروف چهره خورشید و اوش نمود الفاظ و معانی با عقول فضلا و بلغا عمل الحافظ غوافی در دلربائی آغاز نصیب
 و آن ابکار افکار بر یک از زبان نشی و مملی آواز میداد لمؤلفه بیخین تا سخن اندر سخن افتد با سخن اندر سخن را سخن را
 من بحقیقت از سیاق این ترسل و منط سخن طرازی حسن ابداع و اختراع قضیات منثور و منظوم و تلویحات منظوم
 حکم سبحانی و حکم لغوی و خطب قسری را بار از شهرت بیگیت و در غیرت آن اشاع و یکبار در عایت حقیقت و مجاز و محض اسما و
 اعجاز و تناسب صدور و اعجاز در صورت تشبیهات نازک و تشبیهات مرغوب و ابهامات جایک و اوصاف خوب
 روان بی محمد خازن از کفست شعر دعوا لا فاصیص والا نباء ناجیه فمأ علی ظهرفها غیر این عباد و الی
 بیان منی بطلونی اعنته بدع لسان اباد در فن اباد و مورد کلمات عطلت زهرا علی باض و ذکا
 فونی اجباد و نازک آلا عبد الحمیدها و این لید کجای فی بی جاد نداشت افرو و و حبس با ناز
 اسباب جهانگیری و جهانگیری و کمال بطش و سیاست و دفر سبیل و استعلاء و روع میمون چکیر خان و ترتیب لشکر کشی
 و دشمن کشی و آئین موافقت و مطابقت و شیوه شهادت و شجاعت ایشان که در هیچ عهدی برین سیاق معهود نبود
 و از هیچ تاریخ برین نظم مطالعه نرفته معلوم و محقق شد برین منت عطا ملک را ملک عطا بر صاحب و ازیت فکیر خان
 دیوان صاحب دیوانین و حاوی مرتب کشت شعر و اذاهما اجتمع الینف منزه بلغت من العلیاء کل مکان
 پس در نوبت خانی میمون و عهد دولت روز افزون پادشاه اسلام مالک قاپ نام یان بکنده بهمت خاقان غلام سلطان
 امن و امان اهل یان خان خانان جهان غازان محمد سلطان خداوند سلطانه که عراض ممالک عالم با نوا معدلت شامل او
 مانند خلد برین است کشت در باغ دولت مورد از خاشاک کفر و ضلالت نود و اند ساله پیر بسته کناس مجوس و معابد
 هنام را مدارس علوم و مساجد اسلام ساخت و اعلام دین پی ای عیان آسمان بر فرخت طنطنه دین محمدی از بد به کول
 دولت محمودی مزید پذیرفت و در خیابای سینه مشرفان که مناسبت کیا کفر و کناه بود غنی توحید و با شجاعت و کمال
 او است قنوه با شیر شمه آفتاب بریت تعد جابر قبول الذی ان المؤمن منفع فله هم لیکر الله کشت متوالان و برین
 ملت جنیف بصدق عفا و قدم کلد و در بیک خطه کفار اترار بر ابرو شمار صاحب اسرار شد و قالوا الحمد لله الذی هدانا
 و ما کنا لنهتدی لو لا ان هدانا الله بدین مقدمات مجموع حکایت غزوات و اجتهادات محمود و سبکبازان در دین پر
 و او کسری که بطون مصنفات افاضل بکران مشحون است بر بارز استیفاء سراسر خوشنود و در شیوه جهانگیری و
 کامکاری با صداقت سن و نصارت غصن عمر کوی سن از جهانداران جهانیده و خاندان تجرب یافته بر بود و بلاد و عباد و طر
 و اکناف بین فرست و حسن سیاست به مهور و سرور شد لمؤلفه عالم از علش جهان بود و خرم شد کشت فتنه جز در چشم خزان
 رخنه جز در عهدش ان شعر البوم انجرب الامال ما وعدت و اذرن المجد افضی انما الهو و ردت علی الدنيا

نخوس

چکیر خان طابنی

بارس بل سنا حدی

و جوس غازان موافقی

سنا اربع و تسعین و شصت و شصت

و از بدو استعدال چکیر خان

استقرار سلطان

بر سر

سلطنت خود و ده سال

بِکُتَابِهَا وَأَرْضِ الْمُلْكِ وَالْإِسْلَامُ وَاللَّهُ لَهَا مِ سَعَادَتِ وَأَهْلَامِ دَیْتِ وَنَمِیْکِ سَبَدَه دَوَلْتَوَاهِ لِمَقْصَرِ خِیْطِ
عَبْدِ نَبِیْنِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ خَيْرَ اَمِنْ وَاَلَا هُ سَوَاحِ خَاطِرِ وَطَیْرَانِ وَجَوَازِ بَکَرَتِ دِرْجَانِ آدِنَا فِی عَرَسِ
بَدِیْعِ رَاکِ کَلْبِ فَضَالِ عَالِی سِتِ عَالِی بَرَا یِ تَمِیْمِ عَالِی اَزْ عَمَلِی کَمْدَارِ وَدِعِ وَرُبِّ سَاوِی زَنْبِیْ خَلْطَا لَاوَانِ کَلْبِ سَمَکِ
فَقَطِّ نَسَبِ کِه دِهِنِ زَمْعِی زَسَرِ شَمِیْ بَرَا عِیْتِ دِرْپَا یِ غِیْجِ وَدَلَالِ سِکِشْه وَبَرَسِ سِتِیْنِ طَیْرَه بَرِ سَا یِلِ اَوَا خِرَوَاوِ ایلِ مِی فِشَانْدِ بَاکِ
شَعْرَه فَا اَنَا طَرَه مِّنْ سَحَابِیْ وَلَوْ اَنْتَی صَفِیْتُ اَلْفَ کِطَابِ بَزِیْلِ تَجْدِیْ دَکَرِیْ ذِیْلِ کِرْدَانِ دَوْرِیْنِ مَجْدِیْ نَامِ نِیْکِ پَاشَا
نَوْبَه وَنَحْوَه وَاَعْطِیْتُ طَبْعَ الْبَحْرِیْ وَشِعْرُ فَمِنْ لِي طَبْعُ الْبَحْرِیْ وَشِعْرَه وَبَعْضِیْ حَوَادِثِ وَقَالَعِ کِه بَعْدَ اَزْ اَضْرَامِ اَنْ
وَزَمَانِ شَعْبَه فَلَکِ دَوَارِ وَحَرِیْفِ بَیْهَرِ سَیْهَرِ سِتِ شَعْرِ سَبْدِیْ لَکِ اَلَا هَامِ مَا کُنْتُ جَاهِلًا وَبَا یُنِیْکِ بَا
اَلْخَبَارِ مِّنْ اَنْ تَرِیْ بَرَقَه طَهْرَانِ هَسْتِ وَازْ مَعْبَرَانِ کِیْفِیْتِ اَنْ بَا رَجَبَه اَلِ یَوْمِیْ بَا وَهَوَاوِ خَسْرَه شَعْبَانِ سَهْ سِتِ
وَتَعِیْنِ سَهْ یَوْمِیْ یَقْدِیْ عَمْرِیْ اِلِی اللّٰهِ فَوْضِیْ اَمْرَ اَزْ مَقْضُولِ وَمَرُویْ وَمَسْمُوعِ وَمَرَا یِ تَقْضِیْلِ وَاجَالِ بَرِ حَسْبِ قِسْمَا
وَقِتِ وَحَالِ دِرْ سَلْکِ کُنَا بَ تَهْطَامِ کِیْرَه تَامَسْ لَه اِنْ نَحَا یْتِ وَاحْ دَوْنِ اِنْ رَوَا یْتِ کِیْرَه عَجَا یِبِ شَمُورِ بَا عَوَامِ سِتِ
اَنْقَطَعِ نَبِیْرِ شَعْرَه اَدَهْ سَاعِدِیْ اَلِیْ یَعْنِیْ وَبَا عَمْرُکِیْنِ بَعْضِ سَبَا یِهَامِ فَاضِلِ مَحْمَدِ وَفَقِلِ مَدِکِ اَزْ مَطَالَعِ عِلْمِ
نَوَاحِیْ وَطَلْعِ بَرِ مَقْدَمَاتِ وَمَعَامَاتِ اَمَمِ سَلَفِ وَنُمُونَهَامِ اَثَرِ اِحْرَامِ عِلَویْ وَاَثَارِ حَوَادِثِ عَالَمِ سَفَلِ مَهْدِ عَقْلِ وَتَحْرِیْ
نَفْسِ کِرْدَانِ لَوْ لَه فَحَسْبُکَ اَلْوَالِیْنِ فَمَا مَلَکْنَه لَفَدْ کَانَ هَذَا تَرَفِ لِقَانِ لَدُو وَحِکْمَتِ اَلْحِیْ حَانِ قَبْضَا کِرْدِیْ بَقَا
اِنْسَانِ بَا شَمْعِیْ مَحَاسِنِ اَلْعَرُوضِ بَرَهْ وَالضَّاعِطَه طَوْبَهُ اَلْوَفُوقِیْنِ وَالتَّجَرِبَه بِخَطَرِ اَلْفَضَا عَمْرِیْ بَا رَسْمِیْنِ
مَقْدَمَاتِ شَرَفِ عِلْمِ کِه بَدَانِ مَجَارِیْ اَحْوَالِ مَقْدَمِ وَکِیْفِیْتِ اَلِیْ قُرُونِ مَقْدَمِ لَوْ لَه سِلَا وَحَرَا نَفْعَا وَضَرَا جَرَاوِ اَلِیْ
حُلُوَاوِ مَرَا سَعُودِ شُودِ وَمَعْنِیْ کَفِیْ بَا لِنَّجَارِیْ نَا ذِیْ بَاوِ یَقْلَبِ اَلْاَحْوَالِ عِظَمَه وَنَسْجِیْ یَا بَدِ وَحِکْمِ السَّعْبِیْنِ اَلْعِظَا
یَعْبِرُه وَفَمِنْ اَنْ یَعْبِرَیْنِ سَبْقَه یَعْبِرَیْنِ مِّنْ حِکْمَه نَعَابِ اَشْبَاهِ بَرْدَارِ دِلَوَانِ دِهَسْتِ کِه دَرِجَه مَحَا نَتِ بَا شُدِ وَنَافِعِ
اِنْ مِیْمِیْ فِرْقِ رَا اَزْ سَا یِدِ وَمَسُودِ وَفَا ضِلِ مَقْضُولِ چَلَوْنَه شَا یِلِ قَدَانِ مِیْتِ ثَبِتِ وَغَرَمِ جَزْمِ شُدِ لَمَوْ لَه لَقَرَمِ کِرْدِیْ
وَطَبْعِیْ سِتِ مَرَا چِنْدَا کَمْدِ دِرْ قَلْبِیْنِ وَتَفْصِیْقِ مَبَا لَغَتِ نَفْتِ مَعْنِیْ کِه اَزْ لَوَانِ مِیْمِیْ غَزِیْرِیْ بَا شُدِ بَا وَجُودِ تَقَرُّبِ حِیْنِ خَوَاطِرِ یَقِیْنِ
وَحِیْنِ مَنَایِرِ بَیْمِیْنِ وَشِیْیْنِ مَوَاقِیْتِ کَمْدِ شَعْرَه لَطِیْفِ اَلدَّمْعِ لَنَاوِیْ وَلَمْ یَطْغِیْ اَمْرِیْ وَلاَ زَجْرِیْ مَالِکِ اَلِیْ
وَاِنَّا الَّذِیْ یَحْوِیْ مَدَ الْغَا یَاتِ اَنْ یَجِیْرَ هَا لَیْ دَعِیْ وَلاَ یُؤْذِیْ حَتّٰی یَمْلُکَ اَجْرَیْ بِلَا اَجْرِیْ سَرْعَتِ وَهَکِیْ کِه پُوسْتِ نَبَدِ
بَرِیْنِ نَطَافِ دِرْ مِیْنِاقِ مَعَانِیْ جَوَا کِرْدِیْ تَبَرَا کَرَمِ عَمَمِ عَمَمِ مَحْبُوبِ شَد کَا تَمَا فَذِیْ خَبْتِ شُعْلَا تِ اَلْفَا کِرَهْ وَانْفَقَتْ شُعْلَا
اَلْهَادِرَهْ وَانْطَوَتْ حَفَا یَهَا اَلْبَادِرَهْ اَلِیْ کَانَتِ سَا رِبَه سَا کِرَهْ خَا طَرِ سَوَاوِیْ اَزْ بَرَه لَایِ سَبَدَه دَامِ لَایِ
وَخَسْتِ سَهَامِ کَلَالِ کَشَفِ مَضْرَعِ مَرَا بَجَرَا عِشْقِ تَوَدُّرِ شِیْشَا پَسِ مَهْمَرَه مِطْبَارِ بَرِشَا نَدِ وَبَطْنِ اِنْ فَا نَدِ بَرِخَوَانِ عَزْمِ
اَفْرَا یَا بَرَا دَرِوَا یَا خَا نِیْمِنِ بُو دِیْعِیْتِ سَهَادَه حِیْنِ طَلَبِ عُرُودِ اَزْ مِیْنِ حِرَا سِتِ اَقَا بَ خَشْدَه نِیْمِ مَرَا فَا ضَعِ اَوَا رِ سَبْعِیْ نَوَامِ

نکات
عبدالله بن عباس

این استقامت و استنارت و دوم بنا بر کجاست شهاب بر گوشه صفت و داغ و رای پرده متحیده ایجا ر معانی را زیور تصویر بسته ام
 و سر مجره سخن سانی بدست مجمره گردان هوالیک ما کر زنه بضتو ع بر کشا ده و در تخمین معانی و تولید نبات ضمیر
 انسج من کجاج افرخار جلیحه سحر با نموده ام و زو دست زده خمول پایال خیر است باز آغاز سودای دیگر نموده قبل الهافقه
 فی شرحها طول لمؤلفه از مشکل غمنا می تو فریاد می دل آه همه سیهات بر بادیل ناله طلب امید حاصل تو
 جرخون بکر زوید نکش و ایدل چون از استنطاق او خبر استکبار و استنکار فایده روی نمود با خانه ز روی و لنوا کفنی قسم
 ای مفسر آیات ضمیر و ترجمان لغات سرای ای چمن پرایی صلیقه معانی و نقش سبک کار کاغذی ز مانی لطیف ربانی دل کار
 و تکیه یکن و پای تثبت بر جای دار و سودای طیش خفت که در داغ مرکب داری ترک ده تا از دشمن و دوست قبیح ملا
 سر نشانی لمؤلفه با کفایت بخت می سخن پروازم ده شرح غم فراق و کسار ازم گفتا که نیم نیم من آهین سبک ممکن نبود
 که سن در آتش سازم قدم چون ازنی بود آتش بجایید و زبان صبر نغیر آغاز کرد مصراع فشین کنون و قصه آن کوی و گشت
 در جواب گفت دین طریق دمی بر آوردن و تهمی گذاردن ثبت نبود که چون سسر زده سودای خاصه چون در پیش
 سخن آرائی مدتی تا ترجمانی ضمیر پریشان تو کرده ام و خاطر را در کان حواش را از دست و غنبر بالین و ستر خسته چهل
 جریه راه روی من بعبید کاری تو چه بود امرو زمانه موسم رهاشت لب شعر زمان را بنای فیه کمال العجائب و الجفای
 الاذنب فو الذکر ای که بهنگام تحقیق لغت و بیان کمال بلاغت تا ثورات صمیمی لغوی نیکو نگار و مستقولات هر وی را بهر مطلق
 خواند جاحظ استجا حفظ از دانش خود نه بید و کسائی کلمه بر سر تهات پوشه نمری رکب صفت قلا ده تعلیم بند و در به راز خوش
 دار و حصین بیس شرمساری اندازد و در کشف مسایل نحوی چون بملائیکه فی قندیل اهلوا انحر یقین سماع عده رسا نه نفس خفاش
 صورت متواری کرده و دانی را زنی نماند و فعلیات مبر و بار و با ذابن الجلب مجوب شود و ز غمخشی رانج شود و فراتر بهر
 عمارت پسین بر دو این اعرابی را حد اعراب آموزد و محاله مساوی و مثالب او مانند لغات مختلفه در زبان کافه ام فیه و مجر و جل
 اقاویل صحیح او بهر قسم نسبت دهند و عین نقصان را بر جبهه فضایل او فایق شمرند و کلام چون بل غلط بر زبان رسد به اعتبار
 مانند تبدل در طریق طرح استعمال کند و گاه و بیکجا از تناوب سخن و تجاوب فتن با دلی کرم و دمی سر و کوبید بیت و مینج
 با در آهین چشم من بسیار و بهمن ز کس دل شدم که کشایم خراباب و با چشم و دین شعر هذیه غاه الذنب و سیهات
 فلا تخرج فما لانت شکمها لایچنین هر صاحب رای معنی آرای نماند و دین با قد طبع که چون با نامل استحال با طره پاکیزه و
 نظم بازی کند در شیوه رکب و طر و قریحه امرئی القیس قریح شود و در اسلوب مدح طبع از هر زبیر از هر لطایف کرانه جوید و در
 اعتدالات خاطر عذرا مانع عقد و تعذر گیرد و از او صاف خمر و ذکر سرور و غشی غشی گردد و بعضی سلاست الفاظ و لغات
 معنی و طراوت تکیب بلید و الجید و جری را جریز کوید و زو دق را فرادق و بغیر کث و سمر سمره در قسم تقریر زه مخمری بهر
 نغز و معترتی را از عربیت معترتی و اند و معترتی را بهرات آیات معترتی گردان این سمار اسم جلم نثار و کثیر را از تغزل بغنیل و شیر

دم در چند و هر سه از کثرت معادلت زمان و قلت معاودت اخوان حاصل عمر عزیز را بر تذکرات ابیات ابن المقرب مصروف نمود
 کرد و شعر الایمانی عیش من مکنکدا و اغضی علی الافکار اجننا مستهددا و کف اعدا النفس المنی قد کفلا
 انی موعدا بالخلف جددت موعدا اذ املت بانی فی غد ما یترنی و جاء غد فلک انذا وانتظر غدا
 و در بیدار و روزگار بی سب یا دین شکایت را و روز زبان ست لمولفه مرا و لیسبت چو نیا و کلمات حرب چو چشم یار و چو خسار
 بی آب دلی نمیده چه کفتم دلی چه کنه دلی چو ماهی بر سکت تفته و طبطبا دلی صبور بخت دلی ذکرها دلی نفور ز رحمت دلی
 عذاب دلی بافت بزمینای چرخ سیر دلی بر تش حرمان روزگار کباب دلی ز نیست نیست و نه هو شیاد و نه
 نه منبر جز عقاب و نه مستحق ثواب دلی که چون هوس بزم باشد شش باشد کهی زانه رباب و کمی زاشک شرب
 دلی که چون گداز یاد نیکوان کردو چو حال حال مشوش چو چین زلف تاب دلی که بر دل او دشمنان بخشایند چو آرزو
 کندش و ذوق صحبت یاب غلط همی کنم این نیست دل سپر غم است که محو شش همه پنج است و بخوش قضا و بهر فصلی که اظهار
 فضایل را مستطفت و فائین علوم را مستودع چون بلبل زبان بر شاخساریان در ترنم آورد و در گلشن بخان بخان غنچه بچشم بنگار
 و در علمی معانی و بیان جرجا جزا جرجانی بخواند و در عذوبت کلام الکفی الکفاة را از زمره الکفاة شناسد و در درایت و کتابت
 صافی و وضی راصبی داند و بناسیس تخمین بسی را سغبه یستی و بهنگام ملح و نوا و ابو سعید رستمی را نوا در دم شناسد و در العاقل
 فمبلی را حلف جواب نه به سرعت رویت قابوس را ملاقی توس بنید و از قدرت حذف و هل این عطارا مانند الفصول
 تنوین ساقط انکار دای سب مانع و از روز امید شام شعری بیت بلبل ساور بنی ضبیل من الرقی فی انباها
 السثم نایق رساند و در شب آرزو و طیفه شعری غنایی من الهم ما فدا غنایی و اعطیت صرف الیسا
 القلب الذموع و غف الجحوج غنایی غنایان نضائیان مترتب باید و بهر موزون طبعی که در معرض بیان عوارض
 عروض خاطر خلیل با تو غل کامل و تعمق و افزاز رست توجیه الفاظ و اشباع معنی او و دخل نماید و یوسف عروسی که صدر نشین
 رسته عروسیان است در موقف عجز صمد را زنجیر باز نشاند و در تقطیع افاعیل چنان از دهشت معطوع کرد که میان فاعلات
 رمی و معافیل نهی همی است باز نتواند دایم روی و از بقیه محضت ایام مقیده شود و در کن وجودش از زحاف نسیم و از جفاف شرع
 هر سفاف غیر سالم و هر مشکلی که در نظم تعاصیر اصول کلام حاصل محصول را چون تحصیل حاصل محال داند و بهنگام شروع در شرع
 لغمان از خوان لغامی او نواله ساند و محمد ادریس در حلقه تدریس قلم بطلان بر سطر در دست کشد و مالک ملک و احمد بجمال حمید
 او مقتدی شود با غوص او در مسائل عویص فقه قول غزالی تراز و قفال دون القلین نماید کجول را سره قنبه دروید که شد دانه
 مناجات حقایق یعنی لفظ حاوی او الفاظ و جیز ناچیز آید و در ساطع و ساطع و ساطع و ساطع که اسباب حواس چون حسیقت
 و افاذل آینه تا و بلیات نخور حاف شرع آید و در ثبات حال قلت مناک کسره و میرش مندوب و مستحب مال و مسافرا
 متباج کرد و هر حکمی محقق که اگر سر درج حکم دارد و بهشتی نای ثاقب لای حکم رهن کبر و وار کمال غیر صاحب شفا را

الایمانی
 من العاقل
 الفصول
 الفصول
 الفصول
 الفصول

با صلاح اهل این فن مد کن
 اول از مصلح اول مطلع و حرد
 رکن خسر از کوسه

[illegible]

الهم
انده منی
شربت که
دیگر می خورم
کرده باشد بهینا
در مصلح و در لغت
معنی قصد
فرود آید

چون که در این کتاب
در بیان حال و سیرت
و در بیان حال و سیرت

نشان می دهد
که در این کتاب
در بیان حال و سیرت

مقالات یاران که تیر باران شامت علامت بود بسمع اشرف رسیده باشد خاطر سادگی چلیپا ساحت و چاشنی الکسل احلی
من العسل چیده و معانه میندازد کلابی بر اقص کل لون لونه از خرده دانی زبان بدشتی بر کشوده و بصدر زبان
زمین و زمان فرو میجو اند و در تجا و زحمت شکست بشع طغرائی اذا انا لمة الم عثرت دهر اصبت بها العناء فمن
الوم می ناید و بالام متنبی اذا انت الائمة من وضعی ولم الم المستی فمن الوم موم میگرداند مباد و اربا
فضل کثرا و در لاریت و توغل و تمل و نای در تعالی از قبل ان السفة اذا لم الهنة مامور پذیرند مایب و تنهیب ایشان
حوالت بنور ایشا و بدایت شامی روع ان صح منک الطوی ان شد الحیل باشد که این کربان با دین تعلید و طوطا فان کعبه
مجاز ترک ایدار باطل و انکار بلا طایل کیر ذوالامن باری ازین منزل تک سینه جت اقامت بیرون خواهم برو و چاکگیر
بر صحبت ایشان زد مصراع رفتم که مباد و میو خوش کیت نفسم نفس تو امنه حاضر بود از غایت نسوزی بر جان دل شوریده
در رفت و شفقت حاضر بمان و اطمینان زامی گفت شعر لا تزل حلن فما ابقیت من خلای ما استطیع بد تو ذیع و خلک
ولا من الغرض ما اقوی الخبال ولا من الذم ما انک علی الظلال دل بجهان عبادت خوف بهوت و در رفتن و مصلح بود و در ازار
خود و خواب چون عقل میلان نفس لوله و در لونی و در لونی شایده کرد و غر مسکت دل سسته و تامل و تاثیر رفتار و اطمینان
او بر قطیعت کلی تحقق دانست و سخن معقول شنید بر مقتضی من المعروف استماع کلام الملهو و لداری که از حضرت کرام غم
زدگان متعارف باشد به دل فرو و بطریق نصیحت گفت چیدن با جری با چرا شعر ایا کسان تجر فی مطلب فافه الطالب انصر
حالی نفس را که شوق شغنی آدمی دانست بر سالت بفرستاد و خاطر خامه را احصار فرمود و ایشا را با دل بهم با دل عاقلانه بر شلف
و تامل ترغیب کرد و بر عیب استیجاش و تجب تجب تجب و تامل و قدیم باز خواست بلیع و لرا از ک سکون چاشنی بد بد اید
خاطر باه صفا گرفت و غم پیوید و و نا کرد و از و در مقدم تقدیم تحت را و از و او شعر سلام علیکم و العهود و الحاکما و قد
جلازل لاشواق حدکما لها و لرا کرم پیوسید و چون جان در بر کشید و گفت ما را غم با رخویش کار خویشت بیا و بیا و با چه واک
شعر هلم الصیفة و المقلد و اذ الخیر المفعه خامه نیز بمواقت سیرا و ت بجا نید و در منی ایتی اذل من وید
بدین و بدینی که وقتی استماع کرده بود و مثل نموده است چندانکه قفا خردم از و چون مسمار پیشانی من سخت ترا مدد کار تابا شد
عاقبت از سر تیزی باین همه سر نش بر زار و زار قدم بر جاده مطاعت نهاد و شعر و قال امشی من الاسواق
فما لم استثنی و در و فرط ارا ملا خاطر به تظلم و عفو و اغماض ابل فضل که ساحت معالیشان را تفریق حوادث مسنون بود
و نصیای فضل از تفریق زوال محروس شروع رفت و اثر تجربه الامصار و ترجیه الاعصار موموم کرسیده و مؤلفه و زمین
حال و زمین مجلس بهین گلک و بر بهین کاغذ برین نقش حکایات و نیز نکت طلسم روایات چنین را تمام یافت که چون مگو
قان و نه من و من حسین و سماء با تخلص ملک منیری از قصی با و شرقی شکر کشید و برا و غدا قبل بالکری جوار و عدت و سار
بیا بر صوبه این از مصافحات و مضامین مد و خفا می فروم و در این احوال نوبت خایف و نجات پست بر

تصیت عادت رود کار جاکار که بطنی فیه جمع فی عظام مشور و لبش بر سال بی هادیم اللذان و تبیع یبع اذ اجاء اجلهم لا
 بساخر و ن ساع و لا یسقلی مون استوائت سر ابد کسیر د ما یهب الدهر فبالسجوده کان فخلد ان رجعت سلطت
 و سطوت لکرو شوکت تیس باوع و دافع کشت و از یاساء او عوض مذ یاس و ملک الا باهم نذا و طابین التیس و ذلک فی و اخر شهور
 نشه ست و حسین و شامه برادرش آریغ بوکا و قرا قزم که مرکز و ایر سلطنت و معسکر طلیعه دولت است مانده بود و ساعتین حالت او را
 دیده و غرور و داعیه هوس غایت شد بدین داستان تقعی مادی که در باله که بزرگترین خواتین منکوحه آن بود و موافقت کرد و از
 پسران شامی و برکتش و بزرگی بعضی پسرکان جفائی و ارقه ای اغول پسر کلکان این ای را نصرت دادند و او را بجائی
 برداشت بیت یکی را برود و دیگر آرد بجای جبار مانندی که خدای از دیگر سوی سپرا و تمکین برادر با پادشاه جان کشای
 چکیخان و دیگر شاه زادگان امراتش در و توافقی کرده معاون و معاخذ شده و گفت راه فانی قتل است اینی با وجود
 اما چنانچه خیال توق بند و بدین سخن کلام اختلاف از هر کناره در میان آمد حدیثی بود مایه کار رار شمع و ان النار من عود بنی نیک
 و ان الخرب او لها کلام چون آریغ در مقرر مملکت اصلی بود و شکر از جانب بوی نزو کیده مقصدی امر غایت شد و طریق
 و ترق جانی پیش گرفت و از طریق اسلاف و شیمت پدران نیکو خود را انحراف نمود و این قوسم بر خط راه استیلا یافت که شکر
 نو بنا کند و خانه که مقرر سر سلطنت باشد از زر رتیب سازد و در کارانش کتاب نشاند و می کرد و بیت خانه زرین چه ساری
 رای زرین بادت عدل باید مکت را کن اگر این بادت صاحب تخت و کلاه بی از خطا با روی را چون قباد چیدن کش
 مکت پین بادت باور شیتها و گردون ساز کاری کین لطیف بر کنار تخت مکت از زم بالین بادت کر و عروس سلطنت پیر
 عقد خلج ترک مهر خوشین از بهر کابین بادت روی در روی سپر کن چشم بر چشم کمار کر نظر در روی خوب و لطف چمن
 بادت پس ریلیمهای با طراف ممالک فرستاد تا خزائن موجود با هوامل متوجبات واجب را الیانه و کله و رت و انواع مویشی را
 چند آنکه ممکن باشد بپایه تخت اعلی که سپهر را دعوی رفعت در محاربات آن محتج می نمود و روان گردانند و از غایت بلا دایل
 بزرگان و همیزان و مهندسان و بیا آن و انواع مخفره سبب اساس و اتمام عمارت و تمدن و وطن و کثیر سلو و آن شهر که مکتب
 و هم در عرصه تحلی بانی آن بود توجه ناسب لغو غیبه جفائی کینی تام و قریبی عظیم در خدمت او یافته بود و محل اعتقاد
 و محرم اسرار گشته و صورت چنان بود که در مبداء جلوس منکوحه آن چون خواجه اغول و باقو پسران کیوکت خان فرزند
 صلیب او کتا تا آن مواطات کرده چند شاهزاده و نوینیان بزرگ بهرستان شده که منافع عدری نمایند چنانچه تاریخ
 جان کشای آن احوال را علی التفصیل شارح است منکوحه آن از منصوبه اندیشها و مخالفان خبر یافت و با سیر بهم حکم فرمود و اکثر
 باولا و احاد و تبعه اقدار مقبوض و بر تیغ یاسا معروف کشتند درین حال بزرگان جفائی الغواصه بوری و نیک و فی اغول
 و بجزی را بسبب صغر سن و غیر مقدر مخفی داشتند و از زیر شمشیر قهر خلاص یافته و سایه تربیت آریغ بوکا نهال قامت الغواصه
 آسان شود و داده بود و در کار هر دو را در شیشه اعتقاد و مطاع و صورت خلاص و اتباع کشت نادیده چون آریغ غایت یافت

اور نامزد فرمود تا در نواحی المایع خیام اقامت کند و آن حد و در ابراه حکومت محافظت نماید خزان ملک که ایلیان سبب اقبال
 شده اند آنجا آورند و آنرا بصوب قراقرم می فرستند چه المایع سرحدیت بن ثابت مرکز دارد و دیگر ایلیان بلاد ویرانه و بی شهر و کلا
 بر جای افتاده اند و آنرا بکر پیوند و چنانکه ثقات مجازان روایت میکنند که از المایع تا پیش المایع مسافت دو هفته است و از پیش المایع تا
 خان المایع از جانب جنوبی بر ابراه بان که مغول آنرا یعنی اول که میزد چهل روزه راه دارد آنجا تا قوج که ولایت نمک است حد خدای
 از طرف شرق تا قراقرم از جانب شمال هم چهل روزه راه است و باز از قراقرم تا خان المایع و هم از آنجا تا قوج همین مقدار مسافت
 نشان میدهد بدین موجبات الغور روان گردیده و او شش ماهی تا بل و باقی کابل و روعتی مذکور و شکستی موفور دشت صورت
 چون کل بهر تن خوبی و پیش چون قل همه جان ریشی از المایع تا لنگت و کش و کاش و کش و کش آب آموی و قبضه حکومت آورد
 و لشکرهای جاتای اجمع کرد و باندک توت شکست و هلاکت و هتخانیافت خزان که جت آریغ بوکا پیش او آورد و خود را
 برگرفت و بار و کار بار شد و عدوت اسکار پس خواست که از اطراف فایز و آسین باشد و در تمشیت امور سلطنت و راضی ختم و تا
 ممکن چون چکمه خان در مبداء خروج به طرف نوینی بزرگ با لشکری چش بزرگ می فرستاد تا بهر کجا بر ترقه طاعت و ایلی و دیندار
 کند و آنجا که تهر و تهر و نماید و تیکیل بی نهایت تقدیم رساند حکم فرمود تا سپهران چهار گانه سپهری میری را با هزاره سپهره سپهر
 و نوای سپهرخان و طایقان و علی با و و کاک و کاک و بامیان و اورغین و بفرستاد و هزاره تولی تان و نین بود و هزاره پوشی
 و چکمه ای و هزاره جاتای بیرون و نین و هزاره اوکاتان ملک بوغا و سالی که سگوفان بر تخت خانت استقرایان و چکمه
 دولت جاکیش بر مناکب افتاد و مؤلفه و السعد بالله فی الراد و الطفل و الجند فی التملک و سالی بها در ابراه آنجا
 فرستاده بود و بر تات آن لشکر حاکم مطلق گردیده و ایشان را بجز و حکم و شراست طبع و جوی نفس و عظیم تشکی بود و الغور
 این حال نیکی اغول و سادای ایلی را بکنا آب آموی فرستاد و حکم کرد که نیکی اغول بکومت بخارا بفرستد و محافظت آن حدود
 نماید و سادای ایلی سپهره هندوستان رود و امرا هزاره را به لشکری که در زیر لایت حمایت ایشان بخان بقایه تباعت داده
 استمال کرده با نقیاد و مطاوعت خواند و سالی بها در اگر فرستد بخد مت الغور فرستد بهر جهت تمشیت ممتی را که بدان مأمور بودند
 پیش گرفتند نیکی اغول در دیار ما و آراء التمه کوی دولت و در خیمه پیکان مراد آورد و بر عایت لشکر و حمایت کشور قیام نمود و از آن
 اوکاتان با نیکی سرقت و بخارا بکومتان طایفه و بوقا بوشا مغرض بود و بقاعده بهنوز ایشان به شرا برقرار مقرر دشت و
 سادی ایلی هر عاقل و قلع تیمور و تیمور بوقا و سایر امرا و خنده را استمال کرده طبع و خاضع گردید سوارانی که با اقوان و قران
 سخنین مبادات سادات لَنَا النَّاسُ حُلَّ وَ الْبِجَادُ سِرُّ لَنَا الشَّيْفُ شَيْفُ الْحَدِّ حُرُّ مِیْ مَنُودَ وَ اَصْطَاتِیْ کَا مِیْ حُرُّ
 و مصاعب عمارک جان سپهر بسته چون تیغ خود سرخ روی بیرون می آید سالی را که از مرکز که و بقضا سالی بود و بنده نادم است
 آن لشکر مستحب خود ساخت تمشیت ایشان بفرستد و بخارا که و ملکی کما مِیْ طِفْطِیْ نَادِ مِیْ کَا مِیْ عِطْشَانِ عِیْ الْمَاءِ
 اما از این جانب آریغ بوکا چون عیسیان مجابره الغور قطع شد و قطع احوال پیش نظر آورد و دانست که خود کرده اند تمشیت بیت المایع

بموافقت چون پستی یافت روی برافت و سادی این حال این مذکورش جانش میرسانید موقوفه بخت زود دیده خون ببارید و
 برکت جوینت برارید و برفت چون دید که نیست چرخ را روی وفا اقبال تمام قهارید و برفت ثبت و قرار معلوم
 و خوف و هراس غلبه شد و قال امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه الصلوٰۃ والسلام لکل قضاء لیس
 و لکل در حال احکام و بجز وضع راغب آمد عیان اختیار دوست و تیراقت را رتیبست رفته بود لاجرم رکاب فرار کرد
 کرد و در آن نزدیکی قتلای شکر می چون حادث زمانه بکیرانه روانه فرموده بود تا پیر و تیغ جواب تیر و استکبار و نرغی تیر و استکبار و نرغی تیر و استکبار
 دولت بقایه اقبال داشت عازم خدمتش شد تا در باب اسباب مخالفت برادر و موافقت با دشمن که درین دو قصه طرف
 نقیض اخبار کرده بود عذری که یدار پیش لاجی فرستاد و معلوم بوصول و حصول آمد است از بعضی کیفیت مجاری قصا چون ما بر دور
 حکم رفت تا اورا از طرف بسیار در آورده موقوفه راست خواهی بی ملاکس نه از ملک روزی بین الله بسیار شرف شمس
 یعنی شمول در حضرت کرد و در مثال اقرار جرایم را که موجب آن اعزاز باب اغراض بود اعتراف کرد و موعدهات جلی شمول
 صفت اصلی مانع شد که برادر ابراهیمی استغناء ملک آسیبی ساند بر روی بخش و جان بخشد و حیات زابتداء عهد آدم با برادر
 از بزرگان عفو بودست از فروستان گناه جناب شدن اوصیف و مشاء را که لغت ایشان عبارت از ان اطلاق و تعلق
 معین فرموده و اورا بایک خاتون و معبودی چند که کفیل خدمتی ضروری کرده می بدان یورت فرستاد و متکلمت سلطنت
 بمقام کربت و غربت افتاده چهره سلوک را بنا خن تغابن می خراشید و از کرده خود بر خود می چید چون از شراب غرور مست
 ناکاه در خمار صحبت ماند روزگار چون آب بر روی فرو میخیزد شعی و صبرا علی خبر الخمار و شریه بما قلت اهلاً
 للکوس و مخرجاً عاقبت خمار کن با یعنی و ذل الخمار الخمر من الخمر بهانه و از شراب در خود میخیزد و تا به صفت متملی شد و جام
 قابلس برکت جفا آید و شراب روشن که جوهر شرفسته بود بر خاک تر حال ریخت و ذلک فی شهر سنده ثمان خمیسین تبار
 و مدت خافیت او دو سال و نیم بود و از و پیری ماند و نام بیت اگر سال کرد و پیر و ولایت سحر خاک تیره ترا جانیست
 نزولیت برین معنی فردیتی که وقتی اتفاق افتاد شع و غرور لا بد من ان بزل فان کان یوماً و ان کان ألفاً
 تمسیم ذکر چون این بکر نیت مسعودیک که در مذهب بر رسم مکتوباتان با اسم وزارت موسوم بود و در حایه معالی
 اعشار مکارم و آثار بر محال و مقصوم بخدمت العو شافت و شرف کشمش دریافت و برقرار ملازم بن کی شد العو مظفر و کار
 موقوفه آیام رام و چرخ رهی و جهان بکام دولت مطیع و بخت مساعد زمانه یار در آخر شهر سنده ثمان خمیسین و تبار و در المایع
 بخت ملک نیست و علم دولت از چهر زکش آفتاب بگذرید و پیر غنه مادر مبارک شاه که خاتون فراغول بود و سیر جهان
 با سنیلا در قید از و اوج آورد و بغایت اورا دوست داشتی و اعداءهم اشفهم حبیبنا هر غنه را و خواهر بود یکی الجاسی خاتون
 که بهلا که خان اورا بر جیت قبول کرد و دیگری که خاتون صائن خانی با تو بود و اتفاق هست که نقش ندان با دایع بنوک قلم خراج
 در میان مغل چنان سه صورت بکمال حسن و بایستی و زیبای لطف و شایستگی نمیخیزد و هر چند تی خود پرست بود و دین اسلام

ماهر و پان شکر یز و غیره می نمودی و در خاک خاک تیره چنان تخته تابوت بدل شد که این بیت مناسب حال مدشعی و لم تزد
 الوصل الذی غاد نرقه و لم تعهد العرس الذی صار ما ماتت کانت او چهار سال بود پس مرا اتفاق کرده مبارک شای
 مملکت نبشت و غیره از زمانه برخواست لمؤلفه کای کردش چرخ چپ آری و بری هستی زوفا و عهد یکباره بری
 شای چوبائی و دوزی باز از پی ماتش و دصد جا و دسی سال بر بنامه بران بروی خروج کرد و کوب طالعش مذکور
 عروج در موضع خود شرح تمة آن ایراد کرده آید بمحنة فیه و طولی ذکر جلوس قبلاتان چون خصم خایت و فیه
 بوار کرفار شد و کلزار سلطنت از خاندان پیر است که تامة پادشاه زادگان و خواتین و امرا بدل راست و قول دست
 خط و اندک قلم و اسرار خط او امر قافی نه اند و در پیدا و پنهان و صیاح و مساخته و محم و مساخته و ریگان منها و باشند و در اوایل شهر
 شنه نان و چین و شکار و شهر کنجا فواختی و قویای بزرگ ساخته بودی که مطالع از مناقص مجبور او تا و اربعه از نظر مناس
 و در بود آفتاب بنقطه شرف آفران یافت از سقوط جرات ثلث و یک نشود و جوش آمد و طیور با الالف بالوف و در زمره جزو
 لوائح ریح حایل شاخ حایل البزم بوس کنار و صبح شام مایل ساخت قوی باقی خاص افعال شخصی و فنی در کار او و دو غایب
 اطفال بات را از نواد و مخالفت پیش کاران چهار کانه تریب تربیت از سر گرفت حریف نامیده در ستمکال اطفال جسم بر بیت
 تناسب طبیعی دست صنعت بر کشاد که خدی موله و اسباب تولید مثل حبس طبیعت قنیا کرد و سید نقاش مصور و خاندان
 صفت برای بریک تصویر برداشت و روی زمین را بغرایب نقوش و عجایب الوان بجا شت شعی کان عبون الترخیس
 الغض بنها شتاوی کوی اعناقهم موائله کان شقیق الایزقین کواعب علیهن من صنع الجساد
 غلائل و فندجعت سوسانها فی خدورها و واضع الایتن حوامل و ضمیر حبل الصبرمان
 کانه مرازب فوق الهام منها اکال و نور قضبان الخلاف فبرزت اصابع لم تخلق لهن
 انامل تخال ازاهیر الریاض خلاطها مصایح لیل ما لهن فنائل و قد شرب ماء الغامر فانشت
 کما یشتی الشارب المتماثل فمن اتحوان نغره منبسم و ورد علی اکنافه الطل جائل
 قان خورشید طلعت کیوان ربت بر تخت کردن سایه عاصر پای خورشید صفت برآمد و عوس خایت اگر از حمان دست بست
 رسیده بود بحکم حصول کفایت و صدق صدق استحقاق و شهادت قضا و قدر و و کالت هو خیر ناصر و کفیل دست درو
 او ناده عقد زفاف بسند و کفتم لمؤلفه الدهر قد طاعتنا و عتانا قبلنا و الحمد قبلنا و الثناء عندنا قبلنا تقدیر
 بطبعی سیمینا لالی انجم و داری سحر و ثمار کرد و مشتری بر میز بهفت پایه طلیسان بران خسته علی سائر القاب زاهره مشرف کرد
 کیوان چون بند وئی حلقه در کوش چکب زنی قصر لوش اعلی ماه نو در کوش کشید بهرام برهم قوچیان خاص کر بر میان بست
 زهره زبیرا بر بساط کوش و کردن بر لبه بالید و اینک بر کشید لمؤلفه کای شاه کینه بند است کردن باد خایت تو چو طاعت
 میمون با و کر با نو کسی چو صبح صادق نبود ماند شفق غرق شده در خون با و تیویر جز الله خیر احافضا بنام فان بر موقوف

تحریر کرده تعزیه لؤلؤه اعاد که من شتر الحوادث فی الدنا جراسه لطف الله ما طلع الشمس بسکت صبح و غفران
غروب شفق بر باروی ووش بست نامت شایه ادا کن کر اگر زب حلقه میان بود قلاوه کردن ساخته و چون اردو شاه تیار نگا
ودا ندون بارگاه پیش تخت ملک پایگاه بهفت نوبت زانوروند بیت دولت نعم صباح کنان نوبت و سوار هر بهفت کرد
هر دل و بهشت در کشد مرغی که نام او صبح سعادت همراه را که دید بهشتار کشد و وزبان حال شعر و قد نطق الاشياء
و فی صوامت و ما کل نطق الخبیرین کلام معنی این بیت اعلای کر و میت کرد و غایب است بهشت است خوشه
عکس کو هر چو گاه است سیرتار کن فلک نیست بر برج بر کوشه و لکزه بارگاه است سقا یا توت شفا
لؤلؤه و کمن من مریض قد شفاه ارتشافها بحاسات و امواج زرتین سپین شعر عقار عقور للرجال
مدامه ندیم المنی راح تریح الجوابنا می پیوند خوانین ز بهر عارض خوب شامیل و فیهن سکر اللط سکر
من الصبی تغایب حلوا للفظ حلوا للشمائل باعقابها یجمل یوحس که کوئی شعری شامی از طرف قمره متوال
شد یا عقد ثریا بمقارب بدین سیر سو گشت تاره ترا دل بر بار و لطیف ترا زیات آبدار بیت همه طوق بر بسته و کوشور
بدست اندون جام کو هر کار همه رخ چو سیاهی صبی برکت فروزنده خود و خروشد و شک رزیمای زربفت و چنی قبا
همه پیش تخت شمشه بای ایاده و شافان لاله خنار چون سرو آرا که مشکاب و کل سیراب بار آور و لمو لطف
بر و پیش لعل سبل نغول از آنکه بی کنه آویخت از نه کامل نسین برست غم ز دل نشاند چون بر حالت هر کار آب سقا
از جهان بر طرف مجلس چ نیست در آن مجلس بهشت آئین صراحی صفت زانومی زوند و ساعده و شرایط و ستوس بجای می آورده
و ابیات ابورس مناسب حال می آمد شعر و ماضیه نار بخد به اُهِبَّتْ وَلَکِنْ بِهِ قَلْبُ الْحَبِیْبِ یُعَذِّبُ
عنا فید صدغه بخد به لئوی و امواج ز دغه بخد به بلعب ایاق شراب و قمر در لبت و صفت
حاکم من خیر لک للشارین و انهار من لک لم یغتر طعمه بر رسم دور و ایرکته و سواق جاربات و جوار قبا
یکت بهت جری نوال جن وطنی بود و اندون سده گاه و بارگاه از کل موی و سبل موی خوراوشان پررکت و بوی رنگامیش و
طرب و لهو و شاد چون فارغ شد ند پادشاه عادل اشارت فرمود تا کرد و نهایی بالش زرد و نقره و خردار به انواع سیاه و زیت
و معروف و معلل از مجملات اقطار و مصار بیا و رنده اقربا و خواتین و امرا را بر حسب مقدار و وفق استیصال حقی موقتی نصیبی موقر
ارزانی خواست و تجدید احکام و تاکید اساس یا سامان چکیر خانی مثل بر رسم جاکمیری و جهانانی برین فلک مطلق در صحبت
ایمان قمر سیر با کاف شرق و غرب اطراف جنوب و شمال متوال کرد و بنید و رایت معدلت عاتم و نصیب نام بر محمد یکت
الافلاک برافراشت و آیت بخش بخشایش بکشت شب تاب بر ورق چهره آفتاب بکاشت بیت عدل تو ملک را
پسری سخت بخت بکشت تو عدل را پدیری نیکت مهربان از دست تو دیدم کمر تیغ تو بلا بر کار تو کمر و کمر کج تو زیان از
تاثر عدل شامل او در و در و شبان کرکشان صفت کرک که سفید داشت و بارشیه الیف سینه سیمه و از سر تا زنی غایب با و از

اوجوز و عدوان صد منزل از شهرستان عدم آوارش غمناک و مستقیل عثرات بندگان بود مستقبل جرایم دور و نزدیک و هر یک حکمت
 میکت بکثافات بیست و بیست و صورت از هیولی منفرد میگوید و بیک رویت راسی کل را از خلیل امیر جمہور زایل می
 و نوع حسن ملک را ضل و ضل میست سهم سیاستش دفع حوادث شیم نام و واقع جاذب ستم آیام شد با وجان بزبان ملک
 آرازی خفشا مذ و در عهد و پیش بکس خسته شد ز زخم کردون کر زانکه شریف بود و کردون لاجرم از اطراف برین سکن
 که نام مبارک اورا بر بر صفتیکه نقود مذیانه سکر شکر معش بطریق نقل نقل حریف دل و جان ساخته اند و مجرہ اوقات را
 بخور شا و دعا سلطنت روبرو نهند تخر کر دایند جان شجاع و جان شیم مکارم پادشاهان و جان شد که جان باید طراوت
 آن آب کوثر در دمان آورد و نال قابل از جویبار شود ناء اصلها ثابت و فرعها فی السماء تا حدی سایه سار شد که طوبی
 را و چمن مدخل حسرت طوبی لمن ظل فی ظلہ بر چرخه حال نیست از اطراف چین و ما چین فی کل زمان و چین با اخطا
 مصر و شام و ششی مغرب حقایق متوجه ملک معمومی شدند و بغض عدل و بدل مغرور میکت تنبیت ز عدل اوشه باز سنجیت
 کلنگ زامن اوشه شیر سیاه بارشغال نه این فراز بر دور بولان چکل نه آن دواز کند در زمین بدین چشمال هر چند از محیط
 بلا و تا مرکز دولت فلک مدار و مربع مربع اقبال پادشاه عادل قان میریک ساله را هست ذکر اثر و یا سا و عدل
 انصاف و وفقت و کیاست صواب اندیشی و ملک آرائی از شستیل فواہ یقاع و مشا پر تجار و معارف و مجازان آن و بار تا حدی
 استماع افقا و مک سطر ای از ان مفاخر و شطری از ان منافحی آثار قیامہ روم و اکاسر و عجبم و خاقین چین و اقبال بحر
 و بنایه من و رایان بند و ملک ساسان آل بویه و سلاطین سلجوق تواند بود و شرح آن که نمودیت بتقطیل موجب استعراق
 این اوراق کشت اما حکم ان الظلیل علی الکثیر دلیل بعضی از محایل داب و مضایل ذات اورا بجهت ایراد کرده میشود
 تا از آنجا بر کمال نجات و دود و دنیاری است لال کیریہ از آثار دما و حکمت او یکی آن بود که با اهل فضل و حکمت و ارباب دانش نیک
 مناسبت بودی و ترجیب و تقریب ایشان را مبالغ و برخلاف خطایع اصطلاحی نونا و دستبند خطی کرد صورت آن چون خط
 شاهان و پذیر و خط و ید و نور صمیر و بران خط فرمانها با طراف ممالک روانه فرمود و از اچون صیت معدلت نو و مشهور کرد
 و چون طبعاً مجبول بود بر استمال قانون عدالت و استیجاب اسلوب ایالت هر چند آمد و انعام و فیض ارفا و سمیت
 لا مقطوعه و لا منوعه داشت بر اسراف و تبذیر اعراض معقول نمودی و با اعیان مملکت و اعوان حضرت تقریر فرمودی
 که چگونہ معضی عقل باشد یا معد و از قبل بل شخصی انبار باش سلف فرمودون و دیگر ابدست نومیدی سینه نباش دان
 چه بر کس که در غیر موقع زیادت از مالاینبی صرف کند لایم حاله در موضع اتفاق از بدل باغبنی متفا عد شود و کوئی مقصود از این
 اشارت قبینی بود بر حالت او کتا قان و اسراف ادبی رویت و بخت در جو و حسان و باز بدین آویل تمید قاعده را
 تاکید کردی که از پادشاهان عدل عام و سیاست شال مستجب نظام عالم و مدعی توام بنی آدم است و عقلا و نفلا پسندید
 و بایسته و شایسته چون نور در عده دیده ملوقفه لان العدل یعم عوائل و البذل یخص فواشده

و اگر به شندی روشن مای این معنی راتج نماید بیده عقل معلوم کرد که بجز مواد مالی استرهای چند اشخاص ممکن شود و در حق
 الناس غایبه لا ترام و اگر کج قارون و ملک سلیمان و عمر نوح کسی افسیر شود و در موارد آن مدت و مجازات آن کنت
 ارباب حوائج و اصحاب توقعات از طوایف اُمم چندان تابع و تراوف نمایند که اگر غیر متسلل بل متسلل باشند و بر تقدیر فرض محال
 که افاضت انعام و اذاعت احسان شامل افتد باری در همه حال استیفاء مطامع انسانی معتذر خواهد بود و تحصیل مرامی
 خوار غیر متبسر و نظر دست ارزاق خلائق باید کرد که اگر چه در ازل ازل مُقَدَّر گشته و بر قضیت مصلحت و حسب استعداد و اهلیت
 مُقَرَّر شده مشرعی محش حال بنور حلقه ان لا انسان لیه لکؤد می جنباند و نقل مکلف بال پای بسته و کاد
 الفقرا بکون کفر امیکر و دلی با فاضل عدل که جامع منافع ملک و دین و شامل بر مصالح حال مال است در حکم ملک
 حکم عالمی را امارت و بالعدل قامت السموات و الارض بر منصفه عدل حبله می توان داد و باز ذکر جمیل و غیر الذین
 و عوض الحائضین میان عالمیان باقی و باید گذاشت دیگر از اعدا ذکر جمیل و انجی و نشر عطف خیرین چنین چکا
 کردند که وقتی از اوقات کی از اعره اولاد و در شان و طرد و مضطرب و با معده وی از افراد شکر جدا مانده و بیت چو
 و تن از تاحق کشتست فرود آمدن بر سبسی ای حبت تمزایشان بر دیهی از اعمال پیش بالغ افاد است و راح رکاب
 و استقام جانب الحظ نزول فرمود و بواسطه تاج پوی و کفن و توجید نعقب و خوش حسیب و ما جعلنا هم جسدا
 لا یأکلون الطعام ائش اشتهاء طعام و تنوره معده اشتغال یافته بود حکم فرمود تا بطریق نزل از مطعم کوفتی
 و از مشروب ظرفی گنجی مشو طمانرا مطالبت کردند و پیچ کم و پیش دیگر تعرض زباید اتفاقا و دیگر سال و دس تن هم
 ازین جماعت که در خدمت رکاب شاهزاده بودند باز بران موضع چون علی الحقیقه مجاز نمائمان بود که کردند و الکس
 کوفت و ظرف گنجی تازه ایالی آنجا بحضرت قان عادل میسر وند و شرح حال از نزول کرت اولی و طلب نزل و عاود
 این طایفه در ثانی الحال و تجدید رسم غیر محمود و عرضه میدارند یعنی اندیشه آنست که علی مره الا بام بر این رسم ستم
 مانده و دیگری بر این اسوه حکم داند قان و دشمنان پسر را احضار کرده چنین انقباض بر چنین اقباض اذاعت و بزبان
 خشونت بازخواست فرمود که سائس این قاعده ناپسندیده از سخت تو بوده و البادوی اظلم و النایع که اسلم اگر نوب
 پادشاهی تو بخصمی شود و امور خایست از تقدیر الهی مخصمی ملک واری و رعیت پروری را برین سیاق رعایت خواهی
 اکنون چون با سارا و کمر کرده و بر زیر کستان که و دایع افرد کا رعشانه اند علی غیر المعهود فعل اندخته ماروی راسته نوب
 روی بکت روی مقابل مصاف یا غی میاوری و ببرق شمیر مصقول آئینه دل را از زنگار اخلاق ذمیمه صیقل ندی باز نظر در روی
 که آئینه اسکندری جزان نیست فیدازی پادشاه زاده در مقام استغفار اترام نمود که بر غرم مقامت با غی حمیه اقامت را
 تقوی کسند قان عالی بهت عادل پیش فرمود تا منطلقا را صلتی ارزانی داشتند و ترفیه خاطر و تخفیف نمون و تاملین
 احوال شبانه را مکتوب واد خاک عایشه بارگاه جهان بینا را که متعین مثل متعین نمود و قبال بود و زور دیده ساخت و زبانه

مستغنی شده بود لشکر را باستفاح آن اشارت کرد و محافظان قلعه شتا چون از گشادن دارالملک چین و لشکر کشیدن باین خبر داشتند
 مقدم ایشان بری روزگار دیده بود و حلو و تر احداث چشیده و سر دو کرم یل و بنا کشیده مثل فذلحلب الذهر اشطره
 پیغام فرستاد که در زمان صبحی چون نهال نورسته قائم بر کنار جویا عمر نیایی دشت و کلین بخت از شمال روح پرور نشانی
 ستمی از افعل و لا تفعل سکتیف فراغی حاصل و در مرتع بی غمی رفاعی شامل عهد معازلت و مناعات بود و در
 معازلت و مناعات شعر سلوکی کان فی خلج العذار و فعلی کان من غیر اعذار از پدر خود شنیده
 که فتح این قلعه بدست پادشاهی میسر پذیرد و تیر باید و معازلت و مدافعت و مصارعت و ماصعت مفید و مانع نخواهد بود
 لا یستطیعون حيلة ولا یهتدون سبیلا اکنون چشم لشکر اصباح نیست تا ایلم و مطواع و قلعه و مایه ملک الین
 بی خست و نزع و قراع از عقب ربکث دند و از قلعه بشیبا شعر اذا جاء نصر الله و الفتح هین علی
 المومع معسور الامور و صعبها خرائین و دفاین تسلیم کرد و شعر ولا تغیر بالذهر خذنا فانه یجب
 بلا معنی و بقلی بلا سبب در این مقام شمه از شرح عراض عربض آن ممالک و گشت خلایق و انصاف لغیر
 که روانه بشمار و یثات ستار حکایت کرده اند ایدر ادکروش صفت ممالک چین خترای سواد اعظم ممالک چین است بکجته
 عرضها السموات وضعی طولانی چنانکه مساحت محیط آن قریب بیست و چهار فرسنگ باشد سطح زمینش مغشوش از
 خشت پنجه و سنگ و اماکن مساکن از چوب افروخته و متوق تمام تا میل خوب پر خسته از آغاز شهر تا منتهی سه موضع یام
 بسته و طول منظم اسواق آن سه فرسنگ نشان داده اند مثل برشت و چهار مرتبه تساهل بنیان متعادل ارکان و حاصل
 تمایک هر روز به قصد بالش میاوست و گشت ارباب حرف تا حدیست که صنایع صنعت صیافت سی و دو هزار نفر
 در اعتقاد آمده اند باقی را دکت الیاس علی ذلک هفتاد و تمان شکر و هفتاد و تمان غنیمت را شماره در دیوان عرض
 و اوراق و فایز ثبت گشته با آنکه بعضی قلعه آساست بر یکت مواج از کشیشان بی کیش و کاهن بی دین و دیگر علقه قیام
 و خدمت و عبده او ثمان باشیاع و اوام که اسامی ایشان داخل شماره و عرض نیست و از عوارض و قلات معاف شده
 و چهار تمان از لشکری اهل جرات عیسایان که چون آفتاب و پس قیروان مغرب روی در کشید و شب چادر قیروان
 در سر عیاران چون خیال دایران شب روی آغاز نهند و طراران کند تاب داده چون طره معشوقان ساز و همنه کرده
 بر سر در بنه باو محلات و مجاز کوچه و شوارع و کوتهها در موضع معهود و پیش با حیات تمام بنشینند و دامن جملنا
 التوم نسبانا بر روی مردم دیده که بپند و بچکانند در قیاطه طحیه پوشیده بپوشند و در میان شهر سعید و شصت
 موضع پول ساخته اند بر سر آنها که رود خانه و جله غارت است منصب و شعیب از دیار چین انواع سفن و محابر
 احتیاج چندین خلایق بر آب روان کرده که تعداد آن در عدد دهنده فخر نخبه تا بقوه و خاصر و روزنامه محاسبان مستحق
 چه رسد و از دوام غریب اصناف اتم از گناف چهار جهت عالم که برای تجارت و طواری حاجات و چنان کلماتی مجمع

و بصایح روایع و نافع شریف استعد نمودار صنع بچون انجا و جواب آن بایک عود و قنفل بویا و استعاج و نواحی بربا
طوطیان کویا انا حدیقه محمد علی بنابه نهی روضه الجنان و یقطر فی مباراتی عبیر الغیر
کاللا فی فوضه عثمان الفار فی حمرة نجاراتی یحترق کالعود علی النار و یبوی فی الریح عن زوجیع
مثالیث العود و مثانیها هدیبل الفاری بالاسکار اکفا فی ندل علی وجود الخلد بالاشجار الذبل بالتواطی
و یبقوه بمداخج نزهاتی کصلا فح البلاء انواع الطواطی و الله مشکور علی فیض النعاطی و اسدال ذبل
العفو علی خطیئات النحاطی ما طوی الکنب طای و وطأ الارض و اطی دیگر در عهد دیگر خانان تختا
جملک خان با یخ بود چون قبله آن و غایت مزید اقتداریا ف آنرا باطل کرده اند در وقتی که آفتاب فقط شرف پیوسته بود
شدهی مرتب بنا فرمود چهار فرسنگ در چهار فرسنگ کوی این اعداد بر وفق محالی هست می نمود و آنرا طایه و نام نهاد و ارباب
جرف و اصحاب صناعات از هر جنس به انجا نقل فرمود و باندک مدت از کثرت و ازدحام خلایق مصری جامع گشت و از خود
زیب و زینت نوری لایع و بر طرف آن شمع قرشی که بر بان ایشان تعبیران کلخ غایت و بارگاه سلطنت باشد بر مرتب
چهار صد کام در چهار صد کام از الواح و خشاب منی ساخت و در آن هشت آباد قباب و مناظر که رشک عرف بیت معمور
و سقف مرفوع بود و بر فراخت اعماد دکن و صنایع رصین از جانب و ارجا با فنون آرایش و انواع تکلف و ماشین نرب
یافت عرصه زمین از اجاریشم مفروش و در وقت صنعت و حذاقت عمل تا مثل مضمون و طلسمات منبت بر آن ثبت
و منقوش و روان از شمش از نازکی و غرابت اقلیدسات متجرد و هوش شبتاک شباک از زو و نقره و اطراف شرفات
ابو انش منازل چون طرفه و جنبه و بره و زمین رسک خدیرین مشا به کرده و نمودار ارم ذات العباد
القی لم یخلق مثله فی البیاد معاینه هر کس که فصحی ساحت آن مکان و زینت زینت آن بنیان و دید شعر دای
الریبع رای الروض المربع رای الطود المنیع رای هلالن قدر کدا برین نسق امور دولت و اسباب منع منسق
یافت و ابو و آراء خاص و عام بر مباحث و مباحث منفق و چون آمد و عمرش از عشره و قافه بر گشته بود بل خشن
سبعین کرده شعر فذ شارف السبعین من اعوامه و دنت منبته و حان حصاده و اسود مشرق
لونه و نضعضت از کانه و ابیض منه سواده خواست که پسر مبین الجکین نام هم در حال جوده متصد
منصب استنابت و ولی عهد سلطنت گردانید و این باب با امر مشورت گردانید و او را در حکومت ممالک جایی ده و خبر
خانیته پای هند ارکان حضرت و پیشکاران دولت عرضه داشتند که هرگز این فاعده معهود از و اب و یاسا و ما و شای
ممالک کشای چکیر خان بوده که با وجود پسر منتقل امور سلطنت باشد مانند کان موجب کا و بیم که بر خانیته جکین بعد از آن
مصرع تا بر سر عمر خط بطلان کشند متفق باشیم و او امر او را با ذغان و استمال موافق ملی تقدیر مقتدر و بدیر خان
بود که ولی پیش از نموتی در گذشت و از هوش تاج و تخت و خنجر و رمایع ناز و بخت سخت که عمن یافت شعر فلیکل

مَفْجُوعٍ سِوَاكَ مُشَبَّهٍ وَلِكُلِّ مَفْقُودٍ سِوَاكَ نَظِيرٍ اِخْوَانِ بَرْتَمُورِ سِپَرِ عَمَلِ تَقَاتُ تَارَهُ كَرْدَنِ چُون نَوَبِ رَحْمَتِ
 بَقَا آن رسید و از این و از فاعل کی که و از بقا آنست خواست پست ایمان حضرت را حاضر کرد و گفت قوی نفسا پی
 ساقط شده و ضعف امتداد بین امراض و اعراض دیگر توافقی نموده قوت آورده اند و زمان کجج بیورت موعود از ما
 یزدانی نیک تنگ در سیده مصدقه ضمیمه و مخبوات خاطر را کشف باید کرد و خلاصه سراسر از مطویات اندرون
 اگر بر خافیت تیمور جامع افراد درست است و اجتماع در سلک تبعیت او محقق فهو المارود الا که عقود و عهد و اتباع
 عدم استیصال سمت انحلال خواب یافت بمصالح جواب چنان نزد کیم می نماید که هم مرز کفایت از آن مجبور کید کیم
 باز رانند تا شامت شامانه ما و از با ملک اینجا و خالصات اموال استر ضا کند و از تعلقه قلاعه این عهد که کار خلی
 پر خطر است متابی کرد و مبادا بعد الیوم تیمور بسودا و طمع سلطنت شیفت و شطط اغاز کند و لشکر از ریقه انقباض و
 اعتضا و تقاضی نمایند و در میان امور دولت پریشان نماند و تدارک حال پریشان متعذر تا مامت شامانه و
 و امرا در موقف عبودیت متفق الکیم گفتند تیمور مستعد اعتناق امر خانت است و حق علی ابن القسیران یثینه الصل
 و بعد از قان مالک رقاب و نایب مناب و بر صدق این نیت واقف من عنده علم الکتاب میت
 تقریر این سخن که همی گوید این بی داند خدای بل که شناسد خدا یکان در رؤتفات این احوال ناکاه جل کین بکشا و
 قدر است قضایه کث و در همه شکر سپری که حاجران تیر شدی برستی یافتند مصرع چون نیر جل رسد سپرد
 بهجت در شهر سه ثلث و تسعین و شمانه قان عادل در گذشت و نام بنکوفسانه اسعد الملوك من بقی
 بِالْعَدْلِ ذِكْرُهُ وَاسْتَنْدَالُهُ مِنْ بَاقِي بَعْدَهُ بِخُلْدِ اثْرِ سَعْيِ مَشْكُورٍ وَخَفِيفٍ لِلْاُخْلَافِ
 بِسَاطِ مَلِكٍ مَعْمُورٍ لَا بَيْلِي اِسْمُهُ بِسُوءِ صِفَتِهِ وَلَا بَيْتِي عَنْ صِحْفَةِ الذِّكْرِ اِلَّا اَيَاتِ حِصَافَتِهِ
 اینک از دستوری باقی گذاشت میت بیا کوی که پرویز از زمانه چه خور و برو سپرس که کسری ز روز کار چه برد کرد
 نهاد خزان به کیری بکداشت و را و گرفت ممالک به کیری سپرد نه هر که مال نبودش بقاقت نه برست نه هر که مال
 جهان داشت عاقبت نه برد ذکر جلوس تیمور قان هر چند پرا و این ذکر من حیث نسیب المال و در المال
 در تاریخ عهد باید و خان ملایم می نمود اما چون خستام ایام قیلا بافتاح صباح دولت او متعارفی و هست خواست که
 علاقه منیخ انفعاک نپذیرد و سلک این عقد بی واسطه جنبی متبرکیر و چه اصل و فرع با یکدیگر فرو و ج لایق تر و حلول
 جوهر در محل خود را حق تر کواکب فی بیج کلائی فی دنج بعد ما که قان نداع حق را
 اجابت کرد و از جنگین سه سپه ماند کبله ترمه تا نور کبله کلکی بود یعنی الکن و ترمه معلول شهادت کان آقا و اینی بر حسب التزم
 او امر فانی تا مور را بخانی برداشتند و در او اخر شهر سه اربع و تسعین و شمانه جمع فتداح آرا بکلیع افداح از
 موصول گردانید رمانی چون روز جوانی فرج فرای و پنجاه می ماند شب وصل غوغای غم زدای سریر دولت را اطلعت مملکت

نویسند
 قیام در روز

خود مثل حامل آفتاب گرد آید و محاط بارگاه نمیکند و در مرکز و فو لهو شط ساخت شعر نفوج بالعباء
 فرق سورده و جاز نفوج الدهر فوق سیه شهرادگان علی التناوب زانوی خدمت بر زمین ننهد و قمان بگشاید
 مختلف دولتها و متفق دولت روز افزون را و عا کفند چون روزگار از تاثیر فصل بهار خرم و خوش بود و باد به برف
 اندر و هوا و دراز غش زبان حال می سراید این شعر و کفش شعر فالور دین مصحح و مصحح والزهرین
 مکمل و منوج والثلج بسقط کالتیثار فقم بنا نلند بانبه کرمه لم تمزج طلح البهار و
 لاح نور شقائق و بدت سطور الورق بنفیع فکان يومک فی غلاله فضه
 والثلث من ذهب علی فیروزنج ساغر چون از نظاران بزم بهشت آئین خون در دل داشت صراحت
 استات را بطریق مسارات لب بلب اومی نهاد و چون نای چشم در ایشان کشاده بود و بر لب استراق سمع را گوش نهاد
 معلوم حاضران میگشت که اسرار ایشان را این رباعی رایع بود و کل حدیث جاو زایشن شائع لطیف
 از من چو صبا حدیث بلبل کرد بلبل ز طرب نعره زد و غفل کرد مطرب چو ترانه زد صراحی عالی از بهر عادتش نه غفل
 کرد چون غبت لهو مستفی شد و گوشت رایت هرل مخفی نامور قان روی بساختن مهمات آورد و تجوید رسوم قان
 عادل که سراسر محدث نام و در فابیت عام و مصالح بلاد و مناج طریف و بلاد بود و بریلج و او و پادشاه زادگان و نوینان
 و امرا و اچانکه هر یک بطرفی از ممالک و یورنی مغر و موسوم بودند بر فاعده معین و مقدر داشت و کس را علی حسب الرتبة
 و المقدار بریلج و بارزه و طبع فرمود از مرکز اردو که محیط معالی بود متوجه مقام و منازل خود گشتند اعیان امرای حضرت او
 او بجای جنگساکت و ترخان جنگساکت پیمان بخان علوی و عبد الله بخان سمرقندی با شمس بخان ایغور و میر خواجه سبحین بودند
 امروز که شهر سنده مان و تسعین و شتاد است بقاعده انتهای مناج آبا و استهای با حیا رسوم گزیده اسلاف که طریقه
 مثلی و ذریعه علیا و صاب و لسان و اخلاف اقبال یار تواند بود پیش گرفته و ممالک را بعدل و انصاف معمور و رعایا
 لشکر را بیدل و مراعات مطیع و مسرور داشته و این نصیحت حالت کتابت زبان مالاکره لم یلقه آبا و عظیم
 ابا فرمودند و اجداد تو جداد جهان فرسودند امروز که جای خویش دادند بتو باید که چنان شوی که ایشان بودند
 ایراد حدوث و اقع بعداد و بنیدکان جراید احوال در کار و دانندکان مضامین محایف آجا کتایندکان چهره بجا
 احد الی بنایندکان نصاریف شهر و احاب نوکاهم الله بن حنیف الواسعین چنین تقریر کرده اند که مدینه السلام و عهد
 و ولایت خلفای بنی العباس دایم از بنوس و بنس فلک در حریم امن و امان بوده و مغبوط کافه سلاطین جهان یابون و
 بنیومات آن با فلک اثر پیران شده و اطراف و کفاف آن بار و خنده رضوان و در زراعت و طراوت آبشار و در بهار و فضا
 آن طایر امن و سلامت در پر واز و از الوان نعمت و راحت و انصاف نعمت و تسمات بی تعداد عقل بخت و مساز
 شعر مشرب الخضر ماء بغداد نار موسی لقاء بغداد میم مصر اذل من الف

الْوَصِيلُ إِذْ لَاحَ بَاءُ بَعْدَادٍ بَيْتِ كِنَارِ جَبْدِ زُخْرَانِ سَيْتِنِ فُلُحٍ مِیَانِ حِجَبِ زَمْرَانِ مَادِخِ كِشْمَرِ
 مَدَارِسِ وَبِقَاعِ نَجُولِ عِلْمِیْ خَاصِ وَفَتْحِ دُرِّ آنِ یَا مِیْمِ دَسْتِ بَسْتِ وَپَا یِ سَكْتِ وَكَلَامِ حَیْنِ مَنَاصِ اَرَبِ
 مَنَاعَاتِ وَجَرَفِ مُتَفَرِّقِ اَزْ غَايَتِ چَاكِي شَرَارَتِش رَا بَرُورِیْ آبِ سِيَالِ نَقْشِ مِی بَسْتِ وَدَرْخِیَرِ صَوْرَتِ اَرَامِیْ خَا نَدَرِ
 بَرُورِیْ كَا غَدَا زُورِیْ جَلْبَتِ مِی شَكْتِ چَا كَمَكِ قَاضِي ابُو حَسَنِ عَلِيِّ بْنِ عَبْدِ الْغَزِيْرِ الْجُرْجَانِي بِدِينِ اَبَايَاتِ اَخْبَارِ كَرْدِ شَعْرِ
 سَقَى جَانِبِيْ بَعْدَادَ كُلَّ عَمَامَةٍ بِحَاكِي دُمُوعِ الْمُسْتَهَامِ هُوَعُمَا مَعَاهِدِ مِنْ غَزَلَانِ اَنْشِ تَحَاكُفَتِ
 لَوْ اَحْطَاهَا اَنْ لَا يَدَاوِيْ صَرِيْعَهَا بِهَا تَكُنُّ النَّفْسُ التَّقْوَرُ وَتَعْتَدِيْ بِاَنْ مِنْ قَلْبِ الْمَعِيْمِ تَرِيْعَهَا
 يَمُحُّ اِلَيْهَا كُلُّ قَلْبٍ كَأَنَّمَا لَشَادُ يَحْبَاتِ الْقُلُوبِ رُبُوعَهَا فَكُلُّ لِيَالِيْ عِبْشَاهَا مِنْ الصَّبْرِ
 وَكُلُّ فُضُولِ الدَّهْرِ فِيهَا نَسْعَهَا بِحَقِيْقَتِ آبِ فَرَاتِش وَجِدْ وَجِدْ خُونِ دُرِّو اَمْ مَعِيْنِ كَرْدِ وَنَسِيلِ ذَلَّتِ بِرِخَا رُ
 حِشْمَةِ حَيَاةٍ كَشِيْدِ رِيَا ضَرْفِ فَضْلِ بَارِ اَزْ صَوْفِ كُلِّ وَارِ بِارِ جَنَاتِ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا اَلْاَنْهَارُ وَرَبَابَتِ
 تَاكِ رِزَانِ عَاشِقِ وَارِوَسْتِ وَرُكْرُونِ عُرْسَانِ لَمْبِدِ بِالْاَلَمِ تَحِيْلَاتِ اِذَا حَتْمِ وَبِرْغَبِ شَرِيْحِ زَلْفِ مُجَدِّ اَكُوْرُ فَرُوْكَ اَشْتِ
 اَنَارِ بَا نَجْمِ مَعَارِلِ مِنْ جَنِّيْ نَارِ بَحْنَانِ اَرَا جَنِّيْ اَسْتَحَالِ نَمُوْدِ بِاَوَامِ بَرِزَانِ شِكْرِ عَاشِقَا رَا اَرْخِشْمِ لَبِ
 وَلَدِ اَرْخِزْدَادِ عَرَضِ اَنْ بَا عَرَصَكَ هُفْرُوسِ تَوَا مَانِ وَحَاصِلَاتِ اَمْوَالِ اَعْمَالِ اَزْ كِيْسَالِ زِيَادِ اَرْسَهْ هَزَارِ تَوَا مَانِ
 وَهَذَا الْمَعْنَى قَدْ اسْتَعْنَى عِنْدَ اَهْلِ الْخَبَرِ عَنِ الْبَيَانِ وَلَيْسَ اَلْخَبْرُ كَالْعَبَانِ وَرَشُوْرِيْتِ
 وَتَعِيْنِ بَسْتَانِ كَرَاوِيْ يَنْ حَكَايَتِ بَدَانِ خَاكِ عِبْنِ كَمَلِ رَسِيْدِ كَثْرَتِ عِمَارَتِ وَبَوَانِ اَمَانِ وَفُضُوْرِ وَتَرْتِيبِ وَنَسِيْبِ
 وَاَعْمَالِ وَرَأْفِ هَرْبِ عَشِيْرِ مَعِيْشَرِ زَمَانِ سَالِفِ نَبُوْدِ مَسْبُوتِ وَكِرْمَا هَبِيْرِيْلَادِ وَخَايِرِ مَمْلَكَتِ حَاكِي اَرْضِ وَرَحْتِ
 فَرُوْسِ عَدَنِ مَبْنُوْدِ وَمَجْمَعِ لَدَاتِ وَهَسْ بِيْ عَيْنِ وَرُوقِ غَرِيْبِ الْفَصَالِ بِكَمِ شَعْرِ هَوِيْ نَاقَتِيْ خَلْفِيْ وَقَلَمِيْ
 اَلْهَوِيْ فَاَنِيْ وَابَا هَا اَلْمُخْتَلِفَانِ اَيْنِ خِدْبِتِ مَسْطُومِ كَرُوْبِ تَوَلَّفِ اَوْدَعُ زَوْرَاءَ حَلِيْفِ سَهَادِ
 وَاَوْدَعُ فِيْهَا الْقَلْبَ طَوْلَ بَعَادِ اَسِيْرُ وَتَجْرِيْ مِنْ دُمُوعِيْ دَجَلَةُ اَنَقُ مِنَ الْمَاءِ الْفَرَابِ اَصَادِ
 نَقَطِ نَفْسِيْ شَوْقُ وَطَلَعْتَهَا اِذَا اَتَى رَاغِ مِنْهَا اِلَى وَغَايَةِ قُوَادِيْ حَجْمِ مِنْ لَذِكْرِ خَلْدِهَا
 وَصَاحِبِيْ شَوْقُ بَوَاوِ قُوَادِ مَحْوُلِ اَحْوَالِيْ بَيْنِ مَحْوَلَا يَعَذِبُ مَبَاهِ وَاخْضِرَارِ وَهَادِ
 مَصْدُوقِ تَسْلِيْبِ اَنْتَ كَرِ خَلِيْفَةِ السَّعْيِ بِتَدِ ابُو اَحْمَدِ عَمَلِ تَدِيْنِ السُّنْدِ اَزْ مَرُءِ خَلَاءِ بَنِيْ عَبَّاسِ بِزِيْدِ خَفَضِ عِيْنِ
 اِيْدَا وَتَغْنَمِ وَتَرَفِ وَكَثْرَتِ اَمْوَالِ وَنَفَائِيْشِ خَايِرِ وَاعْلَاقِ جَوَاهِرِ مَتَارِ بُوْدِ وَبُشُوْكَتِ وَعِظْمَتِ وَخِيْلَا وَكَبَرِ مَشُوْرِ وَكُوْرِ
 شَرَفَاتِ وَغَرَفَاتِ وَايَادِيْنِ وَارِ الْخِلَافَةِ بِاَكْيُوْنِ تَقَابِلِ وَبَا سَاكِيْنِ تَا مَلِ سِيْمُوْدِ وَارِ غَايَتِ اَسْكِنِيْ مَبَاهِ تَبِ وَ
 مَرْتَعِ سِرْمِ رَفُوْعَةٍ وَنَمَارِقِ مَصْفُوْفَةٍ خَوْرَقِ وَسِيْدِيْرِ اَعْرَضِ تَشْوِيْرِ مِيْسَاخِ شَعْرِ وَسَا مَبِيْدِ الْاَعْلَامِ
 لِنَحْطُ دُونَهَا سَنَا الْجَحْمِ فِيْ اَفَاقِهَا مُتَضَاعِلَا نَسَخِ بِهَا اَبُو اَنْ كِسْرِيْ بَنْ هُرْمِزِ فَاصْبَحْ فِيْ

أَرْضِ الْمَدَائِنِ غَاطِلًا فَلَوْ أَبْصَرْتُ ذَاكَ الْعِمَادِ عِمَادَهَا لَأَمَسْتُ أَغَالِيَهَا حَبًّا آسَافًا وَلَوْ حَلَّتْ
حَسَنًا لَمْ تَمُرْ حَسَنَهَا وَرَبُّكَ كَيْفَ بَنَى بَعْدَهُنَّ الْعِمَادَ لَا چهار صد خادم بخدمت درگاه مشغول
بودند با آنکه محرمیت حرم با حرمت دار الخلافه انداختندی و بیج آفریده را از ملوک ایام و صنایع و اناام و اشرف اطراف و ایام
زمان در حضرت پیش بر نبودن می پیش قباب مجد و معالی را شکلی بشاید جلالا سودا انداخته و طاقی طلسم سیاه از مهر خبر
صفت آستین فرو گذاشته از سلاطین و ملوک اطراف کسی کسبیده سدره طاق عترت و عقبه علیه خلافت تشریف جسته
آن آستین را چون دامن کسوت حرم معظم زیارت کردی و آن حجر را بنده محاجرتان بوسه دادی و مراجعت نمودی
شعشع و اذ اقبلوا بابوابك الترتب رَاوَالَا كَرَامَالَا اِرْغَامًا در عهد انابت سعید مظفر الدین ابوبکر انار الله
بر مانده مولانا قاضی القضاة المعظم مجد الدین اسماعیل خانی را بر رسالت سوی حضرت امامت فرستاد چون پیش فناء رفیع
و جناب منبع رسید بر استلام حجر و استسلام الزام نمودند از غایت تنگ و تقوی مستکلف بود پیش منی متخلف شدن
شرایط تقسیم رعایت کردن مصحفی در دست داشت آنرا بر سنگ و بران بوسه نهاد و معتاد چنان بود که در اعیاد و خلیفهم
رکوب فرمودی بر بسی براق صورت برق رفتار کردن بطوق زر و دستار چرمین و مطوق کرده و در ساخت و رسانم مرغ
مستغرق ساخته و از بطنان غیب در شان اوز منزه و عاء صابی جعل الله الخبز مقعدا فاصبته و الاقبال
غرة وجهه و اذ رالك المطالب تجمل فوائده و نبیل الامانی طلق شیده و فتح الفتوح
غایه شاره و سلامة العواف مثنی عنانه بر خواسته سوار شدی و طلیسمانی مانند شب و یخ و روز
دولت فرو گذاشتی با افراد سادات و یکبار مشایخ عهد و گو کعبه نجوم سپهر خلافت که فلک بدیده و در بین کواکب در آن نیت
و تجمل تا مل میگرد و در رضوان برای بخار از بخار مومکش غایه استقراض می نمود لعل لطفه قضا زوره خاک نسیم
سمندش ساخت و زور و دیده و خبان خلیل رضوانی از مقبران روا نیست که خواص و عوام توجهات و پرخیز و مغرور
نبیوات که بر قمر موکب بودی نسبت مواضع را گرفتندی برای تعجب و نظاره و کیویت احتیاط کردند از وجود استکباری
استکراه سه هزار و نیار در علم آمد بیت لعل لطفه چه تعجب کنی کسی کار تو خود نظاره در جهان مایه الا نیکد
نغمه نغمه مع الدیث احتشام و جلالت و کمال قیادت و مهابت مستقیم زبانه از آن بود که در این موضع استیفاء هیچ
آن توان کرد و در آن تاریخ شصت هزار سواران پاره و رسوم از دیوان عزیز موقوف و مرتب داشتند و قاید لشکر و
پهلوان صفدر سلیمان شاه بود و مدوح امیر الدین اومانی و مادر و ایرامورجه بر دوشیان صغیر و کبیر و شرابی مقرب
داشت و زمان منصب وزارت بوزیر مژده الدین محمد بن عبد الکت العظمی مفض و او فاضل مبرز بود نامم حاشیته
المنظوم والمنثور و ناصب رایتی المنقول والمعقول کرم جلی و ارجح غریزی داشت چنانکه مقصد
دعوی ابو محمد خازن نمی توانست بود شعشع و زپر و مایه العجب الجذانه وزیر علیه التماج امیره و

يُخَاطَبُ مِنْ فَوْقِ الثَّرَابِ بِخَيْرِهِ فَلَا تُعْجَبُوا أَنَّ الْخَطِيبَ خَطِيرٌ وَرَحَالٌ تَحْرِيرُ ذَكَرُوا دَوَسْتِي بِنِ دَوَسْتِ
 اَزَبْتِ وَاوَاكَرُو شَعْرَ وَفَالُوا فُلَانٌ فِي الْوَرَى لَكَ شَاتِمٌ وَأَنْتَ لَهُ دُونَ الْخَلَاثِ مَدَحٌ
 فَقُلْتُ ذَرُّوهُ مَا بِهِ وَطِبَاعِهِ فَكُلُّ إِنَاءٍ بِالَّذِي فِيهِ يَنْفَعُ إِذَا الْكَلْبُ لَا يُوْذِيكَ عِنْدَ بَيْتِهِ فَذَرُّهُ إِلَى يَوْمِ الْفَيْتَنِجِ
 مُسْتَعْصِمٌ بِدَعْتِ وَرَاحَتِ وَتَمَتَّعَ بِمَا هِيَ وَمَا عَيْبُكَ كَيْفَ دَعْتِ وَضَلَّاتِ بَاشِدُ وَرَمَدِ بِلُوكِ فَكَيْفَ خَلِيفَةُ
 يَحْقِ الْأَمَامُ بْنُ الْأَمَامِ الْمُفَضَّلُ الطَّاعَةُ عَلَى كُلِّ الْأَنَامِ مُنْعَوْدُ بُودُو بِنِ الْعَلَمِي وَجَسَدُ وَرَدِ
 وَصَدْرُ وَوَرْدِ أحوالِ سِتِّهِ مُتَقَرِّدُ الْأَلَمِيِّ الَّذِي بَطْنُ بَكِ الظَّنِّ كَانَ فَدَرَأِي وَقَدْ سَمِعَا

بلی شہر بان حضرت امامت وزیر را و قیقتہ استلام عایت میگردند و بر قانون ادب با وی سخن نمی رانند چنانچه واسطہ سر
 زده و آزرده می گشت عاقبت الامر عیار اعتقا و او با خلیفہ عهد متغیر شد و سبب اقوی در تغییر نیت و تکریر مکرر و احلاص
 بود کہ پسر خلیفہ امیر ابو بکر سبب تعصب و حمایت عاتق لشکر فرستاد و کرج را غارت فرمود و بعضی سادات بنی ہاشم
 ماسور کردند و بنات و بنین در فضاوت و خلافت مضعی جفاة عرأة حاکم این پسر از خانہ بیرون کشید
 وزیر در شیخ مذہب شیخ محمد بود بدین حرکت متاثر و متاثر گشت و این مکتوب از سر اظهار جنایا اِنْ يَخْتَلُ
 الضَّلُوعُ دَاءً دَوْبًا پیش رسیدن جالینوس فی الدین محمد بن نصر الحسینی کہ از جملہ اکابر سادات عصر بود و فرستاد و از مجرای
 این کلمات سحر آثار و مطاوی این معانی مغرور بخار بر کمال فضل و فضائل او استدلال می توان کرد و مَنِ رَأَى مِنَ الشَّيْءِ
 اَشْرَهُ فَقَدْ رَأَى أَكْثَرَ وَهِيَ هَذِهِ خَدَمٌ يَدْعَاؤُا لِنَبِيِّ وَشَاءَ عِطْرٌ مَنَدَلِي وَنَهَى أَنَّهُ خَدَمٌ بِهَا مِنْ
 التَّيْلِ إِلَى سَائِي مَجْدِهِ الْأَشِيلُ وَبُجْمَلُ شَوْفِهِ بَغْنِي عَنِ التَّفْصِيلِ وَأَبَانَ شِدَّةَ الْغُومِ إِلَى شَرِيفِ
 نِلَاقِ الشِّيمِ وَنَهَى بَعْدَ الدُّعَاءِ لِأَبَائِهِ وَلَا أَخْلَا اللَّهُ مِنْ إِنْجَامِهِ أَنَّهُ فَذَنْبُ الْكَرْخِ الْمُعْظَمُ وَدَسِ الْبَسْطِ
 النَّبِيُّ الْمَكْرُومُ فَذَنْبُهُ الْغَنَمُ الْعَلَوِيَّةُ وَاسْنَأَسِرُ وَالْحَصَابَةُ الْهَاشِمِيَّةُ وَقَدْ حَسَنَ التَّمْثِيلُ بِقَوْلِ شَيْخِ
 مِنْ غَزَبَةٍ شَعْرَ أَمْرٍ يَضْحَكُ الشُّقَاءُ مِنْهَا وَبَنِي مِنْ عَوَافِهَا اللَّيْبُ فَلَمْ تُسَوِّ بِالْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذْ هَبَ
 حَرَمِهِ وَأَرِيقَ دَمِهِ وَتَمَعَتْ رَعْمَهُ شَعْرَ أَمْرٍ هَمَّ أَمْرٍ مَنَعِجِ اللَّوَى فَلَمْ يَسْتَبِذْ النَّصْحَ الْأَخْصَى الْعَدُوَّ وَقَدْ
 عَرَمُوا أَلَا أَلَمْ اللَّهُ غَرَمَهُمْ وَلَا نَعَدَا مَرَمٌ عَلَى نَهْبِ الْحِلْمِ وَالنَّيْلِ بِلِ سَوَلَتْ لَمْ أَنْفَسَهُمْ أَمْرَ أَفْصَحَ حَمِلَ وَنَهَى
 الْأَخْدَامَ أَسْلَفَهُمْ الْأَنْذَارَ وَأَحْلَ لَمْ الْأَعْدَارَ وَخَاطَبَهُمْ أَسْرَارًا وَرَاسَلَهُمْ جَهَارًا شَعْرَ أَرَى تَحْتَ الرَّمَادِ
 مِضْرَارٍ وَبُوشِكُ أَنْ يَكُونَ طَافِرًا فَإِنْ لَمْ يَطْفِئْهَا عَقْلًا قَوْمٌ يَكُونُ وَقَدْ هَاجَتْ خَنَامُ فَقُلْتُ مِنْ
 التَّعْجِبِ لَيْتَ شِعْرِي أَيْقَاطُ أَمِيَّةٍ أَمْ نِيَامُ وَكَانَ جَوَاهِرُ بَعْدَ خَطَابِي أَنْ لَا بُدَّ مِنَ الشَّيْءِ وَقِيلَ لِمَنِ الشَّيْءُ
 وَأَجْرًا لِنَهَابِهِ وَتَمَنُّيقِ الذَّرِيْعَةِ وَإِنْ لَمْ تَكُنْ لِكَلَامِنَا مَطِيعًا لِمَجْرَعَانِكَ الْجَمَامِ تَجَرَّبَا وَكَلَامُكَ كِلَامُ وَ
 جَوَابُكَ سَلَامٌ وَلَسْتَ تَكُنْ فِي بَعْدَادٍ أَحَلَّ مِنَ الْجَنَاءِ عِنْدَ الْأَصْلَحِ وَمِنْ الْخَاتَمِ عِنْدَ الْأَطْفَحِ وَلَمْ تَكُنْ أَهْمَالُ

الْفَلَاسِفَةِ مَحْظُورَاتِ الشَّرَائِعِ وَتَلَقَّى أَهْلَ الْفُرَى أَشْرَارَ الطَّبَائِعِ شَعْرَ وَزِيرُ رَضَى مِنْ بَابِهِ وَانْتَبَهَتْ
بِطَيِّ رِفَاعِ حَشْوَهَا الْقَطْمِ وَالنَّشْرُ كَمَا تَبَعُ الْوَرَفَاءُ وَهِيَ حَامَةٌ وَلَيْسَ لَهَا نَهْيُ طَاعٍ وَلَا نَزْرُ
لَا ضَلَلٌ بِلَيْي كَمَا قَالَ الْمُتَنَبِّي شَعْرُ قَوْمًا إِذَا أَخَذُوا الْأَفْلَامَ عَنْ غَضَبٍ ثُمَّ اسْتَبَدَّوْا بِهَا مَاءَ الْمُنْيَابِ
نَالُوا بِهَا مِنْ أَحَادِيثِهِمْ وَأَنْ بَعْدُوا مَا لَا يَنْبَالُ بِحَدِّ الْمَشْرِقِيَّاتِ فَلْيَا نَبْتَهُمْ بِجُودٍ لَا قَبْلَ لَهُمْ بِهَا وَلَمْ يَخْرِجْهُمْ
مِنْهَا إِذْ لَهَ وَهُمْ صَاغِرُونَ شَعْرَ وَدَبْعَةٌ مِنْ بَنِي آلِ مُحَمَّدٍ أَوْ دَرَعُهَا إِنْ كُنْتُ مِنْ أُمَنَائِهَا فَإِذَا
رَأَيْتَ الْكُوكِبَيْنِ تَقَارَنَا فِي الْجَدْيِ عِنْدَ صَبَاحِهَا وَمَسَائِلِهَا فَهَذَا لَعَلَّيَا خَذَارًا لِعُمْدٍ طُلُوبُهَا
بِالْزُّكْرِ مِنْ أَعْدَائِهَا فَكُنْ لِهَذَا الْأَمْرِ بِالْمِرْصَادِ وَرَقَبْ أَوَّلَ الْفُلِّ وَآخِرَ صَادِ سَهَامِ اللَّيْلِ مُنْجَى النَّاسِ
إِذَا رُمِيَ بِأَوْنَارِ الْخُشُوعِ بَصَابُ بِهَا الْمُقَابِلُ حَيْثُ كَانَتْ فَتَقْظُ بِالْجَوَاشِينِ وَالذُّرُوعِ
بَيْنَ صَانِيَّاتِ أَحَادِثِ كَرَأْفَتِي أَفْكَانِ بِطَشٍ وَبَيْنَ وَسَائِكَ كَذِكْرَتِ ذَرِيرِكِرْدِ فَوَارِزِ شَيْبِ حَسْبِيلٍ وَفَرِيبِ بَرَامَةٍ يَكُونُ
خَفِيفَةً وَتَبَاعِ رَاثِرَتِ بِلَاكِ تَجْمِيعِ كَذِمَكَّتِ نَعْدَاوَاتِ تَمَرُّعِ كَرَدِيبِ زَابُغِ اتِّقَامِ تَقْرِيعِ دَرَمِ اِرْجِ ابْنِ جَالِ بِأَشَاءِ هَالِكِ
سَتَانِ بِلَاكُوهَانِ دَرِ شَبُورِ سَنَدِ اِرْبَعِ وَخَمْسِينَ سَتَامَةً اِرْتَفَاحِ بِلَادِ مَلَا حَادِهِ لَعَنَهُمُ اللَّهُ عَلَى حَذَرِ فَارِغِ شَدِّ وَتَحْرِيبِ بَاعِ
وَقَلْعِ قَلَاعِ سَيْتَانِ لَا سَيْمًا الْمَوْتُ وَالْمَوْتُ أَشْرَفُ عَلَى شَرَفَانِهَا بِحَسْبِ جَعَلَهُ ذِكَا مُتِيرَكْتِ دُرُورِ مَكَّتِ صَدُورِ
بَعْدًا وَسَالَةَ صَبَاحِي بِصَبَاحِي كَشْكِرَ بِشَاهِ وَشَنْ لِحُورِ شَيْدِ وَارْتَفَاحِ بَرَكَشَيْدِ بَرُورِ سَيْدِ اِلْجِيَا بِرَا بِرِ لَيْغِ مَبْشَرِ شَيْدِ اِبْنِ
فَحْجِ نَاعِدَارِ بِطَرَفِ مَشَارِقِ وَمَغَارِبِ زُرُوكِ اقْرَابِ طَوَّابِ رَوَانِ فَرُورِ وَمَسَامِعِ كَاوَمِ رَا بِاسْتِمَاعِ اَنْ بَشَارَتِ وَبَا
بِدَانِ بَشَارَتِ مُشْرِفِ وَشُفِّ كَرَدِيبِ وَبِاسْتِصَالِ اَنْ قَوْمِ مُقِيلِ ضَالِ وَطَائِفَةِ نَايَاكِ بِي بَاكِ كَبَا اَللَّهُ اِسْلَامِ دَمِ مَسَاكِ
شَعْرَ بِالسَّامِ قَوْمُ وَبَعْدَاوَاتِ التَّوْبَى وَأَنَا بِالرَّقَبَيْنِ وَبِالْفُسْطَاطِ اخَوَانِي عَصَابَةٌ جَاوَزَتْ اَذْهَانَهُمْ
اَنْبِيَّ فَهُمْ وَإِنْ خُرُوقِي الْأَرْضِ حَيْرَانِي وَمَا أَظُنُّ التَّوْبَى تَرْضَى بِمَا صَنَعْتُ حَقِّي تَشَارُفِ فِي قُصُورِ حُرَايَا
مِنْزِلَةِ مَسْنِي عَظِيمِ وَبَحْثِي جَسِيمِ كَحَانِ بَرِجِ سَكُونِ رَاثِبِ فَرُورِ مُسْلِمَانِ كَذَرِ بَاعِ وَصَلْعِ اِرْتَسِ كَارِزَانِ اِبْنِ اَنْ
كَارِزَانِ حَبَابِ شَيْدِ وَشَيْدِ بَدَسْتِ رَفَاهِيَّتِ بَسْرَاتِ مَامَتِ فَرِشِ كَرُودِ وَدَرْمُوتِ قَرَاغِ وَرِفَاعِ بَشْتِ اَقَامَتِ
بَارِزَاوِ مَوْلَانَا عَظِيمِ شَارِحِ عُلُومِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ نَصِيرِ الْمَلِكِ وَالَّذِينَ قَدِمُوا عَلَى الْعَارِفِ لِلَّهِ الْعَالَمِ بِاللَّهِ الدَّاعِي إِلَى
اللَّهِ أَحَلَّ اللَّهُ رُوحَهُ أَعْلَى اِمْجَالِ الْفِرْدَوْسِ وَخَصَّ بِأَتَمِّ حُجَّةٍ مِنْ جَلَالِ الْقُدُّوسِ مَقَامِ الْأَنْسِ مَدَامَا رَحْمَةُ مُنْتَسِنِ
مَوْجُودِ بُوَدِ چَا كَذَرِ مَنَفْعِ وَبَا حُجَّةِ اخْلَاقِ خُلُوقِ كَلِمَتِ نَا صَرِي كَذَحَقِيقَتِ نَسْخَةِ اخْلَاقِ نَصِيرِ سَيْدِ وَتَرْجُمَةِ كِتَابِ الطَّهَارِ رَا
نَصَائِفِ اِسْمَاءِ فَاضِلِ وَحَكِيمِ كَامِلِ اَبُو عَلِيٍّ مِيكَوِيَةِ الْهَازِنِ اَلْزَايِغِيِّ نَعْمَةً اَللَّهُ لِعَفْوَانِهِ بَدَانِ اَشَارَتِ كَرُودِ كَلْفَةِ اَنْدِ اَهْتِسَابِ رَا
سَبَبِ هَمِينِ بُوَدِ كَذَقَصِيدَةِ اَرْشَنَاتِ خُوَدِ بَحْثِ نَسْتَعْمِ قَرَسْمَا دَابْنِ عَلَمِي رِظْهَرَانِ مَجْلِسِ نَا صَرِ الدِّينِ مَحْتَمِ اِنْبَا كَرُودِ كَرُودِ
نَصَائِلِ الدِّينِ مَكَا بَاتِ وَشَنَاتِ بَادِيَوَانِ عَزِيزِ مَعْمَدِ اَللَّهُ فَاخِرُ كَرُودِ اَنْغَاوِيلِ وَتَعَابِ اَوَانِدِ شَيْدِ بَايَا كَرُودِ نَا صَرِ الدِّينِ مُنْتَعِرِ شَعْرَ

و بعد با که بنظر احوال تعظیم و اکرام و تفخیم جانب چنان علامه روزگار و حکیم بزرگوار را ملاحظه کردی و او را باز داشت فرمود و
 وَالَّذِينَ يَحْمِلُونَ وَالْمُهَنْدِ بَعْدُ درین حال که جهان دیگر شده و اعداء دین نه تر خلاص یافت و بخت ایمن مظهر رسید
 با نوع عاطفت و رفت محظوظ گشت بصفوف صلات و ارفاد و مخصوص حکم برین شد تا لازم آورد باشد ایمن از هر گونه
 در سوانح مصالح ملک و در دو قہات دولت سنوات میفرمود و جوابی بر قانون حکمت و نصیحت مصلحت در لباس تیشل لایق
 و نفسی فایق بطریق کلمہ و الناس علی قدر عقولہم و امیکر و تا در بندگی حضرت و قی تام و محلی میبخت یافت
 وَالْفَضْلَ لَمِيعَةً ابَانَهُ مُشْرِقًا نَانَهُ عَالِيَةً رَايَانَهُ ایمن بفرمود تا از مقام قستان خیام و شاد و روان بر قصد
 بنیختند و با غم خرم و خرم خرم دل و شاد و روان و بشت گشت در وان شده قبال حضرت عیش و حضرت اومی یافت
 نصرت نصرت خسار در سبزه را ریشتر ایش به میکرو کمال بطش و مہابت و نفا و امر و قدرت یکی بپراشت و سلطان
 و ملوک عالم از عجب یا ساء او بر شخ عمر چون برکن بیدار شد با دوزخان لرزان بودند بیت اگر قیصر بر ہم اندر نشست
 بنکر و بیت و کر خان بچین نذر نامیش بود او یکی خشم تو بر گیر و بجای خنجر و نیزه یکی نام تو بکنید بجای خاتم و طعنا
 ابن العلقمی در پردہ خفا از سر خفا بارگاه خلعت سگوه رسول فرستاد و بعد از اظهار مطاع و عت و اخلاص عبودیت تیرین
 مملکت بغداد در خاطر ایمن و تفتیح صورت خلیفہ زمان فرامود که اگر پادشاه بر صوباین دیار عمان غرمت سکت کرد
 بی انکه شکر ابر ترقب مواقف و تسویت صفوف حنیاج افتد تا بخت مطاعه مضاربہ چه رسد مملکت بغداد و تسکین
 و از ایشا به معقول مستحکم کرده بلا کو خان بجز این پیغام نیادت اعتماد و نفوذ و نیز خصانت بغداد و کثرت اجناد و وفور اسباب
 و اسلحہ آن در بیضا قایلیم سیر شہرتی نام یافته بود و مصافقت و ملاصقت و در و سیلک و مضائق در و ب و محلات از
 جوار شکر نامعد و ایمنی که فست عراض کتی از دطای حیول و غول و از دحام زخوف و زخاف متضائق میبود متضقی ظاهر
 داشت و پادشاه جهان حاتم آخر الزمان او کتا قآن و مباد و جلوس و نوبت جو را غون را با شکری ناکت بی باک مغول
 مانند شیاطین و غول در عمد خلیفہ الناصر لہین الله فرستاده بود و دران تاریخ صد و بیست و ہزار سوار دہر و اعمال معین
 مرتب بود و مستضر بدافعت و مقاتلت پیش آمد و جو را غون منہزم باز گردید شعاع امانم عظیم الباس لہ
 ان باسہ اصاب بلیہ اما اسقل بہ قطر این اخبار در متعبر سمع جاسی گیر شده بود و بر الواح اذ بان بکتاب
 یافته پادشاه رسول ابن علقمی را بخواخت و در استحکام مرا ترا اعتماد و تو کید مہانی عتقا و طلب و ثوثی کرد و علی التویر بموجب
 نفا و زسل موجبات ہتھار حضرت و طیمان خاطر اشرف میفرستاد و پیغام میداد کہ من اقطاع لک بان چون جبال دفا و
 حسن عمد خود منقطع خواهم کرد و با خلیفہ طریق مصالحت سپرد باید کہ بی تراخی رایات ہمای سپیکر نصرت اثر چون ال اعاد
 بر غم آن جہہ خفان باید بلا کو خان و تقسیم این غرمت و استیصاف آن مملکت از رای مولانا نصیہ الدین اسکندی کرد
 از روی احکام نجومی استشارتی بعد از تیسیر طالع و تقویم کوکب و تحقیق نظر و اتصالات شود عرضہ و شبت کہ بخت خلاص بجای

تخل مزید کلفتی بردست موالکب مضور متبر خواهد شد و مذت امامت و خلافت بر و اثر الوصول و وصول الاثر
 اگر صورت قضا و قدر موافق این احکام باشد از اثر میامن دولت پادشاه تواند بود و الا شغل اذیر بالجموم و لست
 اذری و رب الارض بفعل ما تشاء پاکا و شربا و انا بعلم خاشنة الاعین و ما تخفی الصدور که در سر این
 قدیش اگر علماء مستصفا با وجود منیت خلق الانسان علم البیان هنگام استفسار و استفا بر صفحه عارض جواب غایب
 و الله اعلم بالصواب می کشد و اگر اطباء عیسی میخواند که فرمان ده مملکت ابدان و ارواح اند و عقب مواضعه و اشاء
 معالجات جلاب الشانی بنو جلاب نعمت تحت میدهند و اگر مکره علم نجوم اندست با جان عرصه افلاک و مهندسان
 افتار کرده خاک میل تا مل تجتبه احکام خود بر نقش و العلم عند الله و عنده مفاتيح الغیب لا يعلمها الا هو حساب
 نمی آورند بلکه کوخان بدلی ثابت و ضمیری منسج استعدا و نهضت و حرکت لشکر را اشارت راند و از همان لحظی فرستاد
 استند عا و حضور یکی ازین سبک کانه کرد و دیت و ارکوکت یا شربی یا وزیر یا سلیمان شاه ارکان شده خلاف محمی الدین
 ابن الجوزی را بغیر ستاند ایمن و در غضب شد و سوغه بخاق را از راه اربیل بشکری روان کرد که از جسد بگذرد
 و با تا سحر طعی شده از غری بعدا قاصد شود و از عقب ایشان ایت همایون در حرکت آمد و از آن طرف ابن العقی
 چون دانست که سهام مکیدت بغرض معصوم پیوست شیطان تسویل و تفصیل را اشیان اغرا در از کرد و سر حجاب
 باز در خدمت خلافت عرضه داشت که امروز بجهت الله و مینه النجم الغیر سلاطین و ملوک اطراف داغ اجلاس و مطا
 امیر المؤمنین برجین صدق یقین برین دارند و صیت نفا و حکم و قدرت و بسط مال و کثرت حبش و دیوان غیر از این
 ازین و شمال بر برید شمال و صبا و صبح و مسام بقت کر قه چندین ال هر سال بقت موجب عسک و اقطاع و جو
 و رتوت اجنا و صرف کردن از مقتضی رای رزین و سکر و درین دور می نماید اگر امیر المؤمنین رخصت فرماید زعمای لشکر
 هر یک بطرفی نامزد و بدو بشغل منسوب گردانند تا این اموال خزان را توفیر باشد خلیفه مصلحت این شور که همه شور جان
 و خلاف صواب بود برای وزیر یا ترویر منوط گردید مصرع وای آن کش عزم کنه غمخیز که اذا کان الغراب
 دلیل قوم فئا وئیس المجوس لها مقبل و خود استماع الحان خوش و اجتماع با جوی چون دراری
 و مشا به علان حرا و ش و تمذ و با نوع غلابی استحال نمود از ثغور بعضی کوا عب بصط ثغور و بعضی قراضب پر خبت
 و بقبول قول راست از پرده سازی مخالف معرض گشت برکت رای برکت عاقبت اندیشی از روزگار او کرانه کرد
 و فلک و فرتوت این شعوه و تضریب در فرجام کار خود کران کرد و قال بعض الحكماء اذا اقبلت الدول خلت
 الشهوات العقول و اذا ادبرت خلت العقول الشهوات میت لمؤلفه عزیز مصر و جودی تو یوسف همت
 نگاه داشت از نمت زینائی ابن العقی اصبت فالزم و وحیدت فاعلم که ربت و چنانچه گفتار را گفتار غرور و
 قال علیه الصلوة و السلام لا تکن کالصبیح تشمع باللیل حتى تصاد در تعزین کلمه و تشریح جمیع امرا و غیر نموده

سعی پیوست بآنکه زمان اکثر شکر و قوا و افراد را تفرق آید بی سبب حاصل شد و معلوم باشد که نظم شواختسم ادا بعهده
صوب دار و قانات بدید منظومات و تفریق مجبوعات را زیادت جبهادی بجار و در نمی آید مثل صیاد که برادر سیل بر
که در حلیت دارد و دانه می باشد و دام می گستراند و خود بر مرصد کین می نشیند تا مرغان در جوی و دام جمع و آرمیده
باز بخورد که گوشتی دستی افشاند یا بی سبب کام آوری دهد و دفعه از دامگاه رسیده شوند و صیاد صایع و کدامت و این
مثل است الف صیاد لا تقوم بمکشیکن و احدی شری الف بان لا تقوم بلایدم فکف بیان خلفه الف هاد
هلا کوخان بر میعاد و تر روزمان منتظر طالع مسعود و نوبه قابل موعود از اردو و خود در حرکت آمد و لشکری شغل موعود
لنفس الذی وقع فیها فی البرذخ و اهلوا و لا اذا از اطراف مملکت در پند کی رکاب فلک سا چون دریاء
جوشان و پلنگ خروشان روان گشتند آواز و قصه شکر ایانی که امارات تکمیل و عذاب آسمانی بود و عباد و رستگاران
جناب داشت خلافت که غرس الید و صیغ حارث زافت بودند چون دواتی و شبی حضرت امامت را بدین غفلت
و توانی و کسالت دبی غرضی علامت کردند و بمبالغت تقریر که در عالم قوت غلبه بطش شکر تا منتشر و متغیر است
و مجوف اسامع شیخ و شتاب اردو بدید جهانگیری ایشان باطنین لؤلؤ فقه بقولون و القلب اللیب مصدق فیض
عنی و لیسعه صم ایک غرم و تخلص این دیار کرده اند اگر این خبر تحقیق پیوندد و کان یقین شود بی شکر می
و استعدادی تمام مقاومت و در خیر طاقت نیاید و چون سیل از سر بر کند شت در کرداب و تخریب دست و پای زدن
سلامت نخواهد بود و مرغ زیرک که از فضا هوا در محسوس نفس فدا و چند آنکه در آرزوی فرجه فرجی سرش بر ترفنس
ماله و در هر نفس ناله غنا و ابتلا زیادت کرد و لؤلؤ فقه اذا وقع المخذول لا یفزع الجهمد بصلحت آن نزدیک کرد
رعایت مهتات اجمال روا داشته نیاید و اطراف کار خود پیش از بودنی فراهم گرفته شود که تمام مملکت و نظام
و شمول امن و طراوت حال و فراغت رعیت بی شمشیر و اندیشه درست و رای رست و احیای طبع و کوشش تمام
نمکن گردد و مثل لکل امور اسباب و لکل دور ابواب و عاقل توفیق یار و هوشمند زیرک سار چون صطکاک قهر
و متفقد و صفاخ او جای کبر و از تولید آتش بلند و میهم بشیر رکال فصر کانه جمال صف اندیشه کند و چون
در شیخ سراب را مشاهده نمود پناوری دریای ررف و صورت موجها کوه در پیش خیال آورد و نادان مغفل و صاحب
مشکلات تانیب سبب آتش بوی نرسد چاره خلاص بخوید و تا در بحر عمیق چون نبات الماء غوطه نخورد و آرزوی معبر و ساحل
بر خاطر نکند راند پیش از هجوم ایشان بتنبه اسباب دفع و آرم شت و اجتماع عساکر از نواحی و اعمال مثال باید و او پیش
قول وزیر اعظم و مکر و یقین دانست که مقصود از شت شمل لاجمع الله شمله موضع دوده و خلاف الاراء و نتیج
عدم النظام متهم پیش نهاد و خود شمرده و ترصد این دایره و همیا و افعه و با صراف الله الیه مکابله کرده هر چند نامیان
مشفق از سوزده نایره شغان سورت این نصیاح دیر باز تر از درس آل عمران بروی میخوانند و ازالت التباس ان البقر شانه علیها

میکرد و ای و لا تُلْقُوا بِكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ بَازِ مِیرِ اندامان فاحتمل حکم است بقوارع تقدیر است اندیشه سست بیشکست و دیده غلط
از تامل در مضمون مذکور اضراب خود متغایر و میگردانید **بَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ** خلیفه در
رقعت غفلت و غرور پهلوی بر سر استر فاه و سر و انداخته و کوش را از استماع نصیحت **إِذَا أَرَدْتَ الْكِرَامَةَ فَقُلْ لِلْكَرَامَةِ**
سُبَّانُ زیر قرعه استشارت گردانیدن گرفت و دم فریب غلط آثار او بجان خرید مثل است که خواب پاسبان سخت بیدار و در باب
خاصه چون نور ماستاب یاوری کند و سهو و زلت طیب بر مرضی ثانی شود و نجف در شب بجران **فَالْكَرَامَةُ**
بَعْضُ الْبَلَاءِ إِذَا أَخْبَتَ الْوَزِيرَ فَلَا تَخْشِ الْأَمِيرَ وَلَا تَنْفَعُ بِالْأَمِيرِ إِذَا غَشَّكَ الْوَزِيرُ بیست چون از در ابرو رود
تقدیر و ارادی بظهور وجود خواهد پیوست موجبات آن لامحالہ **مَصْرَع** از صرخ بار و از زمین بر روی و حسن تدبیر و طبع
تفکر مردم دانا و کثرت اعوان و زور بازو بشکر توانا نه چنانچه تاثیر تواند کرد و **لَا مَرَدَ لِفَضَائِهِ وَلَا مَحْجَبَ لِحُكْمِهِ إِذَا خَانَ**
الْجُنَّ حَارًّا بن علی بن العقیل این سخن را بی وقع ساخت و با انواع شعوه ایشان را متغافل گردانید و گفت لشکر مغول را متغافل
با بعد از بچه وجه متغیر شود اگر غرور و جویان نارسیده از بام خانه با خشتها بچینه بد لغت بخرند همه را در مضائق و شایع
مخالات تا خبر یابند ناچار گردند بطر و نخوت و عجب و کبر بر مزاج مستقیم استیلا یافته و دست حریف عقل و دایت آفته
بر رفته خلوت رخ بر رخ ماه و شان کرده **جَدَّكَ اللَّهُ وَأَنْتَ ظَهْرٌ** وزیر نیز بر اندن بیدق ترویر و تصنیف منصوبه
احیال مشغول گشت تا چکوه فرین بند حصن حصین ملک و دین کشاید چه وقت بغیر فراست و فیل تسویل او را شهادت
و هدیه پنهان اعلام و استعلام احوال خلیفه و کیفیت حالت و منازل پادشاه میگردانید که خبر رسید که سوغو بخاق و تاج خود
حالیته از لشکر ایمان پر دلان **أُولَئِكَ هُمُ فُرْسَانِي لَيْفَ لَيْفِهِمْ مِنْ خِيَلِي** از طرف غرب متوجه بغدادند خلیفه فتح الدین ابن الکر
و مجاهد الدین اده و اتی را با و همزار سوار ملاقات ایشان را روان گردانید و چون میان عسکرین کار از مبدء مصافقت
بجهد مصادمت رسید و مواجعه بهاجمه و مقابلت بمقتله بدل شد و راقل و ملت لشکر مغول مندم شدند فتح الدین مرده
جانب دیده بود بخار و وقایع و هر بر سر او نیشته و روز کار کا فوروش در شب غیر کون غیر موسی او را بشماره کا فور بخار
مبتدل ساخته گفت بهم دین مقام ثبات قدم باید نمود و از عقب ایشان تعاقب نکرد و با اعلام حال بریدی بخصت ملاقات
روان داشت و نظر جوانی با سطره جوانی جمع داشت این امری را بنوعی از محل محل کرد و جواب داد که حقوق یاودی و اصطلاحات
بدین وجه مکافات میکنی که بیک روزه مدافعت با عادی حضرت خلافت ملالت و کسالت ظاهر گردانید می مصلحت است
که علی الفور پیش از آنکه ایشان را دوی رسد متعاقب شویم و خاطر از اندیشه ایشان فایز گردانیم فتح الدین از قبالت
راسی و جهالت نفس خود رانی و باد پیمانی و دواتی در غضب شد شکر را بر مسارعت از عقب عقاب با کمانی تخریص کرد و در
حوالی و جلیل اتفاق ملاقات یکدیگر افتاد و عالی صف مجاری را تسویه کردند فتح الدین بر مرکبی که تطا طات من
خَبَلَاهُ الْخَيْلُ وَارْتَفَعَتْ عَنْ ذَلِكَ الْحَارِ عِبَارَاتِ زَنْتِ وَالْبَغْلُ اسْتَرْجَعَهَا بِرُكُوبِ سَوَارِكُثْ و با فعال
تعلل

تو ایں آراستہ و مجمل کردید یعنی دغدغه فرار از رحمت ضعیف نماید و غمان کش خاطر نماید روز مقرر و کرد و در قعه مبارات را باغیر برپا
 و فریقین مقابل یکدیگر فرو و آمدند لشکر مغول در شب آب حیدر بر تخته بغداد کشادند چون آب کشان قدر از چاه طمانی شب بدو
 زرین رسن آب تاثیر کشیدند و سبزه را را سمارا سیراب کرد و ایندیشکر بغداد چون ترکش از خواب درآمدند خود را مانند بنو فر
 غریقی آب یافتند از طرفی آب کرد و انکیز و حشت خاک بر آتش دولت میرد و از دیگر سو با و حمله شکر مرصرا آب روشن اقبال را
 تیرہ میگردید، اکثر این لشکر در محاض و غرات آب و چه بر تخم تیغ چون آب هلاک شدند و آب با همه سکندری افغان کین
 بزبانی روان بر فاست و سہیل آن جوانان می خواند مصرع شمشاد و سمن را چنین آب و ہند فتح الدین در آن مقتل
 شد و اندک معددی کہ از آن در طر ساحت امان یافتند از نسیب تیغ خون آشام راہ شام گرفتند عاقبت دواتی باستان
 خلاص یافتند مجول و اربعہ اود آمد اعلام خدمت خلیفہ کردید کہ از معرکہ بجز خطر و بجز محسکہ اثر دواتی باستان کہ
 سلامت یافتہ انیک بغداد رسیدند روایت کردہ اند کہ خلیفہ در مقام شکرستہ نوبت بر زبان راند الحمد لله علی السلاطین
 و همچنین از غفلت و غماوت او حکایت کرد کہ چون خبر رسید کہ فزاد لای شکر ایمان نزدیک کویہ حمزہ رسیدہ اند جواب
 داد کہ از آنجا چون تواند گذشت عرضہ داشتند کہ لشکری کہ متوجہ این دیارند بروی دریا چون موج گذرند و بر قلال
 جبال عقاب آساروند و سد سکندرا پرودہ عجبوت خوش پیش سناکت مرکبایشان از حمزہ چہ خیر ذکر عبا ری و ارمین
 با دیان آن شکر کہ بیرون جہد الاثراری و دین حال عبد القادر نغزی و بر روی محمد الدین براہیم بعد از اربعی کتہ شعری
 با سائل و بمحض الحی ترناد اصبح فعندی شدان و انشاد و اسمع فعندی روايات محققها در ایتہ
 و احادیث و اسناد فہم دکی نقاب خادق یقظ و خاطر لفقود التقدر نناد عن فیہ فکوفی الدین
 و انہکوا حماہ جہلا برای فیدہ افساد اذا اضمحلت امور الناس لیس علم فیہا راد و لا خرم و انجاد اما انوز
 فسخول بضیرہ و العارضان فستلخ و ہدائد و صلب الباب طور اشرار بثل و نارة ہو جنک و عواد
 و شیخ الاسلام صدر الدین ہنہ مقصورہ فطام المال بصطاد غلہ بالبوس اباء سواسیہ ماسود وانی اور
 یوما و لاسادوا ان جبت ہرب و اشارف ساحتہا فتلین نزلک فی فضلہا صاد باضعة الملک الدین الخلیفہ
 تلقاہ من حاد ثاب الدہر بغداد اری المقذور کائن و المخذول خائن و المخذول واقع و اللہ یوفیک ذلالم استعمل
 لا تقاوم التقیران المحرم ہربی المجد و البسالہ و کم دولہ ہدمہا الخرق و الکسالہ از سخنان برصتی رنم الموازہ
 المشاورہ و بسن الاسعداد الاسبنداد و قال فہل سوف لہند بالرائی ہنال ما لا ہنال بالقوہ و الجند
 بیت کسی کہ در آن مقصود دست حلقہ کند کہ پیش تیرہ ہا سپر تواند بود سئل من الظاهر ما الذی اذہب
 ملککم فلو اشراب بالعشبہات و قومہ بالغد و اہ راہ ذی الحجۃ اربع خمین ستائہ کہ چون عاشور روز مقتل
 و عرصات بغداد مانند کربلا کرب و بلا و زبان حال کو بیان دیلا و بلا چون نوح جان افروز صبح و جاشہ افق شرق بدیہ

از طرفی احاطت یافته بود و مجال فرار مسدود گردیده و از طرف دیگر لشکر آتش حملہ پادشا کہ بحر خشم غما بود در مقام تهاجم
ایستاده من وراثتہ جہنم و یسقی من ماء صدید و دین ساق محمد الدین محمد ابن الحسن بن علاء الدین علی و سید یحیی
یوسف ابن الطاهر شمس الدین محمد ابن الفرد صحت رسولی مکتوبی بحضرت ہلاکو خان فرستاد و منہی از آنکہ ما متغابو و ہمسر و ہنگذا
عیل النبا و اہل علیہا چہ از اخبار جدا و خویش را منہی عشرتیا امیر المؤمنین **الْحَمْدُ الْقَامَةُ بِالْبَاسِلِ الْمَقْدَامُ**
الْمَخْصُوصُ بِدُعَاءِ وَالٍ مِنْ وَالَاهُ وَغَادٍ مِنْ غَادَاهُ الْبَطِينُ الْاَمْتَرُ الْفَصِيحُ الْمَصْقَعُ سَاحِبُ ذَهَبِ
الْفَخْرِ صَاحِبُ ذِي الْفَخْرِ الْمَصْدَقُ لَيْثُ الْمَكَارِمِ وَالصَّلَاحُ الْمُنْصَدِّقُ بِحَقِّهِ فِي الصَّلَاةِ فَطَبُ مَذَانِ
السَّجَاعَةِ وَالْحِلْمُ بَابُ مَدِينَةِ الْعِلْمِ الْوَاسِعُ الْعَطَا الشَّاسِعُ الْحَطِي أَحَدٌ مِنْ الْفَطَا الْقَائِلُ لَوْ كَشِفَ الْخَطُّ
اَسَدُ اللَّهِ الْعَالِبُ عَلَيَّ بْنِ اِبْرَاهِيمَ چنین یافتہ ایم کہ شما ملک این بلاد شویہ و والی آن معبوض و قضا قدر و مغلوب و محکوم است کہ اگر در
دین اخبار این کلمات خوشہ انداز قول بر رضی اذا جاتک العصابة التي لا خلاق لها تحزن والله المظلمة
و مسکن الجبار و ام البلا و اہل لک با بعداد و لدارک العار و التي لها احنة کا خجة الطوار و
ثماين کا ہماث المالح فی الماء بائی بنو فطوره و معذمتہم جمہوری الصوب لم و جوه کا لجان المطرقہ
و خرا طیم کخر طیم القبلہ یصل یلہ الا فہما و لا یزال ^{ہلاکو خان} ہلاکو خان ہتج و ہتجش میگرد و دوسو غامشی و احصار ایشان
یرلیغ میدہ و تھمد و علا الدین العجمی بابر شملی انجا میفرستد و دین و سطر اہل حد خطہ سلامت پوشیدند و جام خطہ طار و
نوشیدند و طیفہ برقرار رخصم و رون خانہ و شہداء و در تر از بیکانہ دشمن پندان و دوست آشکار و واقف بر سود و زیان
شعشع و ابعدا بعدا بعدا الذانی و اقرب قرینا قرب البعاد در باب کہ کشائی ابن و افندہ مشکل و مدارک
این نازلہ بایل استغلوب میگرد کہ در مان این در جمیت و در زمان این محسبت کہ عمت و ما طابت صفت دارد و دست گیر و
پای بر و کیست این می گفت و میگردست بیت لموقف آہم کہ ہر سوزند آتش بسقف چرخ آفاق را زود و دل اعلام
میدہد انکم کہ ہر نفس چکد از دیدہ و کفر اند فوات را مدوی و ام میدہد وزیر تغیر کرد کہ لشکر مغول نہایت نداد
و در شہر شکر کی کہ بدان کعبتین خضم باز توان مالیدہ ممالیکت و این قدر حشر تا غایت کوشی عاجزانہ کھر کھر المذبح
نمودند بعد الیوم ما نعت ممکن نخواہد بود و اسنلاء ایشان ہر روز زیادت میشود و اعدا و اسباب بیشتر میسر می یابد و اہل
استمساکہ بذیل ثبت ہر دم کھر صلاح جوانب و سلامت عواقب را تدبیر است کہ امیر المؤمنین بر مقتضی انزکو التزک
ترک مناجرت ترک خستیا کند و برک موافقت بمصالح سازد ہا کہ چہ طریقہ ما تو کو کھم نیستند فانیہم
اصحاب باس شہید و دشمن غالب تواضع و خنوع کار و نمودند و حسن مدارات و لطف مہمانت برای نام و ناموس ملک
و آبروی دولت پیشہ ہوشندان بیت کھتم ہمہ نام و نکت شد بر سر تو گفت این ہمہ نام و نکت کی بود ترا شعشع
فَلِكُ لِلْحَبِّ مَا رَحِمْتَ مِنَ الْحَبِّ سِوَى أَنْ مَاءَ وَجْهِیْ زَالَا فَالِی ضَاحِكَا مَتَى كَانَ فِی وَجْهِكَ

الغالب علی
عالمی و سید
بالمد و العبد
فی نکت لا یمنی
اولاد و من العبد
فمن فی العبد
فاز صارت جبال
فقط خط و علم
ولا شجرة نسج
جود و نور

ماء فخل عنك ملا لا صواب چنان شد که بطبع و رغبت بی تردد و بتقدیر امیر المومنین زودتر بخدمت بلا کو خان رود
 که باعث بر حرکت ایلمانی طبع در مال و تحصیل رغائب تواند بود چون خلیفه بمنزل دارد و بعد از آنکه قواعد استیاس بحسن و سیر
 بناء مطهرت بصا برت مستحکم کردیم و در تمهید اسباب تاسر و تظافر تو قراشم تا و ختری از و اوج خایت جنت
 خلف صدق امیر المومنین در برقه از و اوج آید و ذره از صدق بجا مات در تقصیر از و جیت سپرد بی نقصر شکست شود
 و بدین مقدمات عرضه ملک و دین سمن شاکت کیر و دولت سلطنت و شمت خلافت متحد کرد و در میان اموال و چنان
 هزار مسلمان محصور و محنون ماند و جاه و عظمت خلافت با ستظار پادشاه کامکار روز افزون لمؤلفه هذا اثر بدو
 لکن الزمان ابی سیلاب خوف و فرح در اندرون خلیفه چنان جاری بود که تیسری از باطل و فرق میان کذب و
 صدق بروی سبکشت چون ظاهراین کلمات بر تقدیر توافقی اسباب و حصول وسائل موافق مصلحت نمود درین قضیه
 بقدر نقیض مقدم بر محنت مالی حکم کرد و اندیشه خضم را تصدیق لاجرم بر سخیف عقل که بلاء دشمن فریفت شود بلاء
 سزاوارست و هر که جانب خرم و تحوز فعلی گذار و نا کام فرجام کار از کرده خود اندوه زده و سوگوار خسته خاطر و دل فکرا
 کرد و از خود انصاف و دگر بملقوفه فانی استحق و ذالک حقی حاصل چون روز دولت مستقیم شعار عبا میان و شت
 و رای او ظاهر آید محن را طایع و متقی بود و از روزگار بیجا پیستید و سبکی مشکلی بر اسباب و نتایج ناموجود و مستفید
 غیر رایع و راضی از خلافت بدین مضاجع و معتقد و مستطهر که تجرد و مواد مالی علی الدوام منصرف و بر مراد و در خواست بود و اثبات
 ابن العقی مسمی و رشید کرد و از غایب سلطنت ایلمانی چون بارون تبعیت موسی نامون و الله هو الناصر المقدر
 المعین و الهادی الی المنهج المبین روز یکشنبه چهارم ماه صفر سنه خمس و ستائیه یوماً عبوساً فطر پر
 و شرر معاطب خاص و عام یوماً کان شره مستطیراً با هر دو سپهران ابو بکر و عبد الرحمن دگر کعبه عظیم از علویان
 و انشدان و اولیاء دولت و مقربان حضرت و وجویش و خواص عثمان و خادمان غرم اسیر کاب تو تحجاب ایلمانی
 کرد و طرقو کویان از شاه شریستان عدم یعنی درب بغداد بیرون شد آه من عزمه بغیر ابابا من حیث علی الکربا
 چون نزدیک رقص که عبارت از ان بلغت ایشان گریاس است رسیدند غلبه جموع را از دخول انج شدند خلیفه و سپهرا را
 سه خادم بار دادند و در خیمه چون طرف زمان موقوف کرد و خلیفه با جویت شمس فتوحی الخیر و انظرید ابابی
 اذ اما القارظ الغیری ابابا سلیمان شاه و دواتی و شهابی با چند خواص بیاساء پادشاه خصاص یافتند
 صاحب که ترجیح زنیانی را بر کنایه طبع افق ننادند و دست مشعبه لمعان نور محمد و کواکب از روی نفع سیما بی جریه ایلمانی
 لشکر را فرمود تا آتش سب و تاراج در بغداد و ما فیها زنند و مؤید النار لا تکرری بتکونینا بول بار که از احکام
 اجعل بیکم و بیکم و بیکم میگرد و خند می که چون عور کر عطا عین بود با خاک شارع موازی ساخته بعد از آن
 مانند شاهین جانج که در کله کبوتران هست یا کرک عشوم که زریه غام را غایت تناسم شمر و مطلق العنان و خلیع العذار و شمشیر

بِاِذْنِ قَتْلِ وَبِسْمِ اللّٰهِ يَدْعُوْا اِلَى دَارِ السَّلَامِ وَهَدٰى مِّنْ شِئْءٍ اِلَى خَيْرٍ اَطْمَسْنٰ قَمِيْمًا قَتْلَ بَغْيٰتِيْ اَبْجَسِيْ
 که از خون شکنان ندی بر صفت نیل از آب بقم روان گشت و هَلَاکِ الْخَرْبُ وَالنَّسْلُ بر اموال مقتیات بغداد خوانده شد
 خزانین خاص و محرم محترم دار الخلافه را بکنه غارت کس کردند و بدقت قصه شرفات آنرا چون سرخفت زدگان در پیش انداختند
 و در و قصور که را بیکت و غرف جان کشیدم ایادین آن بقصور مقصور بود و از حلیت ترا بهت دور با خاک کوی برابر شد
 بزبان حال کونی ای کز تو گوی من جناب و عجب و دزد و دزد و عجب و عجب بر خواند بیت پرویز که او بر خوان زرین تره بنادی
 زرین تره که بر خوان رو کم ترک بر خوان و نداء شعر قافیه وشی در ندبه برآمد از دو باهما شعر سَفَى عَهْدِ سَعْدِيْ جَنَّتْ
 خِبَامُهَا بَوَاكِرُ اَنْبَارِ الْعِهَادِ غَمَامُهَا وَاِنْ عَزَّزْتُهَا وَشَطْرُهَا وَاَوْحَشْتُ مَعْنَاهَا وَاَقْوٰى مَقَامُهَا تَرْتِیْلُ
 بر صفحات سطوح جدران و سقف آسمانهای هذلی منازل قَوْمٍ تَشْهَدُ بِالشَّرَفِ وَالشُّوْبَةِ قَمِيْمٍ رُزْوَ شَعْرِ جَبْرِ اَنْتَا
 جَارُ الرِّمَانِ عَلَيْهِمْ اِذَا جَارَ حَكْمُهُمْ عَلٰی الْخَبَرِ اِنْ فَرَسًا وُجِدَ وَرَمَدٌ بَسِیْمٌ وَرَمَضٌ بَكَارٌ وَاَبَدٌ مِّسْكِرٌ وُجُوْیْ بَرْزَخٌ
 نشان حرم بزرگ که بیت سرفرازش کنیزانش یارست آوردند لؤلؤ کاغذ و شش تمام خود لا انکد و در حرم محترمانه
 که بر پوشندگی دست مه کلفه بر روی کل رخا نکرد آفتاب اندر سرایش روی آمد شده شد تا بتائیش ستماء و اضع
 نکرد چون زلف بان موسی کشان در بر زن و اسواق بر آوردند و هر یک دست خوش عفرتی از شکر تار شده بود
 روشن پیش آن اتمات مکارم و محضات رشع فالان اَبْرَزْنَ خَدَّيْهُمَا لَمَّا صَرَّتْ عَلٰی كَلَامِهَا اَبْدِيْ النَّفْعِ كَلَامًا
 در یک ساعت زلزله یوم القیام و در مدینه اسلام ظاهر شد علی چنانکه شعر خاقانی سیروانی اوصاف از الانی می آمد شعر
 ذَاتُ الْعِمَادِ خَرَمَتْ بِلَادِیْ غَالَمٌ بَيْتُ الْحَرَمِ ثَانِیْ دَارُ السَّلَامِ اَصْغَرُ اَسْطُوْا اَنْ شَكَرَتْ قَمَرُ صَاعِقَةٍ اَمَامِ مَرْمَرِ
 سَبِیْمَتٍ وَكَمِنْ فَرْجِهَا اَهْلُهَا فَجَاءَتْهَا بِاسْنَابِهَا اَنَّا يَافَتْ بِجَالِ سِرْدٍ وَمَكَانِ سِرِّهَا اَبَا بَاكُرٍ اَشْتَدَّ شَعْرُ
 فُفٍّ بِاللِّدَارِ فَنَادَاهَا بِسَلَامٍ حَيْثُ مِنْ دَمْنٍ وَرَسِمِ خِبَامٍ كَانَتْ رُبُوْعَكَ لِلطَّبَّاءِ اَوْ اَنْفِا مَابَا لَوَ الْخَطِّ اَفْرِ
 الْاَرَامِ عَلٰی الْبَلْبِیْنِ حَشَتْ بِسِرِّ كَاخِیْ اَعْرَابِیْ وَاَرْفَادِ شَعْرِ بَادِهِ كَيْفَ اِحْبَابِیْ وَمَا صَنَعُوْا بِاَدَارِ اَهْلِ هُمَبَا
 دَارِ بَادَارِ دَرَكْرِفَ وَاَزَانِ هِمْدَنَمْتِ وَاَسَابِ وَاَسَابِ بَارِ اَبِیْ جَبْرِیْلَ وَمَا بِاللِّدَارِ دَعْوٰی وَمَا بِهَادِیْ
 نه واری نماند چنانکه سیر مغزی گفت بیت از روی یادگر کسی ایوان جسی نمیشی وز قه آن سه و سی خالی جسی میبین
 بر جای رطل و جام می کوران نهاد سندی بر جای چکت و نامی وانی او از راغست و غین القصه اطاب حدیث بغداد
 خراب و مملکت عالم بد خایر و نفایس آن معمور و مغولان اثاث و ادواتی زرین و سیمین که از منطبخ و بیت الشرب خلیفه
 یافته بودند در اطراف بقیعت شبه ورماس بغرختند و ازین جنس در شیراز بسیار اتفاق افتاد و چند کس بدان واسطه
 از حقیض فقر و فاقه باوج ثروت و نعمت رسیدند لکن چنانچه ان نفوذ و انجاس از طلس و اکسون و معجون و دواج
 و مجلوبات چین و مصر و روم و خیول عربی و بغال شامی و فلان و دومی و آلانی و قیچاق و سدرای ترک و خطانی و بربر

حاصل شد که فدا گشت آن در عقد محاسب و هم بکند و از بسیاری روز و هجرتین و غایب امتعه و همش و فراش کلاز
 خزانه خلیفه و خانه ثواب و ارکان حضرت و اغنیاء و متولیان بعد از او بیرون آوردند زمین صورت **اَحْرَجَ الْاَرْضَ اَهْلًا**
 گرفت و از تعجب چندان **مَا لَهَا قَالَ لَا اَنْشَأَ مَا لَهَا** و خلیفه مصنی جد آب قراح استبناط کرده بود و آنرا از زر ناب
 رنگت مغروب مستقر و ناصحان ساخته آنرا نیز برداشته و این قضیه مشهور باشد که چون خلیفه الناصر بدین اندوخت
 ارجی قبول کرد و از وی دو مصنع زر ماند بنیر بهش مستقر روزی با خادمی که محوم آن راز بود بر سر آن رفت و گفت
 از احبل بهین قدر ملت میجو هم که این زر را بدست قتل القات اتفاق کنم خادم خنده زد و مستقر بر آن
 ترک او چشم آورد و از موجب خنده سوال کرد گفت روزی در خدمت جدت ایجا آمدم ازین دو مصنع یکی پیروز
 پر نشد بود گفت دت زندگانی من چندان می باید که این را تمام و لا مال کرد ام از اختلاف این دو آرزو تعجب نمودم
 باری مستقر آن زر را در مصارف خیر صرف کرد و جز نام بکت از آن هیچ باقی نگذاشت و از آیات خیر او یکی در سنه
 مستقر است که امروز اتفاق ام الهام بر آفاق است مقصود ازین حکایت آنکه چون نوبت بستن معصم رسید بامیان
 و تاتی آن مصنع باز لا مال ساخته بود و بجرم عاقبت چون نصیحت آن مصنع شد و از معتقدان رویت که چهار هزار جار و اقال
 غنایم و اقال بنجیم را ندیده کجافت آن غایب و شی کرده بود و مغرشی شش اذاما اکلنا بقله و کسیره و بمناعرة
فَوْقَ جَبِّ مَرِّشِشَ نَمَّا اَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ مَكَانًا بِبِلَکِ الْفُلَاہَا وَالْحَصِيرِ الْمُنْقَشِ کلاز و سنه که در دنیا
 نیافت از غم بایافت بهتر و اندوه نستی از پی هستی مولم تر نعوذ بالله من **اَلْحَرِّ بَعْدَ الْکُوْخِ** جو روزگار نا پدید است و بخت
 حل و ثور دور و درون ملک بی تنها لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم بعد از دوس روز خلیفه عید وقت ادا و مکتوبه
 بجمع تحریم نماز بست و بدایت آری **قُلِ اللّٰهُمَّ مَا لَكَ الْمَلِکُ تُوْنِی الْمَلِکُ مِنْ تَشَاءُ وَ یَنْزِعُ الْمَلِکُ مِنْ تَشَاءُ**
وَنَعِزُّ مِنْ تَشَاءُ وَ یَذَلُّ مِنْ تَشَاءُ کرد و چون از نماز فارغ شد رود و دعا و تفرج و زاری نمود
 مشاهدان این حال و ستمان این مقال صورت نماز که بندگی محبوب و کثاست و معنی آیت که در حق ایمان و خلیفه برده ان یافته
 بود عرض داشتند هر چند درین موضع روایات مختلف است چه گفته اند حکم برین شده بود که او را از طعام ممنوع دارند
 چون لطافت رسید از متولیان طلب غذا کرد این معنی بسبب اشرف ایمان رسانیدند و ایشانرا فرمودند از آن عاشق که
 معشوق شیمت محبوب حیره مبغوض سیرت مایه حسد و معادلات و ماده بغضا و منادات شعی نبأ له من خادع مما ارق
اصفر ذی وَجْهَیْنِ کَالْمُنَاقِیْ طَبِیْ لا مال پیش خلیفه نماند و بسبب شکر خنده قدری میزد و در مواجبه خلیفه یکبفت شعر
يَا اَيُّهَا الْمَغْرُورُ دِمَا لَكَ مَا لَكَ كَمَا لَكَ فَقَدْ ضَارَ الْعَدُوُّ مَا لَكَ لَكَ پس او را گفتند اشرت باو شده روی زمین بآن
 جملت است که از این طبعی تا وی کی گفت زرد را چگونه توان خوردن ایمان کثرتی ممالک فرسای بوساقت ترهان فرمود
 چون معلوم است که زرد نیست و آن خوردن چراپیش کرد و آن تفرقه کردی تا بعد از جان خود چسپیدن خلاقی را در آن شاکرت

خداوی تاملت موروث از تفرق چنین شکری جان ستان خاندان را از صورت غدا آسمانی اند مصون ماندی شیخ
 لَمَنْ يَطْلُبُ الدُّنْيَا إِذَا لَمْ تَزِدْ بِهَا سُرُورًا وَحُبًّا أَوْ إِسَاءَةً تُجْرِمُهُ دَارِينَ عَنِ كِبَاشِي حِكْمَتِ اسْتِخْلَافِ مَكْتَبِ جَوَابِ اسْتِخْلَافِ
 و بادی چون کوره زرگران دم و کشید و از چاه دیده ستم دیده مِصْصِغِ بَقَوَارِي دَمِجِ هُمَا الْجَلُّ وَالسَّجَلُ
 ریاض قبول یافته خسار آّب و ادعینی بیت از گریه اگر کار بمان شود آخر کم از آن که آب روانی شودم اینجا
 در نفی و ابتقاء و بلا زمان مخالفت پست گفتند اصل اسلام اور خلیفہ رسول و امام بحق و حاکم برو و فروج خود میدادند
 اگر ازین ورطه خلاص باید و حساب باشد که از اطراف لشکر با بروی جمع شود و استیاف متشدد و استعدا و کینه باز دارند
 آن مهم را بختشم رکاب کردن همای و تحمل کلفت صد هزار جان را صیاج افتد و عاقل با اختیار فرصت یافتند
 و مکت امکان بخیال محاورت از دست نهد و در زمینی که خار و خشک پاشیده باشد توقع بیشک ندارد و وسینه را که باز آمد
 خلیفه بود از آن بوی و فاطمہ کینه تغذیب دشمن را محسوس بهتر از مطبوعه عدم کما باشد و تأدیب اورا تا زیاده لایق
 شب مرقعه فاصورت چگونگی غلبه و ملوکانه فَلَا يُقْبَلُ شَائِبُكَ وَاللَّهِ مُسَوِّدُ فَاكُلِ مَسْوَورٍ يَسْتَرْثَانِيَا بِدَسَابِلِ
 او بر لیغ و او عرضه داشتند که تیغ سقاج را بچون مستعصم کین نتوان کرد پس او را در نه چیده و بر عادت انکه نه اند
 اعضا و ابغاض ملاشی کروانیدند و رونق امامت بدان صدمت لاشی روح و جسدا و بمصعد و مبط آسمان و زمین فرستادند
 و مدت شش و ده سال بود عاقبت اساس خلافت بنی عباس منهدم شد و لباس امامت خلافت یافت بیت
 ستم نهانه بر چون او کسی فت درین برده ازین بازی بستی و بیه انتہای اختلاف العلیہ النبی علی ذو العزیزین
 اسلافہ العزیزانہا و اعلیٰ علی المصطفیٰ بن لیلک المنقبہ اسعارها و ذلک فی الرابع عشر من صفر سنۃ
 خمس و خمسين و ستمائة و اادی منادی لسان الحال امان اراد ان یجمع روعة الملک و دعة النفس فاحض
 واحدا تظفر به و لا تروا لها سظفربک و قد ذهل رجه الله ثم ان مال الاموال زوال و اعمال الاله
 خیال الملک صبد شرو و لا یصدہ کل صائد و الدولة طارتک شطباء لا تنقاد لكل فانی الحزم
 جنة العاقل و الکسل جنة الغافل و الرأی السدید فی سباسة الملک من الجدل الجھید و حد الحدید
 و الفکر المعقول امضی من البانر المصقول و الملک اذا انفرغ من استشاره الناصح و استقداج الزلی
 الصائب فهو جدير بمقاساة المصاعب من كان قدره و رايه کالافلاک و الشمس سناء و سناء
 افضلہ ان یجری کالجمر فاداو و سناء الا انما الدنيا اذار متها رمتک و اذ استقها سقتک فعمها هبها فی الظل
 فاذا اقبل له المرء و لی و اذ اولی المرء علیه یعمل لیتولی لبس السعد لا من تفکر الیوم فی غدا و لا الشغل لایمن و لا یمن
 و این با عی فارسی هم در ہمین وقتی برب حالی نظام یافته بود چون و جتا سبب بر بود و مخرشد بیت لمولف
 بر نفع فلک چو زغم جنتیت دین مرکب روح از جان جنتیت شتاب و ایضا و عزا یم زیرا که بعد مدتی روزگار شتاب جنتیت

چون شمع دولت عباسیان بسراستین تهر گشته شد و روز بخت برگشته ابن هلقمی توقع داشت که در معرض مساعی جمیل و کتب جلیل
 امداد و اواخت در حق او از حضرت فایض گردد و صلاح حکومت بغداد چون بر سینه از ناخوشی ناکیز نخواهد بود و او بکثرت توقف
 و بصیرت تمام در کیفیت صرف و ضرب طواری مناجج و صنوف مجاری سوانح مخصوص است بوی مقوض شود و همت ایجاب
 او را التفات نفرمود و گفت مطلع صلاح و مطلع اخلاص از وی برخواست چون لی نعمت خود را بداند بشید و اضعفت حقوق
 و اخفا عمد و مقابلہ مصطاع و تربیت او را داشته آمد کج و دادن مارشاید چون اول کسی لشکر ایجابی که بجدا در آمد
 علی باب در بود که دروازه حلیه را منتهو کرد و سپید او را سیور غامی فرموده با سقا قی بغداد و ابن عمران که در مدت عمران اردو
 خاطر نگذاشته بود راه حکومت ارزانی داشت چه در مدت محاصره و اقامت ایخان بکدامت پسندیده قیام نموده و لشکر تها
 از یعقوبه مد کرده بود و صورت حال او بوقت مقام بغداد از طایفه ثقاته سال خورده تقصیر رفت عرابت حکایت او را که از غیر
 ایام است چنین روایت کرده اند و العبدہ علی الراوی که او از رعاع التمس بود و در ازل و باس و فارغ از رفع و جبر کسین
 کاس خدمت عامل یعقوبه کردی و در نوع کتابت سید سعیدی چند انکه اسم سیاه کاری و سفید دستی بروی اطلاق نویسی
 کردن می دانست پیش از یک سال که چتر آفتاب کروش ایجابی بر سواد و یا عراق سایه اندختی روزی منوب او در وقت
 هوا بر شدت طغیان که از حرارت لیبب خورشید حربه آتش پرست و آخر کفتی و از سورت حریق جتی سلسال در حلق صرا
 و دهن ساغر مزاج فمل غسلین کرفتی و تاثیر هوا کرم پشیده نرم شدی بر سام باهی دال بر سم تخی قیل و را فرشت سترج
 و استقامت کسره بود و پی در کس را بن عمران بناده شرط و لکن و تغیزی بجای می آورد و ناکاه نیک شکر خواب چاک که کفت
 شعن فذغشی التوم و یزید پی اذ فعه عتی و یسرن دپی و اوبه بر شترستان و ماغ ابن عمران تا خلق
 و حواس ظاهرا و اسیر خنجره تخیل از بر تافت حاکم رسید که موجب دست کشیدن چسب و جواب گفت غلبه خواب بر حقیقت
 عادت اعادت سوال کرد که در خواب چه دیدی گفت بجای خیال چنان مشاهده رفت که بساط خلافت علی شده بودی و شد
 دولت مسغیر غنی و مقالید حکومت بغداد و بایر ها غور و او بجدا لاهر کلا بل جیدا در قبضه ارادت من آمد چاک که از
 تصور بی استعدادی استعا و کتد و قتیقه استنداد چنین حالتی بر طابع بشیر مردم غالب باشد پای بر سینه ابن عمران
 زد و او را از تخت کونار در انداخت شعن و لبس لرحل خطه الله رافع و لبس لشی شانه الله دافع و از کوش
 پنج شریف انداز سفید نواز و روز کار بهر دشمن جا بل پروا کرد پایالی سر نهاد و کرد و کش شود و بساعت ساعد دولت
 محکمی او را دست خوش آید و حریف خرد و اند که قطعاً انکشت بر حرف اعتراض او را از توان کرد و چاین شیوه اردو
 مستغرب و سنبع نیست باری هر دو آن قتیقه را اضعفاث اعلام بل متخی اضعاف ظلام شمرند و آن بکلیات بر طایفه
 نیا ن آهختند و این حالت که ایخان عالم محاصره بغداد فرمود ابن عمران نام خود بر تیزی نوشت که اگر پادشاه
 بنده را از غلبه استمد عاف باید باشد که لشکر پادشاه را بجای آیم آن تیر را بدست خفت اعراق در کمان اعراق کرده از

بطرف لشکر کا انداخت بعضی قراولان بگرفتند و قصہ عرضہ داشتند تیر تیر بر ہدف مقصود آمد و این سخن در دل ایمن گون
 ستان موقعی یافت ایچی فریاد و ابن عمر از اطلب فرمود چون سح حال وجود چونی محل مضایقت و منافست نبود باقی
 گفتند مصرع کہن ز بسبیل از بغداد کم گیر اورا بیرون فرستادند و رند کی حضرت عرضہ داشت کہ اگر حکم یرایع شود من بی
 چریت پادشاہ را بتجاہد چہ داند باید مدد دہم ہر چند این سخن دوازہ قصیدہ بود و از قبیل محال می نمود اورا شجہ
 دادند بر آنا پیر و وزیر زمینہا کہ محل تورہ غلات بود در نفس تعویب و حوالی و خوف داشت نمودند کہ پانچہ روز چہ تعبیں
 یاسا و حوالہ بقوم خود شکر را تغار داد و اگر بدیدہ عہت بار کمر مذبی خلاف ایضورت تہ اقبال ایمنان و خانہ خدایان
 خلیفہ بود چون بعد از مستخلص شد تصاحی این خدمت را ابن عمران بسور غایتی و حکومت مخصوص فرمود و حکم
 کہ ابن العلقمی با دو نوکر باشد از کردہ خود عظیم نامہ شد و حریف یاس و خجست مہنامہ مع ہذا مغولان در انست
 و اول ابن العلقمی مبالغت می نمودند و چہ روزی در نامہ می برسوی نکست و پولی میکرد و تہجدی می نمود و باہر
 توسل اطراف تلقی می ساخت حتی استوفی عما قریب ما بقی من زلفہ و زلفہ و مضی فی حزن القلب و حرفہ
 نال کیدت ازین جنس شمر دہ و بنیاد شرف و فساد بر این وجہ بیان بنا و زمان شمر کرد و قال المأمون لبعض
 أولادہ ایاک ان نضی لا سماع قول الشعاۃ فانہ ما سعی رجل برجل الا انحط من قدرہ عندی ما لا یلافا لکما
 در حضرت او چون نام نامی برآمدی فرمودی ما ظنک یقوم بمقامہم اللہ علی الصدق و ما ست گفتہ اند چہ عاید را اعتماد
 نشاید و دومی زخم یافتہ و پادشاہ ستمکار و دشمنی کہ فروتنی شعار دارد و زنی کہ اطہار و فاداری و ثبات کند و عمارتی کہ بجا
 دیگران برای مصلحت خود زبان کشاید بعد از ان سالہا بر سطوح حیطان و صحایف ابواب بیتات و مدارس و رابطہ قلام
 مختلفہ و عاید متفقہ می نوشتہ لکن اللہ من لا یلعن ابن العلقمی نمودند کہ یکی از ارباب موالات آن شیخ لفظ لارا
 این کلمات کشتہ گرفت و چوب مجازات را بر وز میان بخول طریق محمود و عادی متحن است کہ ہرگز ایقان و سخن چین را
 عہتہا نکند و بنظر اعما و بزرگان شکر نہ و اگر ارجا سببہ منفعتی یا کوشال معاندی ایقانی را تربیت و تقویت کند و
 وی در کوش گیرند چون ان مصلحت کفایت شود و ان مقصود در ضمن جہایت او بصول پیوندد اورا ہنسہ کلوخ مستجر بعد از
 استعمال جنسی مستفاد ہنسہ و سخن دہشی میندہ کہ مثل الشیطان اذ قال للانسان اکفر فلما کفر قال لانی
 بری منک و بیش قول مستم اورا اگر چہ بصدق قرآن باید مقداری مانند کلیف کہ انواع اغراض فاسدہ و فہون ترہات
 و کاذب ففلا یحمل بہتانا و انما مہینا فبتین کرد و و این قضیہ بشریعت نزدیک است از ان روی کہ چون کسی مقصد
 و مروج شد شہادت او شرعاً مسموع نباشد بہت چہل روز لشکر ایمن بقتل و عارت و تشدید و تعین و تحریب و دور و دور
 و استخراج اموال مشغول بودند پادشاہ بر جانشہ بقایا رحمت کرد و شکر را از قتل منع فرمود مصرع مہلا ففقد
 ازیقت فی الخلو و امرا و شہنشاہ منصب کرد و صفی الدین عبداللہ من کہ با توغل در فنون آداب فیما غور ثانی و مقصدات سنا

و مثالی و محیی هر اسم و دارس فن موسیقی بود مصنفات متقدم از متر و کن کرد و هبند و بر اصول پر و دانی عشر چند شعبه تفریح
 کرد و متر لاتس اقام مصنفان سلف باز نمود و در صورت عملی چون بالغان محیره از مشات و معمولات خود غزلی را در پرده
 نو آگهی بقول راست بر بیاید ابو نصر فارابی که بارگشت از باب این صناعات بدست جایی گرفته بودی و هرگاه
 که بشا طه زخمه زلف مرغول او را پیرایه بسته گردانیدی طبع بار بد چون کیسوی چپک در پای افتادی و بر بطن صفت گوشمال
 تعلیم خرد می پشال دف حلقه در گوش کشیدی و نامی صورت شاخص الابصار مانی و هنگام تکشاف علم نسب و نایب
 از حکم مطلق آوردان افلاطون مرموم شدی و در ضرب اصول از خفیف اول تا ثقیل ثانی فرق نهادی و از عقبه ذوق
 تقریرش طاس فلک طینی گشتی و بی طمع و ایقاع بر هیئت موزون خود در حرکت و دوران آمدی و در مساق این احوال بیک
 سریر دولت پادشاه شافت و از صدر التفات را وقت غروب نیز اعظم بیرون درگاه فلک سگوده بیتا و بر بطمی نوبت
 و هیچ آنزیده نظر بروی نمی انداخت چون حال او عزمه و شتند ایمان او را خوشتر از بر بطا و نبواخت و زخمه بار او و حسن
 وینا را از بعدا و بطریق او را در کتابا بماند مقرر شد و در سالها بر او و فرزندان او آن عارف مقرر بود چون ال جهان
 ووشن بر انداخته گشت و دیار و رباع و ما فیها کنده و برده و سخته و کار بروقی را دوات ساخته از حکم اشارت پادشاه
 اعظم نصیر الدین روح الله روضه این فتح نامر که جان حکمت در سیکر بلاغت زنده داشته است در موجز ترین عبارتی و موجز
 اشارتی محتوی بر اعلان چنان فتح نامدار و اظهار رشید سطوت و مزید قسار و ترعید عطا ف سکان امصار و تحریف
 ولات و حکام اقطار و انداز رشوک استغفار رشامات فرستاد اللهم فاطر السموات والارض بعلم الملك
 الناصر انتا نزلنا بغداد فی سنة خمس وخمسين وستمائة فاسناسنا ما لکها و سائلنا و سائل فیها ولید
 و استوجب منا العدم و ضن بالمال قال به الامر الی ما ال و استبدل نفاس نفیسه نفوسا بیده خسته
 و کان ذلک ظاهرا فوجد و اما علوا و احاضا و قد قال الفائل اذا تم امر دنانقصه و نحن فی الاستراذ
 اما بعد بعلم الملك الناصر سيف الدين بن محمود بن سيف الدين التيمري باي مراد الشام و الاجناد انا جند الله
 خلقنا من سخطه و سلطانا علی من حل علیه غضبه فلکم من مضه مغیر و ممن قتلناه مزدحیر
 فاعطوا غیرکم و سلوا البنا امرکم قبل ان ینکشف الغطاء و یحل علیکم منا الخطا فحن لانهم من بکنا
 و لا یرق لمن شکا فدنزع الله من قلوبنا الرحمة قالوا بل لمن لولین لمن لم یکن من حزننا و قد خربنا البلاد و
 ایتنا الاولاد و اظهرنا فی الارض الفساد فعلکم باطرب و علینا بالطلب فای ارض تحونکم
 ای بلادنا و یکم فما لکم من سبوفنا خلاص و لا سها منا مناص خو لنا سوا بق و سبوفنا قوا طبع و سها
 خوارق و لئو لنا سوا حق قلوبنا کما نجبال و صد دناکا لرمال فمن رام اماننا سلیم و من رام حربنا ند مر
 ملکنا لا برام و جازنا لا بضام فان اتم فیلم شرطنا و اطعم امرنا کان لکم مالنا و علیکم ما علینا

وَأَنْتُمْ خَالِفْتُمْ وَأَنْتُمْ عَلَى بَعْضِكُمْ تَمَادُّنْتُمْ فَلَا تُلُومُوا إِلَّا أَنْفُسَكُمْ وَذَلِكَ بِمَا كَسَبْتُمْ أَهْدَيْكُمْ فَتَدَّعَى مِنْكُمْ
 أَنْذَرُوا أَنْصَفَ مِنْ حَذَرِ فَاحْصُونَ بَيْنَ أَيْدِينَا لَا تَمْنَعُ وَالْعَسَاكِرُ لِفَاتِنَا لَا تُرَدُّ وَلَا تُدْفَعُ وَدَعَاؤُكُمْ
 عَلَيْنَا لَا يَسْتَجَابُ وَلَا يُسْمَعُ لَا تَنْكُمُ أَكَلْتُمْ الْحَرَامَ وَخَنْتُمْ الْإِيمَانَ وَأَظْهَرْتُمْ الْبِدْعَ وَأَضَعْتُمْ الْجَمْعَ وَاسْتَجَنَّمْتُمْ
 الْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ وَفَشَا فَيْكُمْ الْحَسَدَ وَالطُّغْيَانَ فَاسْتَبَشِرُوا بِالْذِّلَّةِ وَالْهُوَانِ فَالْيَوْمَ مَجْرُونَ عَذَابِ
 الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ وَسَبَّحُوا الَّذِينَ آتَى مِنْ قَلْبٍ بِمِغْفِرٍ
 وَقَدْ ثَبَتَ عِنْدَكُمْ أَنَّا الْكَفَرَةُ وَثَبَتَ عِنْدَنَا أَنَّكُمْ الْفَجْرَةُ فَسَلَطْنَا عَلَيْكُمْ مِنْ بَيْدِهِ أُمُورَ مُدَبَّرَةٍ وَأَحْكَامَ
 مُعَدَّةٍ فَغَيْرَكُمْ لَدَيْنَا ذَلِيلٌ وَكثِيرٌ عِنْدَنَا قَلِيلٌ الْوَيْلُ وَالْخَوْفُ لِمَنْ هُوَ بَيْنَ أَيْدِينَا طَوِيلٌ وَالْأَمْنُ وَالْعَوْرُ
 لِمَنْ هُوَ لَنَا سَبِيلٌ فَخَنَّا مَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ شَرْقًا وَغَرْبًا وَأَصْحَابَ الْأَمْوَالِ سَلْبًا وَنَهَبًا وَآخِذًا كُلَّ سَفِينَةٍ
 غَصْبًا فَهَرَفُوا بِعُقُوبِكُمْ طُرُقَ الثَّوَابِ وَاسْرِعُوا عَلَيْنَا بِرَدِّ الْجَوَابِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَضُرَّ الْكَفَرَةَ نَارُهَا وَتَرَوْنَ
 شَرَّهَا وَتَحْطَأُ أَوْزَارُهَا فَتَذْهَبُونَ مِنْهَا بِأَعْظَمِ ذَاهِبَةٍ وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَ نَارُ حَامِيَةٍ وَلَمْ يَبْقَ لَكُمْ
 جَاهًا وَلَا عِزًّا وَلَا تَجِدُونَ مِنْهَا كَهْفًا وَلَا حِرْزًا وَبَنَادِي عَلَيْكُمْ مُنَادِي الْفَنَاءِ هَلْ تَحْسُ مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ
 أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا أَفَدَّ أَنْصَفْنَاكُمْ إِذَا رُسَلْنَاكُمْ فَرَدًّا وَأَجَابَ الْكِتَابَ قَبْلَ حُلُولِ الْعَذَابِ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ
 فَكُونُوا عَلَى أَمْرِكُمْ بِالْمُرْصَادِ وَعَلَى حَادِيكُمْ مِنْ قِصَادٍ فَإِذَا قَرَأْتُمْ كِتَابَنَا هَذَا فَاقْرَأُوا أَوَّلَ النُّحْلِ وَآخِرَ
 صَادٍ وَنَحْنُ قَدْ نَرَى أَجْوَاهِرَ الْكَلَامِ وَالْجَوَابِ كَمَا يَكُونُ وَالسَّلَامُ عَلَى أَهْلِ السَّلَامِ
 اِنْ كُتِبَ رَدًّا عَلَيْهِمْ وَجَوَابَ مُدَبَّرٍ كَرَزُهُ مِنْ رِثَائَاتِ جَاشٍ وَرُسُوحِ عَقَادٍ وَتَهْدِيدِ مَبْعَادٍ وَمِثْلِ وَجَادٍ سَبْعِينَ
 مِثْلًا شَفَتْ وَمَعَادَاتٍ وَاصْرَارٍ بِمُخَالَفَتِ سَوَادَاتِ الْجَوَابِ وَبِإِنْدِ التَّوْفِيقِ قُلِ اللَّهُمَّ
 مَالِكُ الْمَلِكِ تَوْفِي الْمَلِكِ مِنْ تَشَاءُ وَقَفْنَا وَآلِ مُحَمَّدٍ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ
 الْمُرْسَلِينَ وَخَاتِمِ النَّبِيِّينَ مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ عَلَى كِتَابٍ وَرَدَّ بِخَيْرٍ أَمِنْ الْخَضِرَةِ الْإِبْرَاهِيمِيَّةِ
 وَالسُّلْطَانِيَّةِ بَصَرَهَا اللَّهُ رُشْدَهَا وَصَبْرُ الصَّحِيحِ مَقْبُولٌ عِنْدَهَا بِأَنَّهُمْ مَخْلُوقُونَ مِنْ سِجْطِ
 أَيْدِي مُسَلِّطُونَ عَلَى مَنْ حَلَّ عَلَيْهِ لَا يَرْقُونَ لِشَاكٍ وَلَا يَرْجُونَ عِزَّةً بَالِكٍ فَذَرِزِعَ اللَّهُ الرَّحْمَةَ مِنْ قُلُوبِهِمْ
 وَذَلِكَ مِنْ أَكْبَرِ عُبُوبِهِمْ فَهَذِهِ صِفَاتُ الشَّيَاطِينِ لَا صِفَاتُ السَّلَاطِينِ كَفَى بِهَذِهِ الشَّهَادَةِ لَكُمْ
 وَأَعْظَمًا وَبِمَا وَصَفْتُمْ بِهِ أَنْفُسَكُمْ نَاهِيًا وَرَادَّ عَاقِلًا بِأَيْتِهَا الْكَافِرُونَ لَا عِبَادَ مَا تَعْبُدُونَ فِي كُلِّ كَلَامٍ
 لَعْنَتُمْ وَبِكُلِّ فَيْحٍ وَصَفْتُمْ وَعَلَى لِسَانِ كُلِّ رَسُولٍ ذِكْرْتُمْ وَعِنْدَ لَجْرَتِكُمْ مِنْ حَيْثُ خُلِقْتُمْ وَأَنْتُمْ الْكَفَرَةُ
 كَمَا رَعَمْتَ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ فَلَمْ أَتَيْنَا أَظْهَرْنَا الْبِدْعَ وَأَضَعْنَا الْجَمْعَ وَنَكَّنَّا الْإِيمَانَ وَاسْتَجَنَّمْنَا
 الْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ لَا غُرْوَانَ صَارَ فِرْعَوْنُ مُدْرَكًا وَهُوَ لِلشَّرِيعَةِ مُنْكَرًا أَمْرًا بِالْأَصُولِ لَا بِنَايَ بِالْفُرُوعِ

فَتَحْنُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَا يَدْخُلُنَا عَيْبٌ وَلَا يُخَاضِرُ نَارُ رَبِّ الْقُرْآنِ عَلَيْنَا نَزَلَ وَالرَّبُّ رَحِيمٌ بِنَا لَمْ يَزَلْ يَحْقُقُنَا
نَزِيلُهُ وَعَرَفْنَا نَاوِيلَهُ إِنَّمَا النَّارُ لَكُمْ خُلِقَتْ وَجُلُودُكُمْ خُصِرَتْ إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انشَظَّتْ
وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ عَلَتْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ وَأَتَّرَتْ وَالْحَجُّ الْحَجُّ يَهْدِي الدُّبُوبَ بِاللُّبُوبِ
وَالسَّبَاعُ بِالضَّبَاعِ وَالْكُمَاهُ بِالْفِرَاعِ خُيُولُنَا بَرْقِيَّةٌ وَلُؤُنَا مِصْرِيَّةٌ وَأَسْبَابُنَا بِمَانِيَّةٍ وَكَأَنَّا شَدِيدُ الْمَضَارِ
وَوَصْفُهَا فِي الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ فَرَسَاتُنَا لَبُوثٌ إِذَا رَكِبْتَ وَأَفْرَاسُنَا لَوَاحِقُ إِذَا طَلَبْتَ سَبُوفُنَا قَوَاطِعُ إِذَا
ضَرَبْتَ وَلُؤُنَا سَوَاحِقُ إِذَا نَزَلْتَ جُلُودُنَا دُرُوعُنَا وَجَوَاشِينَا صُدُورُنَا لَا يَصْدَعُ قُلُوبُنَا بِشَدِيدٍ وَجَمْعُنَا
لَا بُرَاعَ بِمَهْدِيدٍ يَقُومُ الْعَزِيزُ الْحَمِيدُ لَا يَهُولُنَا تَخْوِيفٌ وَلَا يَرْجِعُنَا نُرْجِيفُ إِنْ عَصَيْنَاكُمْ فَبِئْسَ طَاعَةٌ وَإِنْ
فَلَّنَاكُمْ فَبِئْسَ طَاعَةٌ وَإِنْ قُتِلْنَا فَبِئْسَ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ سَاعَةٌ فَلْتَمَّ قُلُوبُنَا كَالْجِبَالِ وَعَدَدُنَا كَالرِّمَالِ
فَالْقَصَابُ لَا يَهُولُهُ كُرَّةُ الْقَتْمِ وَكَثِيرُ الْحَطَبِ بِكَفِّهِ قَلِيلُ الْقَصْرِ إِنْ كُنْ مِنْ الْمَوْتِ فَرَارْنَا وَعَلَى الدُّنْيَا
قَرَارُنَا الْأَسَاءُ مَا تَحْكُمُونَ الْفِرَارُ مِنَ الدُّنْيَا لَا الْمَنَابَا فَهُوَ الْمُنْبِيَّةُ لِدُنْيَا غَايَةِ الْمُنْبِيَّةِ إِنْ عَشْنَا سَعِيدًا
وَإِنْ مَنَابَا شَهِدًا إِلَّا أَنْ خَرَبَ اللَّهُ هُمُ الْعَالِبُونَ أَبْعَادُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَخَلِيفَةِ رَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ يَطْلُبُونَ
مِنَا طَاعَةً لَا سَمْعًا لَكُمْ وَلَا طَاعَةً إِلَّا الشُّوقَ إِلَى اللَّحَاقِ بِهِ لَكَافٍ عَنْ مَطْعٍ بَصَرُنَا وَتَحْتَلُّ بِعَرْنَا يَطْلُبُونَ
أَنَّا نَسْلَمُ إِلَيْكُمْ أَمْرًا مِنْ قَبْلِ أَنْ يَنْكَشِفَ الْغَطَاوُ يَدْخُلُ عَلَيْنَا مِنْكُمْ الْخَطَا هَذَا كَلَامٌ فِي نَظْمِهِ رُكْبَتُكُمْ
وَفِي سِلْكِهِ تَشْكِيكٌ وَلَوْ كَشِفَ الْغَطَاءُ وَنَزَلَ الْقَضَاءُ لَبَانَ مِنْ أَخْطَاءِ أَكْفَرِ بَعْدِ إِيْمَانٍ وَنَقَصَ بَعْدِ بَيِّنَةٍ
وَتَلَذَّ بِبَعْدِ بَيِّنَةٍ وَطَاعَةُ أَوْثَانٍ وَإِتِّحَادُ رَبِّ ثَانٍ لَهْدِجْتُمْ شَيْئًا إِذَا تَكَادَ السَّمَوَاتُ بِهَفْظَرْنَ مِنْهُ وَ
نَسَقُوا الْأَرْضَ وَتَحَرَّجُوا هَذَا قَوْلُ الْكَافِرِ الْكَافِرِ الَّذِي وَصَفَ مَقَالَتَهُ وَصَفَ رِسَالَتَهُ مَا قَصُرَتْ بِهَا
أَقْصَرَتْ أَوْ جَزَتْ وَبِالْغَفِّ وَاللَّهِ مَا كَانَ عِنْدَنَا كِبَاؤُكَ إِلَّا كَصَرِّ بَرْيَابٍ أَوْ طِينٍ ذُبَابٍ لَا تَكُ اسْتَحْفَفَ النِّعْمَةُ
وَاسْتَوْجِبَتْ النِّعْمَةُ سَتَكُتُ مَا فَاوَاوَتْكُمْ مِنْ الْعَذَابِ مَدًّا وَنَلْعَبُ بِالْمَكَائِبِ وَالْهَدِيدِ الْكَاذِبِ
مَا كَانَ الْغَرَضُ إِلَّا أَظْهَارُ بِلَاغِيكَ وَإِعْلَانُ فَصَائِحِكَ وَمَا أَنْتَ إِلَّا كَمَا قَالَ الْقَائِلُ حَفِظْتُ شَيْئًا وَغَابَ
عَنْكَ أَشْيَاءُ كَذَبْتَ سَبَعْلَمَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيْ مُنْغَلَبٌ يَنْغَلِبُونَ لَكَ هَذَا الْحِطَابُ وَسَيَأْتِيكَ الْجَوَابُ أَيْ أَمْرُهُ
فَلَا تَسْجَلُوهُ الْمَلِكُ النَّاصِرُ وَيُغَيِّرُ رُوحَهُ الْبَيْنُ بَيْنَ أَمْرَيْنِ أَوْ الْأَجْنَادُ لَا يُجَادُونَ الزَّيَادُ وَيَنْظُرُونَ صَهِيلَ
الْجِبَادِ وَالْإِصْرُ الْبَدَايِلُ نَذَرُوا السَّعْيَ إِلَى الْجِهَادِ وَالْإِصْرُ إِلَى جَهَنَّمَ وَيَسُّ الْمِهَادِ وَضَرْبُ اللَّحْمِ بِالْقَتَامِ
الْجِدَادِ وَكُلُّهُمْ بِأَحْرَبٍ سَوَاعِدُ إِذَا كَانَ لَكُمْ يَقُولُونَ لَكُمْ سَمَاحَةٌ وَلَكُنْكُمْ هُنَا الْفَصَاحَةُ وَقُلُوبُكُمْ كَالْجِبَالِ وَأَعْدَادُ
كَالرِّمَالِ فَمَا الْحَاجَةُ إِلَى قِرَائَةِ الْبَابِ وَتَصْنِيفِ حِكَايَاتٍ وَتَلْقُوقِ مَكَازِيِبٍ وَهَاتُخِ مَوْثَرِ الْقَصْرِ مَوْعِدًا السَّحَرِ
يَعْمَلُ اللَّهُ لِرِيشَاءِ الظُّفْرِ نَحْنُ مَا نَزَلْنَا جَوَاهِرَ الْكَلَامِ وَمَا عَدَدُنَا مَكَانَ الْمَلَامِ بَلْ فَلْنَا مَا حَضَرَ وَنَعْدَرُ مِنْ عِيٍّ وَحَضَرَ السَّحَرِ

چون جانشین پادشاه با اقتدار رسید آتش غضب موقد گشت و آب روی تنی بسکون برخاک ریخت خواست تا خرمی ستم آن دیار بر باد
 فنا دهد یکد بوقار با سه تومان شکر که این بیت از کف کاتب مناسب ایشانست شعر کاتب لما جرد واسف
 قهرهم بصیرها الدهر الغشوم کتاب چون قضاء میرم در تزل و سبل عمرم در تنوع به تخلص شامت روان
 فرمود و خود از آن محاکمت شین و شمار بر چاره حال بیان جاوید چنانکه در عقب این ذکر مسطور می گردد استخلاص
 حلب بتقسیم ذکر شامیان از حکم پرنس شامیاده شیت بمشکری کران شعر طوالح طرف انجو منهن
 خاسی حیر و قلب الارض منهن موعوب استخلاص حلب و تحریب میان فاروقین در حرکت آمد شعر یعنی اذا
 ما انساب فی مدینه من الخب لا نزل الا علی فضل و پادشاه از ملک کامل که سلطنت میان فاروقین و شیت یکت در شام
 بود و فرمود که سیلی انطوفان سطوت در آن دیار بسند مذ و بارقه را از بوارق هیبت پادشاه بدیشان نمایند و شامیستی از شیت
 بر کشد سبب آنکه بوقت محاصره بغداد خلیفه از وی استمداد جفا کرده بود و او شکری آراسته مدد اسلام را نپذیرفت و چون موضع شیت
 رسید که مفرق طرق و طایفه نایبین است یعنی طایفه و تخلص بغداد بشنودند از آنجا صاحبی و اعلام را چون رأیت با
 درین عهد کنون کرده خاک از سر نمیبست حسرت بران پاشیدند و مراجعت نمود شامیاده و بموجب فرمان پادشاه میان فاروقین
 لشکر شیت ملک کامل دانست که در شیت در عجز با شیطانه و او فرمان دادون مغارت باشد مغارت و با عمارت و تریاق کسب
 سموم افغانی را امتحان کردن تخمین باشد قطبیت با خزان و حاشی قطعه انگیخت و یاتیه که محضه منع بوده و بنده خایر و فرستاده
 تو سل حبت اما درواحی و بحال که بر مرقمستاد بر چه دست اسکان آید از قتل مکان و تحریب مسکن و موطن و نبی باع
 بتقدیم رسید و آثار صاعقه در زرع و کرک در ره و سیل در اکن و شش در شیه بنمودند از آنکه دو عازم حلب شدند و بر بدست
 نزل فرمودند و خود خوف و هراس در قتل اسرار مکان حلول کرد و اما او بهر دلی سبعت حله شمع خلت حلب من
 با سیمهم و ملوهم لقد و حلت كالظائر المحذر قطان انجا با کام در طاعت بر بستند و از حصار زبان تیر کشاد
 داشت بهبات پشه با و عاصف مبارات کما یروند و تپانچ با تیغ و تبر بکوبند دست بر و نایب بعدا که چند روزی کوشش
 عاقبت بهر گرفتند مغولان شعر يوم نقوت الم هفات وقد خذت غرق و زوی الشمر و هی حیران
 در شهر ریختند و قتل بمیانک را ارتکاب نموده بتاراج و غارات و بستی و اسیر که عادات معهود ایشانست مشغول گشتند حلال
 جلال اسلامیان که از شماع ابن جلال از سواد سایه خود و چهره را سپیدیه چل و چل می بستند چون آفتاب هر دری و هر جانی شدند
 و سایه کردار از پی آن مغارت طواغیت روان عفاف ساریه سیرت عصامی عصمت آسیا سوده را و جمیع مغارت با نده و عطاء
 کاس اقامت و اجلاس می کردند اسی با صبا یا ماه و شش که سبک گشتند و عواقب مجلات رایش براد و شوهر و میرض فضا
 آوردند باری خدان غنیمت نیستند که مغولان بسیاری و نیار و جواهر و ثواب و ثیر و نفایس کثیر در میزان هستبار ایشان مین
 وزنی داشت خزانه مشون بقای طایر زوسیم و عقود جواهر و قدر نیم و قطع لعل ابدار و زبرجد زبرجد و عقیق شقیق رنگ و با قوت با

دروست تصرف خراجچیان شاهزاده آمد که در دیوار کاشانه و بهسم بدان مرتفع کشت بضبط و حفظ آن جبهه عراضه خدمت
 پدراشارت فرمود چون کار قتل و سبی مردم و تخریب شهر و نواحی و تحصیل غنائم از صوامت و سواثم نهایت کشید غرمت اینها
 دایت و نقلت لشکر بر استوار و دوق غالب شد بعد از آنکه مسافت مراحل را بطبع رسانیدند و اجزاء و مصالح زمین را
 زخم سبکت مواکب جبین بخرج هفتین شاهزاده بخدمت تحت پدر خرامید و خزانة بعض سپهت محلی مرضی و موفقی عظیم یافت
 و تا زمان سلطان احمد بغایه آن خزینه موجود بود و در عهد ارغون خان از رانده ایم در دانه سیستم چون سپهر مریم در قبه کلاه برین
 کرده داشت وزن آن دو مثقال و چهار دانگ لطیفه روزگار ایام میبخت کسی مریم را گوید این در سیستم از کجا آورده و برین
 و ترشح از ابریشم السلام جمال الدین عرض کرد یعنی نظیر و تو ام این اطلب توانی دشت پس فرمود که از جات خزانه طلبت
 لَوْ لَقَدْ كَلَّدَ رَدُّنِي اِذْ مِنْ مَكَائِلِهَا لَا الدُّرِّيُّ وَلَا الدُّرِّيُّ فِي الْفَلَاحِ تا از طرف دیگر چون کید بوقا بالشر تو به
 نبودند از انشا صیت سطوت و هجوم شکر ایغانی نواحی شام چون دل مجبور از صبر پرده چست شد ارباب و مشق درین
 نزدیکی بتواتر خبر اقدام و اتمام آن لشکر جهان آشوب معلوم کرده بودند و تخریب بلادی که نظائر آن بودند و تجویب
 احوال و عرویه متک اعمال خود خستند و باشارت ملک ناصر کثرت قحط آن اقطار از امر او شکری و ارباب تمول و
 استعمار غارزم حد و مصر شدند و بودای رمل که حایل و حاجرست میان سرحد شام و مصر و رانی شط نیل بر مثال
 طریق مدد و قبحی و همت بر استمداد و استبداد مقصود داشتند و ملک ناصر فیه ملک اشرف بود که رباعیات او در رعیت
 اوزان پاری و صناعت لطف و سلاست کان پسری مسری الخبال و یجری مجری الامثال و انکان بلا امثال
 و این دو بیت از ابکار افکار او در مدینه اسلام اشاع فیه شعر باللفظ اِذْ الْقَيْتُ مِنْ اِهْوَاهُ دَكْرُهُ بِمَا
 لَقَيْتُ مِنْ بُلُوَاهُ اِنْ اُخْرَدَهُ الْحَدِيثُ خَالِطُهُ بِهِ اَوْ رَقَّ فَقُلْ عَبْدُكَ لَا نُسَاءُ ه
 چون مشیه مصرع اول اباشا در سانسید بِاللُّطْفِ اِذْ الْقَيْتُ مِنْ اِهْوَاهُ اور کفتم مَا اشْرَفَ وَاللُّطْفَ
 هَذَا الْكَلَامُ لَقَدْ لَقَيْتُ بِاللُّطْفِ اَقْصَى غَايَةِ اللِّطَافَةِ و چون مصرع رابع صورت الما و یافت اَوْ رَقَّ
 فَقُلْ عَبْدُكَ لَا نُسَاءُ كَفْتُمْ اَوْ رَقَّ عَوْدُ الْفَضْلِ مِنْ رِقَّةِ هَوَاهُ نَلَّكَ الْبُكَافَةُ بَقَا يَوْمَهُ
 و مشقی چون مجال مجادلت مقام مقاوت داشتند و ندیدند شایخ و معارف باصباح و علم و مصاحف محبت نازیدیم
 اعنی کلام ملک کریم مراسم انقیاد و استقبال و تقی کردند و از غلبات بطش و طیان ناس بالترام طایفه مهادات و مهادات
 توفی نموده نواحی خضوع برخاک مطاعت نهادند و در مقام استسلام شهر را تسلیم کردند کید بوقا بالشر در شهرت
 و خراین و قلعه در قبضه تصرف و خیر تهر آورد چون مدت هفت ماه عراس ممالک قبه الاسلام را بشغی عراض
 نَالِجِ الْأَرْضِ بَقُشْ نَزَاهَاتُ الْإِبَاهِ مَسَّهُ وَمَبَايِسِمِ مَرَاكِرِ رَايَاتِ اسْتِيلَا و تخیم چشم محشم او شد سلطان مطهر
 که در آن حال قربان قاهره او بود بر غرم از حاج کید بوقا با دوازده هزار سوار که هر یک سوار ساعد مبارزت و مغفر

وخراند که در قلعه بود باز و فرزند کید بود و قلعہ تصرف و قلعہ را بوسطه مطاوعت و محاسن
 کفار بی آنکه تیغ مصری را بقیق مذاقی که مجاری آن او عید عروقت طوت که در نهند بخواب آید عدم و سدا و ایش از بالائی سلم
 بشب انداختند و پیش ازین حال مشق و حلیه مصافات و یار شامی از عدا مصر خارج بود چون ملک مظفر را و بیایچه صحیفه حال بر قوم
 این فتح آرایش یافت گفت این دیار بر خیم تیغ آید از رتبه کفار اتزاع یافته باید که مصاف ممالک مصر باشد عطوفی که عطف
 و الطاف و اصناف الاء اوار سنن من نیت ضیت تهرست سعی یک چاشت ممالک شام را که در آقاب کرد و دشمنی
 موفور و در ملک مظفر از رانی و شت ذکر استخلاص میردین در سابق این احوال شاعر نوین از حکم بر لیغ آسمان امکان
 ایچان بشکری انبوه جهه استخلاص میردین و آن حد و نامزد گشت در آن حال سلطان ملک سعید بود و سپهر خود را ملک مظفر در
 و بند میداشت چون قلعه انجا با قلعه سواد رفت هم رازی و باته بکند و در ماعت انباری میگرد و جتن آن استظهار فرود
 و اسباب مدفع و کماخت را تمیاز کرد و سپید شاعر بشکر مضرب خیام و موضع مقام اختیار کرد و او سیدی بود از حجامان ترک
 بغیر بجلیت و فروتیت تمناز و با آنکه تیرا و سافت سید قلاتج میرسد از منصف بالای قلعه کول میگرد پس یوک قتیقا
 و تنویر برای ایچ میسیرین قلعه و از زبان پادشاه گفت ملک شرق و غرب که در مدت خروج این لشکر که ده شد و اسباب
 و بار و بار که معاندان را آما کشته مذکری منقح و صاحب شفق بل سندی شیع و زاجری قطع است چنانکه گفته ام شیع
 کفی لك انذار انما هو سابق من الغار الشعواء والموت سابق وما سار في الافان من صلبه
 تحث بالانار منها الخلق فما لجد او يبلل باسل وما كل سيف او تممل عائق
 بل القوس منان وذا البطل طائر وذا الخيل صقال وذا الرمح خافق سوف لا غنائى الخصور
 سوافك لئولها ما نال رجال سواحى اگر برتر و اصرار نمایند و بجماعت سکی هر سه نهاده و پاهند و با غوری
 بدماغ خود راه دهند بعاقبت شمره آن تحریب و بار و تیغ اموال و دوا خواهد بود و اگر با ملی و نقایا و قلعی کنند زن و فرزند و دل
 و خواسته چندین مسلمان و حصن امن و وقایه امان باند فاختن فانهمما تهواه منقلباً زمین هر دو کلاست و غنایا
 بکیر بواطن سلطان سعید از ترعید صواعق مخالفت و ابراق بوارق هیت تزلزل و متقلیل شد ایچ یزاکمین و نواخت کرده
 عقده نفا ربکا و دور غدا در بست و براه مطاوعت در آمد چون بر بندگی حضرت با انواع تحف و ایا تشرف جست و ایا بهفت
 که فلک مملکت او را بهنگام تدبیر مثبت بهفت اختر سواره بودند و در کار عادی را روز و رفع مکام بهفت اختر سواره بیای
 رسانید پس ملک مظفر از مجلس بانس سرور رسانیدند و قایم مقام پدر و قلمرم باج و خراج شد و تا آخر عمر بکده مات پسندید و در
 آروغ میبوم قیام نمود و با سقا میردین هم بران ایچان که نام ایشان در مقدمه ثبت افتاد و متحرک گشت ذکر موجبات
 وحشتی که میان هلاکو خان و برکه اخول واقع شد بوقتی که پادشاه جهانگیر خلیفه خان بر ملک و ممالک عالم قیام
 و مالک گشت و اطراف و کناف را بر پسران چهار گانه توشی جتای و کتاسی نولو قسمت میفرمود و منازل و یوتبار در چاسوی

نویسنده

نسخه چوبی

تعیین چنانکه مستخرج روزنامه دایم مستصوب شمامت بی قشای او بود و تفصیل نواحی و بلاد و تاریخ جهانگشای مسطور و مذکور است
 جغای راعصا منازل از حد و شعور ایغور تا تخوم سمرقند و بخارا معین شد و مقام مالوف او پیوسته در جوار المالیغ
 بودی و اوگتای در عهد سیمون پدر چون ولیعهد سلطنت خواست بودن هم حد و دایمیل و قوایق که تحت کاه خایت و سمرقند
 مملکت بود مقام داشت و تونزایورت مجاور و ملاحق اوگتای بودی و از اطراف قیالین و خوارزم و قشای معین و بلغار تا لغز
 در بند باکو به در طول با هم سپهر معین نوشی موسوم کرد و سید و ماورای در بند که آنرا در قشای گویند و دایم موضع مشاهیر معینه
 کیم شات لشکر او شد و اجیانما آران تا ختن میگرد و میبخت آران و آذربایجان سید و دخل مملکت و منازل ایشانست
 بدین موجب موا و منارعت و ادا و محاشنت از طرفین تعاقب گرفت و در رستان سید و اثنی و ستمایه چون زرگر تقدیر رود
 سید را مانند سبکیه سیم کرد و سید بود و پوشتین سپیدی شتابان از راه طول و عرض اطراف تال و دایم لباس قاشی بریده و سطح طلائی
 مقدار یک نیزه چون اجیانک صفت شد و حکم بر که اغول شکری مغول ناپاک را از غایت و غول زیادت را از قطره باران آقبل
 حاملی الجداول مستلین بالعدوان بر آن آب فسرده چون آتش و باد بکشد و از صیل صیل جای و اجیان و طبقه سار
 زمین را اصطکاک خروش و رعد و برقی برق کشت آتش شمشیر افروخته تالب آب که بر باد بکشد و خان و دفع شر شراب
 بشکری آراسته پذیرد شد شع غداه لقوهم عکومیه ردایع تغادر لادرض رکز و خیل تکتیس بالدار عین
 تحت العجا جهنم جزا بدبض الصفاح و سحر الرماح فبالبضض و باو الشمر و بعد از صاف و مقاتلت سید را
 منزیم کرد و سید و همچنان از عقب لشکر می کشید شع ان هر یو اذیر کوا و ان وقفوا خشوا ذهاب الطریف و الثالید
 در در بند باکو به بار عرضه محارب بستر و د و اقدام تمام فسرده و لشکر بر که بر که و میرا بقارفت تا خلقی تمام بقتل آوردند و با
 مغلوب کشته خان انهم را بر او دادند و بلاکون خان لشکر را اجازت انصراف داد و با بروی آب کیسج گرفت و بعد از کشته و بی تماشای
 شع کان جوارى المهابت ماء بعاودها المهندین عطایش فو لوان ذی روح مفای و ذی زنی
 و ذی عقل مطاش همچنین روز بروز مرا حل با عیان منازل لشکر انجمن میشد چون در عرض ملک شهادت نزول فرمود بر که
 اغول را از انکسار و از جبار لشکر خود و غلبه و استیلا و پادشاه و دشمنان ایره غضب فرموده حکم فرمود که تامت لشکر از هر جهت
 نفر متسکب شوند و مساجلت و مقاتلت را ترک بخانه بر سر لشکر انجمن رسیدند و راه ممانعت و مواساة بر بستند و دست
 مطاولت بر کشاد و ماهره و بار خود را از شوائب تغلب تقدی بجایان معنی و منزله کرد و سید شد شع و صالوا صولة
 فممن بکهم و صالوا صولة فممن بکهم ایسا را از طاع کرده چند منزل از عقب معاقت کردند چون پادشاه عادی
 سبوح بکر اقبال خود و سید اشارت فرمود و از آقان بر که اغول که در تبریز مهاجرت و محاصرت شغال داشتند و بعد و قیاس
 اموال تامت را با سار ساندند و مال بکته یافت خزانه را بر گرفتند و بسیار از آن جماعت بودند که پیش معارف تبریز مودعات
 و مضامین داشتند بعد از سپری شدن ایشان آن لها در دست مومنان ماند بر که اغول نیز مجازات را بهار و دیار مملکت خالی بقتل

تعلیم الدین و سنان از ہلاکو
نقل از تاریخ جهانگیری
نقل از تاریخ جهانگیری
نقل از تاریخ جهانگیری

تعلیم الدین و سنان از ہلاکو
نقل از تاریخ جهانگیری
نقل از تاریخ جهانگیری
نقل از تاریخ جهانگیری

تعلیم الدین و سنان از ہلاکو
نقل از تاریخ جهانگیری
نقل از تاریخ جهانگیری
نقل از تاریخ جهانگیری

اخلاطی را از تخلص احضار کرد و در مراغه از طرف شمالی بر پرستہ رفیع رصد خانہ بنا فرمود و در کمال استحکام و دقت فی شہر سنج
و خمین و تمشہ و صوف و قاتق و قاتق و قن و نجوم و مہارت در علم ہیئت و محاسن و ارساد و کواکب بجای آورد و تا ثل مشلات اطل
دہ و یرات و حوامل و دوائر متوہمہ و معرفت اسطرلاب و تقاویم مستور و گفت کرد و منازل ماہ و مراتب برج و دوازده کابہ برپیا
ساختہ شد کہ ہر روز عند الطلوع بر توتیر اعظم از ثقبہ قبتہ بالائی بر سطح عتبہ می نشست و در برج و قاتق حرکت وسط اقباب
و کیفیت ارتفاع در فصول اربعہ و متغیر ساعات از آنجا معلوم میشد و شکل کرہ زمین در غایت دقت نظر پیر و اخت و بخش برج
مسکون بر اقلیم سج و طول ایام و عرض بلد و ارتفاع قطب شمالی در مواضع و صورت وضع و اسامی بلدان و ثبت جزایر
و دریا باروشن و مہرین کرد و ہند چنانکہ کوئی کتاب ممالک و مسالک از نسخہ حواشی آن فرہم آوردہ اند و نیز خانی بنام
پادشاہ تصنیف کرد و چند جدول و نکات حسابی کہ در دیگر ریجات متقدمان چون کوشیار و فاخر و علانی و شاہی و غیرہ موجود بود
در افزودہ آمد و استخراج طالع سال از نیز خانی نسبت مستخرجات ریجات قدما تفاوتی حادث میشود و سبب آنست کہ اوج اقباب
از اول ملک یزد و جہدائیم حج لا بودہ و امر در نیز خانی بانی و کوشیار و دیگران کج مہم اعداد می کنند و در نیز خانی
کج بہ چنانکہ چہل دقیقہ نقصان کردہ یعنی بارصاد چین یافتہ لاسٹ در عمل استخراج طالع چہا برج تفاوت میکند چہرکت
وسط اقباب در شب زوری در جہت تقریب باری ہنوز عمارت رصد نام شدہ بود کہ اہل موعود از رصد کین مکتوب و
ہلاکو خان در شہر سنہ ثلث و تین و تمشہ مغاک خاک تودہ فانی از فراز تخت خانی عرض یافت شعش **الانقص هذا**
المون کف ارتقی الی حی قصرہ العالی المنیع الجوانب **فمر علی نلک القابل والفتا** **و جاز علی نلک**
القواضی القواضی بر آئین مغول دخمہ ساختند و زر و جہاد و فراہجا بر ختند و چند دختر فروزان چون انہر باطلی
و حل و کلیل و کلل و ہواہ او کرد و اسید نہ ناز و حشت ظلت و دہشت و حدت و مضیق مضیع و مقام و حریق عذاب و ایلام مہمون
ماند و خواجہ نصیر الدین طوسی رحمہ اللہ در ذکر تاریخ آن کتبہ بیت چون ہلاکو نماز ہر زمان کہ شد کرد و نقدہ را جل و ثبت
عمرش آخر سال بر شصت و شصت و شہ شیکشہ کہ شب نور ہفتم بد زریع الآخر کما شد آن کمال رعدت و جبار
مزید سطوت و کامکاری و شہت شہ کشور گیر و کلاہ کوشہ تخت آسمان فرسائی نا حایل قضاء آسانی و ماہر متغیر و یرزدانی
کشتی یا چندان خزان و دقایق بعدیہ و میان نہادی و یک ساعت تا خیر و مہلت یافتی بیت بزخم تیغ جہانگیر و کر قلعہ کجا
جان منحوس شد چون سخرای بسی حصار کشادہم بک کشادہ دست بسی سپاہ سکتہم بک فسر دن پای چہرکت
تا ضن آورد و بیج سود نکرد بقا بقای خدایت و ملک ملک خدای جلوس خان عادل اباقا چون مدت عزاسپی
کشت و بر رسم مالوف روز ہا متابع روان او را آتش فرستادند و قویض کار خانیست بکی از اولاد و مفا و صنت و مناد
پیش گرفتند و دوازده سپہر کہ ہر یک بر سیمہ خانیست برجی بودند تا بان و در چمن شاہی سہی سروی کر از ان دشت اباقا شہت
دستین مکتوبہ یزد و ارقرا نامی آجای کشی نمود و وار جو کب سیودار جو مغار چاکہ کوئی ملق افہ ہا مانا ہم خلقت للثالیج

مَذْلُودًا وَصَنَعَ أَقْدَامَهُمْ لِلْوَطَنِ بِالشُّرَدِ انا حاکم محکمازل غائم عدل و صايرم فضل ميارو بين بائين و با باقا
 مقرون کرده بود و امارات ملک داری و محال بختیاری از ناصیه بکایون اولامع میمودار غون آقا بالهای خاتون و دیگر
 خواتین و شهادت کان و نونینان بر تکرار حکام چکنیر خان تو فر کرد و بعد که ایلمی بکفرت قان اعلام واقعه و استعلام صلحت غایت
 راروان کردند با اتفاق خط دادند و هم دستمان شدند که مطاوع اوامر قضا و منافع و تابع زواجر ملک مطیع اباقا باشند بقول
 قان و تنبیه حکام مجتهدان در اواسط شهر سنه ثلاث و ستین و تمانه آبا قادر ساعی چون طالع خود مسعود و زمانی بنا حج آه
 مسعود پای ملک فرسای را بر دست سلطنت و شکاه اقبال و کاه غم که طرب فرای نماند شعش اذاما علا صذر
 الشری بر جری لثابته فلتک بالخیر و الشیر ذاکر عقل کل زبان پست و فاش و دعاء فاتح بر کشا و میخواند بیت زاقضا عقل
 فعال آنچه صادر میشود منتهیان خاطر از تران آگاه باد صاحب بدی اربا باشد پاسبان قصر تو اگر منزل و لو دار و کوش
 در چاه باد مشرعی بد بکرم کرم کردن ساز و چو حوت هر دم از قوش خدکی بر دل میخواند ترک خرج از پشت ران
 ریز و چون حل میش زهر آلود عقب بر لبش ناکاه باد آفتاب ارچون اسد با و شمنات و شمن است تا ابد بر تخته چرخ حاکم
 شاه باد زهره که باد و ستان همچو میزان است از نسیب ثور او شیر فلک رو باد تیر اگر جزا صفت در خدمت بندگی
 خوشه او توشه را میسج اند باد و در قمر اسبک کرانی کند خرج یک دار در طریق آسمان چون میرد و کراه باد اس اس اگر
 پای تو بود شتری باد با اوج و رزق کرد و مطیعت سپهرش جاده باد تا مدت شاهزادگان بنوبت که در کون اندخته هفت کرات
 آفتاب را زانو زده و کار توی چون فروس برین از جمال خواتین مانند جوهر عین کاشمال اللؤلؤ المکنون را است
 شعش و صوب فثابته التبرید ناظره بعین طلی زیل النور و آراء جرت ذبول الشباب البیض چش مشق کالشمس
 مسبله اذبال لالاء رفیع نافوس دبری علی شرف مبیح فی سواد اللیل عطاء ساقیان ازان جوهر سبل
 انور من النار و اصغی من التسلسال بیت باده صافی تر از نو خرد و دماغ کرفصفت ساغش بکیر جان بکری
 چون بقیع در یکد از آثران شود ساحت چشم ارغوان مغرور و غمیری بطنی و ساغر طاسات و کاسات سیم و زرمی همپونه
 شعش و طافن با قذاح المدامه ببنه تم بنات مغول قد برین من الخصى و تحت دنایر شدند عقودها
 زانایر اعکان معافدها سر و مطربان خوش آوا در سیلان بسیل نوا از زبان سلطنت بین غزل بزمی تر تم کرده
 بیت زدیوان هوا کارم چنان آمد که من خوسم بمیدان و فایارم چنان آمد که من خوسم زوقر فال تمیدم چنان
 که من خوسم زوقر نقش پندارم چنان آمد که من خوسم و این رباعی طبع که از کفار بلیل و دیدار کل خوشتر و کوشا
 تراست بقول راست تالی آن ساخته شعش الورد کاصداغ اجبای بغوغ و الببلل فی الروض علی الورد یبوح
 با دوست نشسته خوش بهنگام صبح کو مطرب و باده نادم و صبح چند روز به دست کاسات مدام و شاد به تان کل اندام
 شهباز عیش و عشرت در دام کام می آوردند و در مراد و ایالی شب انس و استیاس می پرست و چون مجا و مبارکت از نایر حیات

میشد و در تاج و باغ سوزت اطراب شراب جوهر خود میزد شعش و بچ الشفاء بهاء و هات و عجم الحساء بهوی و
 هاء و دارت علمهم باکوا بها منیل الظلام مدبل الصبأ غزال من التری حنوا القباء یدبر الغزال الحنوا
 الاء ترقق فی الکاس انس الحنین و عذرا الجلیع و غیظ المراء بمن ریا نظام تفرق بات النفس می گرفت
 و باز عالی که خوس ترین بل صبح پرفی نه و برسم صبحی از قول ابن المعز خروش شعش فقد نشر الصباح رد آء نور
 و هبت بالندی انفس ریح و خان زکوع ابرق کاس و نادى الذکى حتى على الصبوح و هن الثانی من طیب
 و شوقی الی ویریکله فی صبح برادر داب کار دولت و کاراب عیش و مست را بیت پنجه ساقی گرفت مرغ صراحی بام
 زاتش صبح او قدا و اندامها باب صبح همه جان می همه صفت چو جبر عده شده خاک دس خاک زجره عرب بدین صفت
 و نسق طول ایام و لیل در مراد و کام می که شسته مؤلفه بمذام صافی و خیل مصافی و حبیب و اف و سعید مؤلفه
 بموقت حسن آن جن و مجلس بهار برکت رجویار لاله نیر جام تبیین از اسکت مدار سحاب می که رهنه و سوسن ساکنان
 بشارت نوز و جهان همه و مرید شعش اناک التریع بطیب البکر ورق علی الجنیم برد السحر و خفت علی المراء
 انوابه اذ ارأخ فی حاجه اوتکر و نظرت الارض من جوهری فمنظم فیها او منتشر کل همه تن روی و بر
 همه سرچشم شده و سبیل و نقشه از غیرت و شکت زلف کیسوی یار در تاب چشم اطراف سهل جبل از بنره و ریاحین نمود
 کارگاه شتری و طیره و ده خانه از ری سلسال غیر حاکم عذوبت سبیل کشته و عصاره و نصارت باغ و داغ بریاض فردوس
 دی سبیل فاخته تبیین و تبیین او کفست کاتب خوش خسته شعش و ان الزبائن کفوج القماری و ان القواد کفج
 القماری پراز غفلت رعد شد کوهسار پراز زکس دلالتش جو یار زلاله نسیب و زکس ضرب سبیل عتاب و زکهار
 زب مشاطه صبا کابی زلف نقشه را تاب میداد و کلغونه ارغوان بر چهره نوع و س اعصار و میک و زکس فحویست تانیت
 تاکا سه پادشاه عالم کیرد بر فرق زرزتاب ساغر میشت علی بد کا عیش بهنایت کشید و اسباب لهو و طرب بهنایت
 اسخامید تمت کان بین و ریاسه را یغانی شاهزادگان از بجوارف شاهانه و عواطف خسروانه مخصوص فرمود و نوینا زرا چون از غزل
 و الکان چه رنگور و برغان غول و امیر سانس و شیرامون سپهر باغون و دیگر امرا و نومان سواره و صده و ده فراخور حال
 و اندازده مراتب بنواخت و اشغال و رتبت هر یکی چنانچه معهود نمیداد و تا غایت در صدد و معرض آن بودند مقرر و
 مسلم داشت و ایچان چون عتاب در پرواز بر نشیب و فراز و مانند برق در مسیر و جواز روانه فرمود و بار لعلها متفتمن نوینا
 و مکمل مزید احسان و شش شعش مؤلفه بدیع به الاقطار شرقا و مغربا و بحری بهر بحا جنوب و شمال و چرکت غور
 اطراف روم و بغداد و موصل و در بند مقین کرد و برادر خود شهادت بین برادر خراسان بر جای خوشبانه و در ریاست
 ملک و محافظت رونق سلطنت و توفیر بر رعیت خاقیت و کمال انصاف و معدلت تا حدی مبالغه نمود که بیت
 بیان دید و داد و بیان رزم و بزم بیان خرم و غرم و بیان لکی خرم از خانان سلف و سلاطین کامکار حکایت کرده اند و در بیان

خراسان و عراق و بغداد و شام و روم و ارمنستان و ماوراءالنهر و در زمان نشر صحایف جواد و ناسخ حاتم کتبی البیاض للکتاب
کشت شعر و لبت ابن قیس الحنفی الجلیلی یمن لبصر حیا یسحق بلما ولو طی رأی سماح بمینه طوط
ذکر خود فی عیدی ابن لغویما از کرمش ان طرف و ملوک ممالک بر سر که با وی دم مخالفت زد و قدم سطاوت از جاوده نشاء
منصرف کرد و بنید سعادت ابدی و دولت سرمدی او را غریب بحر بوار و حریق نواثر و دار ساخت و ایستند و حمله من جنت
لا یعلمون و صفت او نزل کشت شعر بقضی بنصره و الیه القضاء کما یجری بکت احادیثه المقادیر فالجود و الفکر
مذنبط بمینه معاف الملک ممدود و مقصور و کل فضل طواه الذمه هذا ظهرت ايات غلبته فی الناس مشهور
در تمام ممالک اینجانی از خالصات املاک نامیه و اموال خاتمه دیوانی متفرد و نواب کافی معتد متعین فرموده ابواب بر و نام
و انواع صلوات و صدقات کشاده می و شسته و در تاریخ شهر سه ثلاث و شعیب و شماء که عهد دولت کیمیا نون بود و برادر
محاسبات اینچو غوری حاصل آمد حاصلات املاک صاحبی در سالی سصد و شصت تومان بود و مع هذه الجلاله و العظیم
و اجلال ارباب فضل بوطه مضیع انما يعرفه الفضل من الناس فی ما حدی مباهلت فرمود که بهر صبا تریش از کلمه
علوم غنچه اما فی سر بر زد و تشریح زلال فبالش نال فبال شیخ او و سبایک تر شد رفات اموات بهر بعدد ایا خا هر سه و شاء
بات کرم که مانند غنچه مغرب اسمعه لشمع و جسمه لا یزنی صفت دارد و در معرض جلوه ظهور کرد و کوب دانش برین
درجه استلا گرفت آفتاب خشنده آرایش شطه آرایش و لها شد و سبایه بهای آسایش و هطه آسایش عالمیان آمد انعام و الا
از آرایش منت مژده بود و فاضل را از اول و حکیم از جابل و اخیل از خاغل و اقیانوسی که امروز متوقع نیست غاکرشت و ان
فضایل را و نفی که حالی موجب اذابت روح است و از ان معنی نامه حاصل قلم الف آسای چون نون و اعلم تبرک و تشریح
نموده و حکم انجبر اجندی من التبر و التبر بالبحر کرفت سخن ارباب بهر که درین عهد و سبیه عقده شجن میاید و در سخن
و مان مقید بر سر بر تفوق عرض داد و شعری که چون شعر شجاری سعری دارد و شعری و از آن بر فلک شهر تابان کرد و کما یشر و هو
القوم بماء منثور از شره بر کذرسب اجرام سماوی و در آراء لطافت طبعش کشفی حایل بود و سلسال حیوان ارشمه شماء
کلش بکدورت ابل با غزرت اداب او و صنعت و ایت خاطر میکل قریب کلال و از سلاست الفاظ و صنعت کتبات و و
الکفایتین و ون الطین سخن بی شوخ و طبع بود و تلو بحش الطاف تصیر کتبات معانی بهر از قوت فضل بدیع و در عین
از بهر استعارت در بر فصل ربیع با فصل الخطاب ادا و افضل بدیع شعر لوفیه فضل ضلال الصبی من دهن التبر
و صار کصب خصل فی سبیه تفسیرات و لغزش چون نقوش عقل در کلین جان جای گیر و ضرر الکیب الفاظ از ایداع معانی
و ابداع لطایف جان پذیر هر چند آفتاب با با قامت تبیت متیاج نیقده خواست که این کتاب از نساج قلم در قفسان و تاج
خاطر طران صاحب قرآن عالی نازد بوقتی که جنت بنده سالک روم و مصالح آن مرز و بوم و قروم بدان و یار عیان غریب
گردانیده بود و لوفیه کل شیء دولة حتی البقاع روزی در آستان مجلس نوبی از اخبار اغیار عاری بهای سبیه

تَجَرَّعَ كَاسَ وَجَلَسَ الْأَنْثَى خَوْفَ الْبَاكِيَسِ غَبَّتْ مُوَدُّ شَعْنٍ وَكَأَنَّهَا دَعَا الْإِبْرَامَ لَمْ يَلْسَانِي وَأَنْشَى عَلَيْهِ الدَّهْرُ
مِنْ شِقَاقِهِ بَيَانِي لَا زَالَ الْمَجْلِسُ الْمَانُوسُ خَوْفًا بِأَحْدَاوِ الرَّجْسِ الْغَضِّ الْفَارِسِ وَأَطْبَاقِ وَجْهِهِ الْوَرْدِ
الْبَهِيِّ النَّاصِرِ مِنْهَا كَالْجَنَانِ الْخُلُودِ بِأَغْصَانِ الْقُدُودِ وَرَمَانِ الثَّوَدِ وَشَقَاقِ الْخُدُودِ وَمَصْرُوفِ
لَا فَرَاغَ الْكَيْسِ وَالْكَاسِ وَاسْبَاغِ الْبَاكِيسِ وَالْإِبْنَانِيسِ مَقْرُوفًا بِالنَّشِيدِ مَنْظُومٍ كَالْوَرْدِ الْمَشْهُورِ
وَنَشِيقِ مَنْشُورٍ كَالْمَنْظُومِ مِنَ الدَّرْعِ عَلَى رَأْسِ الْحُورِ مَشْمُوكًا بِالشَّمْلِ لِمَجْمَعِ الشَّمْلِ وَشَمَائِلِ الْأَرْيَاحِ
إِصْطِلَاحًا لِلصَّبُوحِ مَعَ الصَّبَاحِ إِلَى الصَّبَاحِ مَا غَرَّدَ الْبَلَابِلُ مِنْ بَلَابِلِ الْبَالِ وَأَنْشَدَ الْوَرْدُ دَعْدَ
هُبُوبِ النِّسِيمِ بِالذَّلَالِ وَيَلْقَى بِأَمْثَالِ نَلَكِ الْحَالِ أَشْدَادُ هَذَا الْمَقَالِ كَالْمَاءِ الزَّلَالِ وَالشَّجَرِ الْحَالِ
أَمَّا كَمَا نَمَى لِبَسْلٍ سَارٍ وَجْهِي نَوَى غُلْفٍ كُوَيْدِ زَبَانِ عَصَلٍ كُلُّ شَيْءٍ قَنِيعٌ صَوْتِ قَلْقُلٍ دَرِيَابِ كَمَا عَمِرَ كَرْدَ رَأْسِ
أَرْسُودِ حَقِيقَةِ سُرُورِ رَأْسِ وَجْهِهِ كُلِّ بَرْكِ سَارِ رُغْبَةٍ بِهَمِّ حَدِيثِ رَأْسِ نَرْكَسِ دَمِ صَبْحِ شَيْمِ رَأْسِ نَكِيسِ طَوَاكِ مِكَاسِ
بَاغِتِ چو طَعْدِ عَدِ حَاصِلِ سُرُورِ چو قَدِ يَارِ بِلِ اَنْسِ بَاقِ بَقِ صَبْحِ شَائِلِ وَرَبَا وَشَائِلِ خُشَائِلِ كُلِّ بَرْكِ عَاشِقَانِ نَارِ
سُوسِ بَنَازِ مَانِ كَشَادِ شَمِشَادِ بَايِ اِيْتَادِ سَبَلِ سِرْفَابِ دَاوِ وَانِ مَرِيَمِ غَنِيهِ كَبَرَادِ بَكْرِكَ صَبَاشِ پَرْدِ دَارِ
بَارِيكِ كَلَابِ اِبْرَادَارِ يَارِ خُوشِ عَجَبِ كِبَرِ عَطَا نَاهِشِ كَشَادِ بَارِنَا يَارِ لَفِ شَانِ كَرْدِ دَلَا يَابُوسِ نِيمِ وَهَارِ رَأْسِ
اِيْدِلِ مَشِينِ بَهْرِ خَامُوشِ سَالُوسِ مَحْرُوسِ مَغْرُوشِ تَقْلِيدِ مَقْلُدَانِ تَوَقُّوشِ بَابِ رَنْشِينِ دَاوِ مَقِوشِ كِتِ حَاصِلِ عَمْرِينِ دُكَا
اِمَكْلِ دَرِفِ مَوْسَمِ دِ وَزَادِ بِهَمِّ غَمِ خُورِ دَرِ كَشِ قَحِ قَنِيعِ مِ بَاكِتِ بَابِ وَبَرْطِ كِينِ آبِ دِيْلُوتِ يَارِ كَا
دَرِ بَرِ حَرْمِ نِشِ لَالِ اَرَاكِ هَرِ فَاخِ كَرْدِ نَالِ رَاكِ بَرِ كُلِّ شَدِ اِبْرَارِ اَلِ اَبَاكِ دَانِ دَسْتِ تَوِ پِيَالِ بَارِ كَا بَابِ نَشَابِطِ شَارِ
زَاهِدِ بَرِ دَسْتِ تَوِ كِبِ بَاشَادِ وَبَاشَرِ نِشِ مِ كِهَفِ بَاقِ بَقِ چَوِشِ مَكْدَرِ تَوِ نِزِ فَوْصِ اَرُو رِزَاكِ جَانِ نِ پَايدَارِ
مَانَدِ مَرِغِ شَبِ خُورِ چُونِ نَالِ كِبِ نَالِ كِنِ تِزِ بَا عَقْلِ زَرُوِي جَلِ سَبَزِ دَسَاغِ عَيْشِ خُونِ رَزِيزِ كِينِ دَقِ شَرِ خُوشِ كَوَارِ
شَدِ خَشْتِ بَرِ خَمِ تِغِ كَرُونِ كَرَاكِ شَرِ لَفِ وَدُكُونِ بَسْتِ نَهَارِ دَاوِ مَقُونِ زِيرَاكِ دَرِينِ جَانِ دَرُونِ هَرِ جَاكِ كِهَيْتِ خَفِ خَارِ
اَلِ كِتِ نَغْمِ خَرَابِ سَا بَمُورِخِ اَقَابِ سَا مِينِ سَاغِ دَانِ شَرِبِ سَا دَرِ صِلِ كُلِّ شَبَابِ سَا دِيوَاكِ كَسِي كِهِ پُوشِيَارِ
سَبَزِ چُونِ كِيوَانِ خَرَمِ دَلِ كِهِ عَيْشِ خُوشِ يَادَاكِ كِهِ عَمْدِ عَمْرِ شَدِ وَاَمَرِ دَكِ رُو نَوِشِ تِ اَرُوِي وَپَرِيَادِ كَارِ
پَرِ كِتِ دَكَا شَدِ زَا قُبُلِ بِنُوَا زَنْدَرَانِ مِي صَانِي وَرَاوِ مَعَانِ اِي خُشْبَرَانِ دَرِينِ مِيَانِ هَسَاكِ كَامِ كَارِ جِيَارِ
عَشَقْتِ وَصُورِ چَاوِ شَعِ بَاقِ وَشَرِبِ مَقُونِ مَطَرِ زَبَرِي خَاوَرِ دَرِ پَرْدِ رَأْسِ اِيْنِ غَمِ نِ شَعْرِي كِهِ چُو دَرِ شَاهِوَارِ
دَلِ دَرِ غَمِ تَبَقِرَايِ وَزَادِ عَيْشِ كِنَايِ اِي وَدِيهِ مَدِيهِ چُونِ نَارِي بِي رُوِي تَوِ دِيهِ شَكَايِ نِي فِ عَطْمِ كِهِ دِيهِ بَارِ
لَمْ تَقُلْ يَوَاعِظُ اسْتِغْنَائِي وَالذَّمُّ جَرَتْ مِنَ الْمَعَاقِي رُوحِي نَهَيْتُ وَأَنْتَ رَأَيْتُ قَدْ مَتَّ بِصَادِمِ الْفِرَاقِي
وَانِ عَيْشِ بَهْرِ زَوَارِ اِي وَدَاكِ رَا تَوَا پَنِي دَرِ سَبَكِ خَدَايَا پَنِي بَاكِ كِهِ خَمِي رَسَا پَنِي سَيْمِطِ شَرَفِ كَارِ مَارِ

در کوش خود چو کوشوار است دستور نوید مطهر محمد و کریم فضل پرورد نظام جهان برای انور قیام کریم که بهشت کشور
از زمین پیش بسیار است پیوسته بجام دوستان در دولت و عزت جادوان بد با نصرت باد و بهمان باد و زناش تصانفت ان
تا جرم سپهر را در است در چنین مجلس ساقیان سیم عارض با قوت سبب شمع مژنین علی الاوساط قد جعلوا فوق الرضی
اکلیل من الشجر شرابی خاص مروق کان صغری و کبرنی من فوائدها حصباء در علی ارض من الذهب برت
بلورین مناده و مطربان بلبل الحان زهره را از افق طارم نوم کوشه چادر که کش کشان در میان طلع کشیده با که یکی از سیلان بصیرت
خوش وادانی که شمع نغمه و لرزایی و زمره جان فراسی از اشعار سیرناشاکر در با صد شمایل شمع با من لعلت به شمول
ما احسن هذه الشمائل حسن و شمائل این بیت خاطر کرشمه نامی صاحب بار بود در حال وجود و تراکم اشغال از راه قه
و پروردی بر همان وزن و در مصرع بر داشت کلمات و کاغذ و فر فرشت شمع اعذب من الماء السائل والطف من
نسیم الشمائل العشق من اقرب الوسائل والدمع وسيله المسائل البال من الهوم بال لا
یکشفها سوى البلال فرساق و سقنی شمولاً فالشمائل من الشمول حاصل والروض من الغناء عما
من فرط تغریر البلال والانهر بالمياه ملای والغصن من النسیم مائل والقطر علی الجار
تهی کالدمع علی الحد و سائل نارج علی النورین بدوا باللیل کانه مشاعلی فی الطود ثلوجه
بواقی بضاء کلبه الحاصل با من بهواک لم تصدق دعوائی و قلت ذاک باطل فی العشق تسوئی بلبل
ها و جهک اوضح الدلائل فی التجر رساله طلبتم ها عنک ابلغ الرسائل للصدح جاله اردتم ها صدغک
اطول النجائل الظلم و نغمه و فوک زاح و فواقع و نابل فتمنائل کاین للبدر و للشموم حامل فالحال خالها
عبراً ما اطب هذه النجائل فی فیک شفاء کل مرضی فزالک دواء کل ناجل ساق و مدامه و دروض و الاشد
یکلمین کامل من غیر کلا اريد و ضلاً فالقلب نائی عن الرذائل کالجید سوى عظام ملک ما اختار لنفسه
حلال الله بفضلہ المرحی فدمج فیہ من فضائل علما و سماحة و فضلاً ما اشرف هذه الشمائل کلا
زال بابه قیاما جد و سعاده و نابل فذ صانع فریحی افتراحا و السائل منیر و عاجل و الزاح نذبت فی بحر
والروح یدیرک مغازل و القلب تراکم عیاناً و النجم مباشر الشواغل و العین الی الملاج رفوا و الکفوف
الرسائل و الاذن الی الشید مضج و المطرب منشد و قائل با من لعلت به شمول ما اطب هذه الشمائل
چون باره صاحب علاء الدین فرموده بود که خاطر مبطالعہ نشأت آن برادر شعلت و نیز بسمع صاحبی رسید بود که صفی الدین
عبد المؤمن و بعضی فاضل بعد اد و حضرت علانی تقریر کردند که چرند شرعاً صاحب شمس الدین در لطافت آبروی آب حیوان
رنجست اما عمر عجمیت دارد و صاحب در قطع از نشأت خود این بیت تقریر صفی الدین را ایراد کرده بود شمع عجمت
شعری و صنفه با جاهل بالشعر و الشاعر پس این قصیده را آنجا فرستاد و بر جنون مکتوب بن دو بیت تحریر کرد شمع

بِمَنْ جِئِمْ أَحْسَنَ بَعْضُ صِفَائِهِ وَأَجْمَرُ مَوْقُوفٌ عَلَى نَيْتَائِهِ دَعَا عَنْكَ شَامِيَاً أَحْمَدَ وَأَقْنَطُفَ
 مِنْ غُصْنِ جَنُودِهِ وَدَرْدُ مَبَانِيهِ عَلَى هَذَا بَيْنَ مَالِي بِهَمِّ حَسَنِ مَكَارِمِ شَيْمٍ وَكُلِّ كَفَايَةِ دَفُورِ دَرَايَةِ سَجِي
 عالم بر نور عدل و علم زینت یافت و سواد استبداد و شرف و اندوختن منفعتان تکلیف زایل شد انعام دیت چند ساله از و سبب طلبت کرد
 و تیمور با شاهین نظر محاشقت انداخت و بدین واسطه در جمیل پادشاه بر جراید سیه عیب دی روزگار بخت نماید رقم زد چون مسند وزارت
 بوجود و انشای برده او مشرف شد بکلمه بر لیغ مملکت بغداد و اعمال که مقدر از خلافت و شرف سر بر داشت بود بر صاحب علاء الدین
 مقرر گشت که مَطْلَى الْقَوْسِ بَارِيهَا وَ وَضِيعُ الْهَيْئَةِ مَوْضِعُ النُّقْبِ و ادبها عده در سبط کف احسان و کف جود و عدوان
 و ناکید قوا حد فضل و تجدد بر رسم عدم و ترشح ارباب آن آما می نمود که در عین معالی قَصَبِ السَّقِّ از متقدمان و متاخران بر بود
 که بعد از او اتم مستقیم خراب و بر نهاده بود و بر نامه حال عال و اعمال قسم اختلال کشیده و املی از غایت و ورنه در آنک
 زمانی بمحمد عدل و شفقت او ادا و ان گشت و دل شکنان بنسیم و ناز حرم و شادان و از اعدا و خیرات عاتم داد و تبرات نام کی
 آن بود که در زمین بخت نهی هر کرد و زیادت از صد هزار دینار احمد انجا صرف تا آب فوات که حلاوت رصاب غایات و عذوبت
 سلسل عین الحیات و درویش شکوفه روح القدر و روح ساکنه آورد و آن را صحنی که از عمارات خالیا و از امارات زنابت عطلات بود
 با شجاعت و مملات و سواقی جاریت عالی گشت و اَلْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَ أَحْسَنُ أَمَلًا وَ
 إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا انصاف وادی غیر ذی رُزْع راحدان و انبجته کرد و سپید و خا
 آن سیاس و وفای در عرض طایع و مقصود کل و لاله و من بر و سید بر جای نفاق و غیر ذراغ و زغن و سجات و غریب و خفت
 قماری و لغات و تغریه بیل و جران باقی ماند چون این آب باروی کار ملک و قوت آورد و آب روی سلاطین متقدم و خلفاء و
 که درین آرزو و خزان عالم بر باد و داند و اموال جهان در خاک و خشت بر خاک تحتر و تلمت و نیت ثلثه هذی المکارم لا تقبل
 مِنْ لَبَنٍ وَ تَاجُ الدِّينِ عَلِيُّ بْنُ الْأَمِيرِ الْقَعْدِيَّ كَرِهَ فُضْلًا وَ عَصْرُ بُوَدُ وَ اجْنَابِ صَاحِبِي أُمُورٍ بِاسْتِثْنَاءِ مَوَاتٍ وَ اسْتِخْلَاجِ قَرَأ
 رساله در استنباط این خیر فیل و اجراء این اجر جزیل و تخلیه آثار و تابد معارضه و امیر ساخته الفاظها کسلسل الفانی بل
 اِنَّ الْفَرَاغَ عَنِ الرَّجْوِ الْاَسْلَسِ وَمَعَانِيهَا بِزْدَرِي بِرَبَاضِ الْجَنَابِ نمونه را این کلمات از انجیل
 كَرُوبَشَ اَصْبَتْ اَرْضُ النَّجَفِ رَوْضَةً غَنَاءَ وَحِلَةً زَهْرَاءَ مُوسِمَةً بَعْدَ اَنْ كَانَتْ مُوسِمَةً كَانَتْ ثَلَاثًا هَا
 عَبْرُ حَقِّقٍ اَوْ مَسْكُ فَنَبِيٍّ يَسْتَبْ مِنْهَا لَالُ سَحْمَا الدُّرُورُ وَ بَرَقُ عَلَى اِبْقَاعِ نَضْفِي مَائِهَا الشُّرُودُ
 فَسَقَا إِلَى بَلَدٍ مَبِيٍّ فَاجْتَنَبَ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ الشُّرُورُ شَعْرٌ وَالْمَاءُ يَبْدُو فِي الْوَفَائِعِ لَا مَعَا
 كَالْبَحْرِ مَعَ نُورِ النُّعْمَةِ تَشْرِقُ فَادَا تَحُلُّ فِي الْجَمَالِ خِلْنَهُ صَلَاحًا دُرُورُ وَ فَعَصَلَ بِمَرْقُ بِرَافِصِ الْاَغْصَانِ
 مِنْ فَرَجٍ بِهِ وَ يَمْزُجُ الْأَنْهَارَ وَ هُوَ يَصِفُقُ فَيَاخْضَرَّتْ بِأَزْهَارِ الْحَدَائِقِ اَرْضُهَا وَ اَعْشَبَتْ بِأَنْوَارِ الْجَمَالِ رَوْضُهَا
 وَ تَارَاجَ بِفَنَائِ الرِّبَاحِ ثَمَامُ الْبَسَابِ طُولُهَا وَ عَرْضُهَا كَأَنَّهَا حَقَائِبُ بَحَارٍ أَوْ بَيْتُ عَطَارٍ وَلَهُدَا حَسَنًا

مَنْ قَالَ — بِأَنْزِهِ الْيَوْمَ الْمَطِيرِ بَيْنَ الْخَوَرِ وَالسَّيْرِ وَالْمَاءِ شَبَهُ بَوَاطِنِ الْحَبَابِ مَجْدُوكِ
 الظُّهُورِ وَالْعَلَلِ فِي دَمِنِ الثَّرَى كَالْبِكْرِ فِي ثَوْبِ الْحَدِيدِ نَاوِي إِلَيْهَا الْوُحُوشُ مِنَ الْفِغَارِ
 وَتُصِقُّ بِهَا الْمِبَاهُ عَلَى غِنَاءِ الْأَطْيَارِ فَبَعَثَ الْفَاحِشِي وَالْدَّانِي فَأَتَتْهَا وَسَمِلَ الْحَاضِرُ
 وَالْبَادِي وَالطَّارِي وَالنَّائِي نَفْعُهَا وَعَائِدُهَا — بعد از اتمام رساله طایفه از سادات و فضلا و اکابر بروج
 بطریق شایسته در او اعران بخط خود نظم و نثری بنویشتند از آنجا این عقد فصاحت از زاده طبع محمد بن احمد الهاشمی الکوفی
 در سکت تحریر منعقد گشت شاهدان نظری من هذه السطور الرائعة عباراته ومبانيه الفاتحة إشاراته و
 معانيه الشريفة مرآته ومقاصده اللطيفة مصادره وموارده المثنى على منسبته بليساتي احسانه
 وايداعه وبناني نظيره واسماجه روضة للخط منها الابصار زهر الفاتحة الاذهان فراه در افحفة
 الافكار فحده سحر افلا علم اشاهدت روضة ام رابت بحر وهذا غير بديع ولا بعيد عمن ابده
 المصاحب الاعظم وجدته السعيد الذي اجرى تدبيره المصلح في ارض النجف ماء الفرات وادخل فيكم
 المنح فيها ما اخرج به من كل الثمرات فجدد تلك الارض وعاد ماء الفرات نجي من اطوار فبالها
 مكرمة اخرى قرب اجرها وبعد صوبتها فانظر الى انوار رحمة الله كيف يحيى الارض بعد موتها شعده
 ناجية منه العليا بما تكسب كل الخواطر عن امكانه رهبا واستعدت ان يرى ماء الفرات بكاف المني
 بحري ايضا صبيا واستكثرت دونه الانفاق اذ علمت امكانه فرائ انعامه عجبا حتى اناه بعزمنا فريد
 وندي غير فسهل منه كل ما صعبا وصمم العزم حتى لم يطلبه والتمه الا في في بيله رعبا وافقصر
 مكرمة بكرافا ولدها اجر اجريلا وشكرا بنفذا الحقا وصبر النجف المهجور بغرة ماء الفرات فسقى
 النخل والعنبا وهكذا الكوفة المعجزة جامعها اجرى به الماء يسبحي اجر من شربا لانه خلد الرحمن دولته
 بريد ان لا يخل موصعا خيرا فالله يعطيه في ابدي دولته وبسط قدره شمير الدين ما طلبا ضوان لا افرا
 شخصان لا افلا بدران لانفصا تجان لا غيا ابائي صاحب الدوان لا برج الدين الخفيف بكم الخلق منصبا
 الله فله وهبا لا يسلم نصرة بكم ولن يسرد الله ما وهبا چون بطون مصنفات مخره بوا وصايف ساير سحره فصحا مزا
 ذاتي وكل محالي اورا شارجي سبازت بين مقدار قصارت وخورين باب اعجاب صاحب حاجت وتطويل از كجا بصلت نزدك
 بيت دور نبود كين زمان و مجلس حكم قضا بر زبان چرخ خست لفظ اشده ميرو و ذكر خواجه بهاء الدين و خوا
 هرون ارشد اولاد و انجب احفا و صاحب شمس الدين خواجه بهاء الدين محمد و خواجه شرف الدين هرون بودند و بل ان
 العيث و شبل ابن اللبث و عباب ابن البحر و شعاع ابن البدر و نور ابن السراج الودج و فخر ابن الصباح الودج هم در مبداء و ريان
 عمر و عهده بآيات نصي آيات شامل كرم و امارات الشبل هو سيد و الهلال يندد و ناصيه ميمون بر كيت ظاهره و مح و

و کبیرا حقیقت شع اَصَاغُرْنَا فِي الْمَكْرُمَانِ كَابُرُ وَالْزَيْنَا فِي الْمَنَارَاتِ اَوَّاهُ واضع و لایح برادران بکلمه
مصراع ازان پر سبزی هر چون بود و مَن اَشْبَهَ اَبَاهُ قَا ظَلَمَ وَ فَرَعَ النَّقْیَ مِنْ عَنِ اَصْلِهِ در استحکام قواعد علوم
و اثبات صور فضایل انسانی که حقیقت انسانی بجهول آن محت می باید در صلبه زبان تحصیل هم مکت بودند اما خواجه هر و
مسابققت نمود و در فنون اداب هم و بتجربه سرعت و کفایتی در استخراج قضایا چون برق خطاف و لطافت طبعی در مبارات
صفا به آه شفاف رشکندزه مصاف نظم و نثرش افسانه اهل زمانه و حسن تیغ و تیغ تراشه آشنا و بیگانه با نکت با پر
اداب در تعلم علم موسیقی رغبت نمود و صفی الدین عبد المؤمن ملازم لیل و نهار شد و رساله شریفی را موشح با القاب او در معرفت
نسب و تالیف و تحقیق ابعاد و مثنوی بر جدول تصنیف کرد و وراثت دان استاد شهاب زلبه پرواز علم این علم و لبیل خوش اواز
فنین این قرن اما خواجه بآل دین در متفتح نشو و نما بکلمه پر لیغ جهانگشای متفقد حکومت صفهان و توهمات عراق بود
شد و وقت نام علوم و اجتهاد و ثمره فضل چند تارک نبود و قری را یافت و قد قبل العلم لا یعطیک بعضه
حق لا یظلمک نسیبت تمام اصلی تنفید احکام ملکی و اظهار قدرت و اعلان سطوت راسخیهائی کرد که راجح حکایات
سلف شد ایمیست باس و شیر عین تن بر و به بازی داده و از محافطت نکال و ملوک اطراف و اکابر آتام در خیالات تعجب
صورت ملک مشاهده کرده چون نفوس اهل صفهان من حیث الخلقه با رواج بشره مناسبتی داشته است چنانکه شاعر گفته
شع ۱ یا سائل عن اصفهان و اهلها فضیلتها و اخرها لا تنبأ بمآثها و هوائلها و
لذی مطعمها و طیب شربها فحاشی الایفان من احدا فیها و فحاشی البلدان من ان بابها
بجلی در غف و اغماض بر نسبت و پشت بهمت بر حریف شفت و محبت کرد اگر سخنی برونق ارادت استماع فتادی تا بجزایم
مخمار و کبار چه رسد جانی را بر بابل خانه فی را بدست استیصال میداد علی بداحسند هزار تن با انواع قتل تکمیل و شله و غیر
و احواق و تادی مت حبس از مفت معمور جایات بوشت خانه مطبوعه محاسن پیوسته از کان دولت و نواب دیوان
و طوائف صدور و اعیان و سایر خدم و مقربان و کافه اهل صفهان در شب که بستر سامت باوش می کردند چون زمانه
بر سر وجود و ان بودند تا روز ویکرا خیمه قهر او چگونگی خلاص خواهند یافت بجان الله نفس انسانی برین صفت مجبور کرد
که قوت غضبی او الی هی مظهر لسوق الغلبه و الانقیام و مصدر لشدید البطش و الاقدام نام
حد استخدام نفس طایفه کرده باشد که بر او جرح عقل و جوبه شرع و مراسم عرف منزه و مرتفع نکرد و در حین نصایح و عطا
استماع کند و شفاعت و ضارعت بیشتر نماید مساوت و عناد و استسلط و کجای زیادت قوت کبر و کالتار مؤفده
نزد ادب الصر هم بواسطه افراط در اراقت و مادافاست و ذاقیت نجاش و اهل صفهان که مکاربه خود بخود محلات با
محلات بر تیغ و کار و در یک چشم بر هم زدن صد تن را لپاک میکرد و خود شب از او با شش و نود و ستراق در اسواق گشت
جواز به حقیقت به مجاز مضبوط بود و نعمت امن و امان بر یکمان منخص و مشوب در اندک مدت چنان متعادل و امر و مدعان طوائف

شدند که زراع و ارباب و بهجت و فلاح و شب اسباب حرث و آلات حفزد و در عوامل را در صحرا بوسیل پیش و ریاست معز
 اومی سپردند و اگر کسی ایجا ناپهانی بعضی را از ان با خانه آوردی روز دیگر زرع حیات آن بجای پس فاما محو کشتی بکوتنم
 بکوتنم و العصار جز من عصا و تقویم عبد الطون یا طون نافع همچنین محافظت محلات را بر و سوا و انفسا لار ان
 معوض کرده و بود و حکم رانده تا اهل اسواق نیز شب و تکا کین را با انواع استغ و اصناف اطعمه می کد استند بی حارس بی حاف
 و خود بخانه می رفتند و هیچ آفریده اجمال آن که در کولات خیس کف اقمه نفس تصرف و تخلیط نمودی از ثقات سماع قضا
 که در آن تاریخ در سواد و اللیل اذ اعسّس طایفه حرسه بسیل عسل طوف میکردند شخصی ایشان بر دکان غطفی کد
 کرد و قرصی از ان برداشت و دو درم سیم که مصطفی ثمن بود بر کوشه دکان نهاد و روز دیگر که قرص خورشید را بر لب
 افق آوردند صاحب دکان عرض ناطف نفرخته را چون سیم دید چرپند بسیار ریادت بر کار نشسته بود و سالیان انا
 و یار استیثت داشت چون سیام در منطراب بدرگاه آمد و سیم را بجا نمود صورت قضیه عرض رسید عالی فرمود که
 این حرکت کرده بود چون کشتی از معلق در آویختند بیت مردمانی رویت کشته چون کوفتند از برای چشم زخم سخت
 بسوزان گویند الله اکبر من نفس علف شططا مکتب لا سبب قتل بلا مهمل حکایت کردند که غلامی داشت
 نیک پی نام نیک محرم سر جوینده اخبار بود شبی او را فرستاد تا میان اسواق بر آید و احتیاطی نماید تا جمعی که بخت
 دروب و محلات منصوب اند طریقه حرم مسلوک داشته اند یا شرطه نیقظ متروک از ایشان کسیت عاقل و بیدار و کد است
 غافل و در بند اربعه از تطواف با طراف و آکنه جاده تفحص عرضه داشت که فلان شخص دیدم از مقدمان اهل پاس
 کار و بیدار دل و بهوشیاری دید بان غرض در و اندیشه را بر و نقب استوار گرفته و کنه بان خرمش با طلیعه غیب در اول کمن
 دو چار خورده و دیگری را یافتیم در موضع حراست نشسته و لی شکر خواب درو بام شهرستان و عاقل محکم فرو گرفته و عله حواس
 الا متخیل انا اعمال معزول کرده و اسیده و سید بکر از مقام اجناس غایب بود و حتی عتاب زمانه عتاب روز دیگر چون نقاب
 لمعان اقباب و یکجه صبح رانقب و و تیاق و امان تیاره در و تاق تواری خندیدند حکم فرمود تا آن سه کانه را بر یکی بعتاد
 کین چوب تا دیب را تقدیم کنند شیخ الاسلام جمال الدین تقریر فرمود که درین حال حاضر بودم از خدمتش سوال کردم اگر این
 کانه سبب غیبت یا عدم تیاط مستوجب عتاب شد از از روی عقل محلی میتوان نهاد باری این شخص که بر احوال محبط
 و در کار محنت ط بوده و بهلوی استراحت بر زمین مسوده چون جالب مواجیب نواخت نشود چرا و زمره ارباب جایم نخر
 یافته در جواب گفت معاقت ایثار سبب همین تقصیر و ایهال است اما مواخذت این شخص که بر رسم محافظت قیام نموده
 جنت آن رفت که چون نیک پی در غلام لیل در دیده بر سر او رفت از سر اغفال او مواخذت نکرد و تقصص عالی و تنجاری
 ننمود که در اینوقت باعث خروج چه مصحت بوده مؤلفه ان کان حکم الله العرش مثلك فی يوم الحناء قضاء
 فی برتبه لا یحیی احد بنی الا نام اذن یبرز عنه اورد و شیخ روزی غرم رکوب فرموده بود و جلالت پستی که سلطانین

روزگار را قیصر نبودی شخصی در زینت و بهت او بر عادت عوام که بر دیدن شوکت تمام مویع باشند نظری برکاشت بجانب آن
 بیچاره طعنت شد و او پیش خود خواند و سوال کرد که در چه نظری کردی زبان آن بکیا و بکیر که منعقد شد از خشم فرمود تا چشم
 جهان بین او را بسته کار و از طبقه حد قد بیرون کردند و این دو بیت را بر تاج او نوشتند شیخ فَقَاتَ عَيْنًا لِحِلْيَتِكَ
 مُنْقِبًا فَكَيْفَ تَجْزِي إِذَا فُتِكَ الْآفَا عَرَكَ فَايُضِرُّ رُوحَ الْخَلْقِ حَرْفُهُ فَكَمْ مِنَ الرُّوحِ فُلَا تُلْفَتْ إِلَّا فَا
 این آعجب مشهور باشد که طفلی از اغرّه اولاد در کنار داشت نگاه بر قضیت حرکت طفل انازل او ماسر محاسن پر شد بایان
 مغلفه شکست نمود که او را از معلق در آویزند چون از کنار آمد و ملوک و اعیان دولت کسی با یاری شفع یا یاری شفع نبود آن
 طفل را در آری بستند و تصدیق یهین را از معلق در آویختند و درین باب گفتارم بامن قسافلیا جفا العطف منه
 قَدْ عَفَاكَ النَّبِيُّ الْمُصْطَفَى أَوْلَادُنَا أَكْبَادُنَا طَوَائِفُ صَعْمَانِيَانِ چوین منبر رقت و حرمت شوقست
 حجت احمد حق فرزند لبند مشایخ که در چهره حیات پشان معترف و شیهه عیش کده میکشت تفاسیل انواع عقوبت و قتل
 ششخ و تنور و تمبر او تهر را بلالت و علامت مرقومی میکرد و اما سبب اعتبار و ابقا طماتلان این چند سطر در مسلم آمد
 تا عامل و حکمت و لَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِظَ الْفَلْبُ لَا انْفَضَّوْا مِنْ حَوْلِكَ نظری کن بدیت میا از موری که دایر است
 که جان دارد و جان شیرین شوست و از تر فرموده من لا یُرْخَمُ لَابِرْخَمَ بر اندیشید و برده م اساس الادی می
 بنبیان الله تا مجال جدد امکان باشد اقدام نماید چه افات چیزی که استدراک آن میسر و جزیافت در سخا و امان
 آسان بی آتی و رویت از مقصود حکمت و حکمت باشد و رِجَمَ اللهُ ابْنَ الْعَبْنِي حَبْشَ فَالْخُرُجُ الْمَالِ الْهُنُي بِالْمَعْوِ
 وَالْاِخْلَافِ وَامَّا النَّفُوسُ فَلَيْسَ لِاِنَّهَا فِيهِ تَلَا فِي ترجمه سخن اروشیر با بکست که از جمله ملوک اربعه بر تامت معموره
 زمین مکرر کرده لَا اسْعَجِلِ السَّوْءَ لِمَنْ عَصَا حَتَّمَا يَكْفِي الْعَصَا وَمَا اتَّصَدَّقَ لِلْعِدَى بِالْقَوْلِ وَالْتَصِلْ اِذْ
 كَانَ يُؤَيِّفُهُمُ الْقَوْلُ الْفَضْلُ الْعَجَبُ زُرْ كَانِ صَعْمَانِ رُوَيْتَ که بعد از وفات او در کینه میان اهل بی نصرت قائم شد
 و بعد از آن ایامه تعداد و شکان کردند و بمقام تن زیادت از آنچه در دو و دو حکومت خواجه بهاء الدین از صحبت ایا مجبور شد
 بقتل آمده اید قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ كَمَا تَكُونُونَ هُوَ عَلَيْكُمْ وَكَتَبْتُ تَقْدِيمَ عَمِيدِ عَاجِلِ بَاعُوامِ
 الناس که از مواعید تحریف اجل تحریر نیستند عقلا موجب محبت غیبت حال و دین و دولت مینماید و قاعده ما یزج السطرا
 اکثر مما یزج القرآن مصدق است اما از این قدی محدود و شش طری مشروط تواند بود که افراط و تفریط در آن باب
 خلاف را دلی الالباب باشد و خبر الامور اوسطها هر چند در شیوه غلبه و انتقام مبالغ بود باضعاف التزام طریقه
 و محاذات نمودی و اما در محلات و عطیات خصوصاً برابر باب ادب فائض داشتی و در تعظیم قدر و اجلال شان علما هیچ و
 مهمل گشتنی ادفات خود را مقصوم و متوزع کرده اند بود شیخ مُقَابِلُ بَيْنِ اَفْلَامٍ وَالْوَبْهُ مُرَدِّ دَبْنِ
 الْاَعْوَانِ وَدَبْوَانِ چوین از صفه بار برخواستی ساعتی بساط مذاکره ادباء الْأَخْوَانِ خَيْرٌ مِنْ مُقَاوَلَةِ الْعَرَّالِ

کبردی و استرواح را لطف با فاضل مذمتی کماست غفار شمس را حاذ اذ اکتف حکت من مجبها فوق الخدود
 طالع النور استیاس کردی قی اوقات به صرف اناهم تمات ملک و موقوف بر کشف احوال و تعرف عقاید طبقات مردم
 ساختی و اندک زمانی از شب قسم حرم و لذت استیانت بودی و دور و تصور با دشمنان فکاتها من حسنها و بهاها بنیت
 قواعدها علی الافلاک ساخت روزگار چون میدانست که سرانجام چگونه خواهد بود و تعجب کنان بخواند شعش عجب القوم
 یجوبون بر ایههم و اری جعلهم الضعیف قسورا هدموا قصورهم بدار بقا لهم و سوا العزیز هم الفصیر قصورا
 و مشروبات و مشروبات که اراکین و جمال و مراتع و ریاض فراویس عدن از رشک آن تصویر خوردن گرفت بر پاخت و با آنکه در عین
 مایع شمر و مظهر غوارب مجد و استیفاء و این لذات و استکبار فزون تمات تا این غایت بود چون برادرش خواهر هر دو
 اسالیب آداب و قوالیب فضایل استبصار زیادت داشت با وی نوع حسد و غیبتی می ورزید و کف لا یؤلفه و الادب ازین
 لایعمن نسبیه و اولی بد من حسبه و ادفع عن عرضه من ماله و ارفع لیکر من جماله مال متبنا
 و جاه و مکنات مجازی که پایل زوال و تعالی است و معانی فضایل ذاتی که در اولی و آخری نفس بدان زند ما حقیقی باشد چه فن زند
 مال و مملو طبعی است و علم ممد قوت روحانی پس چنانکه روح را جسم رتبت ترجیح باشد علم را بر مال ترتیب خواهد بود مال
 از تعرض ارباب تعجب و اطلاع سراق و کثرت اتفاق شغیه آفات و محاسنست و علم از استلاب و انتساب بر قاصد مصون و مسلم
 و با شاعت و اتفاق و اساعت کوس افاوت تیزاید و متعاضد مال علم که محال مجارات یا بد مال و مملو است که در حرف کان
 و مزال از خوف سیمت و دین نیستند و علم صورتی که از نتیجه عقل فعال بر لوح روح نقش پذیرد و شنان بنهم شنان شنانا
 بدین مقدمات اگر اذرا نفع غیبتی بودی و در نمودی تحقیق این دعوی بعضی اکابر فضلا و عصر شفا تقریر فرمودند که در
 بعد اذ فی یوم کان سماؤه مثل الحصان الابرش و کان زهره ارضه فرشت با حسن مفرش فمماؤه
 ذکن الخروز و ارضه خضر الوشی دفع طالت را حاستند که کلکون کین ادر میدان عشرت بملوت جولانی و نه
 و مظهر از حوادث ابلو کردن و تراکم از دعام اعیار کناری جوید فالعزیز مالک مسترة و الا فلول
 العزیز طول عناء پیش از طلوع آفتاب منوچهری چهر انوری مینات مسعود طالع برقیه چرخ ازرقی رخصه احصا ربان فردوسی و ش
 و ساغای لطیف عضری دادند برادران هر دو فرقدین آسا در مجلسی سیمه امین با چند محرم از اسب کرم و آراب فضل و اب
 بیت چون بحیری و صمی و جاحظ و صابی هر یک که شعر و ادب و فضل و ترسل نبشته موضعی چون بدایع و مینه العصر بطایف
 آراسته و زینتکار بی مانند روایع حدیقه المحدثین بطرایف پیرته مولفه فامطر الکاس ماء من ابارفه فابنت الذ
 فی ارض من الذهب و سبع القوم لما ان را و عجا نور من الماء فی نار من العنب سلافة و رثتها
 عاد عن ارمه کانت ذخیره کبری عن اب فالب شرش اعذب من سلسال السلسیل و اورد من
 نظوم مال الصاحب الجلیل و شمرش اذکی من بیج الشمال و اطهب من قول من فال شعش بطیب

الشعلا فی الفج مومن
 احمد الغالی الدمشقی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 کبریا ابی نواس علی دوحی کظم ابی نواس
 رسائل مہابی و تراثر قاصان معمولات فارابی و اوصاف آن حال کتبہ نغرابن تیار الہوتی شعر بنفسی اغد الحاطہ
 تمہدلی فی الذنوب الرخص بشوق کبدی اذا ما شدنی و برقص قلبی اذا ما رقص بر جای خوشن کل ربات
 اخانی و در عوض الحان بل ربات مثنوی و طایر وقت شعرا ضعی عبد الغزالی جانی شعر فکان الاوقات فیہا کون
 دائرات و انفسہم مدام زمن مسعد و الف و صول و منی تسلیدھا الا وھا م معازلات طریقا
 چون محاضرات راغب مرغوب و منافات حریفان غذا جان چون قوت القلوب عیش می پستان زایا مات جان بخش
 کمال تجد کمال رسیدہ و سر و سر مستان زغرالیات شیر نعلک شیر پیوستہ و طمع دلپذیر خاقانی در گوش ارباب ہوش
 جای کیلومہ اذا ما الطیر غنت للصبح اجب داعی معاطاة الملایح بیت ہوا چرخہ شیرین صبح است
 بیار آن کریم تلخ صراحی ارق فضلا لھا فا لارض غطل تلحیا بوشی او و شاج بیت قبای صبح مشکین زہ
 بوی زلف ترکان حمی ہمہ را کوش مستغرق نغمہ عود ساز و دماغ مستفیض بخور عود ساز و زبان مکرر این قول و لغز بیت
 ای یار عود ساز و بخارین عود ساز کیت عود رب زد و کرد عود را بسوز درین مجلس مولانا صفی الدین عبد المؤمن و سبط قناد
 انس بود چون خواجہ ہرون را قوت اطراب شراب شیر کر و از روی تہذات عیش و عدم تکلف و جمال نہا کلف اگر صغی
 الدین مارا از خان فصائل خود نوالہ و ہ و از زلال طبع لطیف علامہ بخشہ کھنہ نفس ان مستحق صورت ہمہ تن بسباید چہ شود
 خواجہ بہاء الدین بطریق بازخواست گفت با مثال مولانا صفی الدین کچونہ تجھ و لقب و خطاب پسندہ کنی پس روی با صبا
 کرد و تقریری چون آب کہ ہما ہرون و خاطر دارو کہ چون من خلف صدق صاحب دیوان ہاشم و در ذرا صدق شرف
 خلافت در سطر ز جیت من منعقد و مرا و سپہر نام ہرون و ناموست و خود جا کہ بخدا دم کہ مقرر غلط بودہ و فصائل بے
 مدہ اعداد پس اگر بر عادت خلعا و را صغی الدین خواہم مستغرب نماید خواجہ ہرون با انکہ شیت سہلا و شونت و شیت
 برا و معلوم و شیت و جواب بطریق کہ فنون ادب را سبج و منوف لطائف را شامل بود گفت ہر چند خواجہ حسین میفرماید
 چون این معانی صورت قصیدہ حب حال است و استنا کہ بر زبان اشرف اینا یافتہ با سیر حاصل عذر را مجالی نماند لقمہ
 چون نگار و بوا سطہ غایت ایانی بذروہ جلال رسید و نواد حکایات خیرہ کشی او و افراط در قمع و استیصال ملک عرق
 برای پادشاہ کشف میشت از ابر کمال رجولیت و دوفر صراحت حل میفرمود لؤلؤفہ و عن الرضا عن کل عیب کلیلہ
 و چند انکہ صاحب دیوان از غایت ولسوزی و شفقت بر جان و جوانی فرزند او را ازین اقدام و استہناک منع میکرد و با و
 عاتلہ و اشلہ مقلدہ فرامی نمود کہ ہر سہ و خامت چندین قیل بی کناہ متوقع باشد موجب تحریک سلسلہ جلاوت و دود
 استخوانی از غضب میشت عاقبت روزگار جو ہر خود را در استرجاع مواہب و ہستردا و غایب پیدا کرد و سہ لؤلؤفہ

شَوْعَبَ الْأَسْبَابِ وَالذَّاءُ وَالْجُدَّهِ بِدِ الْعَرَضِ امراض مختلفه و تمام مقام متضاده روی نمود و قمرمان الطبیعة قوۃ
 مِنَ الْقُوَى الْأَطْبِیَّةِ فَعَلِمَا الْفَرْقَةَ بَيْنَ الْمَلَكِ وَالْمَنَافِرِ کہ در محاکات قالب بود از صلاح مواد و تعدیل مزاج و ربط عصب
 عاجز گشت و روح حیوانی کہ قابل قوای جسمانیست قهور پذیرفت بنور ایام حیوش عقد ثلثین مکرّمه و شب شبایش اثر صبح گشت
 یافتہ و پرغرایش حاصل پوش گشت روز نامه عمر مقدر را بقدرت رسانید و از سر جمله چندان خطا و تکبر خبر حسرت و مذمت
 باقی نماند شمع آری النَّاسِ مِنَ الْمَلِكِ فِي وَسْطِ عَمْرٍ وَهُوَ سَيْفُ الْبُشَيْرِ بِمِثْلِ فغان ز آفت این رخ ساز جنت
 فغان زگرفت این جان شکار جنت کہ صورتی کہ بجز نکاشت نبود کہ کوهری کہ بسیال سفت خود شکست یکی از اہل عصر
 تاریخ وفات او اردین و ستہ بیت مندرج کرد پس بیت رفتن صاحب آفاق بآء الدین اکبر رخش حارس ایوان
 و قمر دربان بود زین جهان گذران سوی سرای باقی در شب شنبہ ویز زمرہ شعبان بود سال بر ششم و بنقاد بر و شنبہ
 در سپاہان کہ از و محرم و آبادان بود صاحب دیوان و در غرقاب توجع آفاق و یمن برکت ثلثت را بقطرات است لاله
 کون آب میداد و از خاطر زاده خود می خواند بیت فرزند تھمای ملک ہند دیت بانہ زمانہ را بہایک موت تو
 پشت پدر بوی ازان پشت پدر خم گشت چار بوی بنان بی رویہ اگر چه دیگر اشبال داو لادوشت کہ ہر یک بر ملک
 معالی بدری تابان و در چمن فصائل سردی خرامان بودند آہ عمدہ استعمار در زمان حیوہ مستعد اجراء مناسبت و تناسبات
 بعد از مات اورامی بہت شمع وَلَكِنْ الْمَتُونُ لَهَا عَمُونَ تَكَرُّمًا خَطَا فِي الْأَنْفِقَادِ ذکر شاہزادہ قیو
 و شرح بعضی احوال در زمان دولت او و ما ختن براق بلبلد شرقی قید و بنیرہ او کتای قان بود و پدرش
 غازی اغول الْمُؤَقَّدِ وَالسَّبِيلُ فِي الْخَبِيرِ مِثْلُ الْأَسَدِ پادشاہ زاده عادل کامیاب دولت یار بہت بلند خرد
 و در پیش دراز جدال فزع و قد صدق التَّيُّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ الْعَرِيقُ نَزَاعُ چون نوبت خانت تھان
 عادل قبل رسید و حرکات آریغ و ترمہ العوسفت گرفته بود کہ فرمود تا لشکری دیرسون یعنی بسیار نامکا را بآری
 در بند و مات شہزادہ کا نرا کہ دران حوالی بھربہ وقت صورت استبدادی و کارخانہ تحمیل نقش می کنند و بہر طریقی
 در بند آشتی می باشند از میان بردارند چنانچہ ایچیان قان بی شاغل و اندیشہ پیش پادشاہ زاده ہلاکو خان روند و آید
 قید و ستھر شدہ دم مخالف و عصیان زد و قدم در راہ مجارات و مبارات نہاد و بدین حجت متمسک و مثبت شد کہ
 پادشاہ جانکشای چکنی خان دریا سامانہ بزرگ مثل بر قانون بر رسم ملک گیری و دستور کلیات احوال جانہ داری
 و حال انہ مواسم تقدیم و تاخیر امور و ہادی بمعالم توفیر و تقصیر جمہور سپید و روشن و صریح و معین فرمودہ کہ تا از نسل
 او کتا طفلی رضیع در دایرہ احیا باشد از میان اولاد و بنیرکان سستی وراثت تاج و ریاست شاہی و دالی بر توالی او امر و خواہ
 او باشد بنا بر این مقدمات پادشاہ زادگان بسیار و لشکری جزا بل شمع اُسُودُ وَلَكِنْ الْحَرَابُ عَرْنُهَا شَمُوسٌ وَلَكِنْ
 الْمَصَافِ مَطَالِجُ اشْأَوْا وَمَا شُحُوا وَنَابُوا وَمَا نَبُوا وَكَانَتْ ظَمُّنُ الْمَنَابِا مَنَافِعُ زَبَرِیَّتِ حَامِیَتِ اَوْ مَجْمُوعِ

وَأَهْلُهُ الْأَهْوَالُ مِنْ قَوْلِ
سَلَامُ لَكُمْ
کیاستی

و بر حد و تلماس و گنج و اثر از و کاشغره و بلاد و آراء النهر استیلا یافت و در میان مغول ضرب المثل بر شجاعت و فطرت استقامت سکندر
اوردند لمؤلفه و اقحام الأهوال من وقت حلام و گویند بر پادشاه را که لشکری متفق و دلاور چون یک شکر قید و بند
و عدلی و سیاستی بر صفت قبلا قان و هر اکب جیاد چون اسبان قفقاز مملکت او زوال نپذیرد و تصدیق این مثل تحقیق این قول
از اینجا مستعین میشود که سالها میان او و لشکرها آن منازشت و مقاتلت قائم گشت و چند نوبت لشکر دیرسون بدو تهاجم
سوی او شش ماه راه منهدر شدند چنانچه لشکرها آنی از آن که از آن گلی خورند در بیابان پاشیده اند و آبیاران سحاب شبح
آب باران سیراب کرده اند و بناب آفتاب تربیت یافته با وقت زمان ادراک ریح که مدت آن چهل روز بیش
و کم تقریر کرده اند و در عوفات و صفات از آن ساخته اند با وجود تحمل چندین شاق و پیوند راهها چون شب بجهز دلبران
در از و دیر باز روز مرصاف منهدم و کسور بوده اند و مساعی غنیمت و کسور و یک نوبت لمعان سپهر قبلاد و تاریخ اسب و بنفس خود
لشکر کشید و او را و تکیه کرد و کثرت لشکرش و تکیه نماید پس بر قتل او با وجود قدرت مبادرت نمود و او را پیش منگو
تیمور فرستاد و بطرف قفقاز آن ازین حالت منزه و پریشان شد و آئینه خاطرش بر دم از نم تیغ لشکرا و پر
زنگار آهنگان باری سکو تیمور لمعان را سلامت با ائینی لایق باز بندگی قان فرستاد و آرا و سبب تقرب بدان حضرت
ساخت معصود که در جمله غفر قید و را بوده و هر نوبت که نصرت یافتی آن نواحی را در تصرف خود گرفت علی بد آن حرم
خان بایع بزم ثابت و تجدید طبع مستحضر کرده اند و صفت لشکرا و این کلمات مناسب تحریر است و کاتب بنوذر
معرض بهشت و تشویر بل حیرت و تقصیر عند هم القتال اقبال و العبدلة دولة و السیف سبب و العالیه
غالبه و العائله طائفة و الشاؤون الى مقارعة الاتصال كالعاشق العطشان الى المعارقة
و الوصال بمجون حاجة الابطال في حومة الملك اشفه كشف الحب رضاب المحبوب شفة على
شفقة بقله ریح و ملاح را بقدر رخ ملاح شناسند و لیکن رجال شبید صباح قانات غایات حسان واقعات غلات
پندارند چنانکه لفظ ام بیت نزد ایشان بهشت در اینجا چو بخورشید کوس زخم حم و شمس و باس و باس و باس و باس
با وجود این شجاعت و شهادت هرگز در محاربت و قصد پیوستن با وی نبود و الا که لشکرها آنی بقصد حرکت نموده اند و اینجا
داخمت را از نمره دولت خود مستقبل ایشان شدی و بنظر بقه از روی عقل بغایت مستحسن است و زبان شرح نیز بهر مصلحت
قایل لایست که گویند نصرت مواکب او را تلقی می نمود و ممکن بود و بر او علی ترقی می یافت از حرکت عانش با دولت و حرکت
میگشت و در سکون رکابش آتش بلا ساکن بود و قتی که حالت ناگزیر الخود را فاد و مبارک شاه جای او گرفت چنانکه شرح داد
براق و با سار و مؤمن غیر کان جنانای که پدرشان آسان توان بود و در حد و جانیان یورت معین داشتند براق با سماع این
حادثه شکر کشید و مبارک شاه از مملکت و آراء النهر منصرف و خود را مستغرق امور سلطنت گردانید و در از و کند او ایل شهر
سه ثلاث و ستین و شصت و بیست خزان الخود و غیره را در تحت مملکت آورد و بیت بسا که کج نهادند و دیگر

قانیات

چه سببها که نمودند و عاقبت مردند بزرگ ملت میراث بیچسب لکن بزخم قوت بازو و صفدری بودند چون متید و بواسطه قوتن احوال
و انقلاب امور و قصد شکرتانی از تلاش و کجکند در حرکت آمد براق خائف شد که مبادا قاصد بخارا و سمرقند شود و از تصرف
او استنزع کند بدین اندیشه مسابقت حبت و بطرف قید و شکر کشید در مقام آب خنجر آتش اتمام برافروختند و باد
حلات چنان چنان شد که اجزاء خاک بی آرام گشت بیت رنگ تیر و چاکچاک شمشیر دریده و متغیر و زهره شیر
پس شکر قید و با اتفاق حمداوردند که جانش کوه بشکوه مهیبت آن چون ذره در بهوا سبکبار شدی شخص و
تخوض بین صفوفین بذبلی سیم نفعین عوج الاضلع براق غریمیت بر بهریت مقصود کرد آید و باز بخارا رفت
و چون کویر بخارا پدید و ترتیب جنگ و ساختگی اینک مخالفت از سر گرفت و برین پیش نهاد چون از روز شمار جنبه شد
با ایالی و ستان خطاب سر شمار و تکالیف آغاز نهاد و پیش طایفو و پوشا فرستاد که ایالی سمرقند و بخارا اگر بقا و خود و سلا
زن و فرزند می خواهید جریده از شیر بیرون روند تا لشکر که بی برکت مانده اند و آید و آنچه داشته باشد عازت کنید
و در کوپ غارب مناصبت را راغب شوند ایشان با اکابر و شایخ شطاعت پیش آمده و مقرر کرد که هر سه هزاره و کا
تفصیلی ششمی کنند و چند بالش در بخارا رسانند تا در مصالح لشکر صرف کنند پس اهل حرفت را بشان روز بساطت سلاح
و مصالح آلات حرب مشغول کرد آید بغرم آنکه بار دیگر خود را بیازماید و در میدان تدارک جولانی نماید مصرع الموقف
تا بخت کرا بود کرا دارد دوست اگر سبوی آرزوی ارباب جوی حبت و جوی درست بیرون آمد و آب روی نیک نامی
برقرار ماند فهو الماد و الا که از کرد و شطت سر کونسا رها گشت شست نام و رنگ از بام شاعت بر سنگ ادا بار آید بطرف
دیگر بیرون رود و چون مورد شطت سر کردانی پیشه گیر و وسط آسا خود را حلقه در گوش خنجر و در کار خنجره گوش سازد
مانکا و قفحاق اغول با پنج سوار از خدمت قید و براه ایلمی برسید و سپاهم آورد که براق با طریق خود را فی جی سپرد
و عواقب کار را نامی نکرد و بر غرم استیناف محادایت بالسر ما خود را و ستان سمرقند و بخارا را متعذب و متغص و آت
از موده را از نمودن و اصرار بر حرص و پیشی و آزمودن کار صاحب دولتان و بیوشندان نبود بیت چه شورید
دل و بهیودانی که دایم از موده آزمائی چکنیز خان سبب آن رکوب خنجر و اوجاه قطار را تحمل نمود و مانند رایت صبح در
آفاق شدرت یافت و چون آفتاب در جهان گیری تیغ زنی خستیا کرد و خلاصه معمورات زمین را در قبضه استیلا آورد
تا فرزدان مدتی که در کستی جملتی یافته ایم بمسالت و خوش خوی و رفاهیت و تن آسانی بسر بریم و عمر گذشت و ما هم
که اند و بیت چشمه آن زهینده و بلائیت محنت آن افزاینده با سارت شعب لک الخیر فاستمع ایتی لک ناراضه فاضح
فاسح الیوم یفعل غده عبت بیا تا جان را بید نسپریم بکوشش همه دست نیکی بریم هر که غم جهان خورد کی خور و از جانتا
رود غم جهان مخور تا زحیات بر خوری مصلحت مصالحت است و بر ایرخت بهم بگر که حکم اتکا و دار و بخشیدن و سرافرازشدن
مسلاست بیرون کشیدن تا با اتفاق علفخار و زیت لشکر با معین کردیم و تکاپوی بی حاصل از میان برخیز و قفحاق اغول

پیغام بگذار و طایفه مسعود بکین و بکراخت یاور عقل بهر دیده خبرت صلب بین و کوش پیش نصیحت شوند و این کلمات را که گوشوار
کوش خرد و تعویذ یازوی قبال و حاتم بین دولت را می نمایند پس دیده داشتند و گفت محض اندیشه صواب و خلاصه تیر در
انیت و بر این بریدی نیست برین قرار بنیاد و برین بنیاد قرار افتاد که حالی ترک مستی ساندن از ما و آء التهر کیرند و میان شان
بعد از چندین مقالات ملاقات افتد و در عرض مطالعات ملاقات رود و عقد مصافحات بندند و حساب محالات را را رسا
براس نسخه مصافحات نویسند پس در وقت قوتان حوالی رباط ابو محمد ترتیب طولی ساختند و دامسگران بر چنگ و چانه پیروز
و عشاق که آواز سحر و آواز است بنواختند مراکب اندوه و غم را بیک کرده غمناک کرده و کوش کردند و از سربل غمی می دغمی غمت
معیار عقل و داروی خواب و فروغ روی درون و در وجه شخص غذا و جان نیروی طبع و آلت نطق و صفای خون و دفع غم و
شعای دل و راحت روان اهل سجاد و عنصر مردی و ذات حق عین تواضع و ن لطف و سربیان در پای دیو و نبوی نوش چنان
دو لکتر که پیوسته مقابل هم یک تیر با آرتشی در کمانهای چاهی کشیدند و پاری رطلهای کران بکت در کشیدند و بتلویج و تصریح از نشا
مؤلف درین غزل قوی مؤلف تحیر میکشید بیت ای ترک کران سنگ بکت روح چه داری که هست کران ایست این طبل
بمن ده اگر چه پیش ازین از روی دور و آلتی تیغ کشید می زدند حالی بیت همه رخ کل صبح اندر زلفی همه تن دل چو بادام مغزی
روی و در روی ساغر زنده شذا و کان با یکدیگر خون رز خورند و لباس کید یک سلبش شده بهر یک را اندای گفتند و روی زمین را از
بس جرم بر چون چهره عاشق انگشت اندای کردند بمبرآت موافق و محکات عمو و از طرفین استیثاق رفت که از نفا و شفا
دور باشد و با شکار و اتفاق مستطیر بعد از انحلال عقود و خود و ضحالیان مشار بقا مقرر شد که هر یک از شان هزار بار معمود
و کارخانه خاص که در بخارا و سمرقند داشتند قناعت کنند و علف و زار شکر براق در سیاق و قساق معین کردند و قید و لکتر
خود را از آن طرف بخارا جامی داد چنانچه ایشان خطی فاصل بودند میان بخارا و براقان ازین جهت شکر براق تنک عیش بودند
و هم در مبادی صلح بر سر طیش خود و عقرب لکتری از طرف سکوینو رنجد رشده لکتر قید و برای مدافعت ایشان از یورت خود
منزعه کشید براق عرصه امانی عالی یافت باز بخارا آمد و در او از شهر سوزست و شین و شامه مسعود بکیت را بر سالش با قافان
فرستاد و اظهار مصافقت و مخالفت کرد و نظرا و از ارسال و مراسله آن بود که احتیاط کیت لکتر و کیفیت راه که کند و در خیال قنات
و بادل مقرر داشت که قصدین دیار پیوند با متیدی شخص ریاسته باض فی راسی و سا و سها نذ و رفیه و انخشی
آن نذ و رفیه مسعود بکیت بغالی چون نام خود مسعود و غمی چون عقیدت او درست و دلی مانند طالع مقلان قوی از آب امو بکیت
و بهر منزل که رسید رعایت طرف احتیاط را در سر سبب با معتمدی آنجا داشت و در بیمار داشت آن و التزام طریقه حرم مبالغت
کرد چون اداره و وصول چنان صاحب دولتی روشن روان بر سید ام و صاحب دیوان شمس الدین اعزاز مورو و تجیل مقدم را بک
استقبال و مراسم استزال بجای آوردند صاحب دیوان اگر چه بر مرکب فضل سوار بود اما پیش شمس الدین معالی پایده شدن در
دید و هر چند مالک عان مکارم ادرا علی الاطلاق گفتندی چون رکابش رسم پای بوسی اقامت کرد و مسعود بکیت از روی

جلد اول
موردان العبدی کان
کریم صاحب
وصف غده الحقیقه
فارس البیدیه
الذوال
لما
بالعبدی
مجدد
لما
نیز
اسم

من تاج الکمال

الضی
امراه
جل
نقد

استحار و راه از دراکت صاحب دیوان تویی نامت رتشان خوشتر یعنی شمع بالمعبدی خبر من آن نژاد صاحب دیوان
خود را چنان می پنداشت که اگر اصف برخاسته اوصاف او شده می از روی انصاف و صف اوصاف خوانی و شادمانی بخود بران
را ندی شغ و شغظیم الاخبار قبل الهامه فلما رأی ناصحاً الخیر الخیر اما درین حال بجز توضع خبت آمیز و تخیل
اکثر روی نداشت و جواب آن در کینه سینه سر به کلاه داشت بوقی که در صفت افاد و لکرت صفت یاب ایمانی یافت و با شش غیرت
حاک و یار او را بیا و غارت و او بار داد و اینجا مقام آن قدرانی نیست مسعود بیک بر بندک صفت سید و ترجیب و تامل و
عاطف و سیور غامی فرادان یافت و او نیز بشارت و ارسال حکما و لا توصیه و اداء رسالت ببارتی راق و شکار
لایق و شبی بی صمت جلال و مجلس و لیدر از سر حلال شغ و لفظ اضیل خمر حرام راق معنی فیل سحر
حلالا در تسمیه قاعده موافقت میان روز و شب و در یک رنگ یک رنگی نیست و از ترکیب الفاظی چون آب روان نقش
مقصود بر بخت چاک از بهر شادمانی کلمات در شاعر عقد شکر و شریا و طرف که از جزای بخت ابا قحان فرمود تا شغ من
کف ساق لوسقاک بکفه سقا لکان شغل کل سقام بد و ارا قح عقیق عقیق و تاوب کاسات راح جیتی و
چون چشم خبان ست گردانیدند اما هنوز چون بخت و دولت خود بیدار و در کار بود و بعد از کار و پیغام و خصاص بر
و انعام مصدوقه جواب هم از پرده موافقت و صلاحت جرب و دناهم کما دانوا و اریاح همتی در هر یک معلوم
گردید روز سوم در تفرش سخته حال نوع تغییری شده که در و اثر بکافی در حق خود معاینه دید اجازت انصراف خواست
ابا قحان یربیع و او به اجبت اوبی توقف بیرون کریم آمد و بر قبیت تکه دوری که بیک حوزیر پایی آورد اگر در کار
امید باشد میدان زمین نور و چشوق و فراخ رو و چو بهوس سبک که از جوانی و قیمتی چو روان پای عزیمت که نه را با
بر فرق کیوان نهاده بود و گردید پادشاه و امرا از تحلیله و حالی مذمت افزود و دانستند که شتی نمود که باز روی او نتوان دید و
علی یقین بجان باطل با دست نیاید مصرع تیری که رقبه کان بیرون شد ایچی را از عقب روان فرمود تا هر کجا در یابد باز
گرداند هبهات لا یخاف درگاه و لا یخشی من یقدر علی رد امس فلیس یمنس الام بالام اسبان قلع اسود و استاده و مرد
زیرک و کار فاده چه جای توانی باشد چنان راه که در چهار شب از روز بکمار چون رسید و از آب بگذشت چون بخت برق
رسید مشاهدات احوال را حکایت کرد و ولوع او در نهضت بدین جانب فرید پذیرفت مصرع تو کوئی حکم کارش بر بدی نیست
پیش قید ایچی فرستاد که سبب ضیق رقه علفی از در زیرتی که معین شده بود و شکر زندگانی نتوانستند که و و بالفور و به باز بکار
نقل کرده شد اکنون ابا قحان عریض دارد اگر قید و اندام صحت و اندام لکری راه و فریاد تا من از آب چون با و بگذرم و شش
خود را دران خاک فروغ و هم و طرفی را از ان مالک بدست گیرم این الی که مطابق برای ارادت قید و افاد و افاق شش
جلیقه برخواند چه کف اندک بخت کس است که صید مقصود بکند و بکران کبر و دزد و مند انکه به تیغ بیکان کردن و
خویش زند خوشت تا تقطین او کند و شجره یقطین دولت او را که زود با لکس بود و بعد صر قهر ابا قحان ناخبر که داند و جهانی از

و شکاست و جاد و قات و اسوده کرداد و در جواب و لمو کبک فرمود و بر تصمیم این غریت و نصیب این ای تهریس نمود
ویرلیغ فرستاد که شزادگان احمد پوری و دیکت بی غول و بالغو بشکر با خود مساعدت و مساعدت او را از آب پنج آب
و معبر تر مد بگذرد و جاد و مبارک است و قهقار با اتفاق براق از کدر آمویه عبور کنند و کو کا جو بزرگ و بانیال از خیمه که معبر خازند
و کو کا جو چک از کدر منک کشایغ در سینه و یکی مجتمع آمده و با تمام رایت براق باشد تا این غریت بقیم رساند چون
مراجعت کرد براق با قضا و استعداد مشغول شد سخت یاسا فرمود که هیچ آفریده با سب اختای بر نشیند و چند انکه یا بند
جست لکرت بناتند و چرکچکان علق برکت سراسر ما بر روز بهفت من جو کدم و بند تا فری شود بدین و هط خلائی نام پیدا
و چندان کاوان که دوران دیار یافتند فرمود از آشن و از پوستا سپر سا خند ای سپری که از پوست ماده کا و عجبی سازند
یکو داغ تیر جادو لیا باشد بدین بر جبات خلایق و مصایق نا کامی افتادند و کس را مجال دم زدن نی و بدین پسند نکرد
جبه سا حکی با یحجاج لشکر و تعارات ایشان فرمود تا بخارا و سمرقند را غارت کنند باز مسعود یکت که پیک مسعودی رحمت است
بود او را مانع کردید و گفت تخریب ولایتی موجود در قبه تصرف پادشاه متصور است خلاص ولایتی موهوم خارج از جود نکند
مقتضی خود و کیا ست نباشد و همین قدر رعایت باید کرد که اگر این کار و عقده امتناع ماند و مراجعت افتد از سهارا ترغوی
و نزلکی پادشاه را مدعی توهند و اد براق چون سخن حق بشنید و جواب نداشت در خشم شد مسعود یکت راهفت چوب
فرمود و زنده آتاد دست از غارت کشید داشت و اد بر شوبت اعظم انجماد کلمه حق عند سلطان طائر فایر گشت پس از شزادگان
که بکیم بر لیغ قید و هتحاب براق را متعین شده بودند جاد و مبارک است و قهقار با غول بخدمت او پیوستند و امر ابا سوار بزرگ
و یاسا و کو چک و مر فاول و جوی النای و همین سبیل دیگر شزادگان خلف کردند براق صد هزار سوار عرض داد و در شهر
شعب و شین و شتا از آب آمو یکدشت و بخارا سان آمد و از حد بدشان و کشیم و شورخان و طالقان بنده و مرد حق
مروشا بجان تا نزد یکت نیا بور مشهور گدسید و از شعرا و عصری در حق او کفر و بیعت زان موی که بر پشت خود انداخته
زان موی تو آمو می گیری میگفت در شانی تهر این ذکر کی از حاضران این بیت اعلاکر و در جواب گفتم ازین سیاق نظم
معنی حاصل نشود همانا اوی از قبیل افقا الشجرین و اقا الشجرین بوده علی حسن ایهام و رابط الفاظ بدین و بدینید می
افتد بیت زانروی تو آمو می گیری میگفت کان موی تو بر پشت خود انداخته در تصایع این حال میان شازاد
قهقار و جلار تایی گفتار شد قهقار از ده گشت و جل موافقت که خود منبرم نبود کیست و پستی که همیشه از همه رو
بروی دهشت بنمود و باشکر و مراجعت کرد و در راه هر کجا رسید دست غارت برکشاد و بخارا را ازین چاشنی بی نصیب
گذاشت القصبه براق بهوس استقصاء مملکت ایغانی عرض متنا را طول و عرض داد با شمشیر براق چانکه برق در مکار من اخبر
سحاب نفوذ یابد بر شکر شازاده تبیین و دایند وایشا زان بعد از طراد و جاد و مانده کو اکب که از انسلال تیغ یکت سوار هر مخ
متفرق شوند منبرم کرد و سپید و در مبادی خروج کورکان ایچی را پیش برادر خود کو و اراخل که در بندگی حضرت آبا قان بود

و بتی سحر

فرستاد و تعلیم بداند که با لشکری چون بجز آخر در تیغ بر غم تیغ ملک ابا قاجان آب آموخت و چو اسیم کرد و آن دیار را محسوس کرد
 ساخت باید که آگاه از روزگار و مترصد کار پیکار باشد خط را در جف قبی تعبیه کرد و چون ایچی تبلیغ الکله براق بجای آورد و از
 خبر رسید که براق از آب کدشت و با لشکر پادشاه و ستی جسم انداختند بل بسیار در خاک و تبیین در به راه اقامت کرده و
 استوار لشکر و استنماض رایت ایلمانی نموده پادشاه نیز مستعد کار و مستعراش حرب کشته سجد و او را بایمان و عراق آمد و
 با لشکری موفور و ابتهی با محصور معتد به سمت خراسان نزدیک تبیین مدد شکر پیشین را روان فرمود و لوقه کنگا
 تحکیم بنح الصبا علی الجبل و با متشاور شکر از اطراف مملکت معموره ایلمانی چون آب از نصاب و آتش از اصلاص تبیین
 صلاب جدا گشتند درین میان کنگو را از سر استعار با لشکر خود و کتیبه راه که جستان گرفت و روز کار را خوچین است شکار با
 خواست که اول متداریک حال او شود تا عصیان و تندر او چون امراض عادی بدیکر پادشاه را و کان سرایت کند شیرامون
 نوین را با آن قدر لشکر که تشریح حاضر بودند را اثر او چنانکه جرم نجوم در عقب شیا طین ساری کرد و در نرسا و بعد که ملاقات
 فریقین دست داد و بلیت خروشی برآمد زهر و سپاه بر فستند کیسر سوسی رننگاه مکا و حوت و مکا حوت در انکشی
 مصاولت مبطا و لت انجامید بکری بنا و در از امراء کنگو در حلا و در و قریب با نصیحت از اعوان شیرامون قراب مهربان
 گشتند باز شکر ایلمانی در ان کرده فرخنده و زرق و مطهر شدند و بعد و توفیق ربانی در حلات متوالی سکری بهادر را بقبل آوردند
 فوجی تمام از ان لشکر در لغار و مار کشیدند و برخی را در قید اسار گرفتار کنگو و اسامان قرار ندید با یکدیگر سوار و باطن کر جستان
 رفت و باد او و ملک در استلا و استیمان زود و خضر و را بومی داد و اما کنگو بهارت و مطا بهارت ادا و فایده مخالفت نامون
 ماند فوج کرج را و علی بنجل جنب عقیدت و حرکت آمد قصد پیوستند تا کنگو و در اهلان کنند از جرس کیدت پشان خبر یافت
 بتلین ملقن توفیق النار و لا العار و المنة و لا الذبته بر خواند و بتواوم عقاب و رجوانی لیل کلون العراب و فی
 المثل للبل لحنی للویل خود را بیرون انداخت و ایچی بجهت مدان کرد و اندید و در مقام اعتدال از زبان استغفار بجهت و عمار
 ایلمان توکل نمود چون شرف کششی را دریافت ابا قاجان او را نواخت و سیور غایشی فرموده بکم استمال کرد و عیب و پیرایه
 و باس از ناصیه حال او کم کرد از تعزیرت و خروج از بقیه طاعت منوال فرمود و عرضه داشت که از براق خطا و مثل بر استغفار
 و تحریف از جاده وفات و اخلاص هر چند عقیدت من بنده آنرا منکر بود ایدر بهادر و کوا کاسی ما بران اقدام تحویل کرد
 کیفیت اجری کما جری بر قف عرض بپوش اگر در ازاء با دره نیسان حقوق و نادره عصیان و حقوق تیغ عقیق کون تو جیایا
 بچند قطره از عروق جبل الوریه محضوب میفرماید متصرع سرانیک بزن تیغ فرمان تربت و اگر عاطفت بنده پرورش
 آیه غیر مغضوب بر منخواند و بملعت البعانه را اکت تذکر آن وشت در نیک بندگی میده از عفو کما سوز که شیخ مجرم
 و محوم هر دو خواه است غریب نمایه فالعفو عن الجرم من مواجب الکرم و قبول المعذرة من نحاسن الشیم
 بیت خرد را می بنده چشم را خوب کند را عفو شود جا را آب و من بک شوط هتیه بعیدا فبشني عطفه سهل

سَهْلٌ فَرِيبٌ كَمَا وَزَعُ الْعُقُوبَةِ مِنْهُمْ هَذَا فَهَبْ ذَنْبِي لِعَفْوِكَ بِأَهْوَبُ وَلَحْسُنِي لِحَنَّتْ جِلْقِي وَأَجِبُوا أَنْ ظَنَنْتُمْ
لَا أَجِيبُ اِزْهَامِ عِبَارَتِي كَهَزْجَةِ اَنْ اَيْنَ كَلِمَاتِ بَدْوِ بَعَثِ مَكَارِمِ پادشاهانه و دواعی رحمت خسروانه در هزئت آمد و میرید
عاطفت بعد از عفو و قدرت مبذول داشت برای حسن اعتذار و لطیف مقال در تعالیت عذرات تاثیر عظیم دارد و آورده اند
که چون نامون خلیفه ابراهیم بن مهدی را ماسور کرد و سب قال لَهْ اِنِّیْ شَاوَدْتُ فِیْ اَمْرِكَ فَاَشَارُوا عَلٰی بَدْلِیْ لَمْ
اَلَا اِنِّیْ فَعَدْتُ لَمْ ذِیْنِ فَوْقَ ذَٰلِكَ فَكَرِهْتُ الْفُكْلَ لِاِلَازِمِ حَرْمِكَ فَقَالَ يَا اَمِیرُ الْمُؤْمِنِیْنَ اَلْمُسْبِلُ لِمَا دَا
یَمَّا جَرَتْ بِهَ الْعَادَةُ فِی السَّبَاسَةِ اِلَّا اَتَاكَ اَبْنَتْ اَنْ تَطْلُبَ النِّصْرَ اَلَا مَجِبٌ عَوْدَتُهُ مِنَ الْعَفْوَانِ عَامِلٌ
فَلَمْ تَنْظُرْ وَاِنْ عَفَوْتَ فَلَا يَنْظُرُ لَكَ فَاِنْ جَرِحْتَ اعْظَمُ مِنْ اَنْ اَيُّقُوَ فِیْهِ بِعُدِّدٍ وَعَفُوا اَمِیرُ الْمُؤْمِنِیْنَ اَجَلٌ مِنْ اَنْ
یَبْلُغَهُ شُكْرٌ فَقَالَ اَلْمَا مُونُ مَا تَلْخِضُ عِنْدَ هَذَا اِمْرَاءَ صَاحِبِ فَرِیبِ رَاكِهِ قَرِیبِ شَاهِرَادِهِ بُوْدَن و دوام نصیحت
در شاهانه و نداد و بر تیغ بیدریغ گذراند و گویا در ابرو میشتی نوین که صورت که طبعیت مانند او صورتی را از تار و چکل و
قتل و قتل و قتی بر نیکیخته بود سپرد چون این شاه عل لغایت شد و این مهم ساخته کشت با یقانی وانی و اعلی شانه
و حکمی جازم و تدبیری حازم و رانی پیر و نجی جوان برای اخلا و جبر و سکین با بض مشر و دفع عارض عیث براق باخ و نون
لشکر غیر محبت بلا و شرق فرمود و آبای نوین را با تو و آون بهادر و سبیل منغله از مقدله بفرستاد و رایت نصرت نگاه داشت و پادشاه
بر دوار و قنقراتای و اجای و کشی و گویا و و هولا جو و امراء ارغون آقا و ارغسون و مازوق احمد و کوحک و تیمور و الیناق و
سنسار و عصب الله سپهر و لاک باورچی و اراجک بر فال میمون و طائر همیون در حرکت آمد و لغت فحاش علیها البخر
و هو کلاک خزنه لهما الشهب و هیه نصایح چون بساط خراسان بنا بک مملکت لشکر الهیانی بر بیض محیط خلعت سرافرازی
کرد و لشکر آه آن حد و جمیع شدند اعلام حضرت رفت که میان براق و بیست بی مجامله محال به بسیار فقه و لشکر الهیانی در
منب یکسال که براق اینجا اقامت ساخته از عالج و از زجارتام با فقه براق را و میر بهادر بود که روی رز نه بهادر بیست
سپاه صفه ای در انعمدیش نرا داشتند ی یکی را نام جلار تایی که کمان اویستین نه کمان چون چرخ فلک دست خود
بیج آفرید و کشت و دیکر بر فاد که با حصول شجاعت و فرزانی و کمال پر دل و مردانگی علم تایی یعنی استعمال حجر لطمه
نیک و نستی و دعوی کرده بود که استغنیایه قنقره لاکت به سبب الاراد و الاطلاق اطلاق کنم و الا برای اتهام لجام را از سر بران
فرود کشتیم و نذرین شکست نکردیم و پور بهادرین مبت از نصیده که در میج صاحب شمس الدین نظم داده بود و او را خود
بیت مرغاد فراق تو در ملک مبر کرد با لشکر براق بغارت برابری اباقا خان لشکر را بطرف برات کشید و
مقام آب سیاه پیش محاربت را روشن برافروخت بیت چو زبر سر کوه بر تیغ شید چو یاقوت شد و کی سببی
خسرو سیر زبر جدی گوشه تاج منفرق را اسکار کرد و انسیم تیغ قورچیان ضیا حشر ساره در مانع اجتاب کرختند با قان و آوا
بخت چون مجید و ش و فرید و ن قزو و لشکرش تنهن بل دستم توان زمین را نیز از تفرض مملکت تصادم مملکت بیستین

کردند شعربوب نابا لبت والبت هذه فكيف اذا كان البوت له صحبا ونحو عاب البحر وهو مكانه
فكيف عن بعض البلاد اذا عبتا از طرف دیگر براق نیز بادی قوی و روحی تمام و شوکتی و افراساب و میان شکر
روی خود را جز در مہفات مصقول ندیده بودند و چون بروی خود پیوسته کمان کشی عادت کرده قوؤگان مؤن الخیل
نبتهم و قماصت با نبت بلا مطر بر نیست و غبار رفته تا اوج آسمان برخواست بعد از تسویه صفوف و تعبیه لشکر قلب
و سینه و سیر و جناح و ساق و راپر و لان جنگجوی و بهادران کینه و ریا استند و در قلب فریقین چون دل عاشقان از بهول
روز و دواع بیت پلنگ و شیر بید بر پلال علم تن از رخ بانی و جان با شمال شعرو الشایفات البحر ذیضهل
سربا من کل سلهبه و طرف سلهب والارض فذخبت فخر علی القنا فها انا مل اخصر منکب والجش فذ
ملا الملامکانه هم طغی فی موجه المخلد ب عرصه مجادلت را بدست بغضا بسط و قبضه سیاف را قبض کردند و زمانه
در میانه بصد برار دیده نظار کی بیت تاتش اقبال که بالا گیرد تا قبضه شیر که بالا یخون دلیران معکین بر
با و پایان آتش سیر خاک را از آب چشمه تیغ سیراب کردند و چون آسبای حرب و اثر و کوس طعن و ضرب و مالش
آسمان از گرد و تیره چادر غبار بر کشید و زمین از برین سان و ما کوله الاغداد مرهقه القی براها طراغ ذانی و صفای
حکت دوق البیض الحسان و فعلها و لیس لها الا العنود جمال آسمان صفت بز و اهر بخرم مکل کشت بیت
ز کرد و سواران دران پن پست زمین شش شد و سمان کشت شد و اکوبه و الشمس طلعه نودا بنور و ظلاله
یا ظلام تیغ با گردان زبان سرنش در از کرد و سپردی حلت پیش آورد و بروی کمان بیک کرشمه از گوشه چشم
غمره یار ناوک خوزیر روان کرد و هر سر که بدعی کرد و کوه پال مرم نمی شد تیغ آبار کلمه قاطع از انجیل میرسانید و شمع عمر و
نخن مجمل میاخت مغاصه براق با جلا رانی از سینه درآمد و بقوت صدت شعر القما و فغ لو یكون یبدل
نضضع رکاه نضضع سلهب راکه و موازات بود و بارغون آقا و شیکور با یک تومان شکر سپرده گرفت و بران
چاکه با دصبا بریکه و رد و زرد و دویستر نکرد و دویش را هر دو زخم زد و بداند سیر و ن شد تا علم را بردار و خود علم را
ارغون آقا بود و اتفاقا عس نمود چندانکه با دوان صولات مراد و ف و حملات متعاقب در گذشت نزدیک آمد که براق کوی
مراد و طغرا ایچو کان شها مت بکوی مقصود سنه سنای نوین پیاده شد و بر سر صندلی نشست و گفت هر کس که امروز
حوت و غای نبت و مبارت بیفشار من از اچویم آرا خدی و اند و روان چکیر خان ما اینجا جان خواهیم در باخت
و بر دشمن باخت و پور بهار است بیت حمو عشق تراناب من آورد و من بچو در جنت براق از بهر میران شقا
بدین سخن لشکر را سکون جاسی حاصل آمد و باز گری نمودند و ارات مبارات بل شد تا فی الحال غرم مقابل و مقابله کردند و
ردی باصالت در مصالحت و اطالت در مطالعت آورد و شعر کان علی الجاهم منه نارا و ابدی القوم اجنحه
الفرایش سفی الدیم کل فیل غیر ناب و دوی کل فیج غیر فلش تیر مانند تکران که از مداخل غم بریزان

نابال جیح

شود روان گشت اما قان شعرکا لشمس سل السیف صبا حنکجا و القصر کان صبا حنکجا با بهادران لشکر که در
 تیره با سنان نیزه تیره می نمودند و با پیکان که پیکان آجال بودند از شکت شعرکا بهم بریدون الموت من فلما افبتقون
 من الخلی دیکھا تا در حوضه کارزار راند و بر دشمن کارزار اند شعر یوفی لا یطیق اللبث فیه مساوذه ولا الذنب
 الحیا لاکونی مختاری و منقبت ایما فی این دو بیت ماکوت نظم پوشانیده است **ملیت** ز بیم زخم اوزنار خوا آید پیش
 بر روز جکت سیرغ و پلکت و ضیغم و شعبان نفقه دیده و در چکل نشاند و بچه برگردن نهاده زهره بر تارک گرفته مهره
 در دندان عاقبت مرغاول ماکه ضرغام اقدام و حسام تهغام بود و سب فقر را در قنغ الا نکت خوست بسن تیر جرح
 از مرکب حیوة فرو و آوردند و از منبر بوار چاشنی چشانید جلارای نیز چون با وی نوکر بود و سپاه دشمن رشت و پش
 و بلغ السبل ذباه و در وزخ ضجیع وی ساختند و بیاری از برقیان در حوضه منازل غرضه حاکم شکت براق شاه را
 لا یفعلکم الفرائین الموت الا کلکلا غایت غنایم و زنده مرا می شد و بوقت آنکه در دست مغربی درین صرّه غروب
 نما نخواست شد و با بجای سیمین برج نفع نیلگون اشکار گشت از وی غریت بنمود و از دست بر سطوت آن لشکر ای
 بروشت با دیده ریزان اشک حسرت و دل گذران در پیش غیرت بر آب چون چون کرد گشت شعر لاکم ذل الهی عیبه
 فانتخت فناء ظهور استیقام الا خادع و کان لهم لبس المعصر عاده فحاطت لهم منه الشبوه الفلوطع
 سر پرده و خیام حاویه علی غرو شها مانه نیزه غساب و غنیه سلاب پادشاه کامیاب گشت لشکر با انواع غنایم دست یازان
 و چون باران در شکار تیر و نازان و دشمن در بادیه جوان و بادیه خدلان سرگردان پادشاه بر قرآشین قسین را بشکر کرین
 در خراسان تعیین فرمود و غریم توجه بار دوی خاص فتح و ظفر برین سیار پویان و زبان نصرت کویان **ملیت** نیز
 رکابش نکر حلقه کوش آفتاب پیش غناش نکر غاشیه روزگار غمان بردشت چون بقرطالع میمون و شکوه دولت روز
 افزون در مستقر غر و جلال بزول فرمود و مسامع قطن اقطار ریشات این فتح نامدار شتافت ساخت و بر فاعده رات
 عدل و انصاف را که موجب دوام پادشاهی تواند بود برافزشت **ملیت** بکینی فتنه کی نبستی از پای اگر تیغ کفایت
 براق از انطرف با مقدار پنجره سوار در اضطراب و قلق بسیار و پریشانی کار **مصحح** کونی که بود طره مشکین آن کار بخت
 رفت آثار از جابر احوال او ظاهر و فو محنت و ادبار مستحار و متواتر با آنکه از روزگار فلاحی ندید او را فلاحی نعوذ بالله منها
 بو هبطه بقطعه که در حوضه بیجا اتفاق افتاده بود روی نمود قوی محرکه از تحریک عصاب و اعصاب حرکت را وی جان
 متعلی است باز ماند چنانچه محقق چوین جنبیت مرآت گشت **مصحح** بجای غنایم عصاد و سال پس دعوی کرد که فلاحه سلام
 مستقد شده ام و او سلطان غیاث الدین لقب نهاد و بی بی خدمت قید و فرستاد و از مختلف پادشاهان و کان و خلف مجاد
 و تفرق لشکر و حال مضطرب خبر داد و قید و در جواب بتنی بروی نهاد و فرمود از شهر اذکان جمعی که آمدند از ده مر جبت کرد و دیگر
 و دیگری آمد بودی همین صورت داشتی و دیگر او سخن خود را دیگر کرد و بورتی که با اتفاق معین کرده بودیم خورسند شد تا

لشکر را چون ناموس خود و رونق ملک ببا و خود کامی و او کما طلب العزیزین ضعیف الاذنین با ایجاب بر لیغ فرستاد و قفا
و علوفات لشکر او معین کرد و گفت این زمان در بخارا باشد تا بوقت قورلیتای چون آقا و اینی بهم رسم نسق کارا کرد
براق آن زمان در بخارا بسیر بود و از هر طرف لشکر با دو پیوسته چنانچه سی هزار سوار عرض داد و خزان موجود
گرفت و در محله نشسته با لشکر طرف سیستان بیرون رفت و خواست که از پادشاهان که در غم توجبه سیلا و شرف
تقصیر کرده اند و از خدمت او متخلف شده انتقام کشد بدین خیال براق میکچی را روان فرمود تا احمد بوری را احضار کند
بر زبان براق میکچی رفت که اگر ترمز نماید و محاربت ضرورت افتد در جنگ کشته شود چگونه باشد براق گفت آن راه
او باشد همچنین یا با در بزرگ با شخص دیگری اغول مبارز کشته افتا فاقا براق میکچی در شکارگاه با احمد بوری رسید و با کجا
معه دوی اندک بودند چون استشارت از آمدن بخدمت براق تا بی نمود و بوسی مجسم خود روان شد براق میکچی از
عقب بغائب کرد و مخالفت می نمود احمد تیری بوی انداخت براق و جواب هم تیری کشاد و او بر مقتل آمد و بر جای سرش
مصرع لمؤلفه ای خرج کرم رو بهم از دست کرم و سر و از طرف دیگر با و بخدمت نیکی اغول رسید و دست
اندیشه براق بر حصیت و صید و بر سر سطلی مطوییت یا سا و در بخارا سابقه خدمت با نیکی اغول مژگه دست شاهزاده
سوالف حقوق نعمت خود را بر سر مغول و زمین این عبارت تقریر کرد که چندین مدت با ختماء غریبه مانده و جاهل
مردن پوشیده و طاسات مروق از دست اندر کشیده مکرر مکافات آن حقوق را از دانه تا ما را در کام از دور با کلت
نی او استبعاد دارد و گفت مصرع قسم خواهی بداد و او بدیدار که بجز استحضار مجرب هیچ کرد و مردی و قوف
نیافته ام و رد و قبول آن باروت شاهزاده منوط است او در گزاردن این حکایت بود که نوکری از ان احمد بوری مخبر
از کیفیت وقوع واقعه او بر رسید نیکی اغول را قصد براق محقق شد با سا و در بازگشت و با لشکر خود مقابل براق نهاد
و بخدمت نرفت تا مدت شاهزادگان از قصد و تقاضا او آگاه شدند متفرق گشتند و با سا و دران با سایر امر مشغول شدند
و او را بدیدار کرد و متوجه خدمت قید و کشت نامت لشکر بایان سلاجه و در کردن انداختند و از بنجر و تنور و ظلم و بی باکی براق
هستند کرد و قید و اسایش را بنوخت و برت معین فرمود براق رونق از کار و در خوشدلی از ساحت سینه مجبور دید با کام
با خاتون خود تو کاسی و افراد خدمت مصرع فرد به از گردش چرخ دم بخدمت قید و پیوست لشکر چون کار از دست رفت و
بخت چون در خانه نشسته و نوک مرگانش بر زبان انگشت این بیت وضع نمود و چون بجایست از آن روید بر بیاض چهره پسر خنجر زده
مصرع روزگار آشفته تر یا زلف تو یا کارن خاطر قید و از افعال ناسزا و متعل شده بود و زمام عفو و عراض از شکست غلبه
او را از غفلت خستی نیافت چه کینت آیه و العافین عن الناس یا هر چند از معنی آن خبر نداشت بفعل آورده بود و نیز گفته اند از روی
از نمودن و پیشانی شیر شمره را بتوقع منزهت خاریدن و دشمن را از قید فرصت رها نیدن کار و یوانخان باشد بقتل او
شهری تخریب کرد که بدان عالم عرش بی شراب شد و میا با قبائلش نموده شراب و حاصل روزگار و از گفته کاتب این بیت و بن

کتاب شعبه اقبال البراق و مضرب فی ثلاثی جن سلمه العی و ذکر فی شهر سنه ثمان و ستم
 و مت ملک اش سال بود بیت چش چش چش چش چش چش چش چش چش چش چش چش چش چش چش
 متمم حال این فکر از براق چهار سپه ماند بکیم تو باور با جولا و ای بعد از آن سپهران القوج با و قیان با شکری بدین طری
 شدند و چون در نصاریف این حال بر بیت ن رابعی مذ فی کشتند و اسباب مطاقت را مانند بناء مضاعف غم
 کرد و این با اتفاق با قید و محالفت آغاز نمود و از حد مجده با سجاد دست تخریب تغذیب بر کشاد بلاد ماوراءالنهر که بعد از آن
 بر طوطی جنای پراکنه کان و ایلاف از خانه براق و کان امید عمارت او یار و استخاش سخنان دران دیار حاصل بود باز از دوا
 عاقل گشت و در تمانان نوحی بن مجادله الفیهین و مکا و طه لکین از من خوشدلی و فراغت و اسودگی که مستعدی تمدن
 توغن باشد مجهز ماند و چند گزرت میان ایشان محاربت افتاد و هر بیت بکرم نصرت شکر قید و منصور شدند و محالفتان
 تا در شهر سنه احدی و سبعین و شتاء صاحب دیوان در بندگی با قافان عرضه داشت که میان فید و دو یکم شد و کان بر طوطی
 بلاد ماوراءالنهر عرصه مجادلت مبوط است و هر کس که آنجا تکیست بتعدای یافت بدماغ خود خیالات محال راه و او مصلحت با لشکر
 فرساید و آن دیار عرضه تخریب کردن تا شاعلی طایل از میان بر خیزد حکم برین شد که نیکی بهادر و چار و دو و آفتاب ترکمان
 و فرسان هجلا بچش صد و دهها بلخادها خن نصیب د و دهها بجا را و ده و شش آن لشکر در ایستام امرا یوسف
 و قرقداغی سپهران خیمه و جو رغذی و ایلا بو قانخوارزم و بیکارگی آثار عمارت از آن حدود و مطموس کرد و مانند مثل است که
 درین بناید آموخت مصرع تو ما در مرده ریشیون میامو بکرم فرمان چنین شکری بکیران روان شدند از وصول اواز
 لشکر مغول مسعود بیک بر غیت و بیاری از باب بجا را و سمرقند جلا و وطن کرد و با طراف بیرون رفتند و بیش خیال من
 جز در خواب ندیده و بیا و جوی مولیان این مر سده می کردند و قبا و وطنی این فاینی بک سالی من الذهر فلینعم
 لسا کلنا لبال سپهران خیمه پیشکری بخوارزم رفتند و کرکچ که در الملک بود و خیره و قفس را قتل نام و تاراج مغرط
 بتقدیم رسانیدند و از طرف دیگر نیچی بهادر با لشکر هفتم رجب سال مذکور بجا را و آمدند و هفت روز کش کردند چنانکه ده هزار
 آدمی در شکم زمین منزل آبادان گرفتند و بیرون از زون و برودن کشتن و رفتن و کندن و خوشن شغلی نداشتند بجا
 گوئی این قضیه جواب استند مسعود بیک بود بوقت ملاقات صاحب دیوان القصد مدینه که مستعد است او بود و در سبط
 معمور خیمه بان چنان در سبکال ارشکی نشان نمیدادند و قریب هزار طالب علم در زوایا آنجا تحصیل علوم و کتاب
 نفس اشتغال شتند آتش در زون و دو و غم از دوزان بفلک اشر رسانیدند و گرفت مفردوسی می رسانید جمیت سینه
 بجائی رساند سخن که ویران کند خانه ان کهن چون از قتل و غارت فارغ شدند پنجاه هزار عواتق آنجا رسید
 لطیف و یار خوش گفتار کش رفتار استه چون صد بخارا شوب دل بقرار و قند بازار روزگار برده تالباب امور
 پس چو با و قیان با شکری از عقب بر سیدند و معذرت میزدان سپهران باز گرفتند و پنجاه هزار رسانیدند و ای ماوراءالنهر

سیاحت من در خوارزم و در سمرقند
 و در بخارا و در بلخ و در نیشابور
 و در مرو و در بخارا و در بلخ و در نیشابور
 و در مرو و در بخارا و در بلخ و در نیشابور

خاطری غم و قیاس عینیه سواه
 وقت شرف لیس مذی امج عام

که چون امیر نصر ابن احمد السامانی سقی الله ثریته بر باغ خراسان داد و فصحی عرصه و زینت رقصه و مستقر جات اماکن و منزلت
 مساکن را یکو بسپندید و بآب و هواء آنجا مستروح و مستیج شد و صیف و خریف و شتا اقامت نمود و تاجی در دست گرفت
 خاطر و زانو و داورا و کافه عکس کرامات و کلمات فرود و میلان طباع بطرف مستطرف بخارا و عراض فردوس است
 آن غالب گشت و دست شوق بایان قدیم کریان جازاتاب داد و ساقی محبت بمهر را از دیده محراب شعور و لولا
 هوای الاوطان ملحق نازح و لولا لای الاحاب ما کان معز و در سواد شب شمع صفت و کد را بودند و بهمنام
 انجی ربنا شیر بهج باب و صبا درین راز و با خاطر کاتب هم آواز بیت در صبح که کاروان جان نمیکند و هر باد که بر
 فلان نمیکند و کوئی که نسیم نس از روضه قدس بر سر سله جو جان می کند رسول عاشقان پیش معشوقان همه این شعر مستطاب
 انت و کبلی لا تبسم الضبا فی کیم خدایه فغیم الوکیل و عریضه متمنی مشتاقان همیشه این خطاب
 مؤلفه سیرب الفناهل من معجز جاحه لعل الی من قد هوبت اطیر کوئی رساله الحنین الی الاوطان را از نغمات
 خواطر ایشان فراهم آورده بودند و از ابیات فراوان آن مجوران و دود و رباب فروش و مال الکتاب کرده کا بهی شعر
 جرباد قافی هر یک را در آرد و نوی اخبار و دستخبر موافق آمده به بیت اگر نسیم هر که بدوستان قدیم سلام من بر
 جواب باز آرد و ز شوق و جگرم تهیست بشنا بروی کار من خسته آب بانارد سواد این شب محنت پیش دیدن بیرون بروی
 ز آفتاب بانارد بروی مجلس ایران فغان فالان و زان نوازش چنگ و رباب بانارد و ساعی این ابیات در تکرار اجاب و تودیع از رباب
 نمود مؤلفه فغان را بخند و من حل بالخی و قل لعل عیدنا ان بود عا و لبست عشیان الحی و راجع عکبات
 لکن حل عینک ننگار غصه با ثغان پیش رود کی شاعر که مودع خاص سلطان بود شفاعت کردند و زراعت نمود تا بانا و شاعر
 مخمک سلسله عزیمت پادشاه کرد و و بران شش ط چند هزار و یار زر را مقتبل شدند و آواز آه هم در خراسان متکفل
 رود کی این قصیده را بانا و نسا در ساند بیت با وجوی مولیان آید همی بوی یار مهربان آید همی رکیک آمو
 دان در شینا و وزیر پام پریشان آید همی آورده اند که سلطان بی تهیه اسباب رکضت از مجلس نشا و این ابیات
 برنشت با پیرانی کما چنانچه جاه و داران موز و در این خاص را بعد از قطع یکت فرسنگ راه سلطان رسانیدند و بسبب آنکه
 الفاظ این ابیات معرست از لغت عرب و دومیه شوق و طرب و مبنی بر سهولت معنی و وضوح مطلب طباع و رباب
 و ملائم افاد و طاریجناح الشهرة مکانه منقوش علی احین التفسیر و بیشتر تحسین و تحسیر را باب عصر معدود
 از باب تقلید در حالت تعلیق این ذکر بعضی یاران مجاویذ آنرا التمس و مجارات را اقتراح کردند بر حسب الما موعود
 این ابیات هر چند از انیات فصائل آتیات اند و مدیح صاحب دیوان ممالک شمس الدین جوینی منظم شد و چون
 در زمان حیات آن صاحب قران مؤلف این بهایع از سعادت مشول حضرتش محمود مافا و این قصیده بر روی
 او که المؤمن حی فی الدارین اشاد میکند با تمیذ آنکه تمیز این دو قصیده طبع نقاد و خاطر قاصد خداوندان فضل باشد

نغمه
القطا

دود

نغمه «ال» دود

نام زینت از شاعر

محبوبان عرب که عاشق

رباب و علی الدوام بنشین

آن شغول بود چنانچه از بکفته

حال من بنده و ز حال دیگران بود

حال دهنده ای تبر باشد چو باشدلی با

و نموده بخشی خواجه سلطان سادگی را

دود چون دود از بهانه

سبزه می آید

چون دهنده ای فدای

غنچه دهنده

بیت لمؤلف

خوشتر از مشکشان آید همی
راله مر و ایدسان آید همی
کاروان در کاروان آید همی
بوستان چون آسمان آید همی
بوی لعل و لسان آید همی
پیش من دامن کشان آید همی
داشکت ناخونده دوان آید همی
راحت و روح روان آید همی
افت در یادگان آید همی
کا مجوی و کامران آید همی
بادجوی موبسان آید همی

باد مشک افشان وزان آید همی
زاتش کل ای که خاکش تازه باد
نغمه ساز و نای مرغ و سه نوا
بادبان و بوی کل در خمی
وزدخس روشن کاچه
چشم شادی میجد یارب کمر
شمع و شش میوزم و یادش
گرداناید امید من زیار
اکه باناش که ناجا وید باد
در پنا بخش و بخشیش
این سخن کز آرزویش خلد را

بوی کل پیوید جان آید همی
آب باروی جهان آید همی
از نوازی او نوان آید همی
کشتیم را بادبان آید همی
آسمان چون بوستان آید همی
یاد من آن ماهربان آید همی
چون زبان بر زبان آید همی
اسک من باری روان آید همی
نام دشمن بی نشان آید همی
عالمی پیر و جوان آید همی
آب کور و روان آید همی

در پییده دم نسیم مشک بید
از برای دست و کوش جهان
از نقش و لاله سوی بوستان
از فروغ لاله پرشب و قشام
مغز جان اسوده میگرد
سبب کیتی غم برین شدنگار
مهر چون خوابم گیرد از بزم
مهر و چون موج دستور جهان
اکه بادست کمر بارش
سخت بیدارش بکام و دوش
کر کشیدی رو و کی کی گفتنی

مقصود ازین شو کلام هر چه چون شولونج افتاد است که امروز جلاد و اورا و انهر از سب
بهشت دارد و نه و مضمون است از نکبات و بهر و مامون از نظریان قدر و در تحت ملک پادشاهزاده قید است و در باب آن متفقد
اوسیم صبا بی جواز نامه حدش بر رخ غنچه نمی درود و بلبل از بیم غارتنا و پیش سودای عشق کل نمی پروذ ذکر ملک
شمس الدین محمد کرت مردی بزرگ تمت صاحب بخت بود و فزون لواب تو قل است جامعاً بین آدینی
الْبَيَانِ وَالْبَنَانِ فَأَيُّهَا يَا فَدَحِ الْمُعْلَى مِنَ اللِّسَانِ وَالسِّنَانِ صَاحِبَا لِلْكَتَبِ وَالْكَتَابِ سَائِلَا الْجُلُوسِ
الْمَسَائِدِ وَالْمَرَايِبِ وَفَارِ سَاعِلَى مَنَاصِبِ الْجُزْأَنِ مِثْلَ الْمَرَائِبِ لَوْلَفَهَا وَإِذَا هُنَّ لِلْنَدَى كَانَتْ جُزْأً
وَإِذَا هُنَّ لِلْوَعَا كَانَتْ فَضْلًا وَإِذَا الْأَرْضُ أَظْلَمَتْ كَانَتْ نَهْمًا وَإِذَا الْأَرْضُ أَضَلَّتْ كَانَتْ دَلِيلًا شَرِكًا
در عهد سلاطین غرور و عدا و امیر سغسا لاران معدود بود با خطی مجده و دو چشمی نامحدود و انما به قرابت و شت با سلطان شهاب
الدین که سر بهت را با سلطان محمد خوارزمشاه فروغی آورد و در مستند و جلوس منکوقا آن چون میان او و اولاد جغتای
اسباب منافرت متوار شد و سکول مساوات متعاقب یا سون منکوکا پس صلی جغتای بود بر غم مقاتلت محض
گشت منکوقا آن شکری را بفرستاد که قراع جنگ را سماع جنگ پیدا کنند و حدید را حریر و فولاد و شمشیر و نیش
راله بیکان غنچه گرواریده را سپر ساخته و سر بر پیش مغفر چون زکس با سپر است شعری و لله جیش کا انحصار عقد لله علی
مُهِفِّ لَأَوَّلِ مَا خَفِيَ الْعَرَفِ پیش از آنکه دشمن شام خود بر ایشان خون شام چاشت شوند بعد از ابراق و دما و از باق اردو
یا سون منکوکا و تکیه کرد پیش با تو فرستاد و در ایحال ملک شمس الدین محمد کرت مجوس بود و عرصه مملکت منکوقا آن را از دوا

خصوصاً خالی یافت بندگی حضرت شافعی ریلیعی که در عهد پادشاه کیستی تان چنگیز خان لغاذا یافته بود شرف عرض رسانیده فرامود
که در مفتوح خروج بی داعیه ترغیب و واسطه ترهیب چنگیز خان آردغ میمون اورا از سر خلاص کوج داده ایم و سر بر استان
مطاععت نموده و خیار شهر و خوراکه بیستان اسم جنس آنت مارا دانسته اگر قاتان مقرر فرماید تا زکی شرایط نیکت
بر عایت پیوند و مکتوبات آن دشمنان او مخایل رشد شماست تقریر کرد بر مقتضای آن احکام مهضار ایرلیغ و با نکره شیر داد و در
و نیز و چند قصبات دیگر از آن نواحی میان مضاف فرمود با سیور غایشی تام بخدمت امیر ارغون رفت و پدلاق لسان
و عذبت بیان چیت شامی و خوب خصائی دل اورا صید کرد و بنده عایت در باره خود قید امیر ارغون تا کنار آب سبیل
مقاطع در نظر است تمام او کرد و تربقیه مقلان فرمود بدین مرجبات ذکر او با وج استعمار و ذروه اقدار رسید و ضبط امور
و نظم مصالح بوجهی پیش گرفت که بحسن قبول و ارتضاء قاتانی مقرون شد و اطراف کیانات و قصدار اسلام کرده و تارغیر
دلی راهسار از قطع امن و مطمئن در اذاعت صیت معالی و نشر صحایف فضائل و تشییر آیات شجاعت و سخاوت مساعی
جمیل نمود و اشعاره که تالیف طبع او بود در اطراف با ذیال ریح در صبح و رواح تقوی ساخت بوقی که پادشاه کامکار
هلاکو خان بر اکثر اقلیم ثالث و رابع استیلا یافت بسبب از اسباب قضیت رب الارباب متمد و مستوحش شد و در شهر
ثان و خمین و شام لشکری را از دروغ داده عصیان و فرمود مقدم پیشان لغز و از عایت غضب حکم رانده تا
پوست اعضا و شمس الدین را بجا که در کهنه بحضرت فرستد چون از مضمون احکام و تجنیز عسکر خبر یافت این مبت را به تیری
نوشت پیش پای تخت ایلخان فرستاد بیت کریم خان بسوی کابل تا بم یا قو تغور از تقریر است تمام بعد از آن در حدود
سیستان آن لشکر عیان مبارزت کشا و ده کرده و از جانبین پای قدام و مقام حاکم نهادند مجاهد به دل بدله
عاقبت تغر را هلاک کردند و معاطلی که با شمس الدین در خاطر داشت در حق او تقدیم فست و چون برین حال متنی برآمد
باز در غرار شلین از حدود هراته با لشکر ایلخانی مناجزت و مطاروت نمود بعد ما که رسل ترهل کردند و بعاطفت پادشاه
دولتیار استظهار یافت ایل و مطیع گشت و بنظر سیور غایشی لوطی آمد و خدمات مشهور و معانات ما تور در بندگی حضرت
بکرات تقدیم نمود و در جنگ بر که در حدود ویر بند با کوی لازم رکاب ملک فرسای و ایلخا را شامت و بهادری معلوم
گشت و بر سریر دولت از اخلاص و دلاوری او سخن رانده و حکایت کردند که چون ملک سیستان را بقتل آورد و به بندگی
هلاکو خان سربست از وی بازخواست فرمود که چرا بی حکم یرلیغ پیشوا و نیز و را بقتل آوردی و در جوانی را بروی شب خوش
کردی بی قیسم و تلخی گفت سبب آن تا پادشاه دشمنان این سوال از بنده خود را از و کند نعم الناصر الجواب
الناصر این جواب که جواب جاری بود و فنون ایجاز و انجاز را عاوی علی الفور ایلخا را خوش آمد و عاطفت مینیا
مبذول و شت چون نوبت عایت با آقا خان اتصال یافت از مبادرت بصوب بندگی متخلف شد و بمثل لا ینک
ما حین التنب و ما غیا غلیس تمثیل نمود این دو بیت از سر نیک مثنی که داشت پیش صاحب دیوان فرستاد و بیت

بسوی خسرو ترکان چین که میگوید که نیروی و طغاکه پور نیست که از هبات شمس و کر و کاش بنیویزه افرا سیاب ویراست صاحب دیوان رای استلانت جانب استمالت خاطر او این مکتوب که آب لطافت ازان ترشح است و میان فضایل بدن ترشح بفرستاد بیت فردغ ملک ملک شمس الدین محمد گرت تویی که پیمو ملک سر سبز بهمانی مشتقی که ز بخت رسد بر دل من بگذر آن رسد هم انسی جانی ز رای روشن باریک بین تو الحق چنان سزد که چو این شوق نامه بر خوانی ز باد پای بر انگیزی آتش غمت باب حرم غباری که نیست ثنائی چون عادت سپهر بی مهر و روزگار جفا پیشه است که مطلوب و محبوب را در حجاب تمنع دارد و مقصود دل و جاز را آسان آسان بر سر پا رسیدن هر حلیت و اجتهاد که آباء آدم کنند زیاده تی رنج و غناست و در اختیار آرزو و امنیت بر چه تو سل جویند ماده حرمان و نفع طاع تعوّدی الخلاف فلو کهننا لذیذ و فاقها حصل الوفاق الا لئب الوصال بعود یوما فاحکمه بما فعل الفراق مصداق این دعوی است که سالهاست تا کوش جان و جان کوش با آوازه جو محمد دوم ملک اسلام شهر بار ایران خسرو و بر بخت شمس تختی و الدین که روزگار را و امر و نوای او را رام باد و جریان افلاک موافق مرام شفق و فروغ گشته و بسند کهنه محمد ابن محمد الجونی خواسته تا بصرا چون بصیرت کند و چون نزد یک رسید که آن کام بر آید و روزگار یکت کام فرمایند انداز غیب تا خیری روی نمود که موجب خیرت با و بسبب خیرت دل بطاقت شد و جان و دوازده فاقه الحکر بخص محروم مثل معلوم است ازان سعادت باز ماند بیت فرشته است بر این نام لاجر و اندود که پیش آرزوی عاشقان کشد دیوار در این چند روز قصا و و فرزند زاده محمد ازان جانب رسیدند و اجازت سار و جانب همیون و حضرت میرون رسانیدند خاصیت نفس مسیح و است که بدان مرده دل مرده زنده شد و باب احتراز و اجتناب از حضرت علیا شسته بر مسلم نشی گزیده بود از راه جبارت و کساحی بهمن قدر می نویسد که راه تجتنب و تو هم مسدود نماید و غم این حضرت جبار خاور نموده این مکتوب در جواب صاحبی صادر کرد و چون ایام و لیلی متواتر و متوالی در آن میگوشتند که هیچ آفریده بجای دل نرسد و بهر اندیشه که دل بر آن نهاد باشند تغییر و تبدیل کنند پس سعی حجب مفید و منج غیبت و کوشش کشش نافع و بهر چه ز سالها بود تا بهماز و روزه و استمداد هم و در یوزه خواسته تا باز لقاء عزیز صاحب اعظم و سواد عدل اکرم مبارک الراعی و القدم شمس الدوله و الدین زید قدره بیند و عثمان نو و کهن باز گوید فاما بیت با دشمن من چو دوست بسیار با دوست نشاید و کرم باریست پرهیز ازان عسل که باز بهر محبت بگریزان کس که بر ما شست از غنفلان آیام بسیار و رعایان اعوام و سنوات و شایخ اتحاد و محبت و اسالیب مودت بین الجانین بگوید و بیان یکا یکی هر موصوف و از موصوف کجاست مصون بوده و روی بقبلا حق آورده و ازان جانب هر روز مکتوبی صادر و حادث می کرد و دعا می تار و کهار و قضا میشود مصرع از تو نیندم که چنین سپندی اما از راه عقول سلیم نه بر مقتضی شرع مطهر بنوی و احادیث و احادیث و احادیث مصطفوی بیت آن به که خود من کناری کیرد یا کوشه قلعه حصاری کیرد می میخورد و لب تان می بوسد تا عالم

اشقه قاری گیرد و در این چند روز بفرزند محمد می رسد آنچه صواب باشد با تمام رساند آنرا امتد العیز و العجب ملک شمس الدین
 باین کل عقل و شجاعت و شمایل و شہامت تناول فرمالا حاکم را متعرض شدی و او را بسیار دو جانی است در معرج و بر
 آن بر شراب اعجاب را این آیات اثبات کرده از قبیل صنعت نحسین مستحق بیت میخاره اگر غنی بود عورت شود و غریب
 اش جهان پراز شود و در حق لعل ازان زتر و ریزم تا دیده افغی غمگم کو شود هر که که من از سبزه طربناک شوم شایسته
 سبز حنک افلاک شوم با سبز خطان سبز خورم در سبزه ران پیش که بچو سبزه در خاک شوم در این حال تاروی دعو
 بدین شرح چون تیغ شاه بخون دشمن دولت سرخ شود و جابلان از سبزه سیاه روی سیر کردند این دو بیت است
 کرد بیت با سرخ کل آن سرخ می سرخ عذار تا سرخ شود روی طرب زد و بیار رخ زد و کن بسبزی از ازار رخ حرج
 و در چندی سپید شد لیل بخار چون در میان او ملک ضیاء الدین کابل وحشت و منافرت و مبارت بر مکان
 مبارت حاصل بود ملک ضیاء الدین این دو بیت پیش او فرستاد بیت غوری بچو بکین کابل برخواست با بجمونی
 سخن بخوابد آراست تو شمس من ضیاء و داند به کس کاوردن شمس بر فلک بفرست فاجایه الملک شمس الدین
 رد اعلیه بیت ای چنبر از خوش نکه کن چپ و راست با بجمونی خصوصیت بر چه چست من شمس و تو ضیاء و داند به کس
 کر شمس بود هر چه در آفاق ضیاء بعد ازان به بندگی آبا قاجان پیوست و مدتی ملازم درگاه دریا مقتدر و آن
 آسمان مدار بود چون بیستان مراجعت کرد بر مطاوعت بندگان حضرت و امثال امثال خانی تو فرمود تا ازان غار غور
 بسبزی سرور پیوست ذکر سلاطین مصر بر حسب این مقالات از عراض و سبغه اقلیم سبعة امرو و ملا و مصر
 شامات است که بعد از شمس و دود و اند سال از جوت پنمیر عربی علی دوجه افضل الصلوات و از کی النجیان
 ما هبَّت الرِّيحُ عَلَى الْأَشْجَارِ الْمَمْلُوءَاتِ وَ تَغْنَى عَلَى الرِّيَاضِ طُيُورٌ مُغَرِّدَاتٌ بر جاده جده و جتاد و درین
 پروری حسن اعتقاد ثابت قدم و صادق دم اند و حکم ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم و اموالهم
 وَأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ يُقَالُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَ يُنْفَسُونَ مِنْ سَبِيلِهِ نِعْمَ الْوَعْدُ
 سَاحَةِ وَ تَحْمُوتُ دَوْلَاءُ وَلَا يُطِيعُ الْكَافِرِينَ وَ الْمُنَافِقِينَ در زمین صفاء طوبیت نشاند و از شجره طیبه ایان شمره
 إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا اقطاف کرده در مطاف
 لَا يَسْنَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرَ أُولِي الضَّرَرِ وَ الْجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ
 فَضَّلَ اللَّهُ الْجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ طواف نموده مال و جازا برای معونت انصار دین و کوشمال عصا
 ستم دین و فرق فرق حق از باطل لیسر الله الخیر من الطیب المخطوط من الخیر معروض ضیاع و زهره و آوردن تنی مرضی
 و اند و محافظت حوزه اسلام و حمایت حومه یا زباشارت تعاونوا علی البر و التقوی کردن حتی مقصی شانس شعری
 لَهُمْ أَجْرُهُمْ غُرَابُ ذِي كَرِيمَةٍ وَ مَعْرِفَةُ عَدُوِّ السِّنَّةِ لَدُنْ وَ أَرَادَ تَحْضُرُ مَلِكٍ مُطَاوِعٍ وَ مَكْرُوزَةٍ سَمَرٍ وَ مَقَرَّةٍ

لاجرم بدین فضیلت بر جلال اسلام کنت تفوق دارند و شرف ایثار یافته اند و فقه الاسلام بلاد شامی دمشق است که
 با تفاق هم طرف ترین طرفیست از جنات اربعه شعبه هوا که بام الهوی فرط رقیه و قد فقد الفیان فیها العود
 و ماء علی الرضراض یجری کانه صفائح یترقد سبکن جدا و لا کان بها من شدة البحر جنة فقد
 البستهم الی الخ سلاسل و اسن حاکش از نظافت چون ستین مریم و حصیات رضاضش در لطافت چون زاده یم اشجار ط
 و از خطوط طوبی موصول شده و بزباب انباش از رشحات حوض کثیر محض و قال علیه الصلوة والسلام لو کان
 الجنة فی السماء فی فوق دس و لو کان فی الارض فی فی مشقها معش که بعد ثانی و قد ار که جانی است مجمع و از زده
 نقطه نبوت کشته و فیان صدق او سر و قرا باب مروت و قوت آمد و عقود عفا یدالی بقرا ید اخلاص با و شاه لایزال
 انتظام گرفته و بر قتل و جهاد اعلاء شعرا شرایع محمدی را بوجبی قیام نموده و را و اخر شهر سنه خمس و ستین و جسمایه صلاح
 الدین یوسف ابن ایوب برادر زاده نور الدین شیر که هر دو که از وجود او و مقربان صاحب شام معین الدین محمود ابن سخی
 بن قسقر بود بر قضیه اسباب قضا و تلازم مستبات قدر که شعبه بلا سبق حق او تلافی ما ید بذل رفعا او بیدل
 و ضیعا نمودار است بر مملکت مصر سولی کشت و العاصد لدین الله ابو محمد عبد الله بن یوسف ابن حافظ که از نسل
 مر و د و اصل مذموم فرع ابو تمیم معد الملقب المستنیر بود و حسن صباح اطهار دعوت الحاد و محمد او کرد و بواسطه سپران
 و کانه او زار مستعلی داعیان بدعت و الحاد و متفرع بد و فرع ما منتفع ثمره شد کی اسماعیلیان معروف بزاریه غنی طاعه
 عراق و شام و قوش و خراسان و دیگر طایفه مستعلیان مشهور با اسماعیل مصر و دمشق ایام دولت او در گذشت و صلاح
 الدین انساب و اولاد او را بر تیغ گذرانید و نال وجود ایشان که در منابت این دین با منابت منابت زهر کبیا و
 بکلی استیصال یافت صلاح الدین در حکومت و استقلال بذروه کمال و مؤقتل جلال پیوست پس شعار دعوت امانت
 با نساب خلفاء بنی عباس مستطیر گردانید و در اول جمعه از محرم سنه ست و ستین و جسمایه خطبه و سکه بنام
 الامیر لدین الله بر مناکب منابر سایر اصناف آن دیار مزین و مرتج ساخت و او پادشاهی مرابط مجا بد کا مکار وین دار بود
 خزانة موفور و شکری نامعد و حاصل و نواهی هشته هزار غلام تیغ زن نیزه گذار در قبضه مملکت او و معقود این بسطت
 سلطنت شجاعی بجای و مشغوع و شهادتی بیاست مقرون و نفس موجود در موقف جا و با کهار اید و بنفکرت بخود
 و پای در عرصه منازلت نادی و هشته سپر که مستعد و مستحق تاج و سریر مملکت بودند هر یکی را بطرفی از اطراف ممالک
 فرمود چون آفتاب عمرش بغروب انقراض پیوست آن مملکت همچنان در دست مملکت اولاد او ماند تا بقا و او را
 تا و بلیل و نایب سلطنت ابلکت صالح که از جمده نواده را و کان بود و ساسیه و بر قاعده سلاطین سلف تجویر نسل تیغ
 و ترتیب قوافل بیت الله را بمبالغت فرمان داد و در تقدیم مراسم و موسم جهادات و غزوات سجدی تمام حوض پیوست
 و عروس مکت را چون آن مقصد بود برای پرانه پرایه بست چون حاصل عمر سلطنت او با انجام رسید ممالک اطهار که فرمان نعمت

الظاهر
 ان سنه ست
 و ستین و جسمایه
 لیست ایام مملکت
 الامیر لدین الله بن ایوب
 تولى الخلافة المستطیر
 فی کتاب تبارک التیفان
 الفصل الدین المستطیر
 جمعه و سده هـ
 الخلفه
 استغنی و بنی
 ابن سخی

پیش گرفتند و بایکدیگر موضع کرده ملوک و محاکماتی قزاقان و چایه کام و نام و صاحب سلطنت مصر و شام شد و اراکات مظفر خواندند
 و او امر و نواهی و امثال و مثل و طبع کشت از آن تاریخ باز کار سلطنت آن محاکمات با محاکمات افقا و طریقه من عین و سلب
 من غلب در میان ایشان ظاهر شد و لکل قرن قرین بر دقتی که اجماع افراد بر یکی قرار گیرد و او را پادشاه سازند و بر
 تخت مملکت نشاند و الی یومینا هذا این قاعده مقدر شده و سلاطین آنجا از استقلال که شرط اقوی و رکن او شش مملکت است
 منفرد آمده اند بلیت که راجع بر تخت شاهی باشد نخستش قضایا غزل خواند فلک کرده از بهر شان چنبری بر دهن فیه
 هر یک پی و دیگری بعد از واقعه بعد از فرمان منکوق آن و اشارت پادشاه راده بلاکو خان چنانکه در مقدمه مسطور گشت
 کید بوقا شامات لشکر کشید و از مملکت مظفر و شکر او دید آنچه دید مملکت مظفر اگر چه چون نام خود بمقترب دولت و مستقر تهنیت
 تافت اما روزگار رکاب و راه پای مردی نکرد و قضایان صفت و شکری نمود و بندق دار که مملوک صالحی بود قهقار ثرا و دردی
 خروج کرد و پادشاهی که کسوت عطیت غبطت بر قامت باقیمت مستحقان خیاط را رفت شامل او اندازد و کلاه که هست سر و از
 بر با مته همت صاحب دولتان دست قدرت او بند بندق دار اراکات آن و او که به تیغ زمره و سپهر سجاد و فشان عقیق شایان
 روح او را از کان چشمان ارکان بیرون آورد و بخواجه سلطان مملکت لایزال تعالی شانه فرستاد و بندق دار بندق دار بر سر
 عرصه مملکت مصر فائق شد و منصب شاهی را لایق مملکت ظاهر لقب یافت و بعد از کاف و شهادتی شامل و تائیدی تام و رانی قوی
 و غرضی ثابت و بهیچ لبه در تنظیم مملکت و ترمیم مصالح کار مکاری شروع و پیوسته تیغش در مضامین دست فتنه و قتل که در پیش
 در و کباب که بر تیغ بر خیزد پس بر سر استغفار مملکت روم باعث و سبب شد تا در تری توریه و پوشیدگی جاسوس و ارباب
 دوستی از خواص بروم رفت و احتیاط مسالک و احتیاط عساکر نموده مراجعت کرد چون به ضبط سکون و تحمیل شادروان
 سلطنت پیوست پیش با قافان رسولی فرستاد و بواسطه سفارت پارسیگری مرغ منقار که چون صغیر صیرا غار و طوطا و سنا
 خاطر حاصل کمال در جلوه نشاط پسند و طوطیان نشین و دس شکر شکن شکر شوند و عوامی که بیک غوطه در بحر قیر رنگ هزاران
 لؤلؤ بین آبگون بر آرد و بی کوشی که کلمات خطرات او با هم بشنود بی طول فکر از معانی بگرداب بدی بر سر زبان دارد و شعری
 حَکَمَ أَطْرَافَهَا أَذَانُ جَهْلٍ وَأَذَانُ الرِّجَالِ لَهَا مَطَابَا غیاش خوبی پر خاشجونی که اگر چه بجهت او را سر نشین کند
 و از پیروی او تراشی و حبیب داند بضع باری جری القلب و جاری اللسان باشد الف سورتی که چون کاف کن از ازل باز
 بانون الف گرفته است ذوالنون مصری می گوید که از تاثیر نقطه و حدت چون الف رستی و رستگاری پیشه دارد و قصبه پو
 که خطیب دار بر مبرسته پایانه انا مل طلیسان مسکین فکرت و اسطی محمدی که از بد و طفولیت در پیشه شیران نشو و نما یافته مصر
 نسی که تا باشد از بهر مزاجت و مازجت زکات و روم در مکتب امیری صبح و شام در تحمیل آمده باشد محطی و دون بلوغ الزجا
 که با لغات بلخ سخن چنانکه می بینی بر ملا از اطلال او در سس تعلیم و تعلیم خوانند صفائی مزاجی از بنی الاصف که بر صحت سخن او
 که زرد و تلخی دهن و نزاری تن که او است معنوی سودا آئی سر که کثاری و ممداری او بران دلیل مایع و بر مانی با هر نوبه سانی خلوت

بل حکایت چشم زوار قیروان مغرب بخط بلاد الشیخ رود حدیث سنی که هم در غنغوان حدث و انغوان نشو بر خاستن او چون
مقیمان منزل مشب بر بست نباشد حبه شعی بن بدنی موسی و بکلمه فی المهد صبتا مثل عیسی تمام بنقی
الی اصحاب الیمین و شرب فی الذریک الاسفل المهل و الغسلین مذکر کما تجلی نزداد فی الحنین و قلما
یسقط عنه الحنین حاتم بنذل الطراف فی محمد الطی مغب بعرف اسباب الرشید و الغی مسکت بالسبف لکن
الضوء و الظلام مستحب بقضی بالحلل و الحرام الف یقطع لواصله الکلم فیم یصح الکلام و هو سقیم و اجوف
معدل الحال من مضاعف الحركات ناقص اذا کان سالما من کل جهات مفروق به افان المزهفات سنی
برخی لمحبه اهل بینه بالرخص حرف مرفوع بالابنداء للنصب و الخفض منزهة جليلة الاحوال فی حکم ثلثه
رجال ابی لا ینزل الا عند العزل الطیش و الشطط و لم یقبل المطاوعة فی الشیر الا بالسبف فقط شع ملان
الحسن لا وفاتها متعکف فی طاعة البای یعنی قسم غریبه این ذکر از پرده فکر کشوف کردید که ما بخود غریب تفرج
روم را با مضارسانیدیم و او ضاع و اما کن آن بلاد مخط اما رسمیت دم و طرح شعاع البصار ماسه و دلیل بر آنکه این اخبار بعد
پیوندمی دارد در فلان و کان طباح که قطعه را می شتخ و اصف ابابا و او تواند بود خاتم خود را برهن مقدار سی از طعام کرده ام
چه تیر اندازانرا زیست و راج کاه نشانه اکثری نهادن توقع که پادشاه با سر داد و بهیال آن بدین جانب فرمان فرمایم
تا بدین دست منت اکثری و ارکین جازا بنقوش اخلاص ایمان سلیمان مملکت ارسته دارم بیت ملوفیه و
طوع بک انک امثال الخوالیم شوم اباقا خان از ستاع این حکایت و استلال بر کمال تنور و اتمام بندق دارد مقام تعجب و
استقامت دست بردن نهاد و چین حال با نامل فخرت خایه کن گرفت ایلمی را با عیلام ماجری پیش پروانه فرستاد و چون
استقرار و شرط استلاب بر رعایت پیوست قضیه بر منوال مشروح واقع بود خاتم قمران مملکت مصر بخدمت تحت تاج
اقلیم خایت که کردن سرکشان کتبی ابطوق استخدا هم خود مطوق می شمره و آوردند و باز بمصر فرستاد و سلاطین همداست
شامت و جرائد احوال او حسابا بر گرفتند و بر فذکات مایه دیگران ترقین تبیین نهاد و برین حال روز کاری زیاده نکشت
که پروانه روم چون با اباقا خان چندان محققه بود و کو هر قیت او در سخط خلاص مفعده با بندق دار مرسله غار نهاد
و ترائب نفاق را بر اهل تسویل زینت داد و او را با ستفاه مملکت روم بعث و تحریص و حث و تهج کرد و فرامو که از
مطاولات مغول مل او مرکز و آتر سامت و محیط رحل خدامت است اگر چنانکه رای صواب بندق داری مصلحت و
و بدین صوب عنان کرامی شود ممالکت روم را که مرام پادشاهان دولت را ماست بی مقاسات طول مدت و تحمل
و کلفت تسلیم کند بندق و اربابا بر داعیه همت نامی خود و اظهار ولا پروانه پروانه شدن شکر و تهنیه اسباب پروانه داد و برخیزم
تنیت پای در رکاب رکوب نهاد و عنان یکران ملک کبری بعبانید بعد از قطع مرهل و رعایت سرعت حوالی و یاروم با
مرکز و ابرو عکس ساخت شع و علی خلیج الروم منک همایه من خوفها بطن من الشبار لا البید بیدانه

بِنَهْضَةٍ نَحْوِ الْخَلِيجِ وَلَا الْبَحَارِ بِحَارٍ بِرَوَاذِ رَاوَدِ اعْمَى سَتَعَارٍ وَبُوعْثُ خَوْفٍ وَتَهْشَارِ بَرَانِ وَشَبْتِ كِهْ حَرَامِ مَمَالِكِ خَا
 كِدَاشْتِ وَبَكْرَجِشْتِ وَتَقْعَارُ حَسَنِ عَمِدِ وَمِیْغَاوَرِ بَكْرِشْتِ بِیُوفَا لِي كَجِشْتِ بِنْدَقِ دَارِ بَرِ تَمَاشْتِ اَنْ بِلَا وَجَدَا كِهْ اِلْجَانِ اِنْ بِلَا
 مَسْتُولِ كَشْتِ دِرْ طُولِ وَعَرَضِ خَالِ اللّٰهُ تَعَالٰی اَلَمْ غَلِبْ الرُّومُ فِیْ اَدْنٰی الْاَرْضِ چندان بی قامت کرد پس باغبانیم مرقوم
 و مساعی مشكور بصوب مصر که دارالملک اصلی بود تو جه فرمود پس تا مست خطوط پروانه که خط معتمی و لفظ لمن عبارت از
 بودی پیش ابا قحان فرستاد چون ایمن ازین حادثه که جاذبه انکسار خاطر و باعث غضب اندرون بود خبر یافت پانز
 شیر خشمناک و پلنگ مصور در قق و منظر آب بشکر حاضر متوجه روم شد و شمع عمر و قبال پروانه ناک از جهادنت لک
 مصر با اعلی پادشاه پروانه داشت بسترستین قد کشست و پیشوا روم را بخطا، مطالبقت و ایضا احباب ایالت مصر در کت
 سلطنت بیک چنین آبرو بر تیغ هندی که زینید و زینت کینه را از آینه خاطر مقبول کرد و در شهر شش شمع سبعین و
 ستاره شکاری نامزد و یار شام فرمود تا صبح و اکسند کشند و روز دولت مخالفان بر ذوال سانه یعنی چون ایمن فغفور
 کنت خاقان بت غریزی مصر بندق دار سلم داشته است شاید که او نقش طلب قیصری از دیوار مقصوره قصر و ماغ
 منعی کرد و اندک شکر از سیاب تخت خانیست بادل که دست همکار برکشادند قلعه بیزه را حصار داد و از هر چند مویلی
 بود و اساس ستظار ستکان به خایر وافر زمین نزد یک است که قمره حرفت حرب یعنی مغول قمره مغالبت بر رفته
 امتیال مشد کرد و سید و در قمار مقامت مذ بظفر خدا بر نه و قلعه خدا را را بی قمره تقصیف خضیب سان افتراع
 کند ستکان بره تیره حال شد و با اعلام صورت حال و پناه در حال سیاحان عرضه هوا را یعنی هواری طیور رسلا
 اولی آینه بجا و محصی اطلاق کردند و از اینجا تا قاهره چون آبراج طیور و قیام و مراقبان این شغل موضع موضع قریب بود
 هم از این نوع رسولان را سال واجب و نهفته حکایت کردند و چون سیمرخ زر پیکر با شیان نصف النهار پیوست آن
 بر پیر پنهان نام بر نه بجز یکت فوادم مسافت عرض هوا را قطع کرده به تیغ مالف مصر سید شاه باز قلعه معال
 بندق دار چون بر مضمون رسالت حمایه برج فطنت و قوف یافت عالی جواب فرمود نوشتن که محافظان قلعه ساکنان
 مستظفر خاطر باشند که صبح رایست دولت ما باد در دوزخیم بامر جوالی سیره طلوع خواهد بود و اگر درین میعاد فی تکلف
 افتد ایشان و تسلیم قلعه مرقص اند و اسلام پس و دوازده هزار سوار را شش جنود ذیلاع الارض تخی لوا آنها
 قَوْلُ بِنَا اَعْمٰی الْکِرَامُ قَوْلُ فرمود تا ساختن مسافت و محاربت کرده در حرکت آید و خود با هفت غلام مرکب یا
 در تعجل تمام روانه شد و مشاهدان تقریر کرده اند که از قاهره تا بیره جیت و هفت موضع با هم بسته بود و اگر چه ساکت
 ساکت ملک اول اعظم بیک نام منازل مسبت و شبت می پدید شاه آسمان هفت و رت چهار روز و نماز است
 هفت گانه یا مات را بقوام مرکب آسمان رفتار قطع کرده بقلعه بیره رسید سواری و ویست از نواحی حاصبت
 رکاب پیوستند و هست که ستکان قلعه را از مورد رکاب سلطنت اعلام دهد و چهره ایشان که از عکس تیغ نیلوفر پیکر

نسخ الطیب ای فاح و النسخه
طیبه و نسخه من العذاب قطعیه
منه ص

مغول حیدر شنبلیله و عرفان می نمود بکلیه نشانی موز و کرداند و بآستین شکنین غبار خوف و فکلی که بر نوامی ایشان نشسته است
محو کند چون سینه مستی نیاوش فلک را بوج و نور بخش شاه سیارات آرایش و آرایش و او نیز مقابل قلعه از ما و آوا آب فرات که
حایل بود میان فریقین بر سر شپه علامت سلطنت لشکرها کرد و متوطنان قلعه غلغلہ نشاط بفلک رسانیدند و نای رنویان
که معا و یا نرا نغمه تصویر میت و موالی را نغمه سور مسترت بود و درو مید شکر مغول از حرکت و نشاط ایشان اگر چه موجب آن
نہ استند ساکن مقام تر و دوشند بعد از سیزده روز لشکر مصری که در مقام مغایرت کردن افراز شعی میثا الکواھل
و الاغناق نقد مھا و الناس و متا و فیہ التمتع و البصر بود بر سید لشکر را چون عبره بر آب و ات بی مبارک از
ستجیلات بود بدق دار فرمود تا سی پنج هزار نفر از حیوانی که و لی الابل کف خلقت عین خلقت است بکلیه
در آب اندازند و از زیر آن شتران عجیب بنیات ابر مهابت لشکر شیر سیرت مصری بگذرند با دل خود غنا را فرا آید
و تمامت لشکر را از زمین و سیار اشارت راند چون آتش بر آب زود و با سانی بگذشت و شتر و دو کی در عبره آن رود که
غزرات دریا محیط و پشت حسب حال دور و مقال ایشان شد بیت آب چون با همه پناوری خلک ما را میان آید
همی مغولان چون کمال جزات مصریان شایه کردند و آن شکر موج حرکت بر روی آب دیدند بضرورت پناز حالت
بر اقامت اختیار با بست کرد و محضر مقام و مت از روی بساط غریمت چید و پیشانکه اعداد شکر مغول اضعاف مصریان
بود بدق دار با شکر تعاقب نمود و از متخلفان ایشان چند ماشی و رحل و ثقل غنیمت گرفتند و این اعدو از شمال بجای
او بر روزنامه روزگار باقی ماند بعد ما که از سال سیج درین برای سیج بر فراز تخت بگذرانید و کجانبی پنج بدست آورد
متقاضی اجل آواز الرحیل در داد عاقبت شخص او را چون کج با آورد و بنجاک سپردند بتبت خبر عاومات حاصل این کجای
چصیت ای ملک حوصله چکنی ننگامی خاک چون میزبان جان او که در مها نخانه قالب منزوی بود میل و عوت خانه
علیین کرد و نشیان قدر مشور سلطنت را بنام سپر ملک سعید طغرا کشیدند و تارک و مقدم اورا شایان حاج سلطنت
و کا و ملک کردانیدند بحسب تحقیق ارث ملک ملک زین للناس حب الشھوات من النساء و البنین و الفقیہ
المفطر من الذهب و الفضة و الخیل المسومة و الانعام و الخمر کشت برونی ساعات شب و روز بیت و
چهار ماه که زمان بت و سال باشد بساط اطراف و او بساط ملک را بوسطه بساط سطوت و نصب سطوانه عدل و تسطیر
مساطیر نصف محوط و محفوظ می و بت عاقبت روزگار مملکت نداده که بای مال بساط اقبال سپرد و بدست طغرد من آن
گیرد و ملک مجازی را بنا کام ترک کفده راه آخرت پیرو بیت اگر صد باند و کرد صد هزار بهین است روز و بهین است کام
بعد از سلطنت آن دیار بر سیف الدین قلاوون المعروف بالفی مقرر شد و بقلم قضا روزنامه دولتیاری بنام او مقرر کرد
بسط قدرت و سطوت سیاست و در جهان شایع شد و اہوا و قلوب امرا و اوجا و در سخط و رضا اورا متابع در شہور شد
ست و سبعین و ستائہ بر غم مقامت لشکر پادشاه مبارک عمدا با قا خروج کرد با مائة کما عرب شخص بعیدہ

أَطْرَافِ الْقَتَامِ مِنْ أَصُولِهِ قَرِيبَتْ بَيْنَ الْبَيْضِ وَالْبَلَامِقِ يُفَرِّقُ مَا بَيْنَ الْكَلَامِ وَبَيْنَهَا بَطْنُ بَسَلَى
 حَذَاهُ كُلُّ غَائِشٍ قَاتِلٍ شَكْرَانِي فِي تَمُورٍ وَرُثَيْنِ وَتَوَادُونَ هَبْ دُرُودُ وَرُوحُ الْبَلَدِ خِيَامِ قَامَتْ رَامُتْ
 اسباب طعان و ضرب مرتب کرده مجده مصری برشان چون فضا به که قابل زدن باشد تا ختن آوردند بهنگام
 اجتماع رحوف و اختلاط صفوف که تیغ خاطب حسا و روح بود و سنان خاد زن جریده عمر بیت از ادای اسباب
 و کروسپاه بشد روشانی زخو رشید و ماه ستاره سنان بود و خورشید تیغ از آهین مین بود و زکر و میغ بعد از مکابده
 و مکاح و مطارحه و مطاروت و مجاولت و مصاولت آن دو لشکر جان بشکر اسلامیان چون قلب و ساقه ایشان
 بچوید لم تروها محفوف بود و بختاب اولئك عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّكَ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ مخصوص حمله آوردند
 چنانکه راجات جبال زبان صدانامه و فریاد غار نهاد و قالوا رَبَّنَا افْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا
 عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ بامون از خون کشته جیون شد و مستغنی بدین بیات زخم ساز کردن شعر و قد
 ذُكِرْتُكَ وَالْأَبْطَالُ عَائِدَةٌ وَالْمَوْتُ يُبْسِمُ مِنْ أَسْبَابِ شَيْطَانٍ وَالشُّرُكُ يُكِي دِمَا وَالْبَيْضُ ضَالِكَةٌ وَالْجُودُ أَيْحٌ وَلَوْ
 الْمُلُوقُ قُلَانِ امراء مغول را با لشکر قتل آوردند و اسلحه و مرکب ایشانرا غنیمت یافت در جغتو حاصل کرده منصور و مسعود و
 کردند و باز در شهر سته سبعین و شصت و شش ابا قاضی را بدو در اسکو تیمور با امر ایاجی و ارجسون و الیناق و سه توان
 لشکر که زهره تیغ را بر خیم تیغ آتش را آب میکرده بنیدند و ذنب فلک با دانه بار مج سر نیز ایشان را براس میخواندند و فعت
 و مقاتلت ایشان فرستاد و تاملت مصر را متخلص کردند و در قمر ایلی برنا صیه ایلی کشند الفی با سنین و الوف در طایف
 بشکر ایلیانی رسید چون کار از دال و قاف مقال بوقاف و ثقاف قاتل کشیدند و بلا و سنین باز کردند و مشغله بیکار استعلا کرد
 مشغله و غوغا بعلت اعلی پوشت بلیت زیتغ و زکر و زکوس و زکر و سید شد زمین بسان لاجورد همی چشم روشن
 عازانند سپهر ستاره سازانند کمان منحنی قامت و فی السَّارِ يَخْلُفُ بِالصَّوَابِ وَلَا يَمِينُ وَمَا يَضْرِبُ إِلَّا أَهْلَ الشَّرِّ
 و زکاش است خوش دلان کشت و بدقتار بیا شیخ لی صدری و شیرلی آبی قیام می نمود و سیر بزبان سوافا رسود
 أَعَارُجُنَا حِي طَائِرُ قَاطِرٍ غَاظِي نَادِي شَعْنُ حُسَامٍ غَدَاةُ الرُّوْعِ مَا ضُ كَانَتْهُ إِلَى اللَّهِ فِي قَبْضِ النُّفُوسِ دَسُورُ
 كَانَ جُنُودُ الذِّكْرِ كَمَنْ قَوْفَهُ قُرُونٌ جَرَادٍ يَنْهَنُ دَخُولُ خُطْبِ دَارِ بَرْنَا بَرَقَابِ بَعَارَتِ فَصْلُ الْخُطْبِ آيَةُ وَ
 أَتَرَكْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ رَأْيُ سِكِّينٍ دَرُودُ مِيدَانِ كَانَتْ سَرَا جُونِ كُوسِ كِرْدَانِ
 چو کاش تو آنم مرکب بود و صحرای معرکه که از بجمع قتل توبه دریا و شاد و ران تنهایی سر میزد و شعن فسيف له غَدَمُ الدِّمِ
 فَأَنَّى وَطَرَفُ لَهُ عَمَّا يَشْرُ جَلَالِ بِيْتِ هَمِي كَرِزَارِيه بر خورده ترک چو چوستانان بار و از بید برک از رشق
 بنال و شق سنان و خرق تیغ بندی کهر مردان کار از رانی قد و تر بیت کمان بدست کمر بر میان زده بر تن زده و در
 سخته کمان کشته که ناکاه از لشکر مسکو تیمور الیناق دایا جی که حامی میمید بودند بر میسر اهل معرکه غانده دشمن را چون کشت

دست مسامحه هم پشت با تیغنا چون زبان زخسته و گرز با چون خرطوم فیل از خسته چون تصالی حجاب و چون آملی
 بر اسن چون رعد و خروش و چون دریا در جوش عیان چون باد برشتاب و رکاب چون کوه بادکنک صمد بردند تا بر خوان صفای
 از ایشان قبل آن جاشب الزخوف جاشت قتل از قبیله سازند چاکم بقع لعان خورشید مفرق بام شکافه کرد و سبیل
 مصریان متفرق و منهدم شدند نزدیک بود که رولق لشکر مصری و شامی که سامی مندر بودند و دور کرد و شکست خراب
 از آن حرب دست ملاکه ارضی فخرت الیه سجدا و بیکاً اللَّهُمَّ انصُرْ جُوشَ الْمُسْلِمِينَ وَلَا تَنْصُرْ عَلَيْهِمْ
 بسامع طلاء اعلی رسانیدند بفرمان از رحم الرحمن چون حکم سبقت رَحْمَتِ غَضَبِ سَبَقَتْ یَقْدُ بُدُوعَابِ بَلَبِتِ بَرَسِ
 اعداء دین و پر واز آمد و بهای منت بی بهتا اسلحان جناح فوز و نجاح بکسره و از سینه متشنه شام با احتشام جمعی حماه و رقا
 عرب که قاره را غرض ناوک تفریح می ساختند و بقلم ریح بر صغیر بیاض مجادله از حمزه و آء اعداء لِقَافِ اَعْلَى الْمَمَالِکِ مَعَا
 بِنِیْ عَلِی الْأَسْلِ وَالطَّغْنُ عِنْدَ حِجَاهُنْ کَالْقَبْلِ می نوشتند بر قلب مغول با قلت مبالات علی اجمعه حله آوردند دغا و ریت
 لا تَذَرُ عَلِی الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ ثَارًا بابت مقرون شد و فتح الباب دین هدی ظاهر شد لشکر مکتوم در تیار و بار افتاد
 و شهزاده با قورش از رعب و رهب شاه راه بر پیش گرفتند ملاکه مکتوم را تیری زدند که زبان سوفا رش نامه اجل جوش
 روان بروی فرو خواند باقی ابطال شام و رجال مکتوم و اعداء دین را مضرب بودند از بطون کمن چون وقت ظهور بود بر بیوه نام
 بَطُونَهَا کَرَّ وَظُهُورُهَا خَرَّ وَرُؤُوسُهَا عَزَّ عِبَارَتِ اَسْتِ بَیت صرصه کت بولا و ک صاعقه انیزه کرد و دین تن غریب
 دل که تحمل سوار شده بیرون آمدند و معنی اعتراف مکان فی الدنایا سیاح ساخته شده بقیه بشمیرنده بی کفایت
 همی رایش آتش فرو ریختند و تامت لشکر را بران عرصه عرضه مرصعات ساختند و وحش و سورا و آن صماری از لوموم
 ایشان سالها جن و سور حاصل آمد فذَرْنَا عَلَيْهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ اَبِی الْبَاطِلِ یُؤْمِنُونَ وَبِالْحَقِّ
 يُدْخِلُونَ فَبِعِلْمِ الَّذِینَ ظَلَمُوا اَتٰی مِنْ قَلْبٍ یَنْفَعِلُونَ اهل اسلام مقتضی الشاکر یَسْتَحِقُّ الْمُرِیدُ زَبَانِ بَیْشِ
 الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ مِنْ فَضْلِہٖ اِنَّا رَزَقْنَا فِیْکَ حَسَنَ الْمُنْقَلَبِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ صَوَّفَ الرَّدٰی وَ
 الْحَمْدُ لِلّٰهِ کَشَفَ الْکُرْبُ بَرَّکَاتُہٗ وَ اِنْ فَتَحْنَا لَکَ فَتْحًا مُبِیْنًا وَ مَرِینَ بَیْتِ شَعِ
 بَارَکَ اللّٰهُ رَبَّنَا فِی خَمِیسٍ رَدَّ عَلَیْکُمْ اَلْفَ عَامٍ بَادَتْ کَرَحَہَا اللّٰهُ وَاَدَامَ سِبَادَهُمْ وَ سَادَ
 لَمَّا كَانَ یَوْمُ الْخَمِیسِ الثَّامِنُ مِنْ رَجَبِ الْمَرْجَبِ لِسَنَةِ هِجْرٍ وَ سَبْعِیْنِ وَ سِتِّ مِائَةٍ خَضَرَ الْعَدُوُّ وَ الْخَدُّ
 اِلٰی ظَاهِرِ الْمَحْصُ الْمَحْرُوسَةِ فَضَرَبْنَا مَعَهُمْ مَصَافًا دَارَتْ بِہِ رَحْمِ الْحَرْبِ الرَّبُّونِ وَ کَانُوا مِائَةً اَلْفَ
 اَوْ یَزِیدُونَ وَ قُوفْنَا بَیْنَ ہَدٰی الْمَلِکِ الْعَلَامِ وَ کَحَلَّتِ الْعُیُونُ بِالسَّهَامِ وَ طَارَ حَمَامُ الْحَمَامِ وَ غَفَّ فِی
 الرَّؤُوسِ الْحَسَامِ وَ تَقَابَلَتْ الْاَبْطَالُ وَ تَقَابَلَتْ الْاَفْہَالُ وَ کَرَّتِ الْعَدُوُّ فَلَمْ یُؤَلِّعْ وَ کَادَ الْاِسْلَامُ اَنْ
 اَنْ فُہْمَا لَکَ اَمْرًا اللّٰهُ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالٰی مَلَائِکَتُہُ الْمُسَوِّمِینَ فَانْجَدَتْ الْاُمَّةُ وَ اَنْجَزَتْ مِنَ النَّصْرِ مِمَّا وَ حَدَّثَ وَ

الحمد لله على ما نصر دينه واعان محبه فلما اخذ السيد الشريف خطه والمسلمون من هذه البشري الذي عظم
 فذرها وسار في الافاق ذكرها والله يوفقهم وابانا والسلام على من ابغى الهدى : في احوال اين ملك بطريق اجمال وروى
 خود ايراد کرده آيد بحول الله وقوته وشمول نعمته ووفور منته موضع تميم ذكرى كه لقمه يديم يافته وشرح
 مستحق مساقان چون خواجه بقاء الدين بن صاحب الدين بن ازين سلسله پيغمبر در بياض سرور شاف باندك
 هتي چنانكه سيط لآلى اخلال آيد و دنايكي از عقب ديكرى جارى كرد تا رضع و دهن مردولت صاحبى را على التوالى روى نمود
 و اما دو قايح متابع در رسيد شمس متابع احداث ذاك الزمن لى الشورى و كبر الفتن آرى معهود از فلك بل
 كمت و متعارف از داب روزگار زما بموار جزياء حمار و ترشع هزار و ترفيه از اول و كمك يرافاضل صيت در زيارت بن
 كلشن پايدار عهد غنچه كللى را بدست كه داد نكده باز در پي غار انكاش سنا و نه و جرحه شراب كامى را در كام هيبه دارك
 كجا ريخته كه هنگام صبح او را بدو سر و خمار حواش قبله كردم كه ام روز آفتاب سعادت صاحب دولتى از نقي
 مشرق مراد بر مقنطرات ارتفاع بخفاست و پيست كه مدارات فلكى از ابر مقنطرات انخطاط بخصيف غروب محبوب
 نكردنيد يا چو وقت نهال آمال معاحب كالى بلب جويبار نشو طراوت و نصارت يافت كه غما قريب بدو بار و بار و نگه
 نكبت قابل ذبول و جفاف نكشت بيت بر جويبار رفته استيد تا منم سر سبز و تازه همچ نهالى يافتم مهر مينير او
 در مستير ابى و صمت محاق و زوالى يافتم اول خلقى كه تالى اين واقعه نكشت مخالفت مجد الملكت بود و او مردوى مهيل بود
 مولد و محبه او يزدان آباء سرور و كمت متوجه بجا و جشم و متوجه بدو و طور نكست بتراجع حال ضيق مجال است
 ايام و پاى مال حوادث ليالى شد و در عدد و دولتها مان و خدم صاحبى معدود و كشت و بجوم كرم آن جناب كه كعبه آمال
 و قبله اقبال و مطرح شعاع فضال و مسرح و فود و غر و جلال بود پناهيده او را با اعمال فراخو حال منصوب فرمود و بعد از آن تغيير
 عقيدت و فصول و كميت و رسته حال تفرس كرده عيار عتقاد و واقعا نقصان پذيرفت و بجناب و التفات خاطرى كمر
 رفت بارها بكارم بيدريع صاحبى كه واسطه ارزاق خلایق و رابطه توفى از بوائق بود و تسلي جيت و شمع نخبه و چاكر
 نمود و در نخبى كشت و كشت و از رياض آن عوطف بوى استيناسى بشام امانى او نه پيست با طالع بشوليد و بخت نخبم
 رفته و فلك نامساعد و روزگار رفته در سارات ميخت شمس فان قيل لي صبرا فلا صبر للذي عذاب يدي الالبام
 لعنله خيرا وان قيل لي عذرا فوالله ما اري لمن ملك اذا لم يجد عذرا كمنى كه مكان اقامت و قصه
 امدى و نه قدرت نفقه و الاعشى كه مسافرت و مهاجرت رسته بار كروى شمس فلا يجد في الدنيا لمن قل ماله ولا مال
 في الدنيا لمن قل يجد في سر سبز مائت بهت و خاست نمت فرونى تو نمت آور و چه نظام از مالوف و انقطاع از
 مانوس و مطبوع بالطيع مولود و موج بهت ناكام بليت و لعل و ما بغنى عن الحظا ليد روزى را بى مى پيست و
 رسته است لعل كدن در رشتاين ابيات را شعر امانى هذه الدنيا كبريم بنزل به من القلب الهوى

آمانی هذه الدنيا مكاناً يسيراً بهله الجار المقیم روان می بست خلاف و ردی پیش امر داشت
 و با ایشان سابق معرفت مستحکم گردانیده و پیوسته متخص احوال ملک و مال بودی و از علم استیفا و حساب محفوظ عاقبت کار
 چون نومید شد و گفته اند منصرف نومید شده و لیر بشد و خیره زبان ل بر ملک خویش خوش گرداند بیت بدانم میا
 یکبارگی که جازا بگو ششم زیچا کی دامن اذ اعرفت فَنَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ به ندان اجتناب و چیت گرفت و نطق الْفِرَارِ فَمَا
 لَا بُطَاقُ بر میان ضرورت حال است و پای در دیاری و قَرَبُ الْبَحْرِ مَحْذُورُ الْعَوَاقِبِ بنا و در شور سَنَه ثمان و بعین
 ستمانه بعضی امرار که در باطن ایشان مخالفت و انکار صاحب می شناخت مروج نقد ماسه خود ساخت انتهاز فرستی گردید
 و هنگام تمام شد و یار که شر او باز بوی عاید خواست شد و او را به بندگی حضرت بردند شعی نَكَلَمَ بِالْقَوْلِ الْمُضِلِّ
 حَاسِدٌ وَكُلُّ كَلَامٍ لِّالْحَاسِدِ بِنِهَايَةِ حَقِيقَةِ لُطْفِ جَبَرُوه با حسن تقریر مایه داشت و او آب خدمت سلاطین و او آب
 و او آب سخن را بواجبی دانسته عرضه داشت که صاحب دیوان درین مدت که بدین شغل خیر متشعب است و بواسیل شرو
 در جلایل مقام مثبت هرگز مال مملکت را بر استی تقریر نگزیده و تمامت ملک پادشاه را اخلال خاتمه خود ساخته و در
 طرفی از اطراف دیوانی پر خست و همچنین و استانی در و شایب صاحب علاء الدین علی طریق الاشباح باز ماند و غنا
 سبطیه تشبیب را بهمنج این مخلص کشید که خواجه بهاء الدین در مدت حکومت عراق بیرون از حقوق و واجبات دیوان
 ششصد تومان از اعمال استخراج کرده و دیاری ندان و وجه بر کار خزان و چربک منصوران نشسته مقدّمه من یجمع
 بَحَلْ معلوم است و دزدق غم و غل روزگار محسوس بر بی تعالی از قبول در اول ایمان جایی داد و گوهر تقریر و چون
 بزرگرفته بود هر چند در نظر عقل نقدی نریت بمز و کوش چو ش پادشاه بدان شفق گشت از کله اسعادت نسیم شعی
 إِذَا ضَاقَ أَمْرٌ أَوْ نَعْدَرَ مَطْلَبٌ فَخُذْ إِلَيْهِ الْعَالَمِينَ مَبَاسِطٌ در روزیدن آمد ایمان نواخت و عاطفت زیادت از
 مطیع و نامول او از زانی فرمود و بدست خود کانه داد و تشریف خاص مبدول دشت و هم در آن مجلس سخن تمامت گشت
 پرسید و نیز تقریری و پذیر ملائم مزاج پادشاهی با وارسانید برینغ نافذ شد که مشرف ممالک باشد و محاسبات چند ساله
 استراک کند و مطابق توفیرات و مواقع تقریرات اموال را انکشاف نماید و هیچ آفریده از شاهزادگان و خویشان
 امرایه ممانعت پیش نیاید و برین حکام بایزه سرسیری داد که با غایت هیچ سلاطین و ملوک انداده بودند عقیدت
 پادشاه با صاحب متغیر شد با ستحضار نواب و وکلاء از تبریز ایچان عثمان مساعت بر تافتند صاحب انیر بار
 مکاید الدانخصاص که در اول نشایه که گشاد و او ده نشانه مقصود را مقطرس گردانیده بود و جریافت صورت و بدست
 که بالاجاج و غنا توأم اند نفس مستولی شد و زاده فکر حکما الْجَاجُ أَقْلُ الْأَشْيَاءِ مُنْفَعَةٌ فِي الْعَاجِلِ وَ أَكْثَرُهَا
 مَضَرَّةٌ بِالْأَجَلِ مناسب قضیه ماین حکایت مشهور است که هر روز از رشید روزی با کله مملکت و عقیده دولت
 یعنی زبیده بلا عبت شطرنج دفع ملای و طیب عالی میکرد و مراهنه را شرط آنکه غالب بر مغلوب حکم نافذ و دان باشد و

هر چه اقترح رود اسعاف لازم آن در دست اول بیرون غلبه کرد زبیده رهنمود پیر این کسوفی که بر قوام انسان
 حاوی باشد صانع کرده در مقابل نظر بیرون آرشید باید زبیده چنانکه استعفا کرد و مفید نیاید با کام تهنال امر حرب
 مشروط بنود ثانی الحال زبیده غالب آمد گفت فتنس است که با فائزه حبشی که کمترین جاری بود جمع شوی بیرون ازینجا
 خلیفت و دامت صورت او الفت و هشت شفاعت کرد و در معرض این التماس از جوار نفیس یاقوت آید از چند
 در حوصله آرد و کجند بر دار زبیده گفت اگر تامت خزان من مبدول افتد و در ملک اشترک و پذیر قبول نخواهد بود بر مقتضی
 شرطی که رفته قیام و هجبت و دفع را تحمل غیر قابل هر چند بیرون در شفاعت بیشتر زبیده ایضاح الحاح و ادراج
 لجاج که بوعز القلوب و یبلیج الحروب صفت دارد زیادت کرد بیرون با فائزه مجتمع شد بتقدیر الهی از قاروره
 اصلا اب او قطراتی که بغض بضم رابع مستعد آن بود که بقیه نوع را مبداء شخص و دیگر کرد و در مقدر رحم شوق یافت
 و قوت ماسکه بجا فطن آن قیام نمود و ناء ثم جعلنا النطفة علقه فخلقنا العلقه مضغه فخلقنا المضغه
 عظاما فکسونا العظام لحکما بوساطه تاثیرات اجرام علوی از اثر تبه انشا و خلقی دیگر رسای
 فبارک الله احسن الخالقین بنکام میفات وضع حل و زمان نفاس فائزه نامون میمون انفس از مضیق عدم فضا
 وجود آمد چون از حنیض رضاع بیفایع تمیز رسید و لائل نجابت و شامل شهادت از حرکات و سکات او ظاهر بود مثل
 و انجواد عنه فزاره شعاع ابقیت ان حبال الشمس تذکر کنی لما بصرت یحیط الابيض البقوف
 روزی شخصی متنبی اجضرت خلافت آوردند و بر دعوی باطل اصرار نمود و او را در عذاب کشیده بسیار سطوت
 صغری کرد و چون تعدیب خبری تقدیم یافت بصیاح و عدیل و نه به طویل و آمد مأمون در شسته برادران موضع خامل
 و موافقی نازل ایناده بود و متنبی را گفت فاصبر کما صبر اولوا العزم من الرسل بیرون از سرعت و کما فطنت و ده
 و حکت او متعجب شد و شفقت ابوت و حرکت آمد گفت صدق رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم اذ قال
 اولادنا اکبادنا بعد ان ان یوما قیوما محبت و تربیت و حق و مزیدی پذیرفت تا مأمون در کل علوم بر اقران فائق شد
 و با و اب و مرسم ملوکانه از فروستیت و میدان داری برادران غالب چون بیرون دعوت حق را اجابت کرد زبیده
 خواست که محمد امین پسرش مدسند خلافت قائم مقام باشد اما نرید و آرد و لا یكون الا ما یرید میان برادران بکرات
 محاربت رفت و در تاریخ و ولین کینیت آن احوال مشروح است چون محمد امین تقبل آمد و دعای خلافت او را ملائکه
 من وافق نأمنه نأمنهم امین بکفند زبیده نفساء سرد چون با و خزان از جگر جو شیده بر کشید و گفت
 ما اقصی بیهذا الیوم الیوم فیا می بال لجاج مع ایلعا از نظم این حکایت و ترتیب این روایت حجاب ریب است از
 محاذات ابصار بر ترفع کرد که معاندت و لجاج در مختصات امور مشیج ناکامیها بزرک و جالب معادلات دشمنان شرک
 و تلفت بعد از وقوع قنات و حدوث نایبات زیاده و غنا و ریح خواهد بود و حسرت و صجرت از عقب نوازل قضا و قدر

مضیع مثل لَمِج السَّرَابِ لِلصَّادِقِ بِنِ فایده و ریج مثل بغدادیان مَعَ الْحَدِيثِ فَأَعْرَضَ لِي كَارِمُ الْمُلُوكِ وَرَبُّكَ لَمْ يَحْ
 كَ پَر تَوَاقِبَ غَنِيَّتِ الْيَمَانِي بِرُؤْيِ قَاوِشْنَمِ صَفْتِ اَزْثَرِي بِر تَارِسِيدِ بَيْتِ مَحْرَتِ بَكْدَامِ قَدَمِ سَوَيْتِ دَمِي كَانِ قَدَمِ
 بِه اَزْجَرِ خورشید نشد عِلْمَانِ پَرِی و شِش زَرِینِ کَر سِیمِ عَارِضِ رَا بِرِ کَبِ تَا زِي تَرَاوِ کُو بِکِرِ سَوَا کَر دِهِنِدِ وَ خَرَا کَاهِ جِلِ سَرِی
 بَار کَاهِ اَزْ اَطْلَسِ شَرِی بِرُفُوشِ سَمَانِ تَدَشْعِ کَا نَ الْفَنَى لَفَعَرِ یَوْمًا اِذَا الْكُشَى وَلَمْ يَكْ صُغْلُو كَا اِذَا
 مَا تَمَوَّلَى وَلَمْ يَكْ فِی بُوْسِ اِذَا بَاتَ لَبْلَهَ بِنَاغِی غَزَا لَاسَاجِی الطَّرِیفِ اَکْثَرِ اَمِیَّتِ زِدْ وَ زَا کَرِ هَمِینِ عَالَمِ پَسِنْدَامِ کِهْ خُبِ شِیْنِ
 وَ بَدِ وَ بَکْتِ بَر کَر دَوِیدِمِ دَرِینِ صَحِیفَهْ یَنَا جَاهِ خُورْشِیدِ نَکَا شَهْ سَخْنِ خُوشِ آبِ زَرِوِیدِمِ کِهْ اَمِی بَدَوْلَتِ دِهْ رُوزِ کِهْ مِشْطَلَمِ
 مِیَا شِشِ خَرَهْ کِهْ اَزْ تَوِیْزِ کَر دَوِیدِمِ دَر کَاهِ اَوِ کَلِمِ الشَّرْبِ الْعَذْبِ صَوْرَتِ اَزْ دَوَامِ کَر فِتْ صَا حَبِ دِیَوَانِ غِبَارِ دِهَشْتِ بِرِ
 دَا مِینِ ضَمِیرِ وَ مَعْمُورِ حَالِ نَشْتِهْ جِنْدِ کِی حَضْرَتِ شَافِتِ پَا دِشَاهِ بِاَزْ خُوشْتِ فَرَمُودِ کِهْ چِنْدِ سَالِ دَرِ خِدْمَتِ پَرِ نِکُوْهْ مَا کُوجِ
 دَاوَدِ دَرِینِ مَدَتِ کِهْ سَرِی رِ سُلْطَنَتِ بِجُوسِ مِیَا بَر کَتِ مَانَرِینِ دَا نُوْسِ شَدِ بِرِ هَمَانِ نَسَقِ تَرِ مِصْصَبِ مَالُوفِ مَقْرُورِ مَوِیدِمِ وَ
 قَا مَتِ اَمَوَالِ رَا دَرِ سَخْتِ قَرْمِ تَوَسَّلَمِ دِشْتِ اَمْرُ دَرِ مِجْدِ الْمُلُکِ چِیْنِ تَقْرِیرِی کِهْ اَمَا مَعَاذِ حَقِوقِ عَاظِفَتِ پَا دِشَاهِ بَا زَا مَوِ
 اِقْبَالِ بَر اَر کَا بَ کُفَرَانِ نِعْمَتِ چُکُوْرَ جَا یَزْدَ اَشْتِی فَا لَکَ الْمَعْصُودِ بِاللَّهِ اِنْ لَنِعْمِ الْمُلُوکِ حَقَّامِنْ فَا بَلْ هُمَا
 بِالْکُفْرِ اِنَّ السُّبُوْفَ مُتَقَا ضِبَهْ ضَمِیرِ صَا جِی کِهْ بِرِ هَمِ عَقْلِ کُلِ وَ کَا شَفِ اَسْرَ اَرْفَا کَتِ وَ مَطْلَاعِ اِنْجِهْ مِغِیْبَاتِ بُوْدِ اَشْتِ
 کِهْ تَحْطِیْهِ وَ کَلْمِ ذِیْبِ خُصْمِ دَرِ مَعْضُوعِ عِثْ وَ عِثَابِ پَا دِشَاهِ مَوَاقِفِ مَصْلَحَتِ دَلَا مِیْمِ صَوَابِ نَیَا شَدِ دِجْمَرَهْ خِلَاصِ دَمَنَاسِ اِسْجَا اَزْ رُوزِ
 مَسْدَقِ وَ اَخْلَاصِ مَیَا بِدِهْ تَوَانِ کَر دِ بَیْتِ سَکَا نِی کِهْ مِکَتِ اَمْرَا یَدِ مَحْنِ پَا بَیْتِ سَیْجَرَا کَتِ یَزَا نِ کِمَنْ بِنَاطِیْقِ نَفَقِینِ مَعَاذِ
 وَ تَا مَیْدِ مَر شَدِ عَقْلِ وَ تَوَاقِفِ اَسَا بِ پَرَا یَتِ دَرِ مَعَامِ خِدْمَتِ فِی حِوْلِ وَ یَضِیْعِ زَبَانِ کَفِ مَرَا لِ دُنِ وَ جَانِ دُحَانِ مَانِ فِدَا یِ
 جَانِ مَانِ بُو دَشْعِ فَا اِنَا لَمْ اَشْکُرْکَ نِعْمَا کَ هَا هَلَا اَقْلَانْتُ نِعْمِی لَعَدَا هَا تَوَجُّهْتُ لَکَ الشُّکْرَ لَوْ لَمْ یَنْقُصْ بِي مَقْصُوبِی پَا دِشَاهِ رُویِ زَمِینِ رَا چُکُوْرَ
 اِنْکَا رِ تَوَانِ کَر دِ بَیْتِ مَنِ شُکْرِ چُونِ کَمِ کِهْ بِرِ نِعْمَتِ تَوَامِ نِعْمَتِ چُکُوْرَ شُکْرِ کُنْدِ زَبَانِ خُوشِ هَرَا یَدِ دَرِ اِینِ مَدَتِ
 خُودِ وَ بَرَا دَرِ وَ فَرَزْدَانِ اَزْ نِعْمَتِ فَا لَنْ نِعْمَتِ سَدِیمِ دَوَاوِیدِمِ وَ خُورِوِیدِمِ وَ لَعِضُی دَرِ خِدْمَتِ پَا دِشَاهِ مَادَا کَانِ دُخَانِ
 دَا مَرَا صَرَفِ کَر دِ وَ شَطْرِی دُجْمَهْ صَدَقَاتِ عَمُومِ حَلَا یَقِ ثَبَاتِ دَوْلَتِ رُوزِ اَفْزُونِ رَا مَعِیْنِ شَدِ وَ اِنْجِهْ اَمْرُ دَرِ سَخْتِ تَقَرُّبِ
 اَزْ بِنَا عَا تِ وَ ضِیَاعِ دَرِ دِیَا رِ وَ اَصْطَاعِ وَ خَرَا نَهْ دَا سَا بِ وَ خَرَا بَ اَهْلَا کِ وَ مَحَا لِکِ وَ دَوَابِ فِصَالِ اَخْوَانِ اِنْعَامِ وَ غِیْصِ مَنِ
 اِیَا دِیِ پَا دِشَاهِ هَسْتِ هَرِ چُکُوْرَ کِهْ فَرْمَانِ شُو وَ هَرِ وَ قْتِ کِهْ مَصْلَحَتِ نَیَا شَدِ بِهَرِ کِهْ اَسَارَتِ مَافَدِ کَر دِ بِرِ سَبِیلِ اِیْثَارِ اَمَّا رِ رِضَا خَا بِرِ کَر دِهْ
 تَسْلِیمِ رُو دِ بِیْچُوْجِ دَرِ بِیْچِ حَالِ تَوَقُّفِ وَ تَسْوِیْفِ جَا یَزْ نَشُدِ وَ خُودَا اَزْ مِ عَمْرِ مَعْلَیِ مَقْدَرِ هَسْتِ وَ دَرِ سَا غَرِ فَنَدَا نِی جَزْعَهْ بَا قِی
 بَیْتِ قَبَا مِیَا نِ سَبْتِهْ وَ مَانَهْ زَبَانِ کَشَا دِهْ وَ اَلَا غِیْمَتِ کَشِیدِهْ کُوجِ وَ هَمِ وَ بِنْدِ کِی کَمِ شِیْعِ اِذَا اِنْلَتُ مِنْکَ الْوَدَّ
 فَا لَمَّا لَهِیْنِ وَ کُلُّ الَّذِیْ فَوْقَ الثَّرَابِ ثَرَابُ اَنْ تَوَرَا وَا نْ یَزِیْرَا مِنْکَ بَدَا وَا لَیْکَ یَعُوْذُ اِیْنِ سَخْنِ مَقْصُرِ سَیْ
 دَا رِیِ نِعْمَتِ وَ شَا مِلِ بِرِ شَرِ اَیْطِ صَدَقِ وَ نِصَافِ وَ مَذْکَرِ سَوَابِقِ خِدْمَتِ وَ مَاجِیِ اِلَوحِی عَمْرِتِ چُونِ اَزْ زَبَانِ صَا حَبِ مِیَا مَحِ بَیَا
 لَوْنِ

اَسْمِعَ الْبَشَائِرُ رَسِیدِ نَسیمِ غایت از قصبِ غیب در و زین آه و غنچه قبولِ بصباء رضا در سنجیدن بآبِ عفو و انعام
عبارت سخن غیب را از صفوحِ خاطر فرمود و امدادِ الطاف در حق صاحب تازه کردند و اینکیت ملک بخش معنی شعر اِذَا مَا اتَى
مِنْ صَلَاحٍ لَكَ زَلَّةٌ فَكُنْ أَنْتَ تَحْتَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَزَّ وَجَلَّ کاست بزبان اشرف فرمان فرموده بود و نا بود کس را ترا
بخشیدم و بر قدمت خدمت ابقارفت و مثل معهود مقرر داشته آمد باید که با سبقت از دوی انشراح صدر و دل قوی بر قاف
کوچ دبی صاحب بکَلِمَ الْعُصْفُورِ وَ دَسَمَهُ شِشْ غَفَاءَ عَاطِفَتْ وَ هَمَّاهِیْ هَمَّتْ پادشاه بدید و از سجده عبودیت مکرر
گروهید و مطوقه صورت بطوق مست جانی از حضرت خانی مطوق کشت در حال ریل را چون هوادی حاکم که از تنگنای
دام خلاص باید شایین که از اوج هوا بسوی صیدا نقض کند با طراف ممالک فرستاد و مکتوبی بجزایر پرت عطف حضرت
پیش برادرش صاحب علاء الدین نوشت او خود بر جناح غزیت بود بصوب بندکی و جواب این دوبیت مندرج کرد و بد
شعر وَ كَيْفَ يُؤْتِرُ قَوْلُ الْوُشَاهِ فَذَلِكَ فِي عَرْضِكَ الْأَنْبَلِ وَإِنْ سَعَاهُمْ فِي عِلَالِكَ كَضَرْبِ الْعُقَارِ فِي جَنْدَلِ
و از نشأت صاحبی بشارت نامه اتفاق افتاد و مفتوح آن ترین دین آیه متضمن بدین بیت اَللّٰهُ قَوِيٌّ بِعَدُوِّهِ
رَبِّي وَ جَعَلَنِي مِنَ الْمَكْرُوهِ فَمِيت امروز بجهاد الله فارغ دلم از دشمنی که از دیر گشت من جز دوست نمیکنم و بعد از شرح الطاف
و عطف پادشاهی فیض انعام ناقحی و مطاوی آن ترجمه الفاظ در بار ایمان کا مکار بدین سیاق ایراد کرد که روزی پادشاه
تا بتواتر اخبار تغیر غایت لذت خواب و خور و تنقص و مکدر مآذ که کنون از اینجا در خدمت من مست شد باز خانه رود و شب
بازی فارغ و سینه شمع دست و پای از سر نشاط خوش بجهاد الله زود بگفت و در بر خیز هر چند در عاجل حال مبالغه غایت
ایمانی ثوران مآذ مخاف صاحب را سکونی حاصل آمد و از بطش و طیش خلاص با فقه بمضرب مورد و مکتوب مستظهر گشت
آما مجد الملک در رعایت محمد و قصد دو و مان اودا که موجب داد و امان اهل میان بود بپستند بوسطه شرف قربت ایلان و
اشراف ممالک بمخبط اشرف اطراف عالم شد و در تمامت نواحی و جویان برای رفع محاسبات اسدراکی توجیهات تبار
نصب کرد و در مکتوبات که از دیوان حضرت مستدعی گشت اول صاحب دیوان در طرف یمن و النبی کان مقرباً بکیمیه
نشان میفرمود و مجد الملک بطرف یسار مشرف ممالک بلکاسی چپان رقم میزد که تشعیر یا بلکاسی مانده خط بطلان
بر نام و نشان صاحب میکشد لاجرم استخفاف و تحقار تیمار داد و امان کریم و خاندان قدیم متوج نامی مستدعی سوخت دست
و دشمن باشد و این دوبیتی مجد الملک انشاکرد بیت در بحر غم تو غوطه خورم خورم یا غرق شدن یا کهری آوردن
خصی تونس قویست خورم کردن یا سرخ کنم روی بدان یا گردن صاحب دیوان رَدَّ عَلَيْهِ وَ زَانَمَ عَمِیحَ الْفَصَاحَةِ
سُجَّید این دوبیت گفته بیت یز و چو بر شاهنشاهی بیرون بس غصه روزگار باید خوردن این کار که پای در میان
داری تو هم سرخ کنی روی بدان هم گردن صاحب بقوت نفس و بخت همت از ملازمت بندگی حضرت متغافل
نمیشد و امارات عجز و انفعال در هر موضع و موقع آن بود از روی آنکه شعر وَ تَجَلَّی لِلشَّامِیْنِ اَنْ یُّهْضَمَ اِیْقِی

داشته بود

تعیین کرده و قلم و معین داشته عصاره و قات بر حین کفرین بستند و نایب بود تصدیق خرم مقرر کرد و شیخ لیس الصدوق
 الذی انزل صاحبہ ابی النبی کان من اسیر الیه کما و ازین و لا تلبسوا الحق بالباطل و تکفوا الحق و لکنم نعلمون
 من غیر کشت کوئی ابو الفرج بند و از زبان آن صاحبان تجسّس درین معنی منظوم کرده شد شعری الارب مؤکدا
 غرق من عهوده بمن علیه صافحنی بمنه اکابد منه ضد ما استحقه فاصدق فی و قدی له و بمن
 هو عیبت لاخلای اللثام کانهم عن الذکر المعجون فی شیمی هو اصفی حال و الحق لا یخفی علی کل جابر تقدیر انکه مبلغ
 باسم توفیر حاصل شده باشد رواند اخراجات و تو قات پادشاه زادگان و خواتین و امر او محصلان و یحیان نازک و
 رسم مد و منقحات پادشاه که از لوازم تصدی اشغال خیر و نایب مقاطعات اموال دیوانی باشد علی الخصوص در جهان ملک
 چنان صاحبی از وی قیاس توان داشت که اصفا مضاعفه خواهد و منکسرات مال بقایا و اعمال غیر مرتبه الحصول که سر حمله آن
 در جراید کتبه در آید و بعد کت پیوند همین سبیل معلوم رای اکثر متاقلان باشد و با وضوح این دلایل و رسال مقدم
 باسم توفیر اموال نام بخواند رسانیده بود و در از او بخواهد و عطف خصاص یافته چون در احوال مضایقت ملک سکری و نایب
 زمانه بنایه جوی معاینه دید و کار و شایسته و حاجی زیادت از قیمت مثل داشته بود اختیار بخور و دل و شتر امر سرور خاطر
 و متجمل دولت آغاز غارتها کرده و نعمت حوشی کار هر لح داشتی فرو گرفته اندیشه کرد که المال عرض زائل و ظل
 مائل و سحابه صیف تنقیص و زو زو طیف منیر عی بل انکه بمکالمات و مجادلات او دان و معارضه و مقابله حده
 مصطر شوم و سلامت عرض سلیم را توفیرات نایب بود قبول کردن توفیری تمام باشد و فاضل و جومات را در این و معین
 کرد اندین کفایتی بنام چه در آن یکد سال بوطه کثرت احالات و نازکی جواب مبالغه و جوده از مستقرضات و خاصه رسانیده
 بود سبب اسرافه و خوار عایا و تخفیف اعمال و اعمال و چون استیلاج خزانه مال بود در جواب صدر هست و نیست و عرض
 و سیاق و جمیع و فذلک متوقی نمی یافت آرا نیز بقدر توان می بایست ساخت و دل از اندیشه پرداخت جماعت همد
 با خو گفتند اگر وجوه فاضل را بر کارین توفیر نشاند بروی ثقل نشیند پیش شاه بر رخ رفته تقریر پیا ده و دیگر فرو رانند
 و منصوبه بر سا غنیه که در شورش تسع و شین و ستاره چون بعدا دو مضافات بر سبیل امانت در ایستام داشت جمعی از
 امر اکسبه اسراف و استدارک محاسبات کرده و دوست و نجاه تومان باقی کشیدند و تا غایت ازان وجوه چیزی بخواند
 رسیده و آن مال بعینها متوجه نیست و باقی و لا ینفع لیه فی الزمان راستی جسم در آن تاریخ برای پادشاه که جای
 طلایع غیب و ناموس ممالک اسرار است کسوف کشت که بقایا و تعلق بمصرفان نواحی دارد و استیفا و آن از دایره مملکت
 بیرونست و اگر ازین نوع خطابی رود و خرابی اعمال و فقره رعایا فایده صورت نایبند و از سر آن در کشت و کار نایب
 بار نامه در نوشت و صاحب علاء الدین انوختا فرموده بمجاودت با سر حکومت استجا بر لیغ داد مصرع قصه چکنی
 سخن دوازست از دهن و شاه در دهن پادشاه حکایت که تنقیص فی الهمم شده بود و در عالم ملک چون واردی از

در این پرده قضا بقضا ظهور خواهد آمد اسباب آن سلسله وار دست در یکدیگر دهد و حسن تدبیر عقلا در آن معرض جهان نسبت داشته باشد که شعله آتش بانی پوشند و با کوه الوند بقوت بازو کوشند و در یار با بنایش تن تحریف کنند و آفتاب و ماه را با ستاره‌ها و عید نمایند و دیگر باعث کتل و محوک اصل برین مقدمات حسیاج لشکر مضروب و بحال چه در این حال از حد و مصرخه رسید که **الْفُتُورُ سَقُورُ شَعْرِی جَحَلُ سَرِّ الْعُورِ عِبَادُ وَ كَانُوا بِصُنِّی الْإِذْنِ خَرَمَ مَكَاحُتِ رَا بَا لِمَنْ عَالَمُ تَقْسِیمِ دَاوُدَ اَمْدَ** و شاهزاده مسکو تیمور را چنانکه ذکر آن تقدیم یافت با شکری جزا را نزد ایشان میفرمود و مثل آن بطرف بلاد شرقی نزد کیت پوشان داده از خون روان میکرد و از حد و دور بند با کوه سلوک طریق احتیاط را استعدای نموده بودند و آن نیز علاوه شود غلش و درین میان در ایات نصرت پیکر بر خرم توجه بمشاه بعد از برادر اربیل و موصل نصرت میکرد و صاحب علاء الدین با تقدیر یامات و تدبیر ساریات از پیش بفرستاد و پادشاه در آن حوالی چند روزی سبب تفرج طرد و مصطفا و برکناره دیهی که از آن دیر اسپر کوید از عمل رتبه است م نزول فرمود و لشکر بر عادت مغول نزو کردند چون کلهاء انواع و خوش با جروش و جوش در منطقه جمع شدند و بر ایشان مدارنگ سنگ آمد ایمن بغض خود با چند خواص و ایاقان در راند و روان بهرام جور بران تا متن و صید انداختن آفرین میکرد و سمیت سوارش زحیرت وحشی دنان کشاد شد چون زبان خنجر کرده بر لاش چون در اسد رسیدی چون سبیل خان کش از ضربت الف سان کردی چوین و دلش تشریف ضربت او انواع و شایا تعلیم سکر دایمی هنگام انفصال او یکلیله شیران شکاری صحرائی را از خوش برداشتند و موازی کوه بهر هم انداختند از کار صید فارغ گشته غره رجب برادر بنجار عازم بغداد شدند مجد الملک در راه هم در روز انفصال صاحب علاء الدین حکایت بقایا باز یاد ایمن و او فکلف اذکره اذلست انشاء طایفه از امرای بر عقب صاحب علاء الدین برای بحث و تفحص و کشف و استقصا و استخلاص مدعی چون برق از میغ روان کردند پسید بصاحب رسیدند و فرمان بشنایند داشت که آن قصه نمودار کروش فلک است و کایام و لیالی بی فتور جز بقیه آمال و تقرب آجال رجال نیست بقضا رضا داده و جز این خود چاره نیست مصاحب ایشان بغداد شد و کاتره خلق را از آن حادثه بر چرخ فریاد و آوارگی با کوف موقوف داشتند با قول بنمود تحت تصرف داشت از زر تا از زیر و از ناض صرف تا صفر از حیات لایمانند زواهر سعود مستلای تا ذایل خرات و صفای محال فال از قریش عبقریات بار یا تا حصری صر و بار یا از تولد و طوارف تا خاکس باطراف از اونی ذهبات و کفکات تا زنا اثاث از طاقات اثواب تا نطاقت ابواب از جوارى خیرات حسان دور از چشم بد حسان تا علان بیت القربا ^{مصلح} و از بیت التوبه بوق و طبل از صاهل و نایق مردود و لایق از افراس و بغال خیس و غال نایق و جل جلدی و جل بیت هر که دار و نظر بجدی و حل از خاست چو کا و کدو نیست چون غرض میانت جوهر عرض بود و غرض در بسته عرض حاضر آورد و پشت پای لا بارک الله بعد العرض مالی ز سر بخت عالی چون کار دوست رفقه بود و بر مقتضیات نفیس و خیس زو عین منقود و اثر منقود شد و بضایع سراب ضایع و مال پای مال و املاک موجب اطلال تفصیل بضاعات و دلائق

قروضات و جراید اموال مورد وکتب در بلاد عجم و عرب بیدار الاله الا الله تعالی صیت لوح مکتبات را از چرخ
اسم شنی بر آن صادق بود پسر و مثل ما بقی که فد عیله و ما اراد الله فیه فد عیله فکرم ضعیفه
ضاعت و کرمه خلقت و کرمه فضه فضت و کرمه ذهب ذهب چنانچه در سایل سلیه الاخوان از پست آن
صاحب فران شرح آن ستونی آمده است و اگر جبار از جان خود همین یک عیب بودی که نعمت و راحت او بعد از آن
در طلب تعب صرف میروید بقی و ثباتی ندارد و واجب نمودی که مرد عاقل دل بر آن ننهد و برای تحصیل بی حاصل آن
چندین درخت و پوی جستجوی نیاید و شیعی علی آنها الایام شتی ص و نهها نذل عزیزا و عزیزا ذلیلا
در حال اثبات این ذکر یکی از حاضران این دو بیت از کلمه سعدی شیرازی رحمه الله علیه برخیزد
اجلاف جانی بسیند تامل خویش نیاز دارد و در هم نشود سکت بگو هر که کانه زرین بخت قیمت سکت نیز آید
و زر کم نشود ترجمه آن را این دو بیت در سلم آمد حد و اجد و الفاظ بالفاظ شعری آن نال ندمن الانذال فقصه
جاشی که آن بدیب النفس بالصحیر فالنهر من بحر و صائر منکسر افالبهر و ما یزداد فی بحر و توار این جبار محوش بر او
صاحب دیوان که ملازم بندگی رکاب اعلی بود و به ثبوت و تالی مذمدا جازت خسته بعد ادا و سبب انکه نوایر مغایطت
و عواصف قهر ایلمانی سکونی و در کوفی پیرو مبالغت و جهتا و در تحصیل دل و ترویج و جوایز بر اضعاغ اعاری مینمود و از خانه
خانه خود و فرزندان جواهر و مرصعات و ادانی زرد و نقره آنچه بود بیدون آورد و از ثواب و و کلا بربیل متعاض حسب
استطاعت نقد و جنسی بست و بآن مصاف کردند و جمع اعاری از نقد و اجناس آنچه لائق عرض و استعجال کرده و منزل
و جیل بندگی سر بر رخ کردند چون پادشاه را اصغاف آن متوقع بود و آن مقدار عشره عشره مبلغ مستور بر نمی آید هیچ موقع
نیافت و عرض حال صاحب دیوان نیز بوجهی رفت که بهما و میل موسوم شد و خلاصه مساعدت و مراعات او از مال
خاصه مسلم سخط ایمان کشت قصا کار کرد و بودنی بگوشت و تپا پوی سود داشت و قتی این قطعه اتفاق افتاده بود لکن لقه
سپرد و قیمت عدش کرد که تا هستم بهالما و دهم غم خوشی بعامتا بصاعتم بهر و فضل و حکمت چه سود که مایه هست زیانم
ازین بصاعتما بنوی کسب تن سانی که ممکن نیست بیا و شد بهر سعیم زهی اصاعتما برای انکه فکرت دارم چو بی نهر
کجا کسی که کند پیش او شاعتما زمستند بهر کامی در یغ دشته اند بهر سبغه دودن داده شاعتما و بعد معرفتی
دیندن الدهور اذن عصبت نفیس جدا لکن اطاعتما یرلغ شد که طفا چاریر غوجی بطایفه معا دیان اولئک
الذین جحط اعماهم و کان مصر و فابا خلل و اعدا الجلال اما لهم بعد ادا و نه و بنوی مواخذت و معات
آغاز نهادند از آشنایان و بیکانه و اهل حیران بطایفه خانه کیفیت کنوز و دین و چه همین که در خارج همین نام داشت استغاث
کردن گرفت کثره بعد اولی بر بابط و خانقاهی که مستعد او و دفن اعز او و عشا بر بود و رفتند و مبلغ
تام در بنش و قش و دهم و کس تقدیم رسانید و چون هیچ در هر بنو و همه هیچ نیافتد عاقبت او را از خانه مالوف که مانس

غزو دولت و نامن و فود راحت و غیر سنال بخت و معرس اقبال و جنت بودی نقل کرد و ذکر و بی را که سرگردان کردان فرو
 آورد و تاب کردن کسان کتی بطوق نهما و ایاوی او مطوق بود و از و غل مل در قتل دل کشیدند و کسی که از سر بر وستی کوش رو کار را
 بشف قیت شفت ساختی بسلسله تنیده سوار صفت مسور کرد و پسید دود و فضل و معالی خوانا به می بارید و زبان عقل بر مزه
 عویل می سرسید شغی الدھر خطانی بعد النساء و کذ ستغنی فلی اذان اکلوا در حال که بحریر این ذکر شغال و شت
 قمر بر صفو این اوراق شت شغی ائی شرب صفا بلا کدر ائی خل و فایلا خل دل دهر ناپین مال مقبلا
 مبله لم یکن بلا ملل و اذا قد بنانا سخطا سخطه صوب سا کب هطل لا بری منه وجه ما و
 کل تدب سمیدج بطل و اکفی فیہ جمع مطلبه کل تذلل مؤخر و جل لا شئ بالزمان اذ معنا بلبب زدد
 الحمد و شالذغل کر چه بر احصا ظاهر قیود هموم محسوسه و رسوم ثانی و قرار از دیار دل شوریده و از طمیس و از سر جزوی از
 وجود و از شغی و لو ان مایب بانجبال هدها و بالنار اطفاه و بالماء لم یج و بالخلق لم یخلق و بالارض لم یکن
 و بالتشمس لم یطلع و بالبدن لم یسیر می آمد اما سلطان مملکت جراح بر سر رثبات مطمئن نمیکند بود و ساحت خاطر باید و صبر
 طلیعه نصر و مرجع نعم الا حریست سحر فوالله تعالی انما یوفی الصابرون اجرهم بغير حساب و فی الامثال
 من طلب الرئاسة صبر علی مضی السبلة از سخنان علی بن حسین رضی الله عنهما روایت است احتمال الصبر عند اللزوم
 اسلمه من اطفالها بالمشقة شغی و لبس الفی من حجر الخطب صبره و لکنه من حار فی صبره الخطب از زبان
 دران نامرادی مثل میرد بر معازی شغی و ما هلال اشرف قبتاه باحل للتواب من قوادی بیت
 بکشد اشته ام مصلحت خویش بدو کر کشد اگر زنده کند او داند و چون نظر ارباب اغراض نه بر قیود خسران نالی بود ایچی را با خود بکار بند
 و حکومت ملک بغداد را در وی تقبل کرد و قید حدید برداشتن و در عوض آن دو شاخ مخبوب از معداد و شاخ در کردن او انداخته
 مانند عروسی سر و بالا معاقله و معاقله را بهر دو دوست در کردن آن سرفراز حایل کرد و دران مایه بارافتنه از کفتر صلی
 فیما بوری بر بان چوین خود اولا کردن گرفت بیت دست من بل گشته کیشب روز انکار که خم است در کردن کبر این قطع
 در ایحال پیش برادر فرستاد شغی استمع فذا انک النفوس قول فی فدا و ردوه سوار دالخطر اشکو الی ربنا
 و منعبنا جود زمان یی بالعبی کان منائی عناق هبفا کالبان ما البان کان من وطری
 اعدای برین مرهله و قوف یافتند با یکدیگر گفتند اگر اوراق غرضی بودی طبع او و چسبن عالی که از بغا و ارتقا بر خیزد خلاص
 چگونه بتیقن معانی آتش شدی یا بنظم و شرموات کردی و قوت ذاتی چنیدین بعانات شداید و مقامات مسکاید که که از خدمت
 کاهشیم لذروه الرياح و الهنیم بتلوه الرياح کرد و و فاندوی آن اذنان در غلط جل و عدم عقل سرشته شمع
 کم کرده بودند بیت کار دنیا که تو دسوار رفتی بر خود کر تو بر خوشین آسان کنی آسان کرد و آلاء القلب الرضا بالقضا
 و استهن الموت بهن علیک شغی لئن اشمات الحساد صری و رحلتی فما صری فافضلی و ما ان تحل الحمد

مقام و تر حال و فیض و بسط کذا عاده الدنيا و اخلاقا التکذیبی از مشفقان اورا انست راه و شاه تهب رک و در جواب این بیت چون آب زلال و بحر حلال و کرشمه اجاب باغیج و دلال نبوت شع و مبتی العدی ان لا الین نذلا لصر و اللیل ان ذ الحیب و کف ابالی بالخطوب و انما علی من الواقی الحفیظ رقیب و اورا در مساق این احوال بل انسان این احوال اشعار جان نوریت بعضی از این مدتی الاخوان مبتی بعضی بر لوح حافظ بلحا و اود با و مصر مسطور و این قصیده را شعری لکن نظر الزمان البک شریا فلانک ضیقاً من ذالک صدر اریات از هم قاتن از قول شعرا و فضلا و توشیح کرد بعد از آن ایام بوس و اوقات نسیم بخدمت مساجی بر و د از بجه توشیح قاضی غریب الدین یعقوبی بسندیه فرمود و المومح بدنا شکرت الله ذا المعروف شکرا فجارانی به فرحا و بشرا و سوف یجی ثمری بعد ثمری لکن نظر الزمان البک شریا فلانک ضیقاً من ذالک صدر و لا یخرج لحادثه النجی فلفظ الله لیس برؤل عتی انی فانتبت بقلب طین و کن بالله ذائفة فارنی اری الله فی ذالک الامر و لا لقد جریث احداث اللبالی فلست اخاف من رشق الثبال و لیس لهم یخطر لی ببالی زمانی ان زمانی لا ابالی فقد مار سنه عنرا و یسرا علام تراه بر شقی سها ما انحسب ان یكون له طعاما و کف اراه یخفر لی ذماما و قد عاشت له سنین طاما و انی ذقته حلوا و تراه فیه طباعه هجر و وصل و ذرت خطوبه فرعا و اصلا و منذ نشأت حتی صیرت کھلا سلتک فجاجه حزنا و سهلا و خضت غماره مدنا و جزرا فکمنع المعالی غیر عالی و بدله و صالا با نفضال و کبر لیس طمع فی حال رایت الدهر لا یبقی بحال بربک الوجه قد بربک ظهرا فمن مثلی هلی العلما حامی فادرکها و لم یخس الحما توجت النساء و عفت ذاما ترانی ثابنا جاسا اذ امه جوش الحاد ثبات عن من امر فاکهها یصیری و العطايا و اجعل جنی صبرا و زابا اذ اما فابلثنی بالزبابا و جین مفویات اللبالی و ارمین العوی خوفا و ذعرا فقم و انظر عقیب الکسر جیری فلست یخاف لی بصر و فدهری و سوف یشیع فی الافاق نصری اذ احار بها یجود صبری من المولی فاکمهن کسل حلا التجرب عن عینی عاها فادرک الامور عینها فلاح فلاح نفسی اذ مناهها جنود لم نزوها اذ راها ثبانا فی العزائم لم صبرا ساظهر للمولی بها سرورا و اعلی المکر مات بها مهورا لا یلی لمازل جلد صبرا فان شاهدت فی غمی فتورا جلت عینک للصبر اذ ا یسینی لم یبق للقلب شکا فخذ حقا و دغ من قال افکا فانی قد عرک الدهر عرکا اذ اذکت جبال الصبر کما رئی منی قوادا مستغرا معینی فی اموری صون سیری و لطف توشلی و دق فکری و لیس بضایا و الامور صرا سوا عندنا یوماک و دهری قلن خلا و اما شئت حمرا فاقیم بالمنزل المثانی و من سومی بحکمته بنانی و من ضمن المطالب و الامانی ترانی لا یغیر فی زمانی اذ اما سائی من جنت سرا و ذکر فی الخصال و ذکر

تمنی
نہ

کویح العطر فاح بكل قطر ولكن الزمان اني نكر اري دهرى بعاد كل حر كان له لدى الاحرار و تر اساميه له تجبب او تحجب
 وانظر من مجوز الفتح متاسد ر لكل سؤل من ناتي قصيرا انها القلب المعنى يكون ختام هذا الامر نصر لفسما اللوا عظم
 اى تبيع ولا تأسف على طلل و ربح لتقع من وشى بك اى قبح ولا لك مثل حسنا ذاب ربيع وكن بالقلب في
 اللآ واء صخر وكن لحوادث الدنيا كورا وشهد بالنوال عليك سوذا فقد غادرت من غاد اليه نورا
 وكن في البوس والنغى شكورا لربك حامدا سيرا وجهرا اهل بغداد بعد ابل تامت طوائف و دماكت ارموك و
 دكت ازدي انصاف بين معنى شعر اشكر كتمونا بجمعنا في سرور كنه فلهونا انذر نتم غمنا نصلي با صاحب علاه الدين مشاك
 مساهم اين نما و لکن و تبحر ناوكن محن بود پس ايمان بر غم توجي بلاق بفرموده دار دورا کوچ کرد و رايات عاليه
 برافروشت و با دار عاليه زلف چرخ پرچم شام زمانه رهبر الکن مي ساخت و فرش صبا منزل منزل الام بلام فرش بوقلمون
 انداخت گاه رعد نوروزي از مقده تبيره زن کشته و ساعتي برق در شان چون يخ قوچيان خاض عکس ميناء اخته و با علم
 نشاط شکر بريح از بر سوي افزا خته عصا به ضلال و فرتد ارفال چون ارباب عاجب غرور و اختراع اکاذيب صريح
 و دعوى بمعني که یکی زبور صدق مذمت بل کذبوا اينما کم محطوا بعلمه خبر خسارت ثانی و من جمعی حالی حاصل نمیدند
 هر چند پیرامن مکر و فریب برآمدند از شیخ و شاب و بر دفا جبر خامل و فاخر کسی که از نقدی او حکایتی را ندی و شکایتی خواندی
 یافته و بر سبیل بریل و ارشاد حث ما طلب و شاء پیگیری اورا از مردم نکرد و اندک و بعلت خطاب زوائد اخراجات و نحو
 عوارضات چنانچه از لواحق اعمال دیوانی باشد عرض اورا ملوث نوسنتند که و سلیاب استعمار درون ناپاک ایشان را فرو گرفت
 و اضطراب و قهقار ظاهر ایشان را متغیر کردند و در مقابل ایداء طاهر و قصد شیخ مترصد مجازات ثبات فعال و معالج احمال گشتند
 و در این اندیشه استیاف اصناف ضاع و استعمال باب حیلال پیش گرفتند روز بروز روز بروز در روز بروز روز بروز و محض
 تفتیق و تخلیق برمی آمدند تا باریکه بار بچه عقد فاسد را مبهم کردند انداز اقلح آرا و استشارات انبیا این مصرع زبور بر سبیل
 افتاد که اورا بمکاتب و مرسلات بلاد شامی موسوم کردند و بر قم عصیان مرقوم مجهول را از قوم یهود باز دست کردند و بر
 کاغذ پار با خطوط قلمون باب زعفران و مکر فاسد طلسمات سحری و اشکال خیرگی بر کشید یعنی از او میان فتنه و بهنگام
 تعقیب یافته اند و دست تن را از مجاہل عرب که با اتفاق امرا و شحکان بشایخ و مقدمان عرب در هر وقت فرستاد و بود
 حاضر آورده تا تحوفا و ترعبا بکلیلا و تا میلا صدق اقاویل و محقق الباطل و مروج نقد مزیف و متج لفظ مزخرف ایشان
 کردند و حال آن بود که در اول سال مذکور میان الفی و امراء مصری مخالفتی ظاهر شد و سفور شعر با جمعی از امراء ترک بحر
 سحری جانب مصلحتی که گرفتند و عیسی بن مهنا از امراء اعراب شام و آن نوحی با او دم موافقت زد و اسباب مصافقت
 مکرر کردند و الفی در دوش بشفی از دور و رش و شش ایشان مستعد مقاتلت و مقتدی دفع امارت فتن گشتند
 سیاق این املوا خبر رسید که فوجی از موج اترک بحری از مصادمت لشکر مصری نبر میت یافته سچا را غانه و حدیثه

قهرار

شده اند از روی خرم و جست یا ط برای احترام و تحقیر عالی رسولی با اتفاق با ساق و امراء شکر فرستاده بود و دستور شکر و عیدی
 ابن قنار بر موفقت بندگی حضرت ترغیب داده و از مخالفت تخریر و تغییر واجب دانسته اتفاقاً انزام پیشین از اقلی معارضین
 رسول اتفاقاً بدان رسالت استلج نمودند و از ان الوکلت استظهار فرمود عیسی برادر خود را معسوب رسول بجدا فرستاد و صاحب علاء
 الدین او را به بندگی حضرت علیار روان کرد و سبب و صورت حال انا کرد ایمن و پیشتر شکر نداشت. عارف فرمود و برادر عیسی
 تشریف داد و روز و قله بر لبه احوال کرد و در آن وقت شهزاده مسکو تیمور شکری را چون قطرات باران بیکران و مانند سیل
 که کردان بکنا رفت کشیده بود بر قصد شامیان شعر خمیس افاضی الشرقی نرزم نختنه و ترجیح منه آخر باب
 المغارب اذا خاض نحر لم یبق صدوره لا تجازه فی البحر نغمة شارب وان رام برآ لم یبدغ
 سرقانه لسانه فی البر موقیف را کبب بخدمت او نیز رسول فرستاد و اطهار مطاعت و انقیاد کرد و پیش
 میردین همین ارسال و بهر همت رفت ایشان هر یک از مقام خود کیفیت حال اعلام حضرت کردند و حکم بر بیخ شد تا مسکو
 تیمور شکر را باز کردند و از قصد ایشان منع گشت اما باید و اغول از طرف دیگر به یار شام لشکر کشیده بود و غلغله تمام را بقتل آورد
 معصود از این شرح است که خلاصه اندیشه ایشان جاوید محال بود و کاوید خیال لم یلقه و یکنذب کالشراب بل لا واه
 فحسبه العطاش زلال ماء بدین سو و از عقب ایمن فرستند و تیر فرا یافته و اغلوله بنوی ساخته راعرض کرد
 انکه هم محصلان چون معوی حال و مسمی کار بودند ازین تمت و نسبت که بعد از نسبتی داشت استکسائی غیر شافی نمایند بجا
 بنظر فرست که جام جهان نامی عکس لعان المعیاد است از دیباچه احوال فصول فصول آیه افر بر خواند و با نامل فطنت از راه
 از دراز از دراز راه یکشت و باستخار صاحب علاء الدین حکم فدا یافت و ایلمی فرستاد تا در بندگی سریر دولت لا
 زالت ثابته الارکان کشف القناعی با شباع رود چون بجدا و آمد از مرز مرزوران انکه او را تحمل اعتماد تمام میدانستند
 فرار بر فرار اختیار کرده بود و آنچه مانده از او آواشها و زور نفور شد تا عادی را اندیشه افاد که اگر او را تخلیس و تخیله کنند هیچ آفریده
 معاونت ایشان رغبتی نماند تا میل حمید تنبیه بی فتا ایلمی را فریب دادند و او را دستیار هتال و دستور حال خود ساختند و حسب
 همچنان با سلسله و توکیل میداشت اری لم یلقه از دور فلک تسلسل با کامی بدیع علی کل حال نیست و باستحاله این دو سلسله
 کس پایی سوال نه توکل بکلا بایت ایزدی کرده و مقام تسلیم الحمد لله علی ما قضی و الخیره فیمما بقضی الله ما شاء
 الله کان و ما لم یکن روزبان و سبج بیان ساخت و روزنامه چرخ رضا که عالی ترین مراتب نفس است بکرا اذ الله
 یکن ما نرید فارد ما یکنو نرید که در سید و حکم رزین و فکر مستین او میخواند بیت اگر سپهر مکر در زجای خود تو مکر و در
 زمانه سازد تو باز مانده باز که برودی انقشاع غلام غموم را بسبی ظاهر شود فاضحی الامر اذناه الی الفرج و این
 شبی که ضعیض دشمن کامی عبارت از است فراز فیروزی فرارسد و جراح الدهر بعد البؤسی و دعوات باور
 امد است الهی ان حسناتی من عطاهاک و سببائی من قضاک فجد ما اعطیت علی ما قضیت

تَحْذَرُكَ بِذَلِكَ يَا اَلْهَى وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ لَوْلَا عَطَاؤُكَ لَكُنْتُ مِنْ اَهْلِكَ لَكِنْ وَلَوْلَا فَضَاؤُكَ لَكُنْتُ مِنَ
 الْفَاقِئِينَ وَانْتَ اَجَلٌ وَاَعْظَمُ مِنْ اَنْ يُطَاعَ اِلَّا بِاِذْنِكَ اَوْ اَنْ تُعْصَى اِلَّا بِعِلْمِكَ وَانْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ اَلْهَى اِلَى
 لَذَاتِ الذُّنُوبِ جُرْأَةً مِنْ عِلْمِكَ وَلَا اسْتِخْفَاؤًا بِحَقِّكَ وَلَكِنْ جَرَى بِهِ قَلَمُكَ وَسَبَقَ بِهِ عِلْمُكَ وَالْمَعْدَرَةُ اَلْبَلَاءُ
 هرگز برکت مذکرت که درین معانی معانی واجب دارد و بروی روشن شود که هیچ خیر و شر و نفع و ضرر فعل و ارادت بند متعلق نیست
 جمله قضایا بقدر قافوری مطلق است و امور عالم بمسئت او متعلق پس در مقام جمله همه دشواری بروی آسان کرد و برکت
 توکل در صحتش مزید نعمت و حسان و این مقدمات صورت حال او بوده در مبدأ و منتهی و الحمد لله فی البدء و
 الرَّجْعِ اُولَئِكَ الَّذِیْنَ اَشْرَوْا وَلَهُوَ الْحَدِیْثُ در سارعت و مبارزت از عقب رلیات پادشاه تقاعد و تقاس
 می نمودند و قرعه سیوف و تعویق بر رفته اندیشه می انداخت رعاع الناس را در حقیه از کوششها باز دست میکردند تا ایشان
 و آیات خود گردانند و آن روایات بقول ما است بعینه رسانند و احادیث غیر ما ثوران احاد با سواد ما هذا الالافک
 مُفْتَرًی سلسل سازند قال الله ثُمَّ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِیٍّ عَدُوًّا شَیْطَانِیْنَ الْأَنْسَ وَالْجِنَّ یُوحِیْ بَعْضُهُمْ إِلَى
 بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا هرگز بعد از این خود منور می دیگر با فتنه چون یک نامی در ضمنا این فکرت جلان کردند با عین
 ایچان صاحب را عقید کرده عازم بذکی حضرت شدند و در آن سفر سفر صورت خواجه بباالذین علی ابن عیسی الاروسیل و
 نورالدین عبدالرحمن القسری که منیع دولت و مرتب نعمت صاحبی بودند و در طعن و افتامت به کلام کتب و سلامت مصاحب و
 مسیف رکاب فلک ساسی و مجلس خدام را و شعاع کالجم ان سافریت کان مُضَاجِبًا وَاِذَا حَطَّطَ الرَّحْلُ کَانَ حَلِیًّا
 با آنکه چون تاله خود در سینه مقید بودند بر مثال اسکت از دیده روان گشتند اگر چه اسباب محاوره و مجاورت و موافقت و موافقت
 دست فرهم نمیداد بر اسل و مشاوت نفقه المصدوری نوشته اللفظی بر زبان خانه و دو زبان که بصورت عثمان و
 میکردار اندید و بدان تاثیر عتاه شامت اعدا و اعجاب مسافرت و رشدت و بوی برخود آسان گذر میکرد و حکما که اطباء نفوس و دوا
 انسانند کما ان بالذی و آء یتراء سقم الابدان کذلک یشفی الذل النفس بصدقة الاخری از عطفه که صاحب سینه
 خاطر بهاء الدین علی نوشته بود و او را از قلق و اضطراب و ضجرت و کتیب منع کرده بدو سه بیت چون در خورشید و این مقام
 احتیاج ایراد افتاد و سخن نبیبت انک تجزع و تکتب عنک لدمع تمشی و تبصیر باکا و لکل هم تخشع من کل خطی حادث
 حشام نفسک یخج لا تجزع عن انزال و اضبط صبرک اتفع او در جواب نوشت شعری که لا و هذا جرع و یظل طرفی
 یتدمع و نکاد نفسی من مواصلة الجوی سقطع و الذفر قد ابنا علی فکف لا التصصع و الحال هذه باخری
 مرکب و مراحل و منازل را بقرب عقیده اسباب و رسانیدند ایچا را ویدند چون تیر از پشت تقا و با تیر روان و بصفت با ویر
 و فزار و پرواز مضیع ملوانه کار بیج طیر او و تحظف بارق بعد از استطاق و استقامت بقیرین حال معلوم شد که در
 همدان پادشاه را عالمی مشکل که ملوک و جمالیات و جباریه و صلاکیت از تحریر و تصور و دو توج و حدوث این حساوی اندر وی

[illegible]

مطوایع و تحریک مارید که بعد از جماع شبان سبزه چون ل غمزدگان از جای برخاسته بود و اطراف کوه در
از فرش میان بیابان شعری که آن عجب النجس الغض بنها مذهب در خوشی عجب اذالبطن الفطر
خلت دموعها بکاء جفون کلهم خلوق از ذرات وجودی و اذالبطن الفطر فافف
البلابل یلحسوا بلابل استماع افقا و اباء زمانه غزل کاتب و روزبان بیت از باد نسیم عبده آمد مانک زکوی
دلبر آمد از بنوی چمن چو زلف خنجر مغزول و جان معطر آمد برداشت قدح چلال یعنی بهنگام سید احمد
زکس سوی تحکم چون برفق نهاده آمد تا گفت صبا بکل که خوبی او نیز بجنبه خوش باده اینک تو
نامی بل از زخمه چاک خشرامه از رشک و بان یا غنچه در صبحدش نفس برآمد از لطف بیو امواج بنا
همچون غزل شرف تر آمد از اقصای ممالک شاهزادگان و خوتین و نویمان و سلاطین در این بخت انجم صفت جمع شدند و
و قوریای ساختند که بدان ریب و ترتیب هرگز اتفاق نیافته بود و قادیان طوطی چون فرش معدلت ممتد گشت بشیر
فتح الباب سعادت بدو لطف لطف زادت لا انا حنا و لطف اذالبطن الفطر اذالبطن الفطر اذالبطن الفطر اذالبطن الفطر
احمد مویید و سلطان عادل قبا رفعت و بختیاری در دوش کریمه و تاج نتاج اقبال بر تارک مبارک نهاده روز
یکشنبه سیزدهم ربیع الاول سنه اصدی و شانین و شانین بخت مکت بر آبی ساعده سجده بختیاری سعودها زهر
الکواکب من خلال مطالع شاهزادگان از سرش طعنه برداشته و بقدم عشت زمین پای سپر کردند مراسم دی
دولت روز افزون و شرائط تنبیت جلوس همیون اقامت کرده و مشکران نوای بریدی در لحن داودی بسقف ملک
مناکون رسانید و در لایح کان الماء البسکاسها اکلیل منظر من لؤلؤ و در کاسه آب صورت بر دست سابقان
پری چهره شان ترازمه و مهر لطف که بختیاری من یلیح الوجه مکمل بالیخیر یکسره جفند علی خضر روان گشت فی تجلی
غاب عنه عاذله نظردیفه الهیو بالطرب والرق فی روضه شیل دما او داجه جایش علی
الزکب خواتین و ابکار چون باغ نوبهار و صده هزار رخسار است و بنفشه زلف در کوش بر یکبختیاری فردو بیت
ای ترک نازنین که دل افروز و دهشی ایاق و لرزانی و اما قایشی کاکل براتن تو چو مشکست بر من خوی بر عذر
تو چون قطره بروشی کل کیمکست بست حد چاک میزند بر تو چو دید زینت ترلیک زکشی افاده گشت برک قمر
معهده بغناق آل برزبر چهره اش بموافقت آن بزم بهشت مار لالی افطار مهطار از عقود سحاب سحاب پوش میخیزد
باد شمال چون کیسوی در بان غبر و مشک میخیزد شعری تمام صلح هاما ان الرئی من نور و ناکت را لاهضام
فقدات عما و تجده عمده و انظروا الی انار و رحمة الله کیف یجی لادخ بعد مونیها در لال و دوام بسط
کرده و طبع و بغات مختلفه بایات و من بهد الله فاله من مضیل و من یضلل الله فاله من هاشما و نموده و حبت
بعد از شور و شور و سرور حاصل آمد و عده مور بعد از انصاف نظام یافت دین محمدی بدولت احمدی نصارت و

نازکی از سر گرفت انفس زمان بشر دعای سلطان مطیبت شد و جام ایام با طاب طاب مایح او مطیبت اعدا مبارک
 القاب فاخره چون شاح کلین شکفته گشت و چهره سکه از شاوی نقش نامش ناخبره الی ربهما ناظره صفت یافته
 الخلفایکم مثل الورد اذ هب الصبا و من ذکر ذکیر المخرج کالشمس چون پادشاه را دوکان از کشمش کردن و کاسه گرفتن فارغ شد
 علی التناوب مراسم خدمات را بتقدیم تقی نمودند با قول باریان جود و احسان بر گشت زار اما فی قاصی و دانی فایض کرداد
 و تمامت راز و اخراغانات و خواهر خلع و کرامات ارزانی داشت شعری خلع کائنات الریج مدیح و موسیخ و معنی و مقوف
 مهربت عبون الناظرین و انزلت حسنا بکاد البرق منه یخطف و خدایین را از نصاب عوارف و بحال
 ارفاد و اشبال خود نصیبی و افرقی ساخت بیت ابرنخت بنیشت فیروز شاد و در کجها و کنن کشت حکم فرمود
 بقدر زوجه و بالمشا و مرصعات تلید و طارف که از آبا و آقا و سیکه خود با قامده بود و سالها در خزانه طلعه بود
 اطراف معدنیا و روند و براخوان و اولاد و اعلام و خواتین و کنات و بنات و اخوات و امراء و تومانی تمساره و صد
 دوده و کافه متجده قیمت کردند و از خراین بخراین احد و ثلثه جمیل و دعای خیر دولت خود را ذخیره نگه داشت شعری
 کان صوب یدیه ماء غادیه عز الفطای فی القبا فی موضع البیس بیت شد منفعت عالم دست تو
 که آن دست کانت و نه کانت نشانده گشت شد مصلحت دنیا مروت که آن جانت و نه جانت فزاینه جانت
 دل خاص و عام بدانه انعام در دام کام قید مرام خود آورد و من و جدا الاخوان قیدا نقبتد ابرین و بش
 و نجشش و استحقاق خراین و دفا این ایات مکارم پادشاه او بر صفحات جزایه روزگار محترس و بر لیغها با طراف ممالک
 روان فرمود بشر مبسط گفت جود و نسی و کف جور و اذی و متضمن شادت ارکان معدلت و استحکام بیان رحمت و
 پیش از شروع در کار محکمت بی تذکره نگری لطیف فرستاد و صاحب علماء الدین که بنده دام ایام و لیالی خسته سمام
 چرخ لا ابالی بود و بر هم زده کارش از فرط نامرادی و دست خوش روزگار از مکاریه عادی خلاص داد و از قیود و صورت
 معنی بیرون آورد و بخت بختهم رفته صلح کنان باز آمد و حریف اقبال استقبال کرد و میخفت و چون غنچه در پوست میخندید هذ
 الذی کانت الامال لنظیر فلیوف لله اهو ام یما نذر و اوقتی خاطر با جادت این ایات سخاوت کرده بود
 درین مساق تناسبی دارد بمیت شب ید و مرشد اشریج ید یافت قفل غم از فاستح صبح کلید گشت امید بخند
 بیک شبنم لطف شاخ شادی در کشاد قبولی بوزید شتی عمر که در بحر فایده غرق مشروط آن بود که نزدیک کنایه بر
 رنگ و نیزه یک اعدای همه از روی مثل بود و ادی کسی در شکم شیشه و سید دل اگر خار جفا و خدایت گز هستان امل
 هم کل بک کام بچید در قبح ناب معطر فتن و یاد کن کر زود و ید من خون مقطر کلید بر کفم جام غم انجام ز امر و سپه
 کردم دی زلف عاویث یک درویشید کر فلک کرد بعد دوسه روزی تقصیر بختم امر و ز قضا کرد و از کین کشید
 عیش خود خوش گذران مغر نگر کم سوز که در ایام کسی بوی وفائی شنید با شارت سبخر به و صفه ام مجمل ملک

عراق است

این سرت راجحی و استی پای اور بشیر از فرستادن یعنی هنوز قدم سعایت آنجا ننشاند و است چون دست بردی نموده بود و بیجا
اولی دست از پای جدا کرده و تشش پای مردی سران عراق رسانیدند و درین حال بلاء الدین همی بخت جیت میخواست که او دست
رساند بفلک و تشش بید لیک و تشش رسید صاحب علاء الدین از جیب فرمان با آنها الذین آمنوا ذکر و انعمه الله
علیکم اذ هم قوم ان یبسطوا الیکم ایدهم عنکم و اتقوا الله و علی الله فلیتوکل المؤمنون الابه
حق شکر و شکر حق واجب آمد و این رباعی که صورت حال دشت یکی از اهل عصر آنجا کرد بخت روزی دوسه سه روز تزیین
جوینده مال ملک و توفیر شدی اعضای تو بر یکی گرفت اقلیمی فی انجلیک بیک بقیه جهان گیر شدی درین آدمی ناد که بواسط
تحصیل حطام پنج روزه نفس خود را در آن جهان حط حط می سازد و درین جهان بدو نیافت مبتلا شد و خضره بدنامی می
ناک می می اندوزد لم یفد الذنبا دار متالیف و کل فیها من الغم نالیف و الزمان امداد المصائب و فی
قتل الرجال له السهم صائب بخت گرفت که رسیدی بد آنچه میطلبی گرفت که شدی آنجا نچه می بانی نه هر چه یافت کمال از
پیش بود و نقصان نه هر چه دادی دست باز چرخ نیانی بخت کی بدین خاکدان فرود آرد هر سری که سر سری دارد هر که جز
دوست هیچ نماند هر که جز یار هیچ ندارد نام خویش از میان برگیرد کام خویش از زمانه بردارد حکومت بغداد برقرار بکند
صاحب علاء الدین را مقوض شد و زیادت از محمود سلطان اورا سپرد عایشی کرد و عیلت خاص و پانزده داد و روزگار از کرد و چو
عذر خواه آمد شع و مانبا لی اذ انا و احنا سلک بما فقدنا من مال و من تنب فاما لم یکنسب و العزیز
اذا النفس و فاهما الله من عظیم چه صاحب رایت از داور خاطر موج میرد و نخواست که باز در آن کار شگرف و دریا و در
خونی پویند و مجازات و پیغم و مکافات حبال و جاه و دینی شوم دردت فراغت با ستهانت لذات و راحت مزخرف
تقدیم نماید و سخن برضی اندک فی اخر العین ما فالتک اولیه کار بند دلی پادشاهی بقریب عهد که بر سر سلطنت تکی فیه
باشد بی وسایل تنفع و سائل چندان عطف پادشاهانه و مراحم خسته وانه مبذول دارد و اورا از دغ و غراب شامت و هلاکت
خلاص دهد و خصم معاند و دشمن حاسد را با هر چه از اموال او گرفته و برده باشد و دردت حکومت حاصل کرده بوی تسلیم فریاد
چگونه روشن و منع فرموده او در مذنب عقل و عرف مرخص باذن بود بدین موجبات از اعتناق عهد و بختی آن جناب
نتوانست نمود و خود برمی قدیم و عتی نرمن و عادی مترن است که آدمی را درین خاکدان و حاصل این با دوان بهنگام محنت
بند گزایم دولت تن در جوش دهند و در روز شادی شب اندوه فراموش کنند و بیشک کار دنیا تا هست لم یفد کطلی نرمن
مضی ام یلخ بارقه ام جری غاصفه ام ضو مضج ابی ثبات و قرار و زود که رونا پادیار بوده خاک مردوشی ابر برسیم
او هم صفی که این عروس بیوفایم در شب اول زفاف از سر یک دلی نه دور ولی طلاق سه گانه بر گوشه چادر بست و در لیل
اشیا فاعت که کج خانه فراغت است قرم و از او شست قلم قدم از جاده عادت باز منج مقصود بهیم سلطان رو
باصنق منات ملک و تنفیذ مصالح سلطنت آورد و مثل فان بالدر غائضه و حاز بالصید فانضه و رطل اخر

و اصفه و حصه الزرع مناسب آمده راه نیابت بنوعی بحق نوین تفویض کرد و منصب صاحب دیوانی برقرار شمس الدین
مقرر شد و در وقت امور مملکت را برای رزین و فخر متین و باز گذاشت لاجرم رونق مملکت و ملت از پایه محمود
ریاست شد و بلاد و عباد را بجن مساعی و مین تدبیر خود آسین و محمود شست و جهان را بحاکمیت عدل فریدون فراموش شد و
ریاض دین محمدی بنسایم عدل احمدی هر روز خرم و تازه و میکشت و بر قاعده اسلامیان پر لیغ را فرمان و ایامی را رسول
گفتند ایمان از شرب خمر معرض بودی و احیاناً قیصر استعرض شدی و شیخ کمال الدین عبدالرحمن الرافعی را بواسطه معرفتی
سابق سیور غایبی کرد و در وقت قرب یافت و شیخ الاسلامی و تولیت اوقاف ممالک را از آب آمویه تا حد و مصر در نظر تمام
اوسه مود و حکم شد که تمام اموال اوقاف حجب شریطه و اقطان بوقوف و حضور نواب شیخ کمال الدین و ائمه کبار و علما
ناهار بمصیبت تحقیق رسانند و موجب رسوم و ادار اطباء و مجتهدین و نصاری که در جراید و دواوین اوقاف بتجربت حکام
هر وقتی اثبات یافته بود مسقط کرده اند از مال قرار مملکت عرض دادند و در تجنیز و اقل حاج و ترتیب من سبیل بیت الله بکبد
تمام احکام نافذ گشت و همچنین معین شد که حاصلات اوقاف حرمین مکرمین با زاده الله شرف و کرامه جمع کرده هر سال
بوقت توجه حاج بجهاد فرستند تا صاحب علاء الدین از آن بسند کعبه و خزانة بیت الحرام میرساند و مستعبدات و مواضع سنه
بی نام و دیر باد نصاری را مساجد و معابد اهل اسلام سازند و برین مهتات دینی از خواص و مقربان حضرت به طریقی یکی را
ردان فرمود و ترجیب ارباب علم و فتوی و تعظیم اصحاب زهد و تقوی و مشایخ و متصوفه و اصحاب خرقه یکی هزار شت و شیخ کمال
الدین عبدالرحمن ملازم لیل و نهار گشت صاحب دیوان و در میدان عرض و القوان شروع در پایه تخت عرضه داشت که هر سال
هشتاد تومان زر بمصالح اش اردو باد و خواتین و شاهزادگان و تغا چرکیت منصرف میرود و بکثرت بر کارخانه خواجہ فخر الدین
ایدا جمعی می نشیند اگر بر لیغ شود از مال خواصه خود مسال آن مهم را کفایت کنم پسندیده افتاد حکم بر لیغ بنفا و پیوست که خواجہ
فخر الدین ایداجی در کار اش دخل ندارد و بهمت صاحبی اتساع مصالح اش را بواجبی تمشی کرده پسندیده و تقریر کرد که چهل تومان زر
زیادت خرج نشده تا غایت آنچه تصرف نمود ما ند عرضة ایلان و ضیعت بوده و سبب جشت صاحب با خواجہ فخر الدین
بود که سلطان در مجلس جلوس بنا بر سوابق خدمات و اوصار و مات که در بندگی حضرت نموده داشت حکم فرمود تا او صاحب
دیوان باشد بحال انصاف عذر این گفت که لظاق تدبیر من از احاطت بر کلی مصالح قاصر است و با وجود افتاب از چراغ
بیوه زمان بهتارت نمودن مقتضی کیاست نباشد اگر پادشاه سیور غایبی فرماید بهمان اسوه قدیم دیون مالوف که
در بندگی اتا بنی موسوم بود هاجم کوچ هم و امثال او امر و نواهی را که بخدمت سلطان استغفار او را پسندید و عاقبت کار
اش بزرگت را که در طه بایل و دریای بی ساحل بود بحال کفایت او تفویض فرمود بدینوجب که تقدیم یافت صاحب رنجیری
با و در خاطر ظاهر شد و جز بدین تدبیر که فایده روح قدس امی شایست از الزام تنشیت مصالح اش بخلصات اموال خود
مدافعت او را اندیشه روی نمود و در شهر سته اشی و تسعین و شصت که تهر این بطور راعیت سفر آن طرف افتاد بدو اطمینان

ترجیب شد

خاصه

لَمَوْفَعِدْ وَاقْنِ اَمْرًا وَاجْتَنِبْكُمْ لِمَكَارِمِ سَمِعْتُ بِهَا وَالْاَذْنَ كَالْعَيْنِ تَنْشِيْ بِحَدِّتِ اَنْ يَكَايَهْ مُسْتَعْدِدٌ اَنْوَاعِ مَكَارِمِ فِتْ
بصورت شخصی مصدور و عالمی معالی در تحت همت نفسی مشهور و رقی چون آب روان روح افزای و لطف طبعی چون چشم بر باد
طرب زای و صیغت و صنعت و ری نظمی اغذیب من ماء معین و در کسوت لطافت زیبا تر از گل و نسیرین بیت جو
کفی عادل الی که در قمت زنجیل و ظلم نیاید نصیب والا که جام باده بساقی دهد بدست قمع سر زنده کلک را که خطا
حالی که دیده بر آید عجز او که تحمل شدنی سابقه خدمتی و لاحق معرفتی که جاذبه مکارم اکرام و مستعدی خستلاط و میناط باشد
امداد استیضاس متعاقب شد و از بهرت طبع در کتاب فضائل علی حسب الاستعداد و رغبتی صادق و میلی کامل فرمانمود
بجسم آنکه هرگز رکوب غارب غراب و کرب مفارقت و یار و اتراب و تحمل اسفار شاق اتفاق نیفتاده بود ایا ما از تادی
ایام مهاجرت و حرقت فرقت احباب و وطن بین بیت شعب بَمِ الثَّعْلَلِ لَا اَهْلًا وَلَا وَطَنًا وَلَا نَدِيمًا وَلَا كَاسًا وَلَا
سَكَنًا تَعْلَلْ رَفِیْ چون ملاقات دست دادی باز آنکه تراجم شواغل و عوائق در طلاق وجود و ملاقات لسان باط لطف طبع
مبسوط فرمودی و بحین محاورت و اظهار تعلقی خاطر و طیب شاعر معاشرت با او و حشت مهاجرت زائل گشتی و در آنجا
آمال و قصص غمات بدم و قدم کرم و کثمت نمودی و چون زبان غده عقد لا یفلق و همت در آناه آن شامل اخلاق و لطف
کسری که همتی بیت اسی تو غریب در جهان بنده غریب شمر تو از تو غریب که بودی غریب پرور و لیس غریب
اَنْ نَبَالَ غَرَابًا مِنَ الْجَدِّ فَرْدٌ فِي الزَّمَانِ غَرِيبٌ و چون استماع عزمه بسیار و بر مقتضی لَمَوْفَعِدْ و مَارِغْبَتِیْ فِی عَسْجِدِ
اَسْتَفِیْدُهُ وَلَكِنَّمَا فِی مَفْجَرِ السَّجْدَةِ تَهْ و در خور ساحت سماحت و علو همت او مشایخه افاد و بر خاطر گذشت که چنین شخصی نموده
بیت سی سال در ملازمت حضرت پادشاهان که درون غلام بنظر عنایت ملحوظ بوده و مستعدی جلال اعمال ایشان شده
اگر آفتاب صفت نظر بر کتاب زرد و یاروشتی یا چون سگوف میل برکت سیم خزان عالم اورا حاصل بودی اما بهیات
مردم و فوق عاقل و شمر و آن که دیده فکرش بکل الجلاء بصیرت منجی باشد با شارت با صغیراء غریبی و با غراء غریبی
کجا بدین خاک رنگین چون پهلای سانس کرد و بل ملتفت و از جاه و حشمت این جهانی و صامت و ناطق خاک تو دود فانی
اگر کتاب فکر باقی که حقیقت عمرانی جز آن نیست چگونه خست یا کند و اینکه زبان حال یزیدی خست قال شاید سی حدیث که
برسطه است یا تحتی جلی و نتیجہ کرمی اصلی در مدت اندک مصاحبتی بعد از آنکه ازین استانه غرور بمنزل جبر پوستانه و از آن باز
و لغیم اورا و اعقاب او را اثری نماند و بمجر و جزیان خانه بر صفا و وطن کاغذ به در شمع لعاب مادی چگونه مطالعان
ذکر جمیل او را از عرفیه لَمَوْفَعِدْ ذِکْرُ الْفَقِیِّ عَنْهُ الثَّانِی وَاجْتَنِبْ مَا فَاَنَّهُ وَفُضُولُ الْعَبَسِ اشغال بر میسر است مقصود
از اطالت این تشبیب است که روزی جمعی از اهل فضل و مشایخ نصوب که مطیعان خدمت و محرم اسرار بودند در
مجلسی نسی و الجالس اخلاها اخلاها حاضر شدند و لحظه مجال اغیار رسد و دوشتند و ابقات الفاظهم را و ف
مِنْ مَرْوَاتِ الرَّحِیْقِ وَرَوَائِحِ مَطَابِیْهِمْ اَطِیْبٌ مِنَ لِسَنِ التَّحْقِیْقِ در آناه حکایتی که میرفت ذکر صاحب

شمس الدین اَدْرَ اللّٰهَ عَلَیْهِ سَلَامٌ بِحَقِّهِ طَرَا حُلَّةُ اجَا رُو وَاَسْطَر عَقُو حَکَا یَاتِ اَمْرُ مَوْرَ اَیْنِ بَسْلِقِ اَز اَسْبَابِ وَشْتِی کِه حَاظِرِ اَیْمَرِ
صاحبی را با آن بکانه حاصل بود و در مقدمه اشارتی بدان فست استعطاق کرد و تعجب نمود بمقتضات قسم و ایان نمود که حجاب
استبانه از محاذات بصیرت برداشت و تقریر کرد که با خدمت آن صاحب قران هیچ وصمت مخاصمت و شمار محاششتی نبود اما
هر چند پیرامن کعبه تود و طواف می کردم و روی بقبله اخلاص می آوردم خاطر صاحبی انقور ترمی یافتیم و اعراض و انقباض
ریادت مشاهده کرده می آمد خالصه فخلط و صافیه فتشوب و اصله فقتطع و با آنکه تعطف و در صلاح
حال خود را در عقد لغد ریافتیم و از غایت و مولفت و رعایت و مخالفت نومید شدیم بدخواه دولت و قاصد جاه او بنوم
و در حضور و غیبت بر هر اسم خدمت و اطرا و شنا تو قمری نمود و الدلیل علی لک در زمان جناب ارکارش
برکت چون مراد معرض مواخذت آورده بود این دوسته بیت که در زیور پارسی بحقیقت از خلل خالیست و بیابن لطف
الفاظ آن جاری است که دم و بختش فرستاد بیت کن نومید ما را از آنکه نومید همه کس را بچشم خوارمید خندید بشید
همه چیز خسته خوابا بسیارمید بسزد کرد و عاقل وقت فرصت که دارد دلی در کارمید این معانی در گوش صاحب
مضغ کما ظن فی لوح الجهر و ذلک تأثیری نکرد و این قطعه با غایت ترکیب و لطف تمثیل از آیت رحمت ناله آسمانی مثل
بر لطایف تیغ و اعتراف بر جرایم هم قرینه انشاکست و در بنیه شاد بیت لوری خوانده و جوان پیشت بمت عفت از
سر تعظیم از کرم آیت و لکن از بر خوانده زهی کریم جیم هر تعظیم و کسین معنی گفته پنجم چو دینم تو کریمی و کر و کاکریم
راستی سبب کرده شد بدویم با چندین سوابق اعتذار و قیام در مقام استغفار گما قال المذنبی و اعلم انی اذا
ما اعتذرت اهلک اذ اذ اعذاری اعذارا کما انطو از معاهد تنکر صاحبی و اهری گشت و هیچ وجه در بند
تدارک هستی نشد بل دیگر اسباب را درمینه شد چون این حکایت با دایه پست از حاضران که با حق بر احوال بودند استشهاد
کرد و هر یک و آسانی موافق این منط و ملایم این نسق بتقریر رسانیدند بعد از تسطیر اساطیر و آسانه و ادبای انواع احوال تا
باز سر سخن رویم سلطان احمد در تمهید قوا عدل و انصاف و اخلاق ابواب نیم و احجاب نیک مبالغ بود صاحب
تقریر کرد که چون پادشاه سلیم الاعتقاد در اعلاء اعلام اسلام و اعلام آیت شیت دین محمدی علیه الصلوه و السلام رغبتی صادق
و غیتی صافی دارد با سلاطین بلاد مصر و شام اظهار موفقت و اعلان مطابقت پیش باید گرفت تا تیغ خلاف از طرفین
در خلاف رود و راه تردد و تجارت و راهی تردد و منفعت گردد و مواد مشوشات و اصول منارعات بیکار کی منقطع و منقطع
مقاصد السلاطین و تتوازی خطوط السنانین شعر و اذا اتقارت السعود فعندها برنج
الصلاح و بحسن الاحوال و اگر دفع ناله را استمدادی رود بکمر اتحاد و درین و استقامت مسلک یقین در مطابقت
و مناصرت بقدم جهاد ساعی کردند و شرایط مطاوعت و متابعت را راعی و با شتاب صیت مشاکبت و هشار ذکر مشارکت
خاطر اهل اسلام در بلا و ایل و یا غنی و دیا را مطاوع و طاعی بعبودیت حضرت زاده الله مسارا و محابا با

کرد و چون این سخن متضمن محض صحت و موجب رونق و مملکت و ملت بود حکم برین شد و شیخ کمال الدین عبدالرحمن ابراست
 و سفارت معین کرد و پس بدین مصلحت در مملکت دین و مملکت دنیا و مملکت آخرت و مملکت ابد و مملکت ابد و مملکت ابد و مملکت ابد
 استعاضا از طریق نفاذ و شین بعد از ارسال و مراد از قضای القضا قطب الدین شیرازی و نامت سید ابابکر مکتوب
 فرمود بقرآن تعالی باقبال قال ان فرمان احمد الى سلطان مصر اما بعد فان الله سبحانه وتعالى قيوام
 غنايته و نور هدايته قد كان ارشدنا في غفوان الصبي و رجاء الحداثة الى الاقرار بربوبيته و
 الاعتراف بوحدانيته و الشهادة لمحمد عليه افضل الصلوة بصدق نبوته و حسن الاعتراف في اوليائه
 و الصالحين من عبيده و بريته فمن يرد الله ان يهديه يشرح صدره للاسلام فلم يزل يميل الى اعلاء
 كلمة الدين و اصلاح امور الاسلام و المسلمين الى ان افضى من ابنا الحمد و اخينا الكبير نبوته الملك
 البنا فافاض علينا من جلال الطافه و لطافه ما حقق به اماننا في جرب الاله و عوارفه و جلاهدى
 المملكة علينا و اهدى عقلها البنا فاجتمع عندنا في قوريلناي المبارك و هو المجمع الذي تنفتح
 فيه رند جميع الاخوان و الاولاد و الامراء الكبار و مقدمي العساكر و زعماء الاجناد و انفتحت
 كلمتهم على تنفيذ ما سبق به حكم اخينا الكبير في انفاذ ائمة الغفر من عساكرنا التي ضاقت الارض بجل
 من كنهم و امتلاك القلوب رعبا عظيما صولهم و شدد بدبشهم الى تلك الجهة بهمة تخضع لها
 الاطوار و عزمه تلين لها الصلاد ففكرنا فيما نختص عزائمهم عنه و اجتمعت احوالهم و اراهم
 عليه فوجدنا زبدة تلك الخلفاء لما كان في ضميرنا من انشاء الخبر العالم الذي هو عبارة عن نبوة
 شعار الاسلام ان لا يصدر عن اوامرنا ما امكننا الا ما يوجب حق الدماء و تنكين الدماء و ينجي
 به في الاقطار خاء تسيم الامن و الامان و تسيم الخى الملوك في سائر الامصار في مهادر الشفقة و
 الاحسان تعظيما لامر الله و شفقة على خلق الله فاطمنا الله تعالى اطفاء تلك النار و تنكين النفس
 التامة و اعلام من اشار بذلك الرأي بما ارشدنا الله تعالى اليه من تقديم ما يرجى به شفاء العالم
 من الادواء و ناخير ما يجب ان يكون اخر الدوا و اتينا لاجل المسارعة الى هذا النصال و لا نور
 الفيني للنصال الا عند اضحاح الحجة و لا ناذن الا بعد تبين الحق و تركيب الحجة و قوى عرضنا
 على ما راينا من دواعي الصلاح و تنفيذ ما ظهر لنا به وجه الحاج اذكار شيخ الاسلام و دوة العارفين
 الذي هو نعم العون لنا في امور الدين فاصدرنا هذا الكتاب رحمة من الله لمن وعاه و نفعه على من
 اعرض و عصاه و انفذنا افضى القضاء قطب الملوك و الدين و الانباك بهاء الدين الذين هما
 من ثقات هذه الدولة الزاهرة ليعرفاهم طرقتنا و يتحقق عندهم ما ينطوي عليه ليعوم المسلمين

هدي
نور

مَجْمَعُ بَيْنِنَا وَبَيْنَهُمْ اِنْتَانِ مِنَ اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ وَاَنَّ الْاِسْلَامَ مُحِبُّ مَا قُبِلَهُ وَاَنَّهُ تَعَالَى الْفَقْرُ فِي فَلَانِ اَنْ
 تَبْتَغِ الْحَيَاةَ وَاهْلَهُ لِبَشَاهِدِ وَاَعْظَمَ نِعْمَةِ اللَّهِ عَلَى الْكَافَّةِ عِمَادِ عَانَا إِلَهٍ مِنْ تَقْدِيمِ اسْبَابِ الْاِحْسَانِ
 فَلَا تَحْزَنُوا هَبَا لِنَظَرِ إِلَى سَالِفِ الْأَخْوَانِ وَكُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ فَإِنْ نَظَلَّتْ نَفُسُهُمْ إِلَى دَلِيلِ بُسْطِكُمْ
 بِسَبَبِهِ دَوَاعِي الْأَعْتَادِ وَتَحْتِ بَعُونَ بِهَا مِنْ بُلُوغِ الْمَرَادِ فَلْيَنْظُرُوا إِلَى مَا ظَهَرَ مِنْ مَآثِرِنَا تَمَّا اسْتَهْزَأُوا
 وَغَمَّ أَرْثُهُ قَالُوا ابْنَدْنَا بِنُوفِي اللَّهِ تَعَالَى بِإِعْلَاءِ مَعَالِمِ الدِّينِ وَإِظْهَارِهِ فِي إِيْرَادِ كُلِّ أَمْرٍ وَاصْدَارِهِ تَقْدِيمًا
 وَآفَامَةً تَوَامِسِ الشَّرْعِ الْمُحْتَضَى عَلَى مُقْتَضَى فَاتُونِ الْعَدْلِ الْأَحْمَدِيِّ إِجْلَالًا وَتَعْظِيمًا فَادْخَلْنَا الشُّرُورَ
 فِي قُلُوبِ الْجَهْلِيَّةِ وَغَفَوْنَا عَنْ كُلِّ مِنْ أَجْرَحِ سَبِيَّةٍ وَأَقْرَفَ وَفَابَلْنَا بِالصَّغْرِ وَفَلْنَا عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ
 وَنَقَدْنَا بِأَصْلَاحِ أُمُورِ أَوْقَافِ الْمُسْلِمِينَ مِنَ الْمَسَاحِدِ وَالْمَشَاهِدِ وَالْمَدَارِسِ وَغَارَةِ بِقَاعِ الْحُجُرِ وَالرُّبُطِ
 الدَّوَارِسِ وَأَيُّسَالِ حَاصِلِهَا بِمُوجِبِ عَوَالِدِهَا الْقَدِيمَةِ إِلَى مُسْتَحَقِّهَا وَشُرُوطِ وَاقِفِهَا وَمَنْعَانِ
 بَلَمَسَ شَيْءٌ يَمَّا اسْتَحْدِثَ عَلَيْهَا وَأَنْ يَغْتَرَّ لِحَدِّثِهَا بِمَا قَرَّرَ وَلَا يَفِيهَا وَأَمْرًا بِتَعْظِيمِ أَمْرِ الْحَاجِ وَتَجْهِيزِ وَفِيهَا
 وَتَأْمِينَ سُبُلِهَا وَتَشْيِيرِ قَوَائِلِهَا وَأَطْلَقْنَا سُبُلَ الْبُحَارِ الْمُرْتَدِّينَ إِلَى الْبِلَادِ لِلسَّافِرِ وَأَحْسَبَ اخْتِبَارِهِمْ
 عَلَى أَحْسَنِ قَوَاعِدِهِمْ وَحَرَمْنَا عَلَى الصَّيَاكِرِ وَالْقَرَاغُولِ وَالشَّحَانِ فِي الْأَطْرَافِ التَّعَرُّضَ لَهُمْ فِي مَصَادِرِهِمْ
 وَمَوَارِدِهِمْ وَقَدْ كَانَ صَادَفَ قَرَاغُولُنَا جَاسُوسًا فِي زِيَّ الْفُقَرَاءِ كَانَ سَبِيلُ مِثْلِهِ أَنْ يَهْلِكَ فَلَمْ نَرِ
 أَهْرَاقَ دِمِهِ صَبَانَةً مُحَرَّمَةٍ مَا حَرَّمَ اللَّهُ تَعَالَى فَاعْدَنَاهُ إِلَيْهِمْ وَلَا يَخْفَى عَلَيْهِمْ مَا كَانَ فِي إِنْقَادِ الْجَوَالِسِ
 مِنَ الضَّرَرِ الْعَامِ لِلْمُسْلِمِينَ فَإِنْ عَسَا كَرَاهَا لِمَارَ أَوْهُمْ فِي زِيَّ الْفُقَرَاءِ وَالشَّاهِدِ وَاهِلِ الصَّلَاحِ مَشَا
 طُوعُهُمْ فِي تِلْكَ الطَّوَائِفِ وَقَتْلُوا مِنْهُمْ مَنْ قَتَلُوا وَفَعَلُوا لَهُمْ مَا فَعَلُوا وَارْتَفَعَتْ الْحَاجَةُ بِحَمْدِ اللَّهِ تَعَالَى
 مِنْهَا إِلَى ذَلِكَ عَمَّا صَدَرَ مِنْ فَتْحِ الطَّرِيقِ وَتَرَدُّدِ الْبُحَارِ وَغَيْرِهِمْ فَادْأَمْنَعُوا الْفِكَرَ فِي هَذِهِ الْأُمُورِ وَمَا لَهَا
 فَلَا يَخْفَى عَلَيْهِمْ أَنَّهَا أَخْلَاقُ جِيلِيَّةٍ طَبِيعِيَّةٌ وَعَنْ سُؤَالِ التَّكْلِيفِ عَرَبِيَّةٌ وَإِذَا كَانَتْ الْحَالُ عَلَى ذَلِكَ فَقَدْ
 ارْتَفَعَتْ دَوَاعِي التَّنْفِرِ الَّتِي كَانَتْ مُوجِبَةً لِلتَّخَالُفِ فَاتَّهَانُ إِنْ كَانَتْ بِطَرِيقِ الدِّينِ وَالزُّبْرِ عَنْ حُزْرٍ
 الْمُسْلِمِينَ فَقَدْ ظَهَرَ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِمِنْ دَوْلَتِنَا التَّوَرُّقِ الْمُبِينِ وَإِنْ كَانَتْ لِمَا سَبَقَتْ مِنَ الْأَسْبَابِ مِنْ تَحَرُّجِ
 الْأَنْ طَرِيقِ الصَّوَابِ فَإِنَّ لَهُ الزُّلْفَى وَحُسْنَ مَابٍ وَقَدْ رَفَعْنَا الْحِجَابَ بِفَضْلِ الْخَطَابِ وَعَرَفْنَا
 مَا عَرَفْنَا عَلَيْهِ نَبَاهُ خَالِصَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَاتَّهَانَهُمْ بِاسْتِثْنَائِهَا وَحَرَمْنَا عَلَى جَمِيعِ عَسَاكِرِنَا الْعَمَلِ بِخِلَافِهَا
 لِيَرْضَى بِهَا اللَّهُ وَالرَّسُولُ وَيُلَوِّحَ عَلَى صَفْحَاتِهَا أُنَارَ الْأَقْبَالِ وَالْقُبُولِ وَتُسَبِّحَ مِنْ اخْتِلَافِ الْكَلِمَةِ
 هَذِهِ الْأُمَّةَ وَيَجْلَى بِنُورِ الْإِبْدَالِ ظُلْمَةُ الْأَخْتِلَافِ وَالنِّعْمَةُ فَتَسْكُنُ فِي سَالِفِ ظِلِّهِ الْبُؤَادِي وَالْحَوَاضِ
 وَيَقَرَّ الْقُلُوبُ الَّتِي بَلَّغَتْ مِنَ الْجَهْدِ إِلَى الْحَاجِرِ وَإِنْ وَقَى اللَّهُ سُلْطَانِ مِصْرَ لِمَا فِيهِ الصَّلَاحُ الْعَالِمِ

وَأَنْظَامُ أُمُورِ بَنِي آدَمَ فَقَدْ وَجَبَ عَلَيْهِ التَّمَسُّكُ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى وَسُلُوكُ الطَّرِيقَةِ الْمَشْلِيِّ بِفَتْحِ
 أَبْوَابِ الطَّاعَةِ وَالْإِتِّحَادِ وَيَذْكُرُ الْأَخْلَاصَ بِحَثِّ شِعْرِ بَلَدِكَ الْمَمَالِكِ وَالْبِلَادِ وَيُسَكِّنُ الْقِسْطَ
 الثَّابِتَ وَتُعَدُّ السُّبُوفُ الْبَابَتِ وَأَحْلُ الْكَافَّةِ أَرْضُ الْهُونِ وَرَوْضُ الْهُدُونِ وَتَخْلُصُ رِقَابُ
 الْمُسْلِمِينَ مِنْ أَغْلَالِ الذِّلِّ وَالْهُونِ وَإِنْ غَلَبَ سُوءُ الظَّنِّ بِمَا نَفَضَلُ بِهِ وَاهِبُ الرَّحْمَةِ وَمَنْعُ مَغْرَمِ
 قَدَرِ هَذِهِ النِّعَةِ فِيهِ شُكْرُ اللَّهِ مُسَاعِينَا وَمَهْدُ عُدْرَانَا وَمَا كُنَّا مُعْذِبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُولًا وَانْشَأَ
 الْمُوقِفَ لِلرَّشَادِ وَالسَّدَادِ وَهُوَ الْمُهَيَّمُ عَلَى الْبِلَادِ وَالْعِبَادِ وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَكَفَى فِي آخِرِ
 جَمِيدِ الْأَوَّلَى سَنَةِ إِحْدَى وَثَمَانِينَ وَسِتِّمِائَةٍ وَأَحَابِ عَرَضِي لِلْكِتَابِ الْمَقْدَمِ ذِكْرُهُ مِنْ لِسَانِ
 السُّلْطَانِ سَهْفِ الدِّينِ قَلَاوِنِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِقُوَّةِ اللَّهِ تَعَالَى كَلَامُ قَلَاوِنِ إِلَى السُّلْطَانِ
 أَحْمَدَ أَمَّا بَعْدُ حَمْدُ اللَّهِ الَّذِي أَوْضَحَّ بِنَا وَلَنَا لِحَقِّ مُنْهَاجًا وَجَاءَنَا فَجَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ وَادْخُلَ فِي دِينِ
 اللَّهِ أَفْوَاجًا وَالصَّلَاةُ عَلَى سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ الَّذِي فَضَّلَهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ نَحْبِي بِهِ أُمَّةً وَعَلَى كُلِّ نَبِيٍّ
 تَأْجِي وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ صَلَوةٌ شَرُّ مَا دَجِي وَيُرْمَنُ دَاجِي وَالرَّضَى عَنِ الْأِمَامِ الْحَاكِمِ بِأَمْرِ اللَّهِ أَمِيرِ
 الْمُؤْمِنِينَ وَسَلِيلِ خُلَفَائِهِ الْمُهْتَدِينَ وَابْنِ عِمِّ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَالْخَلِيفَةِ الَّذِي يَتَمَسَّكُ بِبَيْعِهِ أَهْلُ
 الدِّينِ فَإِنَّهُ وَرَدَ الْكِتَابُ الْكَبِيرُ الْمُسْتَقْبَلُ بِالْكِبَرِ الْمُسْتَقْبَلُ عَلَى التَّبَاءِ الْعَظِيمِ مِنْ دُخُولِهِ فِي
 الدِّينِ وَخُرُوجِهِ عَنْ خَالَفٍ مِنَ الْعِبَرَةِ الْأَقْرَبِينَ وَلَمَّا فَتَحَ هَذَا الْكِتَابَ فَاتَّحَ الْخَيْرُ الْعِلْمُ الْمَعْلُومُ وَ
 الْحَدِيثُ الَّذِي صَحَّ عَنْ أَهْلِ الْأَسْلَامِ وَأَصَحُّ الْحَدِيثِ مَا رَوَى عَنْ مُسْلِمٍ تَوَحَّهَتْ لَوُجُوهُ بِاللِّغَاءِ
 إِلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ فِي أَنْ يُثَبِّتَهُ عَلَى ذَلِكَ بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ وَأَنْ يُثَبِّتَ حُبَّ هَذَا الدِّينِ فِي قَلْبِهِ كَمَا أَنْبَأَهُ
 أَحْسَنُ الثَّبَتِ مِنْ أَحْسَنِ الْمُنَابِتِ وَحَصَلَ التَّامُّ الْأَفْضَلُ الْمُسْتَدُّ بِذِكْرِهِ مِنْ حَدِيثِ الْأَخْلَاصِ النَّبِيَّةِ فِي
 أَوَّلِ الْعُمُرِ وَعَنْ غَوَانِ الْبَصِي فِي الْأَقْرَابِ بِالْوَحْدَانِيَّةِ وَدُخُولِهِ فِي الْمِلَّةِ الْمُحَمَّدِيَّةِ بِالْقَوْلِ وَالْعَمَلِ وَالنِّيَّةِ
 وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى أَنْ شَرَحَ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَالْهَمُّ شَرِيفُ الْأَهْلَامِ فَحَمْدُ اللَّهِ عَلَى أَنْ جَعَلَنَا مِنَ السَّابِقِينَ
 الْأَوَّلِينَ إِلَى هَذَا الْمَحَلِّ الْعَالِيِّ الْمَقَامِ وَثَبَّتَ أَقْدَامَنَا فِي كُلِّ مَوْقِفٍ أَجْهَادٍ أَوْ جِهَادٍ كَمَا تَرَى لَزُلْ
 دُونَهُ الْأَقْدَامُ وَأَمَّا أَفْضَاءُ التَّوْبَةِ إِلَهُ فِي الْمُلْكِ وَمِيرَاثُهُ بَعْدَ الْوَالِدِ وَأَخِيهِ الْكَبِيرِ وَأَفَاضَهُ
 هَذِهِ الْمَوَاهِبِ الْعَظِيمَةِ عَلَيْهِ وَتَوَقَّلهُ الْأُسْرَةُ الَّتِي طَهَّرَهَا إِيمَانُهُ وَأَظْهَرَهَا سُلْطَانُهُ بَعْدَ أَنْ
 أَوْثَرَهُ اللَّهُ مِنْ أَصْطَفَاهُ مِنْ عِبَادِهِ فَصَدَّقَ الْمُبَشِّرَاتِ لَهُ مِنْ كَرَامَةِ أَوْلِيَائِهِ وَعِبَادِهِ وَأَمَّا حِكَايَةُ
 الْجَمَاعِ الْأَخْوَانِ وَالْأَوْلَادِ وَالْأَزْوَاجِ الْكِبَارِ وَمُعْذِمِي الْعَسَاكِرِ وَرُؤَسَاءِ الْأَجْنَادِ فِي مَجْمَعِ قُورَيْشِ الْكَلْبِ
 الَّذِي يَفْقَدُ فِيهِ زُنْدُ الْأَرْوَاحِ وَإِنْ كَلِمَتُهُمْ انْفَعَتْ عَلَى مَا سَبَقَ بِهِ حُكْمُ أَخِي الْكَبِيرِ فِي انْفِعَادِ

العساكر الى هذه الجوانب وانه فكر فيها اجتمعت عليه اراهم وانتهت اليه اهلهم فوجد
 نفعاً لما في ضميره اذ قصد الصلاح وراثة الاصلاح وانه اظنى تلك الثائرة وسكن تلك الفتنه
 الثائرة فهذا فضل الملك المنقذ المستنقذ من قوميه على من بقي المفكر في العوايب بالرأي الثاقب
 ولا فلو تركوا واراهم حتى تحلهم الغزاة لكانت هذه الكثرة هي الكثرة لكن هو لم يخاف مقام
 ربه ونهى النفس عن الهوى ولم يوافق قول من ضل ولا فعل من غوى واما القول منه بانه لا
 يحب المسارعة الى المقارعة الا بعد ايضاح المحجة فان الله سبحانه وتعالى والناس كافة قد
 علموا ان قيامنا ائما هو لضرورة هذه الملة وجهادنا واجهادنا ائما هو لله وحب قد دخل
 معاني الدين هذا الدخول وزالت الدخول بيار نفاع المناصرة تحصل المظاهرة فالأيمان
 كالبنان يشد بعضه بعضاً ومن اقام مناره فله اهل باهل في كل مكان وحيوان بحيران
 بكل ارض واما ترتب هذه الفوائد الجمدة على اذكار شيخ الاسلام قدوة العرفين كمال الدين عبد
 الرحمن اعاد الله من بركاته فلم يزل يولي قبله كرامة كهذه الكرامة والرجاء ببركته وبركة
 الصالحين ان يصبح كل دار الاسلام دار اقامة حتى يتم شرائط الايمان ويعود شمل الاسلام مجتمعة
 احسن ما كان ولا شك ان الكرامة ايندأ هذا التمكن في الوجود وان كل حق ببركته الى نصايه
 يعود واما انفاذاً قضى القضاء قطب الملة والدين والائمانك بهاء الدين الموثوق بنقلهما في البلاغ
 رسائل هذه البلاغة فقد حضر واعاد اكل قول حسن من حوالى احواله ونظرات خاطره ومنظر
 ناظره ومن كل ما يشكر ويحمد ويعجز عن حدهما فيه من مسند احمد واما الاشارة الى ان
 النفوس ان كانت تطلع الى اقامه دليل يستحق بسببه دواعي الود الجميل فلنظر الى مظاهر من
 في موارد الامر ومصادره من العدل والاحسان بالقلب واللسان والتقدم باصلاح الاوقاف
 والمساجد والربط وتبديل سبيل الحج الى غير ذلك فهذه صفات لمن يريد ملكه الدوام فلما ملك
 عدل ولم يلتفت الى يوم من عدى ولا يوم من عدل على انها وان كانت من الاعمال الحسنة و
 الثواب التي لم تستطع بالدعاء الالسنه فهي واجبات تؤدي وهو اكبر من انه باجراء اجر
 غيره بفخر او عليه بقصر ولم يدخر ائما بفخر الملك العظيم بان يوتي ممالك واقاليم وحصون او
 ان يبذل في تشييد ملكه اعز مصون واما تجرعه على العباد والقر اغولاب والشعاني بالاطراف
 التعرض الى احد بالاذى واصفاء موارد الواردين والصادرين من سواشب القدي فين بلغنا
 تقدمه بذلك نعمنا ايضاً بمثله الى سائر الثواب بالرحمة وحلب وابيره وعنتاب

وَقَدَّمْنَا إِلَى الْمُقَدِّمِ الْعَاكِرِ بِطَرَفِ بِلَدِكَ أَلْمَالِكِ بِمِثْلِ ذَلِكَ وَإِذَا اخْتَدَا الْأَيْمَانُ وَانْعَمَدَتِ
 الْأَيْمَانُ تَحْتَمُّ هَذِهِ الْأَحْكَامُ وَتَرْتَبُ عَلَيْهِ جَمِيعُ الْأَحْكَامِ وَأَمَّا الْجَسُوسُ الْفَقِيرُ الَّذِي أُمْسِكَ وَأُطْلِقَ
 وَأَنْ تَسَبِّبَ مَنْ يَنْتَهِزُ مِنَ الْجَوَاسِيسِ بَنِي الْفُقَرَاءِ لِقَتْلِ جَمَاعَةٍ مِنَ الْفُقَرَاءِ الصُّلَحَاءِ رَجَمًا
 بِالْظَّنِّ فَهَذَا بَابٌ مِنْ ذَلِكَ الْجَانِبِ فَحُجَّ وَزِنْدُ قَسَمِهِ كَانَ قَدْحُهُ وَكَفَرْتُ مِنْ بَنِي فَقِيرٍ مِنْ ذَلِكَ
 الْجَانِبِ سَتَرُوهُ وَإِلَى الْأُطْلَاجِ عَلَى الْأُمُورِ سَوَّوهُ وَظَفَرَ ثَوَابَ مِنْهُمْ بِجَمَاعَةٍ فَرَجَعَهُمْ عَنْهُمْ السَّيْفُ
 وَلَمْ يَكْشَفْ مَا عَطَنَهُ خِرْقَةُ الْفَقْرِ يَلْمُوهُ لَا كَيْفَ وَأَمَّا الْأَشَارَةُ إِلَى أَنْ فِي اتِّقَاقِ الْكَلِمَةِ يَكُونُ صَلَاحُ
 الْعَالَمِ وَيَنْظُمُ شَمْلُ بَنِي آدَمَ فَلَا مَرْدَ لِمَنْ طَرَقَ بَابَ الْإِتِّحَادِ وَمَنْ جَحَّ لِلْسَّلَامِ قَاهَاذَ وَلَا حَادَ وَمَنْ
 ثَنَى عَيْنَانَهُ عَنِ الْمَكَافَةِ كَمَنْ مَدَّ بِدِ الْمَصَالِحَةِ لِلْمَصَالِحَةِ وَالصُّلَحِ خَيْرٌ وَمَا كَانَ مِنْ تَشْيِيدِ الْأَحْكَامِ
 فَلَا يَدَّ مِنْ أُمُورٍ بَنَى عَلَيْهَا قَوَاعِدُهُ وَيَعْلَمُ مِنْ مَدْلُوبِهَا قَوَائِدُهُ فَإِنَّ الْأُمُورَ الْمُسْطُورَةَ فِي كِتَابِهِ
 هِيَ كَلِمَاتٌ لَا زِمَةَ بِنَعْمٍ بِهَا كُلِّ مَعْنَى وَمَعْلُومَاتٌ تَهْتَأُ صُلُحٌ أَوْ لَمْ وَتَمَّ أُمُورٌ لَا يَدَّ وَإِنْ تَحْكُمُ فِي سِلْكِهَا
 عَقُودُ الْعُهُودِ نَظْمٌ قَدْ حَاجَّهَا لِسَانُ الْمَشَافَهَةِ الَّتِي إِذَا أَوْرَدْتَ أَمَلْتَ أَنْ مَسْئَلَةً حَمَلَتْهَا التَّقْوَى
 وَأَحْرَزْتَهَا صُدُورُ الرُّسُلِ أَحْسَنُ مِمَّا تَحْرِزُهُ سُطُورُ الطُّرُوسِ وَأَمَّا الْأَسْتِشْهَادُ بِقَوْلِهِ تَعَالَى وَمَا كُنَّا
 مُعَذِّبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُولًا قَدْ عَلِمَ عَلَى هَذَا التَّقْوَى مِنَ الْوَدِّ يَنْسُجُ وَلَا عَلَى هَذَا السَّبِيلِ يَنْهَجُ بَلْ لِفَضْلِ النُّقْذِ
 فِي الدِّينِ حُقُوقٌ تَرْغَى وَإِقَادَاتٌ تَسْتَدْعِي سَمِعْنَا الْمَشَافَهَةَ الَّتِي جَلَّتْ لِسَانُ أَهْلِ الْقَضَاءِ قَطْبُ
 الْمِلَّةِ وَالْدِّينِ وَكَانَ مِنْهَا مَا يَنْسَبُ مَا فِي الْكِتَابِ مِنْ دُخُولِهِ فِي الدِّينِ وَانْظَامِ عَقِيدِهِ فِي سِلَاقِ
 الْمُؤْمِنِينَ وَمَا بَسَطَهُ مِنْ عَدْلِ وَاحْسَانٍ وَسِيَرَةٍ مَشْهُورَةٍ بِكُلِّ لِسَانٍ فَا لِمَنَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِ فِي ذَلِكَ فَلَا يَشِينُهَا
 وَلَا يَشِينُهَا مِنْهُ بِأَمِينَانِ وَقَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ فِي حَقِّ مَنْ آمَنَ بِإِسْلَامِهِ قُلْ لَا تَمُوتُوا عَلَى إِسْلَامِكُمْ بَلْ
 اللَّهُمَّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَيْتُمْكُمْ لِلْإِيمَانِ أَنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ وَمِنْ الْمَشَافَهَةِ أَنَّهُ قَدْ أَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ يَعْطَا
 مَا أَعْنَاهُ بِهِ عَنْ امْتِدَادِ الطَّرْفِ إِلَى مَا فِي بَدَنِ غَيْرِهِ مِنْ أَرْضٍ وَمِنْ مَالٍ فَإِنْ حَصَلَتِ الرَّغْبَةُ فِي الْأَمْتِدَادِ
 عَلَى ذَلِكَ فَلَا مَرَجَ حَاصِلٍ وَالْجَوَابُ أَنَّ تَمَّ أُمُورًا مَتَى حَصَلَتْ عَلَيْهَا الْمَوَافَقَةُ تَمَّتِ الْمَصَاحِبَةُ وَالْمُضَدُّ
 وَرَأَى اللَّهُ وَالنَّاسُ كَيْفَ يَكُونُ تَصَافِينَا وَإِذْ لَا لَ مُعَادِينَا وَاعْرِاضَ مُصَافِينَا وَكَمْ مِنْ مُصَاحِبٍ وَجْهٍ
 لَا يُوْجِدُ إِلَّا الْآخَ وَالْأَبَ وَالْقَرَابَةَ وَمَا تَمَّ أَمْرُ الدِّينِ الْمُحْتَدَى وَاسْتَحْكَمَ فِي صَدْرِ الْإِسْلَامِ الْأَيْمُطَاقُ وَالصُّلَحُ
 فَإِنْ كَانَتْ لَهُ رَغْبَةٌ مَصْرُوفَةٌ إِلَى الْأَيْتِمَانِ حُسْنُ الْوَدَادِ وَجَمِيلُ الْأَعْيَادِ وَكَيْفَ الْأَعْدَاءِ وَالْأَضْدَاءِ
 وَالْإِسْتِغَادِ إِلَى مَنْ يَشْتَدُّ بِهِ الْأَزْوَاعُ وَالْإِسْتِغَادِ فَقَدْ فُهِمَ الْمُرَادُ وَمِنْ الْمَشَافَهَةِ أَنْ كَانَتْ رَغْبَتُنَا
 مُنْمَدَّةً إِلَى مَا فِي بَدَنِ مِنْ أَرْضٍ وَمِنْ مَالٍ فَلَا حَاجَةَ إِلَى إِنْقَادِ الْمُغْتَبَرِينَ الَّذِينَ يُوْذُونَ الْمُسْلِمِينَ بِغَيْرِ

فَائِدَةٍ تَعُوذُ فَاجَابَ أَنَّهُ لَوْ كَفَتْ الْعُدْوَانُ مِنْ هُنَاكَ وَخَلَّى لِلْمُسْلِمِينَ مَا لَهُمْ مِنَ الْمَالِكِ
سَكَتَ الدَّهْمَاءُ وَحَقَّنَ الدَّمَاءَ وَمَا أَحَقَّهُ بِأَنْ لَا يَنْهَى عَنْ خُلُقٍ وَبِأَنِّي مِثْلُهُ وَلَا بِأَمْرٍ شَيْءٍ وَبَسَوِ
فَعَلَهُ وَقَوْنُ نَارِي الْآنَ بِالرُّومِ وَهِيَ بِالْأُفْقَى أَبْدِيكُمْ وَخَرَّاجَهَا تَجِي إِلَيْكُمْ فَقَدْ سَفَكَ فِيهَا وَفَكَ
وَسَبَى وَهَنَكَ وَبَاعَ الْأَجْرَارَ وَابْنِ الْأَلْمَادِي عَلَى ذَلِكَ الْأَضْرَارُ مِنَ الْمَشَاهِدَةِ أَنَّهُ حَصَلَ لِنَصِيحِهِمْ
عَلَى أَنْ لَا يَبْطُلَ هَذِهِ الْأَعَارِثُ وَلَا يَنْفَرَنَّ عَنْ هَذِهِ الْأَثَارِثُ فَبَعَثَ مَكَانًا لِيَكُونَ فِيهِ الْإِقَاءُ وَبَعْضُ
اللَّهِ النَّصْرَ لِيَنْشَأَ وَاجَابَ عَنْ ذَلِكَ أَنَّ الْأَمَانَ الْبَقِيَّةَ فِيهَا مُلْتَقَى الْجَمْعَيْنِ مَرَّةً وَثَمَرَةً فَلَمَّا عَافَ مَوَارِدُ
عَنْ سَلَمٍ مِنْ أُولَئِكَ الْقَوْمِ وَخَافَ أَنْ يُعَاوِدَهَا فَعَاوَدَهُ مَصْرِعُ ذَلِكَ الْيَوْمِ شَعْرًا كَانَ أَجْبَكُمْ عَامَكُمْ
قَعُودًا إِلَى جِصٍّ مِنْ قَابِلٍ فَإِنَّ الْحُسَامَ الصَّعِيلَ الَّذِي قِيلَ لَمْ يَبْهَ فِي بَدْيِ الْقَابِلِ وَوَفَتْ الْقَاءُ عِلْمٌ عِنْدَ اللَّهِ
لَا يُفْقَدُ رُومًا النَّصْرَ لَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْغَيْرِ الْحَكِيمِ لِيُنْقِذَكُمْ مِنْ قَدَرٍ وَمَا تَحْتَمُّ مِنْ بَطَرٍ فَلَمَّا تَمَّتْ
لَهُ إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ لِقَاءَهُ وَمَا أَنْزَعَهُ النَّصْرَ إِلَّا كَالسَّاعَةِ الَّتِي لَا تَأْنِي إِلَّا بَعَثَهُ وَاللَّهُ يُوقِنُ لِمَا فِيهِ صَلَاحُ
هَذِهِ الْأُمَّةُ وَهُوَ الْقَادِرُ عَلَى إِتْمَامِ كُلِّ خَيْرٍ وَنِعْمَةٍ وَكَيْفَ فِي مَسْمُومٍ مِنْ رَمَضَانَ مِنَ السَّنَةِ الْمَذْكُورَةِ
چون باختلاف سبب موافقت میان طرفین مفتوح شد پادشاه را و کان و امر از اشتباک و اشترک سلطان با ملوک مصر و فتح
مصادقت میان ایشان بشکر و پیرسان شدن و از طرف قوت اسلام و اسلامیان بر خود و چنان و بهنگام جلوس سلطان احمد پادشاه
ارغون با اتفاق و کبر برادران بجاییت اقامه و جلوس داد و ده بود بعد از آن عازم مغولون شد و باغرا و جمعی امر او را در خاطر او و غایتی
پیدا گشت و امارات مخالفت بویا در بند ساختن اسباب یافت و در وقت ابوبه عارضت فکر پادشاه را که در وضع بر آید
کثیر آن و لا عجب اذ ابصر شکل الشی نور و سجیل طغاجار کوس و اعلام داد و میر تومان کرد و آید و لشکر و اونس که ناس
نناس و در میان مغول ایشان بی بک تر باشد در عدا و ایتها هم او آمدند حکایت تغییریت و تبدیل عقیدت او را در خدمت سلطان
عرضه و استدلیان که مقدم شکر گرج بود و بصفدری و بهادری مشهور بر راه رسالت نامرشد و بهنگام از حکم یریلغ با استحضار و اتفاق
یافت چون بخدمت شاهزاده رسید عاطفت شاهنشاهی عتق و دل پیو داد و او را که امید ثبات از و چون کبریت احمد و اکبر عظم
عظیم الوجود بود و بجا اجل و مشقه مصطنع مقید کرا و اید الیاق سناج افزید کا رخر شاه که احمق همت مومن و مشرک باطل
ان مطوق هست قسم یاد کرد و بر کینا دلی و خلاص در عبودیت و موافقت شاهزاده و موافقت مستحکم حاجت و او چون بندگی
سیر و دولت معاودت کرد و در باب توجه ارغون بصوب حضرت عذری سقیم تر از غمره و دبران با و از ساینه غدت گشت
السَّقْمُ مِنْهُ جُفُونُ الْحُسَانِ وَدَلِيلُ الْوَهْيِ مِنْ نِطَاقِ صَبْرِ الْعُشَاقِ فِي مَقَاسَةِ الْهَجَرَانِ سَاحِبِ
از اجزای مهادنه اعلام کرده بودند از بلبل و زلزله حرکات ادایت موهبه چون آب فرو خواند و خد و هیات ظاهر دلیل پناه
باطن باشد و زبان ترجمان احوال سرایر و الظاهر عنوان الباطن در بندگی حضرت بعد از تمهید مقدمات عرضه داشته باز و اوج خیر

سلطان کو چک نام الیاقی را بزرگ کرد و اندویرلیغ خواست و عاقلقت و علاء مرتب و مکانت او نافذ گشت بدین جن تبریر
 یخ مخالفت را از ساحت سینہ او قطع کرد و ماده وحشت بدین محالجت عاقلانه ارتداع یافت غمخیز شهادت ارغون جوشی را
 بسراپردہ سلطنت فرستاد و معلوم بد آنکه در زمان الیاقی مجد الملک و القادونوایر غضب ایمان و تراجع کوکب دولت صاحب دیوان
 سوجلا داده بود که هر چه سمت ملک دارد از نقد و جنس و صنایع و عمارت از ان پادشاه است و بهنگام اشارت بی تعظم و تعظم تسلیم
 اکنون التماس از سده سلطنت است که او را صاحب جوشی اینجا فرستد تا آن سخن پرسیده شود و آن معصیت بغضیل رسانید
 و نیز چند ساله تصرف در مملکت پذیرد که مانده و هرگز حسابی مثل بر جمع و خرج مملکت رفع نکرده از هم جوابی که بد و سیاق
 منتقم بنماید باعث بر ارسال این الوکات مطمع مالی نبود چه در وقتی که واقعه آبا قان شایع شد بران منوال که شرح داده اند اگر
 ملوایف از راه غلبه من و این بعض الظن ایشم می گفتند صاحب دیوان برای تخلیص برادر و نظر بر آنکه مجد الملک چون
 اینکار فارغ شود با ستر فاع او پرواز و با بعضی جوش و ایان فان حضرت مناصحه کرد تا پادشاه ماستی مایع تجریر کردند و وفات برادرش
 سکوتور سینه هم در آن نزدیکی واقع شده بود بدین روایت مذکور و اندید این اخلوطه در خاطر شاهزاده استحکام یافته بود و سپید
 و یکبار اسباب وحشت شد سلطان نسبت که زبده معصوم و معیت و این التماس زهریت در جلاب تعبیه کرده و تیغ خنجر در زیر
 پزینان نهفته و صورتی که بر پرپایا دلکش و ملاس منتقل جلوه داده آنرا جواب این فرمود که مامت اتمات ملکی و مالی و نظر
 و عهده صاحب دیوان است اگر ضعیف کند مصالح در معرض اجمال و خستال افتد و در دیوان حضرت کسی که قائم مقام او تواند بود
 بتبیت امر قیام نموده و او را بچگونہ توان فرستاد و بر رسول و در اسلہ القادونی نمود و بر سؤل و مقدمات اتمام دی نمود و جوشی سخن نام
 کرده با جوشی تمام و ناخوشی پیغام مراجعت کرد و جمع تحسینی چنین این ماعت ضمیمه منافرت گشت و معادلات اند
 وقت تجریر فعل پیوست برسان و سازگاری پرده مخالفت را آنکس بلند تر شد بل کار از پرده پوشی بگذشت و در مطا و می این طوطا
 سپهر فضائل از علاء ماند و در کار در علاء خود رجوع کرد و چنانچه شاعر بظم در آورده بتبیت یگانہ همه اتفاق صاحب دیوان
 علاء دولت و دین صاحب دین و زمان بسال ششم و هشتاد و یک شب شنبه چهارم ذی الحجرج صبح در آتان این چنین
 دینی بخت سراسی عبی خرامید و جهانی معالی را با خود در خاک ضمین ساخت مصرع ای خاک چه دانی که چه بدستی
 ویده فضل خواب می باشد و روزگار بناخن حیرت چهره آمانی بپوشاید و زبان حال را غایت سوزناکی سیکفت و سیر اشغور
 المزد پوان الفضائل عطلت لفقدانہ اقلامہ و دفاترہ کثرت مضی حامیه لیس بسده سواہ و
 کاکسیر الذی عز جابرہ لبکی علیہ خطہ و بیانہ فذلمات و اشبه و ذلمات سلحزہ بیت مؤلف
 و لماز بحر غرقه دریای دیده اند جانها چو مرغ بسمل در خون پییده اند دانی سبب که صیبت چرا و شعله برفق طاق تجریر
 کشید اند بدری ز آسمان وزارت افول یافت سردی ز بوستان معالی بریده اند صاحب دیوان در مقام غنائت
 صحن سراج چهره با بیل خون آلود و سرکش تبیت بر عادت خور از خواب جدا ماند و در خور بود و شمع کرد و اراشک ریزان

نجاح سحر

تلازم اوصاف آن
انوری

رخ زرد مانند صبح جا به دران بدم سرو این بیت جان کد ارنگه سیکر و جیت کونی من واودو شمع بودیم بهسم کیت شمع برود و کیک
میوزد شعر و من تر اهل الارض ثم بکی اسی بکی بجهون تن ها و قلوه چون بهنام رتبت غزا و غم کفاح بود و موسوم
غزا و نیاح سلطان اورا خلعت خاص داده با نواع سیر غامشی تسلیم خاطر مبذول فرمود پس بد بیراسته راک اسور و روع ما و
نایج و تسکین بجا نیج فتنه که زمان از زمین برانگیخته بود مشغول شد ارغون بر یلع فرستاد با طراف که احاک صاحبی با تصرف
الچیان و نواب و هند و کلا و اورا از شروع در استیفاء متوجبات ممنوع دارند و بدین مصلحت پولا تا امور را بعراق روان
کرد و سبب آنکه بنفس خود دران حالی بود و ارباب عراق آتشبار و شمشیر قوت بعضی را در تصرف کردند و ذرائع
اختلاف و وسایط متغایات علی الحالات و العلل سلسله وارد است در هم چه دست در هم که کار جهانی را برسم زد
نمال شاحت پنج بتری و شاخ بر نیا رساید من بزج الشوک لم یخصد به عینا و بکرات بهنگام جمیع شاهزادگان
استحضار را بقورینمای الیمان علی السابح تسارع میبوند و ما زاد و الا التباعد من جانب السلم و الصلاح
هادوا الی المقارعة و الکفاح چون تصرف تقدیر بر سر است و کان تصاریف مصارفه فصول را در دست مغربی
بمیزان ملک بر کشید و بر فسطاس نامه کفر و اللیل ان طال غالی الیوم یالقصیر مایل شد و کلیل روزگار جامه و سبزه
که اشجار از کسوت خانه بریج عاریت گرفته بودند بدست تجدد و فصل بارخواست کرد و خیاط خزان در بیض خانه هجران و ارباب
غصان ثاب احمر و صفر بر دوش عروس چمن افکند و روح نامیدار بر بیت نبات عاجز آمد قوت موله و راه عزت
گرفت جیت مادر باغ ستر و ن شده و زادن بکشد چکنه نامیه عین و طبعیت غریب است و سخن مسعود سعد سلمان ملایم
وقت و زمان آمد جیت چون گشت باغ پیریمان گشت راز او چونانکه بود سپید آنکه که بجهان آری جوان پیرمیه
چنین بود که این راز خود بدید کند و او کند نمان در بوستان بجای کل لاله و من آمد تیغ و زر که و نایج بی کران کرار غون
ز باغ بشه هیچ باک نیست می خواه ارغوانی بر باد و ارغوان میزبان زمان از باد و زمان برکت ریزان مرکب خراز از نبوی
بر کی بنامی ساخت و نامی بیل ماطفه نوای جیت برک ریزان همه حال فرو باید بخت بقدر آنچه از و برک و نوای
طربست میوخت باغبان در صحن چمن از زیر درخت کل و ارغوان و من رخت آقا مست نزد یکت سرو سایه فکن کشید
چون آیام نصارت سبزه و کل و طراوت و طلاوة یا سیمین و سبل مانند عمده و دستان سبزل و موهلت غایات بی تاب میبند
لمؤلفه شب و مل نوحب زود که ز بود و کمر نبینی و شت شب وصل تو ما روز شتاب و ذکر شکر عمده و وفا شمع
للای فضل بقاءه و وفائه و دوا من نصرته علی الاوفاب الخ و اغفر و هو لخص و الثری یس و یس و یس و یس
الکوفات بر ورق منجید خاشه از سجاج و لنوار قماری و صام و تعزید و زمره عناول و مجلس باغ آواز زارغ و لغاق غریب
غراب بدل ماند و ابل زمین بدیده تعجب کران و زبان ریان حال طعنه ران کویان فلک تا کی ازین تجذبات حال دزدگان
چند ازین گروه با ترمی مر ازین حرکات دایم چه بخواهی و برین تعلقات چه بنیاد می نسی جیت تا کی طفا کرد جهان میگرد

روزان و شبان بر این آن میکردی خاک آدم کشت و آدمی خاک شدند در دور تو همچنان میکردی نه نیم نوبهار و غصه است
ریاض از سیم مصب مصون میماند و تبرک و بارستان آستان از ترک تاز خریف خریف امان می پاید و نه خرمای نون
خرانه خانه خزان از سلب و نسب مدمت شتا سلامت می بیند جنت ای جانت بنی لؤلؤه آوار پریر بودی روز
تموز امروز غزلت و شود فردادی و درین میان روزگار برای فذکت شعور آشی عشر حلالی و شمع تاثیرات و بهر نوبه
بشر از آب پاسبی و طبع آتش سرعت مؤلف که دشمن از چون آتش پرسی محرق است و دوستان از چون نسیم عراقی موفی
این کلمات مؤلف میکروند بخت ز فزودن که وقت اعتدالست جهان چون غروسی اجاست تاثیر اروی بستی
بجاینا میرسد روح بهشتی به خرداد مار خست می داد کمال نشو عالم کرد آباد بود اندر تیراوج خورشید
شور خان از در خست رسید زمره ادبست بهر داد با حور بطل خویش خوش ان کام با حور بشیرت سبیل آید پناه
همی نایبند همچون جبهت یار بود و مرد و نه نوبت خزان را برو با دوزان برکت رزنا را بخوبی چو کله آمد ماه امان
نخاری جوی همچون ماه تابان باور شده پایی از بستان ز جگر نعل کن سوی شبنم چو آمد باد سرد و قلب دیه
نوبتم قلب شتا و جام میخوار چو شد بهین زمین دریا بهین می اندر جام چون جانت دین در سفند رن باز و قد جبر
و ما لیکر و مثل الجبر و انفسر چو آمد پیچ و زویده بی طیش بدو از عمر خود روزی بی عیش ارغون غرم توجه بغداد
مصمم فرمود و نواب مدینه اسلام را چاشنی اتقام بچاشید خزان موجود بست و بعلت بغایا در سالها که شته مبالغ
وجودات را معین کرد و سبب به تفکرات رفت شیشی بخشی ویولا تا مور و طغا جا در ساختن مصالح و خوش و در سنج مهمات
سعی پیوستند چون از تحصیل مال فراخی حاصل شد و را و ایل شورسته آئین و ثمانین و ستار با سکه جاعه قوای و آذانی
و المسبحه الخ لاله فوجی الی بلخ و قلی الی کینج برخوانده عازم بلاد شترقی شد شعر و ماسر فی بالیا و الا لکرا لیا
به اهل الجبای زلف در تدبیر آنکه چو بختگاه موروث از دست معاوی دولت بیرون کند و ویده بخت دشمن پر خون
روزی شبی می پیوست عی الله ان بانی بلخ او امر من غنده چون اندیشه ملک گیری بی معاوضت رجال و مساعدت مال
محال میبود همت بر تحصیل این اسباب که مؤتمی بودی بحصول مطلوب مصروف ساخت در آسا این امرا میر علی حکیم جمعی
کتاب تعلیم بعضی امرا در خدمت سیر شایزاده فقیر کردند که صاحب اعظم وجیه الدین زکری الفرومدی ابن الصاحب السعید
غزالدین طاهر بیت طاهران ذات منظر که سپهرش گوید صدر طاهر کمر و صاحب ظاهر نسبت لؤلؤه الطاهر الالباء
و الا لبناء و الا ذاب و الا نواب و الا لاف که روی مذبه مکارم و ممالک و معالی و تاج تارک ملک و کارم و عالی بود
نراست عرض شریف او چون ترکیب آسمان از عیب مصون و جلال قد منعیش مانند چهره آفتاب از کلف تکلف نامون
در مدت حکومت اعمال خربان و مضافات آن هر سال توانا نماند تصرف کرده مصکع و نغیه الله مفروق به
الحسد انواع اکاذیب و افانک در زیور تر ویر بجلوت جلوه داده لؤلؤه و انحر منحنی با و لا لاد الرتنا و از مژ مشورت

سید ابو الحسین محمد بن عبد الله البیہقی رحمہ اللہ علیہ کہ بواکیر مارا آب و آما رزہت اولی الالبابست این کلمات فصیح
می نماید معاذنا من غاذاہ الاغنیاء ولان الغنی لغناۃ الی الله وغیرا نہ یصنع الله والغنی غنا
ومن غادی معانا غامنا لاشک ما جان بوده از سفاف نظران و سافل کھران نکایت بارباب مجد و مقدس
و خدا و ندان بر و کرمست سرایت کرده شعر ذآء قدیم و امر غنیمت بدیع جزوا الثمان علی اھل المرواۃ
شناوہ بنواخذت و تو لیکت او اشارت را ند چون ہرگز طاہر سب ظاہر ز کی محمد سامی منصب بر کاکت و خست
ن در مذہب و ہنگام تورط امواج بلیت و تعرض افواج کبک امارات تذلل و تفلقل از خود ننماید و ہر وقتی کہ در غلاب عش
کہ رافقا و بر رکب ربا کندی لعلی بالھوۃ مضطرب حال شد دوست اعتصام و دعوی و ثقی صبر و تحمل ز ند و سہام و
ایام راجتہ اوقی از ثبت و استقرار پیش دارد و جانب مذہب و حیرت کہ مادی پیشانی و موجب بخت و طاعت و محبت
و شانی باشد فرو گذارد و متابعت نصیحت این آیات را واجب شمر و شعرا لا تظہرن لعاذیل او غادی و خالک النیرا
والضراء فلو حله المیخین مرآۃ فی القلب مثل شمانہ الاعدا فخواجہ وجیہ الدین در دفع این حادثہ کہ منصوبہ روزگار
ناہموار و بانہیچہ فلک دوار بود و تصلیح و تنحاش را در خاطر راہ ند و بخواتین و امرا التجا ننموی بلیت چون شجہ نیاز
ز دست تو یا و کبیت ترس از کمین مدار و پناہ از طغان فخر و دل را قوا بہ وارغل اندر کلون تن پایالہ و اگر بر میان فخر
کو در دل قوی شو کو تاب ب تو زین کاشکر مجوی دران دامن اما صاحبان دولت و پروردگان حضرت بر عدم تواضع و
التجا و قلت تہلوا و ارفوا و امرا با خواستہا مشفقانہ میگرداند و در شیوہ مہمانت و توصل مبالغت ننماید رعایت
خاطر ایشان رابطہ غان قستان کتبوی نوشت و این قطعہ مضمتن را ایراد کرد و بلیت چون ز تو دارم جوابی کہ شکی کردین
سگت من کا فکشت و از غولم شد زیر آہ من سر دست چون با و خزان بود عجب چون بہا عمر مارا دیتہ آیام تیر ماہ و مہر و تیر ماہ
سخت بد مہر و افتاد اسی مسلمانان فغان از جور ماہ و مہر تیر قامت چون تیر من حاجی کا شایان یار و در انداز ز نزدیک خود مارا
چو تیر کوشال حاو تم داد کردون چون لب ہمچو حکم لاجرم می آید از کما نفیر انکہ ما من کرد کردون کرد و با بکس با دوا
میر و دم و شبانکاهی صاحب اعظم وجیہ الدین ہم دیو من ملک را فرماندہ و شاہ ممالک را دیر ز رنما و کجا از برون دفع
روزیچہ رنج من ز زمین و و زرن بودم و شکیر نکمہ بر مال کسان ہر کسی چون من نکرد مال من چون مار کشت و من بان را کیر
چون غیر من مصر بودم خوا کستم ہمچو خاک از من و دور فلک کر عقل داری سپن کیر سر بر آوردی بدولت پایمیدی کی لطف کردی
دادت خدی قفا و کا ز دست کیر کین ہمان و ہرست کز شاہ اردوان بر بود تاج وین ہمان چہ خست کز نوشیروان بستہ سیر او
بواب این آیات منہرج کردند بلیت سالما جام جم بدست تو بود چون نوشتا خشی کسی چکند کو بہر شپراغ بودت لیک
چون خود انداختی کسی چکند سب رہوار بود و میدان خوش چون تو بدتا خشی کسی چکند برودہ بودی و نقشست آمدہ بود
چون تو کتر باختی کسی چکند حاصل در جواب این مطالبہ و عتاب میکنیت پا دشاہ حکم فرماید تا مراد محضر امراء حضرت

چون بواکیر مارا آب و آما رزہت اولی الالبابست این کلمات فصیح
می نماید معاذنا من غاذاہ الاغنیاء ولان الغنی لغناۃ الی الله وغیرا نہ یصنع الله والغنی غنا
ومن غادی معانا غامنا لاشک ما جان بوده از سفاف نظران و سافل کھران نکایت بارباب مجد و مقدس
و خدا و ندان بر و کرمست سرایت کرده شعر ذآء قدیم و امر غنیمت بدیع جزوا الثمان علی اھل المرواۃ
شناوہ بنواخذت و تو لیکت او اشارت را ند چون ہرگز طاہر سب ظاہر ز کی محمد سامی منصب بر کاکت و خست
ن در مذہب و ہنگام تورط امواج بلیت و تعرض افواج کبک امارات تذلل و تفلقل از خود ننماید و ہر وقتی کہ در غلاب عش
کہ رافقا و بر رکب ربا کندی لعلی بالھوۃ مضطرب حال شد دوست اعتصام و دعوی و ثقی صبر و تحمل ز ند و سہام و
ایام راجتہ اوقی از ثبت و استقرار پیش دارد و جانب مذہب و حیرت کہ مادی پیشانی و موجب بخت و طاعت و محبت
و شانی باشد فرو گذارد و متابعت نصیحت این آیات را واجب شمر و شعرا لا تظہرن لعاذیل او غادی و خالک النیرا
والضراء فلو حله المیخین مرآۃ فی القلب مثل شمانہ الاعدا فخواجہ وجیہ الدین در دفع این حادثہ کہ منصوبہ روزگار
ناہموار و بانہیچہ فلک دوار بود و تصلیح و تنحاش را در خاطر راہ ند و بخواتین و امرا التجا ننموی بلیت چون شجہ نیاز
ز دست تو یا و کبیت ترس از کمین مدار و پناہ از طغان فخر و دل را قوا بہ وارغل اندر کلون تن پایالہ و اگر بر میان فخر
کو در دل قوی شو کو تاب ب تو زین کاشکر مجوی دران دامن اما صاحبان دولت و پروردگان حضرت بر عدم تواضع و
التجا و قلت تہلوا و ارفوا و امرا با خواستہا مشفقانہ میگرداند و در شیوہ مہمانت و توصل مبالغت ننماید رعایت
خاطر ایشان رابطہ غان قستان کتبوی نوشت و این قطعہ مضمتن را ایراد کرد و بلیت چون ز تو دارم جوابی کہ شکی کردین
سگت من کا فکشت و از غولم شد زیر آہ من سر دست چون با و خزان بود عجب چون بہا عمر مارا دیتہ آیام تیر ماہ و مہر و تیر ماہ
سخت بد مہر و افتاد اسی مسلمانان فغان از جور ماہ و مہر تیر قامت چون تیر من حاجی کا شایان یار و در انداز ز نزدیک خود مارا
چو تیر کوشال حاو تم داد کردون چون لب ہمچو حکم لاجرم می آید از کما نفیر انکہ ما من کرد کردون کرد و با بکس با دوا
میر و دم و شبانکاهی صاحب اعظم وجیہ الدین ہم دیو من ملک را فرماندہ و شاہ ممالک را دیر ز رنما و کجا از برون دفع
روزیچہ رنج من ز زمین و و زرن بودم و شکیر نکمہ بر مال کسان ہر کسی چون من نکرد مال من چون مار کشت و من بان را کیر
چون غیر من مصر بودم خوا کستم ہمچو خاک از من و دور فلک کر عقل داری سپن کیر سر بر آوردی بدولت پایمیدی کی لطف کردی
دادت خدی قفا و کا ز دست کیر کین ہمان و ہرست کز شاہ اردوان بر بود تاج وین ہمان چہ خست کز نوشیروان بستہ سیر او
بواب این آیات منہرج کردند بلیت سالما جام جم بدست تو بود چون نوشتا خشی کسی چکند کو بہر شپراغ بودت لیک
چون خود انداختی کسی چکند سب رہوار بود و میدان خوش چون تو بدتا خشی کسی چکند برودہ بودی و نقشست آمدہ بود
چون تو کتر باختی کسی چکند حاصل در جواب این مطالبہ و عتاب میکنیت پا دشاہ حکم فرماید تا مراد محضر امراء حضرت

کتاب صاحب وقوف محاسبات را استدراک و مستخرجات را انکشاف نماید اگر چیزی بسبیل تخلیط و تطیل یا تخلیط و تعطیل اصول
اموال چنانکه رسم و الایه اطراف باشد بدین طرف عاید شود هر دیناری هزار دینار عوض همشعرا علیکم السلام
اَبْنِ اِذَا النَّفْسُ اَشْرَفَتْ عَلَى طَمَعٍ لَمْ اَنْتَ اَنْ اَنْتَ كَرَمًا و الا برای پادشاه که آئینه جمال صور غیب و طلعه کتاب
اسرار ایام هست تمویه ارباب اغراض و تنویر صحاب اطاع روشن شود و چنانچه همت بی مانند شاهنشاهی قضا فرما بد
مجازات سوء افعال و حسن اعمال ایشانرا حکم راند هر چند پیوستگان حضرت و پیشکاران دولت شاهزاده بعلم این
میدانستند که اگر مستوفیان عطار و داری و دیوان که مشرف بودند بر قانون خبرت و ناظر در امور تجربت و در بیان
نهار و سوا و لیل روزنامه چنانکه از کار نقل کردند و بهریر و تخلیق و تصدیق و تحقیق حسابات اشتغال داشتند می ممکن بود
که در مقابله معاملات و محملات و مفصلات حرفی بازخواستی شد که محاسب عقل آنرا قلم لایحزنی راند و از فذلت مجرب
فطانت و کمال رزانت او و جوی باقی طلب دار و اما ارغون زرمیخواست نه جاب بر قانون صواب و در عوض زرخن
رزمین مقداری نداشت و طالب در هر مواقیت نوادر و یواقیت و فواید و شایع دمیته القصر را چنانکه قوام الدین
بخاری با بولوفان انشیراز کریمت بخدمت ارغون پیوسته بودند و ملک شیراز را در نظر شاهزاده جلوه داده بموقع اقامت
ایشانرا سیورغایشی فرمود و قوام الدین بخاری را منصب آیتفا و دیوان حضرت از دانی و شست در مداج این اوقات
امرا و ابرسات پیش خواجه و جید الدین فرستاد و تقریر کرد که ایچان طبع و مال مستحکم کرده و داده شفقت و محبت کم
بمعین کتب و تحریر بر استدراک بهانه است برای توصل بمقصود و مراد از است عرض جمیل و صیانت پس لیل را چنان لایق
که بر این مبلغ مصالحتی که داده آید و مسامحتی طلب داشته شود و از برای قضیت خورسندی طرح و افیج را کار بند
و حکایت صاحب علاء الدین که این خطاب نقدیست مضروب بران عیار و کسوتی فرافارته بدان بود و تا در دوی هم
از ان دن و ششمه هم از ان میل باز یاد ضمیر افتاب پر تومی باید آورد و بعد از اختلاف سفر و تردد نصحا بران مقرر شد
که پانصد تومان بخانه تسلیم کند سیصد تومان نقد و دویست تومان مویشی و غلات و قمیه و آلات یکی از ثقات توابع صاحب جید الدین
در اینحال جوهر نفس رویه را اسکارا کرد و ثعبان صفت زبان و شایب بیرون آورده گفت دستوری مشتمل بر دو کار اخایر
و خایر و نفایس جا هر دین چندی روز مصحوب یکی از خواص خود بطوس فرستاد مصحح دایما القوس انشاء من خلوص
تا بطوقی و دیعت پیش فلان معتمد بسیار و حالی ایچو را بدین مسم روان کردند در موضع میعاد ایچو را با حامل و
و موصل آن پیغام ملاقات افتاد آن دستور برگرفت و از سرهای مرجعت کرد چون برگشت خراش و نقد و فایان
عشور حاصل شد از مقتضی تقریر و قبل که دویست تومان را مویشی و اجناس و دیگر کول و با فرمود بنا کام آداء با نقد
تومانرا طهرم شد مشا بدان تقریر کردند که دیگر روز فریب سه هزار من زر عیار موزون و منفود گشت و شمه را مرتصعات
و شایب از خزانه فیروز کوه و بهرات و مرو و دیگر خراین بیرون آورد و تسلیم کرد و شعر و غزل و نثر الکمال علیه

وَسَمِعُوا لَوْ ذَا بِالدَّخَاثِرِ مَوْلَعٌ وَمِبَالِغٌ وَجَوَاهِرٌ بِجَوَارِضٍ وَأَخْرَاجَاتٍ سَمِتَ الْفَاقَ يَأْتِ بِي أَكْبَرُ فَوَاتٍ أَنْ سَمِعَتْ
وَتَدْمُ أَطْمَارُكُمْ وَقَالَ الْحَكَمَاءُ بَيِّنِي لِلْعَافِلِ أَنْ لَا يُغْنِيَ سِرُّهُ مَا ذَا لَعَنَهُ وَفَانَهُ لِأَنَّ الظُّكْرَ فِي الْفَائِثِ
تَضَلُّلُ الْعَقْلِ دَرَبَازِجُهُ دَنِيَاءٌ وَبِنَايَ خُوشَا أَنْ بَرَكْتُ هَبْتُ كَهْ جَزْخَرُ تَجَرِيدِ مَعْرِفَةٍ لَا إِنَّمَا الدُّنْيَا مَنَاعُ
غُرُورٍ وَإِنْ عَطَفْتُ فِي أَنْفِزٍ وَصُدُّوا بِخُطْبَرٍ هَرَدَتْ كَهْ مَصِيعُ زِيَادَةِ الْمَرْءِ فِي دُنْيَاهُ فُضْضَانُ مَنَاعٍ هَتَمَاعٍ أَوْ تَكْرِيهِ
وَلِ بَرِيقَاتٍ فَايَاتٍ أَوْ سَهَادٍ وَبِرْجَانٍ نَازِمِينَ چار و در محنت و مشقت کش و حُبُّ الدُّنْيَا دَاسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ
وَرَزْمِينَ سَمِيهِ نَاشِدٍ وَارْتَعَنُ الْكَذْهَبُ بِذَهَبٍ بِذَهَبِكَ سَادَمَانَهُ بِاشِيدٍ وَمَعْلُومُ كَرْدَنِيبِ كَهْ سَمْعُ غَفَى النَّفْسِ مَا
يَكْفِيكَ مِنْ سَدِّهَا فَإِنْ زَادَتْ غَاذَا ذَاكَ الْفَقْرُ ^{فَقْرٌ} زَادَهُ صَدَفٌ خَاطِرُ بَعْضِ حُكَمَاةِ الْعَافِلِ لَا يَفْقَهُ مَا يَفْقِدُهُ
لَا أَنْ كُلُّ فَايِدِنَانَهُ وَكُلُّ نَائِيهِ هَارِلُكُ و و دیگری این جواب بر حکمت را بر گردن نوع و سبب سخن بسته اند
كَتَبْتُ جَزْوَاعًا عَلَى مَا ذَهَبَ مِنْ بَدَنِكَ فَاجْتَنَعَ عَلَى مَا بَصِيرَةُ الْبَلَكِ شَعْرًا لَسْتُ بِأَوَّاهٍ عَلَى الْأَمْرِ بَعْدَمَا يَفُوتُ
وَلَكِنْ عَلَى أَنْ أَلْفَدَمْنَا بِهِمْ قَوْلَ أَرَادَيْشِهِ وَتَكَا بَوَى الْكِتَابِ فَارِغٌ شَدَّ وَدَرِ آخِرِ زَحْمَتِ وَنَدَامَتِ رِوَالُ كَهْ لَازِمُهُ وَجُودُ
اوست خلاص یافت گفتا من عیوبِ الدُّنْيَا أَنْ لَا يَفْقَهُ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَفْقَى مَا حَبَّ وَبِوَانِ شَسِ
الَّذِينَ بَاتِلَعُ ابْنِ شَيْمٍ زَحْمُ كَهْ چهره آقبال را حال خضال بود متاعِ شست چه نسبت فرات و وصلت مصاهرت متا که شد
بود و وساطت تعلق مشا بکت منعقد درین حال رسولان فرستاد و بخط اشرف تسلیم نامه نوشت و فرمود که درین واقعه
با وی شرکت دار و در صبح و مساهم مساهم این هم جان کداز و کار و هر هم است لَوْ فُتِدَانِ سَلَكْتُ نَفْسٍ فَخَطَمْتُ لِدَهْمِ
مَصْرَعِ دُرُودِ کُسی رسد که در وی وارد و شعر عَرَاةً بَقِي هَذِي الْخُطُوبُ لَكَائِدُ وَصَبْرًا فَبَنِي هَذَا الْقَطِيعُ لَنَا سَحْلُ
أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْمَالَ وَالْمَجْدَ وَالْعُلَى أَمَانٌ مَعْنَى تَحْلُمُ بِهَا وَجِبَ الْعُسْلُ چُونِ غَرَضُ شَانِ بَرَادِهِ اِرْزَانِ عَرَضُ بَحْصُولِ مَوْصُولِ
شمار و راستش این داده نقل کرد و باز بگراهِ بر تقدیر حکومت خراسان الزام رفت و قیل حق الوُزیر علی الملک ان یُعْطِيَهُمْ شَيْئًا
فَلَمْ يَخْصَالِ وَبُعِثَتْ عَنْ ثَلَاثٍ فَأَمَّا الثَّلَاثُ الَّتِي يُعْطِيَهُمْ إِنَّمَا هُفْرَعُ الْحِجَابِ عَنْهُ وَإِقْطَامُ الْوُشَاةِ عَلَيْهِ وَتَلَاثُ
الْتِمِزِ الْبَلَاءِ وَأَمَّا الثَّلَاثُ الَّتِي يُعْطِيَهُ مِنْهَا أَنْ لَا يَنْتَعَهُ إِذَا مَالَ وَلَا يَطْعَمَ فِيهِ إِذَا أَلْبَسَ وَلَا يُجْلَسُ عَلَيْهِ إِذَا
سَخَطَ وَرَطِينَتْ وَطَبِيعُ مَغُولٍ بِطَرِيقِ بَغَايَتِ مَذْمُومٌ هَسْتُ وَبَسَا فِتْ مَوْسُومُ كَهْ هرگز نواب و وزرا از خدمت خطاب
عقاب ایشان سلامت نخواهند دید و پنجاه ساله حقوق خدمت عاقبت بوحامت انجامد و نیک بندگیها به تهنیت
مفسدی و تفریع حاسدی نیامد و در مصرع چنین باریست بسم الله کسی که رغبتی باشد باری حل و علا اواب قیامت کبیر
فراغت دنیا و سعادت آخرت بر روی حال بکمان کشاده و در او دیده بصیرت همه را بکمال معرفت جناب ربوبیت کمال گردانده
تا بدین خراف پای نابر جای سیرت فرو نیا رند و دست این نظام بی نظام بدارند و منه التوفیق و الهدی الی سواء الطریق
و ذکر حادثه قنقره تازی و فاشحه ملکیت او سلطان را نسبت نسبت سباب شتاب در عالم ملک با جواب حوادث و بواب

گوارش معلوم علم علام قدیم و مقدور حکمت حکیم قدیر تواند بود و بعد از وقوع واقعه و حدوث حادثه عقل و نفسی با مبصر
تجرب و قیاس و دالت و آلت حدس و حوسل مشکلات و کشف معضلات و قضا و قدر و تمیز میان موجبات نفع و ضرر معین و مصیور
چون سلطان احمد و اشراف ردف هلام و اسلامیان مبالغت نمید و عقاید و آراش را دکان و امر است تغییر میکرد و از
مخافت و بال و نخالش و رخنه با همه یکر سگالش میکرد و در اول شهر سنه احدی و ثمانین و شصت قهرامانی را با شکری
نام بسر حد روم و روع عصا آن بوم فرستاده بود شیطان اندیشه ناصواب و آشیانه دماغ او بیضه و سوسن بنا و سودا
سلطنت زمام تالک و تاسک از دست فطنت بر بود و بعضی امر را بر مخالفت اتفاق کرد و بعضی اندیشه که مغایر
بردارد و خود در چار باش خایت نشیند امضاء این غرمت و تقیذ این مصلحت را متوجه اردو گشت و ترصد و تشر بود تا چه وقت
کمان کینه کشد و کین مکتب کشاید تو فین مبدع غرایب و وایب غائب جل الا و نه خواست که ظلت بر نور منولی شود و کفر
مسغلی کرد و یکی از محرمان دایره اتفاق و زمره مواضع شفاق از سر یکدیگر سرتر شریفه فساد و در بندگی سلطان باز کرد و کیفیت
اعتیال و قصد برادری و بیعت و بیعت جماعت میسر شد و سرشیر لکواله دیک که عهده مبرم را بر امور دولت و ملت خویشند
ز ذکر فقه احصا کردند و بیست و نه مقام یار و غو بزرگ در معرض سؤال و جواب بل خال و عقاب آورد و بر یک جایا ضمایر خوانا
سرایر سر بر سر صحرانواده از قول کاتب گفتند بعیت عدل تو نفع و ضرر مجازی باشد عفو و تحقیق نه مجازی باشد کسر
فخنی در قدم آن جایست و رعو کنی بنده نوازی باشد بر اعتساف مناجح خلاف و قراف جنایت و احجاف غریب
آورد و چون دلائل قدر و حیانت بر بر او خود که بهنگام شدت و رخا و زمان دولت و صولت پشت سطرمار و روی رز و مظالم
میدانست درست یافت محکم فرمود تا پشت او را مانند روی طره و بلران پست بشکستند و کچک نوین و شادی اتفاق می
نام از امر بزرگ که درین راه رهبری و برینکار راوری نموده بودند مغربه جام بهنگام گشتند و ذلک آملی بهاریم و آخری شمش
کَسَفُ بِنْدِی الْجَوْرِ فِي حَالِهِ وَبَدَلُ الْإِنصَافِ فِي آخِرِهِ بعد از ظهور این حال و شعور بدین فعال سلطان از اجلی مواجعه
از مغول منقطع و نصون و تحریز از بواب و بواقی امرایکی هزار گشت و العجب این حالت بحقیقت و اعی سنت قدر مکتب
و جالبه سمت مکر و خدایت امر مغول و موجب زوال و نخال ایشان گشت و بعد از آن سالها مثال مصی و وقع الفوم
فی سلا جمل واقع نمود و سرشیر صورت حال مد چنانچه در مساق جلوس خانان و آثنا اثبات طاریات احوال معلوم
مستلان کرد و درین لاکمال الساکره ان نعش ز ما لکوره مناصبت و محاربت شاهر و ارغون
با سلطان محترق تو فین و سعادت ناسیجونی و متقاضی همت کرد و فرسای ارغونی بر مقتضی شعریه کفغد
الْجَوْنُ عَلَى لَقْدُ فِي الْأَرْضِ مَكُوبٌ وَهَبُ قَضَا رخصت نمیداد که یکله از طلب و جهاد در طریق توصل بر باد متقاعد
شدی از عالی پرواز بزرگ نش که نشین او بر قله قد شومخ شام و قبه قلعه رواج صما سر دکی سجا و بعد و برانه نشین سرتبت
آورد و شیران سرزد که فضا نه فرسایشان مطمح و مطمع شال شایفید چگونه از باقی اکیله دیاب و کلاب تیه چاشت خود سازند

وقوع انقضای سده بیست و
پنجاه و شش سالان است که
علاء و لایون الجبل و السیاح
فی شانه انجمن
نخستین

از سر سبیل از راه
والی است که در این
شعبه

النَّبَیُّ

مَصْحُوقِ الْبَالِغِ لِلْفِرَقِ وَالْحَالِ لِلْفِدَا حَالٍ وَمَثَلِ ابْنِ عَقِيدٍ مَلِكِ زَمَانٍ ذَاتِ صَمِيرٍ وَجِبْ نِشِدْ وَدِرِنْ اَزْزَوْه نامی سلو شامی میر سیاه
عیاض نامی بزرگوار نامی شعرانه نَعْدَمَنْی وَصَلَهَا وَدُبَّ امْنَه اَحْلَى مِنَ الظَّفَرِ چون از غایت مروت سلطنت نامول
خراسان سبیل بنانه میگرفت بهانه را ایچی فرستاد و التمس تو نامات عراق و شیراز که اکثر باخو خاص خفصا من شوت در میان انجبت
و سبخت شات شعر سَعْلَم لَبْلَى اَیْ دَبْنِ نَدَبْتْ وَابْنِ عَزْزِی النَّاصِرُ عَزْزِی سَرِوَش غُزَّار از سر طبع عرض برد
خلاصه آنکه چون سریر دولت پذیرد بیکو آنجا قاف او اتفاقا مانند بشکاه سلطانی باشد بهر آنکه در این سر طرفی باید تا مصالح لشکری که
در نظر است از آنجا ساخته کرده آید شعر فَمَ لَسْتُ رَضِیْ اَنْ اَكُوْنَ مُصْلَبًا وَفَلَسْتُ اَنْ اَكُوْنَ لَكَ لَسْبَقُ اَكْرَمِ و در آنجا
اگر قبول مشا به افتد و آنچه بجا صحت بخواند و در مبدل هر یک میان آقا و این طریقه مشایعت و متابعت مسلک
و منهل مصافقت و موافقت مورد و الا که از احاف این مقرر متنبی و مستغنی است شعر فَمَا الرَّحْمَةُ مَبْنِی لَا الضَّرَّ حَاذِلُ
و لَا النَّصْلُ خَوَانٌ و لَا الْمَتَمُّ ظَلْمٌ راسا و برکت کن و ممانعت و مدیست را برکت چه بعد الیوم در عوض سریر مملکت
و اکیل سلطنت طبعت مرا تحت زین باشد و تاج ترک قبا جوشن دهن نهاده برکت سلطان چون این پیغام شن و قهر
که داعیه استیلاش بود معدوم کرد و گفت شعر وَعِنْدِی جَوَابٌ لَوْ اَرَدْتُ لَفُلَّئُهُ لَوْ فُلَّئُهُ لَمْ اَبْقِ لِلْمَصْلَحِ مَوْضِعًا جَابِی
ازین پرده و شیوه مختصر فرمود که بورت معمود و ملک لوف و عراس خراسانست و از روی شفاق و اهنام بحال و مقدر و شایسته
اگر التمس دارد که طرفی را از طرف بدان مضاف فرمایم بقوی قنای حاضر شود تا چنانچه راسی انور که بکت ذره نورش قبا
صواب بیند بعد از ششام رنجه هوا و آیه زندار عافیت و عافیت در یغ غاریم و اگر بر قاعده راه غوایت خواهد بود
و نقش ایلی از دیباچه لوح یکدیگر بختی سر شعر لَوْ اَبْقِیْتُ عَلَى التَّمَادِجِ النَّبَیُّ وَفَوْزٌ قُلْعِ الْجَبَلِ الْاَخْلَافِ و فرمایم
تا موجی از روم آید محبط یعنی فوجی از ششم منصور که نصرت ازلی غمانش عرایم و سعادت قلی را ناید بدایت ایشانست بدان
صوب آید و از غمنا بالشکری که بوجوایشان در بند شش است جلا شش کنان پایه تخت کیان نیست و در دین و میل آمدن غَضَبُكَ
و اَسْرَدْتَ غَضَبُكَ شَا بَدَه کَبْرِی سَعْلَم اِذَا دَارَتْ رَحَى الْحَبِّ بَنَبْنَا بِرَلْعِ بَنَابِیْ اَمْ قُنَا نَاکَ اَطْوَلُ بِیْجَوَاطِی
و تندید عین ایچی با اگر کوسید و امید صلح و صلاح چون دامن در پای افتاد و مدارک کارمانند استین از دست در گذشت سلطان
با قول در او از شهور سینه شین و ثمانین و شمانه امر او قرا و ناس را ملو خدش فرمود و ایچی فرستاد و بغداد و امر او نواب شهنشاه
از خون را طعنا جار و جاعر و طولادای و ایچی و ابای سپهر سنمای نوین و جوشی و جفا تو مکتوف و مکتوف صنوف نباتات گردانید
و مانند دل قنطاری و سب کرد و ازین میان کینا تو اغول با تاجی قبا جی و فوجی قلیل از خوف فلک و غا و جریف زمانه بیوفای مضر
اقامت برجیدند و از زخم کعبین طوبین و منصوبه روزگار مقام راه طویل خراسان پیش گرفت و از حکم بر لیغ جو نغیر ایچی راهش
تا بکت یوسف را فرستاد تا بالشکری تمام مستعد و دشکده شده محافظت آنکند و نماید و بهنگام هتاشاد و میعاد هجاء و چرکیت منصور
از موضع خود در حرکت آید و صاحب دیوان لیل و نهار با صافن مهمات چرکیت از دور و نزدیک ترک و تاجیک شغال نمود و با صفا

مخافت ارغون باسلطان

۱۶۷

دوم

ای آفتاب منقبت عوالم را بنی قبل شجاعه الشجاء هو اقل وهی الحلال الشجاء قاصی وادانی را مطواع و بذمان ساخته اسباب
 سلاح و استعداد آلات حرب مرتب میکرد پس برینج با شکر کافه دریافت ارباب مساجلت و معاشرت کس از جا
 خوبتیه حدت معالمت قیام نمودند و در مقدمه هولاجوش را و ده و با سارا غول و الیاق که موسوم بود بامارت و قیادت
 لشکر منصور و مشهور بصندری و عمده استظهار جمهور با رغنون و کتاوین احمد و اشخان اسان اسان متوجه خراسان شدند
 شعریه قبلون من حدید لوفدک به صوفی القمان لما دارت ذفا چنانکه صفت ایشان را گفته ام بیت ترکان کچم
 دروغا بخر و شدند در صلح بعشرت و مدارا کوشند که در صف رزم همچو خجریشتند که در کف برزم نیمه سار نوشند و از طرف
 شاهزاده ارغون چون از معاودت ایلمی بمشغول ضمیمه سلطان وقف گشت و در عقب کجا تو کر نیخته با خبر مواخذت اعوان بر سر
 و نشت که آب از سر چنانکه مصرع کارا لب خشک و دیده تر بگذاشت از تمام ساز مصافجه بل تحصیل آلات قتال
 و ساختن مصالح لشکر و نو همتی هر میر و صفدر فارغ شد بعضی از قواد فراوانس عرصه و شستند که اگر منخله با شیم متعبد
 که این یک تومان لشکر باده تومان معارضه کنیم چون تمامت اقوام ایشان حاضر نبودند باستحضار و دیگران از امان
 ویرتا ایلمی زار و ان فرمود تا بی تابی و تانی لوفدک یانی قشادی و از واجه جمعیم هر کس از مقام معلوم در عقب ایات چون
 و نصرت مسارعت نمایند چه زمان جمال توقف و انتظار میکنند پس یولانا مور و جور غدا می و بولوغان را نوکر ساخته بکلیه
 خاص بطریق منظمه از پیش روان گردانید و خود بعقل علامه نجوم غره صفر سنه ثلاث و ثمانین و ستانه که سلخ عمر مخالفان
 دولت بود با امر انا کاجی و تقاسی باز غوجی و تا و تاسی و قازان سیر قلع بوقا و بتیمش قوشچی و سرتاق و العود و لادای و قدغان
 و اغان و مقدار چهار هزاره سوار آتیه پیکار شعر عفا نبت ترمی بالینهاب لیدی لوفغا و قدیمی العف نبت بالینهاب لکمل
 حرکت فرمود چون با دمان طاعت مراکب نواحی و دهقان محط شعاع البصار ایشان شد خبر آورد مذک الیاق نسی ولایت ری
 رفته و دیار و مالی و اسباب سوخته و کشته و رفته و سرای لاراکه اینخوار غون بود خراب کرده پس تمامت اوزان را بجات برده
 با در با بجان فرساده و اوزان تجاسر فارغ و از او تر غضب ارغون را بر نایزه سوختند چون شیر زخم یافته و اضطراب آمد قسم ما کو
 که در آناه این جنایت جنایت را بهما هم کسم تابی ترخم برخم تیغ غافلانه تیغ سزای تحریب سزای در کنار دوزکا را نوسم از اینجا
 انتظار وصول لکما کرده شب رشب و روز را روز نکفت و دو منزل ایکنیزل می پیود تا در صحرا و خواجه اتفاق طاقات
 عسکری و منازلت فریقین افتاد و از دوسوی روی با قتال آوردند بوقتی که از کردش منفر زنگار فام بیت بر او درخورد
 زرین حاسم فرود بر دمه پچو پچوین سپهر صفت مناجرت آراسته شد از طرف ارغون یولانا مور و اما کاجی در میمنه بودند و
 بولوغان در میسر و نامای در قلب چون مرکز اقبال او ثابت و از طرف سلطان هولاجوشا برده در قلب ساکن و با سارا
 اغول حافظ میسر بود و الیاق قائم لشکر و رائد طفر در میمنه ایستاده ناکاه دل ابطال در غلیان آمد و سواران از طرف
 در جولان شعریه کل متشیخ الاخلان مبلیم للکلب ان ضاف الاخلان والجمل تبعی بالبرن الا الله فرس

الاجات لشکران العراج
 عبد الوهید بن صالح النخاری

فِي صُورَةِ الْمَوْتِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَلْفِي الرِّيحَ بِصَدْقِهِ لَيْسَ لَهُ ظَهْرٌ وَهِيَ جَوَادِي مَا لَمْ تَكُنْ تَجْلِسُ رِزْمَ رَأْسِكَ جَنَّتْ تِزْ شَدِيدٌ
 سَانِ اَوْتَارِ شَرَّانِ رَاوِرْ پَرْدَه حِجَازِ صِطْحَابِ مِيدَوِ صِلِيلِ نِصَالِ حِصَامِ خَفِيفَا وَثَقِيلَا اَصُولِ ضَرْبِ مِيزِ وَاوَايِ كُوسِ اَعْرَافِ
 جَاوِ كِرَاكِ اَلْعَادِ بَابِ ضُجَّاعَا كَوْنِيَا تِ تَلْكَ صَفْتِ وَشَتَنْدِ رِپَايِ كُوفْتَنْ اَمْدِ سَا قِيَانِ قِصَا بَحَا شَهْ سِرْمَا شَرْبِ بِلَا بِلِ مَدَا
 بِلَا كِتِ بَسِيرِ وَنَدِ وَحَرِ بِيَانِ آبِ وَنَدَانِ تَغِ اَنْجِغِ جِلِ اَلْوَرِ دِ چِرِه رَا كَلْفُونِ مِيسَاخِ وَچِنَا كَمِ فِرْدَوْسِ لَفْتِ اَزْ مِرْ كُوشِ دِلَاوَرِ
 وَبِرْ طَرَفِ كَمَانِ دَرِ وَصُحُوحَا وَنَبْرِ بَقِيتِ يَكِي حَرْجِ رَا بَرَكْشِدِ اَزْ سَقَا حِ كُوفْتِي كِه خُورْشِدِ شَدِ دَرِ شَرْحِ سِرْجِ كَمِخْتِ
 بَا زَكُرِ وَرَانِ هِرْ چِه بَدِ مِغِ پَرِ وَا كُرْدِ هَوَا پَرِ زَرْبُورْشِ دِ تِيزِ خُنْ كِيْنِ تَنْ وَاسِينِ شِترِ زَكُرِ وَانِ هِرْ كَمِ كِه اَسْجَا كِتِ
 كَا شِشِ چِنَانِ بَدِ وَرَانِ پِنِ وَشْتِ مَكُرْ كَرِ كُوسِ وَا لِ شَتِ فَعْدِ پَرَا دِرِ پَرِ كِيْدِ كَرِ بَسْتَنْدِ چُونِ اِپَرِ كَمَانِ تِيزِ بَارَانِ كُرْدِ شَخِيفْتِ اَكُرْ
 اَزْ نَبْرِه رَا زِ خَجَرِ كَلِ وَا لِ شَخِيفْتِ بَقِيتِ زِ بُولَاوِ سِپَا كِيَانِ وَتِرْ عَقَا سِپَرِ كُرْدِه دَرِ شِشِ تِرَا قَا بَا اَرْغُونِ سِيَاوِشِ وَشِ
 تَمْنِ تَنْ بَرِ هِيَوِ نِ پَكِرِي كِه اَزْ فَرَا هِستِ اَوْمَنْدِ خُوشْ خَرَامِ كُرْدُونِ بَشَهْ عَقَالِ عَجَرِي نَمُودِ بَقِيتِ جِهَانِ نُوْرِ دِي كِه مَرُودِ
 اِرْبَا كَمِيرِي بَعَالِيْتِ رَسَا نَدِ كِه اَزْ دَرِ وَفُورِ شَعْرِ وَكُلِ ذَوَابِغِ فِي رَا سِ خُودِ كَمِشْتِ اَنْ نَكُونِ لَهْ سِيْكَالَا هُوْدَا لِيْشُرِ
 لَوَا سِيْ حَذِيْبَا اِذَا لَحْدَا لَحْدَا بَدِ لَهْ نِغَالَا سَا كِشْتِ مَصِيعِ كَا كَمِ سِرْچِه بَدَا وَضَرَا غَا لَوْدِ دَرِ مِيدَانِ چُونِ نَوْبِتِ دُو
 بُو شَعْرِ يَزْ بَا طَرَا فَا لَوْتِمَا حِ غَلَبْتِمِ كُوشِ لَنَا بَا حَبِثِ لَا نَشْتِمِ اَلْخَمْرِ فَلَكَ هِرَا چِشْمِ بَرَانِ نِيْزِه كَا رِي وَ مِيدَانِ
 دَارِي وَخَجَرِ كَرَارِي بَا خِلَا صِ آيِه وَانِ بِيَا دِ مِخْچَا نَدِ رِ بَانِ سَوَا رِ چُونِ نِزَارِ نِ حَنْ رِهْتِ مِيرَا نَدِ بَقِيتِ شَاهِ بَرِ سَبِ
 سَلِيْنِ خِ كَمَنْدِ پَلَنَكِ مَا شِيرِ فَلَكَ چُوسَكِ بُو دَاشِ پَا دِ شَمَرِي هِنَكَا مِي كِه كَمَانِ چَا چِي رَا مَانْدَا بَرُوسِي بَانِ دَرِ سَمِ
 مِي كَمَنْدِ قَمَرِ دَرِ قُوسِ مِي اَمْدِ چُونِ تَغِ اَشِ كُرْدَا صَاغَه بَا رِ بَرِ فَرَقِ اَعْدَا هِستِ مِي كُرْدَا مِي كَمِخْتِ شَعْرِ مِشْتِه وَ اَلْشَبَقِ
 لَقَبِ بَا لَدِ اِنْ تَلْعَبِ اَلْقُرْ اِنْ هِرْ چَنْدِ لَسْكَرِ اَرْغُونِ مِيَا نِ شَكْرِ سُلْطَانِيَا نِ كُوْتِي قَطْرَه بُو دُو دَرِ بَا سِي مِيطِ يَا فُورَه مَسْبِتِ اَجْرَا مِ سِيطِ
 اَتَا شَا بَرَاوِ بَا مَقْدَارِ پَا نَصْدِ سَوَا رَا مَانْدِ شِيرِ شَكَارِي كِه كَلَمَهْ آهِيَوَانِ رَا غَمِيْنِي شُدِ دِيَا بَا كِه شِيَوَانِ بَا مَقْدَارِ مَخْلُوبِ شَكْرِ لُحْطَه بَرِ قَلْبِ وَ سَا
 بَا طَرَا فِ حَمَلِه يَا حِيَا نِ شَكْرِ مِي كُرْدِ مِي كِشْتِ وَ مِي تَاخْتِ وَ بَرِ صَدْمَه سَرَا چُونِ كُوِي دَرَا كِ مِي اَلْمَذَخْتِ تَنْوَرِه حَرْبِ بَقِيعَه كِشْتِ قَبَا بُو
 دَمَاغِ پَرِ دِلَانِ اَزْ دُخَانِ سَوَا وَا شِ غَضَبِ بَا مِثْلَا رَسِيَه بَقِيتِ فِرُوسْتِه دَرَانِ غُوغَا يِ تَرَكَانِ زَبَانَكِ نَا يِ تَرَكِي نَا يِ تَرَكَانِ
 بَرَكِ سَرُودَانِ سَرِ بَرِيْدِه زَمِيْنِ جِيَا سَمَانِ دِهْنِ دَرِيْدِه حَرِيْرِ سَخِ بِيَرِ قَمَا كَشَاوِه نِيْسَانِي بَا قِشِ دَرِ فَاوِه مَغَا فِصَه الْيَسَاقِ اَزْ مِيسِرِ
 زُو دَرِ حَمَلِه اَوَلِي وَا لَقَبِ عُنْدَا لَصْدِ مَعَالَا لَوْلُو بُو لُغَانِ مَنْدَرِ مَشْدِ وَ شَدِ بَا شِشِ مَشْدِ هِمَا رَا اَسْجَا سَرِ خُوشِ رَا هِ شَكْرِه كَاهِ عِلَاطَانِي
 دَرِ پِشِ كَرَنْتِ يُولَا مَوْرِ نِيْزِ بَا مَا كَا جِي اَزْ مِشْمِنِه خُودِ طَرَفِ مَعَا بِلِ رَا حَمَلِه بَرُوْنْدِ بَا سَا رَا غُولِ بَا سَا زُو شَكْرِ عَمَانِ فَرَا رِ بَا شَعْرِ بَقِيتِ اَلْ
 فِي الْهَمِيْنِ يَمِيْنَا فَوَلُّوْا فِي اَلْشَمَالِ سِمَا لَا يُولَا مَوْرَا تَزُو كِتِ قُرُوِيْنِ اَزْ عَقِبِ يَفْتِ چُونِ اَوْرَا دِيَا فْتِ زَنْ فَرْزَنْ
 اَوْرَا بِيَرِ وَا نِ اَوْرُو دِي كِه كَا زَا چُونِ كَرَكَانِ كُو سَفَنْدَا زَا غَارْتِ كُرْدَا زِ طَرَفِيْنِ قَلْبِي شَنِيعِ وَ نَخَالِي فُطْعِ فِ وَ هِرْدِيَه دَوْلَا يَتِ كِه بَرِ مَرِشِشِ
 اَفَا دِ شَعْرَاتِ زَانِ نَا خِي مَنَاجِي كِه نَهِيْدَنْدِ وَ بِنُورَانِ دِيَا رَا جَالِ مَهْمُوزَنْدِه چُونِ بَرِ دُشْكَرِ بِيَكِه كِه مَخْلُطْ شَدِ مَتَصَرَعِ دَرَانِ كِيُو دَا

من نوری
بجای برت کا خرد و درو

غافل

و دارودران کروفر ارغون با قوت فوجی از قصبه آمدند لمقلفه و قُلت دَهْرُکَ قُلُبْ فَنَخَلَتْ قُلُوبُکَ هِی سَیَاهُ نَوشِ تَر
 گشته بیش مرکب سامان توقف و مجال قُتْ مَیْده براه فریدر گوه روان شد و اعدا لشکری که در خدمت رکاب بودند بمسیر
 سوار می کشید در خاطر داشت که بشکر قراوناس پیوندد و دیگر باره استیاف مقاتلت و استعداد محاکات فرماید و بقیای
 لشکر چون از حال شایسته پیور بود تا مدت متفرق شدند فریقین نطع محاربت در نوشتند و دست از جنگ کشیده داشتند
 چون سیمغ زرین بل آقاب غم آشیانه مغرب کرد و غراب شب حوالکات اجنه را بر اطراف سهل و جبل بکشد و آوازه افاد
 که ارغون پیدانیت اتفاقا لشکر قراوناس در رسیدند چون از حالت شداده خبر یافتند مراجعت کردند و در راه بیابانی
 که حادث ایشانست آغاز نموده دست بهت و فکوت و تاراج معطر بر گشادند و دامغان و حوالی با آتش غارت
 زدند جهان در زلزله و غرورش افتاد و ارتعاض آن دو لشکر در دلها و لوله و جوش ارغون بتعجیل با لشکر میرفت چون دو دو چنان
 هنگام نزول مجال طبع بود در راه از خدمت سلطان ایلمچی رسید و پیغام داد که ما الباقی را گفته بودیم که با ارغون در عرض میانه
 جولان نماید حکم بر لایح چنان بود که ارغون ببارگاه سلطنت که آنجا شش نغمه ابطال و تصهل فرج و ترفیع حاجات و شرف
 قضا شد حاضر آید تا بعد التیاء التي و مجلس استیاس کیدیم بحاس نام بر بیل معاشرت و یا رشتی داد و استطراب داده شود
 باید که ارغون راه تجنّب و نفرت مسدود و عقد تجنّب و تقرب مسدود و در او و معارضه توهمات و شوائب خطرات را
 التقات نکند و با اعتقاد صافی و محالستی وافی بحضرت توجه نماید ازین مجلس سخنی چند سماعه و اعلو طهاره عاقلانه فرامود
 ارغون قلعه شاه نوین و لکری کور کار را بخدمت سلطان فرستاد و پیاپی هم از این نوع در جواب پیاپی و تمهید معذرت
 بناید لکری و رسامات صورت حال از تفرق جموع و قتل لشکر شایسته و استسفا بسیار شرح داد و گفت اگر استدراک
 کار ارغون درین حال مهمل باشد چون لشکر قراوناس بوی متصل شود صورت آن فرصت باز در سپهر آینه کون مشاهده نتوان کرد و
 که قهات نازک توقف بکند و ضرورت ملکی خیر نپذیرد و عاقلان گفت اند توفی از تبعات زمان نمانده حکم آرازی و لایح
 جیل دست دهد و نقد وقت را تلقی تازه رولی و خوشحالی کردن بسلاست نزدیکتر نماید اما در گذشته را باز نتوان آورد و تیراز
 شست رفته بیش در قبضه امکان نیاید بر بندگان گزارد و لوازم مناسحت و تقدیم مراسم وصیت و ارشاد و آنچه بغراغ خاطر
 مخدوم باز کرد و متعین است بیت اندیشه صایب شنشاه در گرم روی چو میغ باشد در باب که و العیاذ بالله
 گرفت شود در یخ باشد بعد از فوات قدرت تهف و حسرت مرج نیفتد و تکاپوی فکرت منج نکرد سلطان با دوازه
 تومان بشکر بیت سواران کرد و افکن شیرگیر خرو شده با جوشن و تیغ ویر در حرکت آید شش جیشا کما
 الْجَطَائِي الْمَوْجُ مُصْطَبٌ يَصْقُ عَنْهُ سُهُولُ الْأَرْضِ وَالْأَكْمُ بَعْدَ وَابِهِ الرَّحْمَةُ حَسْرَةُ فَهِيَ السَّعَةُ
 رَسَفَ الْمُقْبِلُ لَا يَسْعَى بِهِ قَدَمٌ وَيَصْدِفُ السَّعْبُ عَنْهُ وَهِيَ حَامِيَةٌ مِنْهُ فَأَنَّ شَيْخَ الْجَوْمِ زَحَمَ فِي رَحِيلِ
 بزرگ حرکت راعرض داد و لشکری بدان هبت و استسکی و اثبت و پیرشکی در بیخ تاریخ مطالعه زفته و بهر طرف که

ممر ایشان می افتاد دست ظلم و غارت دراز میکردند و خلایق را در مغارات محن و تعذیب می آورد و تخصیص امان و نواهی
 لَمَوْلَعْدَ فَنَاحَتْ مِنَ الْبَلَوِ عَلَيْهِمُ الْتَوَالِحُ آيَةُ سَعْدٍ لَهُمْ قَرَّتْ بَرَانِ بِيَاكِ كَانِ خَوَانِدُ وَهَرَانِچ اگر گرت اولی قبی
 گذاشته بودند در بود مذمت و نمان دیار و رعایا بسیار بوقت عبور سلطان نظم و استعدا و نفور و هتاهت کردند و فریاد و ملامت
 رَبِّكَ مُهْلِكُ الْقُرَى يَظْلِمُ وَأَهْلَهَا مُصْلِحُونَ بر آوردند سلطان رجوع آن مصلحت بصاحب دیوان فرمود و عرضه داشت
 که حرکت را و چنین حالی از امثال این حرکت منع توان کرد و دل شکسته نشود چه ذوات الخالب هر چند معلّم باشد بصید و در آن
 باب ترن فیه ایشان را از دادن با بی چاره نباشد و این اندیشه صاحب دیوان را مبارک نیفتاد و بزودی ملک و سلطنت را از
 فارس سید شعی و الظلم نار فلا تحقر صغیرها فرب جذوة نار لحرقته بلکنا سلطان در راه شاهزاده ملطایمور و بقا را بفرستاد
 و کجا تو اغول را و منزل که بود جامه بار و دو سلطان آوردند از طرف دیگر الیاق چون معلوم کردند که ارغون از لشکر جدا
 مراجعت کرده است بامک تومان لشکر خود ایشان برزین که چون آتش برزین می خروشدند از عقب روان شد چه در حالت
 انفصال آن شیطان از حضرت سلطان التزام نموده بود که من بنده ارغون را در پیش تخت سیده رفعت بدارم ارغون باغوا
 که رفت از لشکر مستردا شری ندید و از اومان کس و اسراع بیشتر سواران ایشان را و اجبارا تحلف نموده بودند پس بقلعه کلات
 با کتیبه پنج کلمات از آن توقع داشت پناهی و آن قلعه است در رودخانه که در میان مرض و ابیور و طوس افتاده از
 حصانت دور و بیشتر عمارات آن مطموس و ابوالنصر محمد بن عبد الجبار العیسی در کتاب مینی از صفات آن قلعه چنین تعبیر کرده
 وَهِيَ اللَّيْثُ تَحْفَى الرِّيحُ بَيْنَ نِعَافِهَا وَتَوَلَّى الْأَبْصَارُ دُونَ رِوَاْسِهَا وَسِعَافِهَا بِمَقْدَارِهَا
 از سره ایناقان و سایر خدمت انجا بانه فکرت بر خاطر استیلا یافته و دست صبر و تاتی بر تافته که خود پیمان این کار بی نیکی
 باشد و کجا دکی و اخیر الذ و آء الکیت بازار جاء عرضه رجا را تسع میکردانید و با خود می گفت ممکن باشد که هم روزی لمو لقص
 نیکو شود از رحمت او کار به بنقاد دهری طائعا او کارها الیاق بعد از سه روز آنجا رسید اتفاقا شزاده بشیب آمده
 بود و برای تقصص از کار لکزی کورکان چه با فواه او اوزه در انداخته بودند که او اتفاقا هند و وینگی بارور کاریار شده اند
 و اردو بلغان خاقان را که محبوب ترین خوین بود قصدی پیوسته الیاق بخدمت شاهزاده آمد و التزام طریقه ادب را با بسی
 حنک کشمش کرد و با یکدیگر بر قلعه رفتند و هر نوع سخنها گفتند الیاق در شیوه لطیف و تحویص بر سلوک جاوّه طاعت فصلی مرد
 پادشاهزاده نازل بلا متروق دید و امر او شکر چون دیگر اسباب خوشدلی متروق بجز تسلیم را بی بیرون از توکل نیاهی
 یافت با الیاق از قلعه بشیب آمد و راضی بگردش چرخ با شعوره و فریب در مقام غوجان بار و رسیده او را از جانب سیا
 در آوردند و که از میان بشاد و فلک از خاطر زاده محتر برستی میخواند بیت چون که بشود شد خورشید از جزا بر و
 ببرج عقرب آمد چون که بر رخ زلف بست سلطان در خانه که شکل مستطیع مستدیر او موازی دایره فلک و مثل خلد برن
 بود و حامل آفتاب سلطنت شمع کانه نجات من فضله ضیئت و نیت بدنا پیوه فاصله ان فرلیل کنی النیران

سَلَاكُهُ لَوْ جَادَ غَيْثٌ فَلَنْ يَغْشَاهَا طَلَّةٌ وَ بَعْرِفْ عَجْمَ آتَمِ خِرَافَةٍ خَوْسَنَ بِرِ سِرِّرِ دَوْلَتِ شَيْسَهْ وَ بَابِ حَسَنِ الْمَلِكِ تَمُوشْ
 بهوم از لوح سینه شسته دل خود را بنده باب خطرات و قدم مسرات ترحیب و تاسیل کرده بظرف انتقام و دلال استعلا که
 هنگام فرصت از مقتضیات زوایل نفسانی و بدو آت قوت شهنشانی باشد در کار آمدن اشارت کرد و تا مجال دخول و استیدن
 چون عرضنامه ای بر ارغون تنگ گردانیدند و او را در معارضه دو آفتاب باز داشت یکی آفتاب سما که بتأثیر سورت طهارت از آفتاب
 آتش افشانی میکرد و دیگر آفتاب عجا که نعمت زندگانی و تمتع از عمر و جوانی مانند سایه در وقت زوال چیزی نمیکرد و هیچ
 از آنکه قراش تقدیر نذل بهر عزیز و مغرور ذلیل سزایر و ظل طفیل دولت جبهه ارغون و آروغ مبارک او افراشته خواهر کرد
 و بدست حوادث روزگار مبنای جانی در عهد سلطانی انباشته چنانکه در قرع و هفتق از کلهرک طری کلاب ترشح کند
 از عارض سین بیا و شاهزاده عرق چکان کشت و زبان از ششکی چاک شد و دل از بسبکی حال متحیر بر گره خاک خویش
 طعان از غایت شغقت و دل سوزی برخاست و پیش او آمد تا لحظه بسایه چرخ خویش تابش آفتاب را از کل سیراب سایه پرد
 چهره او عجوب گردانید بعد از زمانی بلغان خاتون را در خرگاه راه دادند سلطان او را ترحیب کرد و کاسه داد چون بهای
 مقصود را در دام کام آورده بود و شایینمانی را برابر با بی مرادات کام یاب یافته برای اطعام و تطهیر شکریه خاص تجر
 کنان و دهن گشان بیرون آمد برین قبه تاج و تاجش از سر شکست کلاه کیوان در خاک انداخته و از طیره قبه مروارید ریزش
 اکنون زکش مهر و ماه سیاه کون شده در حوالی اردو ساعتی جانور انداخت چون بخرگاه معاودت کرد و ارغون را از او
 در رفت و از انوز و مر اسیم خدمت کما بهو معمود هم اقامت کرد و سلطان او را کمر گرفت بر دو صفحات رخساره لعل کون
 بلالی و در راست جنب و جنب مرصع کرد و ملو لعل کمانش فطر المزن و وجه شقایق پس زبان سلطنت نوید داد که
 خراسان را بر قاعده عهد ابا قاسم خان بر ارغون ارزانی دارد و متمسات را بقلم اسعاف بر جریده اعطاف رقم زند و از جای
 برکن است مساهمت و مقام ساز و هند و ترک شرمک شرت و نصب منصوبه مناصبش که به یزید بنسب عقود
 الْأُمُورِ وَ بَلَنَّمْ جُرُوحُ الْجَهْدِ وَ كَسَنَ الْقُلُوبِ الْمُفْلِقِلَّةَ وَ تَلَا فِی الْجَفُونِ الْمَارْفَقَ وَ
 نَصِيرُ الْعَبُونِ بِالْمُشَاهَدَةِ فِی الدَّعَةِ نَقَرُ قَدْ قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ دَعِ الْقُلُوبَ نَقَرًا
 خرگاه بی مغرور تعیین رفت ارغون از عون لشکر باری در آن روز که صورت عتباری داشت آیس شده و با اندوه دل
 آتش و ش آیس گشته خود و بلغان خاتون در آن مقام وحشت و دهشت ساکن شدند آروق برادر بوقا با چهار هزار
 چون کوکب که پیرامون خرگاه آسمان در آسید بحوالی محیط شدند و در دیگر را حالی که خورشید جمشید و آریه تخت مینائی تا
 سلطان جبهت مواصلت تودی خاتون روان شد چه خاطرش سحاب او چون جوهر بر کمر اصلی مایل بود الباقی تعیین
 فرمود که بعد از منصف رایت سلطانی اردوی جات ارغون را کوچ داده و بنهرل بوار رساند و خود تا از دخت نوبور و
 تودی برودی کل بجای آید تا در تعجیل تمام حرکت فرمود و بلیل نوای عقل میبخت از زاده طبع کاتب بیت طراوتی ندید

اکسون سحر

سعی باغبان هرگز چو دست یافت بر اطراف گلستان تودی تیغ میگون را با ساغر حقیق رنک معاوضه زد و وصال زمان آن
 سیال تیغ زمان نعم البدیل ساخت بطون عاتق را بر ظهور عاق اختیار کرد و بر شعله ثغور لطف از مگاشته ثغور اطراف از مگاشته
 اطراف غافل ماند از بهر نوش نشو تا کینه عمار جان را پیش نیش عقاب خدا کرد و ایند در هوس انکار و عوان انکار را عوازا فراموش
 فرمود معارف و بر هر بر معارف لنگر ترجیح یافت در مناظره خد و بعضی منفعات مناظره حد و بعضی مهربانها ناچیز انگاشت
 صیاح و لیران و غنا نشنود و صبح و لیران یغما میل شد و رازی عوالی سیوف را در میدان رزم ناییده و رازی عوالی
 شوف در ایوان بزم توقع کرد و مصرع هیهات تضرع فی حدید یار در در خلوت سرای مقصود بر گوشه تخت سلطنت
 بیت عروس مملکت آن در کنار کیر و سنگ که بوسه بر لب شمشیر آید و پادشاه سرخفت و طیش چون در لیل منبج خواست
 خفت برای یک ساعت سلوک مساکن عیش تبرک ملوک و ممالک و چند جند و جیس بخت چو مست جام مرام بود و در
 سر خیال دلارام فارغ از گردش آیام بدام و یخچار از ایلام این طلام بیت رومی دام و دشمن گرفتگی بدام بکش
 خیره زود و مبر آید نام از ریزا مکت دولت و نعمت حیره مقدر بود سلطان سیف در وقت خود زانده و الوقت سیف بر خیزد
 و در انتها ز فرصت و اختتام زمان قدرت قدم عزمیت در طریق فلائندل شغلتک الاینها ننهاد و لاجرم دشمن از مرصد
 آنکه عدو ک من بایها در آمد و یوم نبذل الارض غنما لکوش معاینه گشت و لقد صدق من قال
 مثل ما کل قریضه شال و لا کل عشره نقال بوقا بمظاہرت برادرش آروق که در حضرت سلطنت رتبت قرب
 و اعتباری تمام حاصل داشت و شدتی یافته بود و از پای می نمود و در گذشته با شاهرا و کان و بعضی امرا مشاورت پیوست که احمد
 آروغ چکمه خا از مستند بل مساصل خواهد کرد و مسلمانان را بتعلیم صاحب دیوان مرتجب و مقدم دشت و از برای کمر و
 لنگر کرج را در اهتمام ایماق مقرر گردانیده و او را بمنزله استظهار و اعتقاد از سایر امرا و ایاقان برگزیده صاحب
 و حصاف چون سمت تغیر عقیدت دشمن در ناصیه حال بحکم سپهنامه فی وجوهم معاینه دید و زود اطراف کار خود فراموش
 بدفع شروع وجود او تلقی نماید و از آن روز تا پنج سعادت و بهنگاه توفیق و هدایت شمر و چو اگر بطرف اغفال و اجهال
 گراید و پیرامن تذبذب و تحیر برآید تا کار از دست چون تیر از نیست بر و دو آب از سر چاکه فرصت از پیش بگذرد
 در خون خود سعی نموده شد و در این جان و آن جان مغدور و مشکور بنوده شمع و کف بفتح باب المرام و قد
 شدت علیها من الاغفال افلا صلت الوس و چرکین آن باشد که بهولاجرا بخانی و احمد را از سر بر سلطانی بر دایم و
 مقدمه باطلاق ارغون منوط است تمامت را این اندیشه صواب نمود میعاد کرد و که چون روزگار مانند دل گناه کاران سیاه کرد
 و لشکر روزی بزرگ و سپاه این غرمت به تقسیم رساند هر یک از مقام خود متر صد زمان موعده و مترقب او ان میعاد شدند
 بلیت چو چرخ بلند از شبه تاج کرد شاه را کف بر لاور و در ایض فلک زده بهر آفتاب را از میدان آسمان برین
 تاخته و او هم شام را تمام موشخ بدر بر انداخته بنات النعش کرد و قطب شمالی گردان شده و فرقدان دیده بان وارد دیده چو

ایلی کاریده زهره ناشطه ترک بزم عیوق کفحه و بهرام سیاف کوشه خور کفته تیر دیر خانه انداخته و چون مشتری طالب توس کشته
 و زحل فوت سر را دلور چاه حیات خاکیان افاده باخو میکفت و لکن ابق دلوک فی الدکاء لمؤلفه به خدایا
 چون محره تقدیر مشعبدی شده چابک دست کوئی دختران ثوابت پیکل بستگان بودند از و رای پرده کلی بظاره استیا
 ماکه بوقا پیش خرگاه شاهزاده آمد و امن خرگاه در چون حجاب شرم و ازرم برداشت بعد راکه از حکم یرلیغ اورا برای
 فرستاده اند ارغون از مضجع وشت مضطرب برخواست هواجس اندرون در کتا پوی آمد که همین لحظه با صد درد و داغ درد
 و داغ روز جوانی از ساعه المی القی فی سبب و ذایع تجرع نماید بوقا دست ارغون گرفته بیرون آمد شهادت و سبب
 میکرد و استغفاری می نمود پس صورت مومعه و قضیه امر کن فیکون و مصاع غریب شنید و اعلو طه تا میل هولاجو بجای
 تقریر کرد فرمود که با بولوغان کنکاج کرده برویم بوقا مانع شد گفت رای زمان در چنین مقام مصلحت بین و صواب دان
 نباشد مبادا کارهای ساخته ستلاش کرد و در زمان فرصت ناشی مشکذا اصبت فالزم و وجدنت فاعنیم باهدیکه روان شد
 ما و رای پشته امر اکب مسروج غم بچکه غم و محروم بجا زیم غم بسته بود چون تیغ نخون اعا دی تشنه تشنه گمان بدین
 بیت بنات عراب الوجیه ولا حی و لا عوج سنی فی سبب و ذایع تجرع نماید بوقا دست ارغون گرفته بیرون آمد شهادت و سبب
 ریخت آوق و هولاجو بر سر بر سر با ساغول رانده و اورا با خنده خواص مست خفته بافتند و از جریده ایا نام ایشان محو کرد
 ارغون بوقا عازم یرت الیاق که خصم الد و ناب احد بود شد ندان نمود و در اندیشه نیش پشته شش من کل سائله
 الخ طوم طاعنه لا یجیب السیف من رها و لا الکلام در پشته خانه پهلوتی تم بر سر رخت سووه بود شش یار اقد اللیل
 منی و دبا و له ان لمودت فطریق اسحارا با تیغها در رانده و اورا با پشته خانه پاره پاره کردند بعضی تیاق داران
 دست به تیر کشا ند و بوقا و از داکه تا امروز بیاسا احمد کوچ میدیم و گردن انقیاد بر رقبه مطاعت می نهاد اکنون بیاسا
 هولاجو الیاق رشتیم ایشان سلاح میذاختند و از انواع خدمت بر زمین ضراعت نهاد و فرغ روز اگر در شب مشا به کرده
 و خروش و زلازل در منازل افاده بیت همی تا بگردانی انکستری جبارا و گردن شود و ادوی شش و بین تعظی شخه
 و انصر افها نقاب حالات و کشف عجائب هم در آتش بازمیانه واقعه و هما با ذیال غلام ننگ نموده بر سر
 فرار سوار شد و از عقب احمد چون باد می کرد و پیاده و ان شش اللیل ذایع و الکباش نذیخ منی بخا بر آسبه
 فقد و نجی احمد چار فرسنگ از اسفراین بل هزار فرسنگ از سرحد امکان معاودت با سیر بر و افسر ملک کشته بود و بر سر
 این مصائبه باز اقدانی لیل غفله انبیه فالصبح اسفر من و ذایع حجاب ما را جادیه قرار بود که حیوه از خیر
 ضبط بیرون رفته بر سیه قصه عاده فرار خود و اطلاق ارغون و احوال شیخو قتل اعوان برخوانه و بکواهی آن دعوی سیلاب
 است حسرت از هر دو دیده بر وجه برانده مولفان فاربعه نظهرن اسرار خالقی و تعینتی منی حیا و بیانی صغی
 ز فیری و انخار مدا می و صغره لونی و اخر او چنان بدین خبر موش و پیغام مشوش دل سلطان در قلع بلا موش

و جان در مضیق بیجان اندوه پیمان هر چند احمد با چندان اسباب منع صرف از رکابت و عساکر و خزائن و ذخائر صورت لایق
 داشت با تصرفه منصرف شد و اعلام دولت مخالفان علی الاابد و مرفوع کشت بکلم قهری و دواوری چرخ منبری رجوع قهری
 اختیار کرد و قنبرالان باز آتشیت و غیبت بر ضمیر مستولی شده و شکر حیرت و منجرت بنگاه هبوط را تا راج داده ترود باطن
 طاهر حالش شوش کرده و اضطراب بالمش در مغزش اندرون آتش برانگنده از آنجا بر غم اردو مادرش قوتی حاتون عثمان
 بصوب سراب معطوف گردانید و خودانی کا به کس کتاب بقیعه بحسبه الظمان ماء حتی ان اجانه لم یجد شمساً و غرور
 میداد و راه امرا و قوادش و ملوک اطراف مختلف می جستند و منزل منزل از وی باز میماند و ابها صورت خلاف میکرد
 بیت المولفه بهر کامی و در میماند ز خبیث آیتی مسطور بخواند صاحب دیوان نیز در زمان مراجعت از خدمت و چشم
 خیل و خول و مرکب و جانب جدا نموده مصیغ کالشمس تجانب التماخیه بایک کونال چی بجا جرم رسید بعضی خواهان
 شیراز که در خراسان بخدمت ارغون پیوسته بودند و بعد از مفاقت و انذار امشکر چون کار دیگر نمود و احوال مشر سلسله انطباق
 بکسته بطرف اردوی احمد آمده از توج آن فتنه و قلمب آن ناره در مهاله مهانت و فیانی و بهشت پویان بجا جرم افتادند
 صاحب دیوان از ایشان یکد و سرالایع بسته و بحقیقت سر بر جهان و کار و لاغ است و بازی و مغرور بموتات مجازی آن
 دریم بهل در چهارمخ مجازی شع عرف اللبالی قبل ما صنعت بنا فلما دهشتی لم یزدنی بها علما چون حریف بخت
 بنیو بود و ابیک قول مخالف را تیر کرده سازیده عراق کردن بسبب لایق نموده عازم صفهان شد و وقتی که از حاصل
 فلک تیغ سیح بر مفرق شب تیره رست گردید شع قد تولت زهر الجوم و قد بئر بالصبح طائر الاسحار
 اما ارغون در آتش که بظافرت بر اعدا روز بدر بود و بسا هدایت اولیا شب قدر چون کار دشمن ساخت و دل از منو کینه
 بر داشت شب به شب چون بخت خود سیدار بود فلما نعر الصبح من حله الدجی و غمضت الیل من طول
 ماسهتر عارض صبح از شکن زلف شب درخشان گرفت و شما معاء کا فور بدل شما ربا صبر بر اطراف چرخ خضر بختند
 شهادت کان و امر انجذمت آمده و لغمت حیات و دولت و قدر عادی سلطنت را بعد از قطع امل تنبیت کرد بیت
 چه خوش باشد که بعد از نظاری با میدهی رسد امیدواری بوقا که بعد قضاء تعدمت جان و سلطنت بر ارغون شب کینه
 بود بوره را بر جهازه بیت بایل بیونی تیز و اندک خور بسیار رو از اهل جوان برده کرده و در پویه و در ماضق سوخی لوق
 روان کرد تا شکر و قوا نس اعلام کند و راه احمد نگاه دارند و الیش قوشچی پیش قوشچیان فرستاد و فرمود که در راه شمشیر
 از نوکران احمد دریغ نذارند و بر موضع که مصادفت افتد بجا هر که کینه ایکن ارغون با پنج تومان شکر خواهد رسید بعد از تنبیت
 این مصیحت شهادت نیز بر غم اقسام صید مطلوب و قهصاص از دشمن مغلوب حرکت فرمود چنانکه در این ذکر شرح داده شود
 از القاء این اخبار تا مات اردو دست نقر قواشغن نعر گرفت طایه کبری و در او دنیا واقع شد و فطاعت آن هرل
 و فرج و شاعت آن خوف و جزع تا منقرض جان سمر بده و خسر شد بالشها و زروسیم و ادانی مرتض و زرنه زرنه نیاب

مع
نیز

و باج و پریان چون سگ و خاشاک بر خاک افتاده از غایت رعب و هراس التفات بدان میکردند شیخ فکرمه دلاص علی
البطاح ساقطه و کجایان علی الحسب منشی خرای که غیر خلد برین و حور عین بودند و او هر فرایده که پاسته لال شیخ
و پستمن عن در نقلند مثله کان الترافی و تحت بالمبایسم ضایر منظم مباسم ایشان بود از کوش و کردن چون
قطرات است از دیده روان می انداختند و پیاده ازین ویسار میدوید و در وید و او غار می خزیه و از ترس نمون بود
که لا ینفع مال ولا بنون صب حال پیرو جان افتاد بیت آماج رستم دست بردن داد دست بروی چنین ندان
یاد سوخو بجا با غرق سلطان و خزانه و احوال و احوال راه مسلی گرفت و از زبان حصیات و اجراء خاک می شنید
ملو غیر البک طریق الرشید غیر مسلم غرم داشت که از عقب سلطان بسبب رود در راه مغافه طایح و شخی
و کتبوغا با فوجی در وی رسیدند و برا غرق زد و از طرفین جکت در پیوستند و نگاه از پشت قضایری بر قتل برادر
الخو فو شخی آمد و بر جای خود سر دشت و مرکوب سوخو بجا این تیر زدند و خزانه را باز کردند و در مسلمی بجا فطت آقام
مینمود سلطان چون بارود و مادر رسید از انچه کار و واحد و روزگار که نگاه چنین فتنه می انگیزد و ما بیوسان نگویند
رنگها می آمیزد و خبر داد و قوی گفت مصلحت باشد بهم اینجا بودن و امر را که ملازم اند با خود و منطبق و متفق گردانیدن چشم
نهان برین عرصه بوقلمون مصرع تا خود فلک از پرده چادر بیرون و در آن حال کیفیت واقعه بر هر کس متبیس بود
و بر حسب غلبه طنون و اختلاف عقاید در پیدا و منف کس سخنی نمیکفت روز دیگر را چون رباب تا شمس صبح صادق از
چشم خورشید آثار انظار نمود و روزی کسی را مانند آینه چینی بمصطفی المعان بر زد و در اقامت و یکتو علی الرسم بخدمت
دار و وصول پادشاه بر جناح تبخیل بی رقت لشکر و زمین اسباب سلطنت سوال کرد و گفت از غور گرفته سپرد ایم ما ایم
تا الاغ و ازوق جت چرک معین فرایم بهیات بیت مقراض فراخ روز چندان ببرد کین سوزن خورد کام
بتواند دوخت نمایان بیرون خرگاه نشسته بود و این مفاد و استراق سمع میکرد و آواز داد که قضیه برین وجه نیست
شش سپه و شصت امیر بارغون عقد معاصدت بسته اند و چهره مطاوعت احمد را بجهت فخر و انکار خسته و او که نجات
آمده اگر بقاء مملکت و نوا دولت و نظام امور و تهافت حال لشکر مطلوبست و او را محافطت باید کرد زهی باد پیمان
عالم خاکی و صورت پرستان زمانه جانی هر لحظه چون شاخ بید از هر بادی لرزان و هر ساعت چون شمع بر خود گذران
چون حجاب اغترار از محاذات بصائر و ابصار مرتفع شد و قراین حالی از تفرق عساکر و تبلیل ضمائر و اشغلی ظاهر و خفی
آن معانی اشعار کرد از خرگاه بیرون آمدند و کناره و ثاق سلطان را محافظت نمود و خود غمگین و قرا و ناس با علام بود
در حرکت آمده و هر جای غارت و تاراج آغاز کرده آنجا رسیدند رسیدن جهان بود و برابر و زدن همان چون سباع
و ضباع که مغافه بر سر طبا و آرام مصامت کنند آن با هم سیرتان نمک آسودا و آهوان خجکی و جو و ز چشمان مقصود
فی النجاشه افتادند و وصل و ملاس را خلع کرده و بجا رفت دادند و تمامت فراش و بساط و زروسیم و ثیاب و قبا

برید

که در اردو پیوسته القاط رفت قوتی واپرایه از کوش ذکر دن جلد و موزه با از پامیرون کردند و هر چه از پامی و بی باکی ممکن بود
 بتقدیم رسانید بهمه و از یاسا به مغول آست که در هرج و مرج هر چه خواتین و بنات باشند از نقره نجات و مطالبات مصون دارند
 و بدیشان آسیمی رسانند تا در ایحال شایعین مغول چنان از شیئه ضبط بیرون بسته بودند که بقول بیج لاجل مترجمی گشتند
 و مشا رفته چنان از زمین و زمان بالا گرفت که آزا متصرع باران دو صد ساله فرو میسند عاقبت سلطان را گرفته و باهما
 بیرون کرده و در حرکاه نگاه میداشتند اما ارغون چون استبداد کار سلطان را غم استرکاب نمود لشکر از الایع باز ماند کی
 داشتند و کله با بکوشه با رفته بود و انتظار تحصیل اسباب و مرکب و استبطا دران موجب فوت
 مطلوب میمود با مقدار سیصد سوار چون دائق بود و معاونت و انجا و انجا و نصرت و انجا و معاوید فتح و تانید غان
 ملک سرعت بجایانید تا بک یوسف شاه لرو شید عمار الدین ابوالعلی از خدمت سلطان در غلایه نزام او مر حبت
 کرده بودند و شرف کشمشی یافته در ایحال ملازم رکاب اعان ساسی بودند هر یک با یک کونالچی و بوقاسید عمار الدین را
 مرتبی شد و بواسطه تربیت او محلی هر موق یافت و ذکر آن در موضع خود اثبات خواهد رفت انشاء الله تعالی چون ارغون
 بنزدیک مسلمی رسید بیت زهر سوپاه انجمن شد بروی یکی لشکر کشن پر خاشجوی قرانهای و شیکتور با لشکر قرا و ناس
 سلطان را بسته بر گرفتند و مستقبل شد آئین مغول باشد در میاق سابق و انجا و مراهنه و سنا صد که چون غالب و ظافر کردند
 افشاندن و با آواز بلند لفظ مر یو گفتن عالی که نظر ارغون بر دشمن افتاد و او را بدان صفت دید با امر از سر شماتت و در امیر
 گفت هم انجا کار گرفتند و با سر دشمن غالب اشکر که شر شر او با سره با سر او عاید شد و در یک لحه مالک مملوک و مسرور
 و مطیع مطاع گشت تنیت گفتند محقق شد که در ثقلب عصا و تبدیل روزگار این حال بی مویه نمونه معتبر است شاید که عقلا
 انرا دستور تجارب اختیار و معیار احوال سازند چه در تواریخ مستفیدان و مستغفات سلف که بظلم و شر مرتب و بدین
 گردانیده اند چنین حادثه که معاینه گشت تجربه دوش نیامده و برین منوال داستان با حادثه و تواریخ روایت کرده اند ما سمیع
 بِمِثْلِهِ الْآخِرُونَ وَمَا شَاهِدًا لِّأُولَئِكَ بَیْتِ چنان عجایب ملک با لاه و دراز از کوش و هر شینه و نه چشم دوران دید از غن
 چون از تادیب خایه بلایع المؤمنین من حجج مرتبین متاد بگشته بود و برای العین میدید که فعال سلطان چگونه مشرک نامی
 در تاجیل و احوال و چگونه از عقل خصی فنی سپان قنغر نامی تیمور و ملید فرزند مود که تا مور را از او دوستی کینند و برینه پدر
 گردانند و بدان تشفی جویند متصرع را انجا که خسته هم از انجا طلب دوا بقصاص پدر سلطان را پشت بگستند قَالَ اللَّهُ تَعَالَى
 وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا عدا تفسیر آورده اند که درین کلمات با اجماع لفظ سینه ثانی بمعنی نه آساء است چه موقع خزا افتاد
 پس مذموم نباشد احمد را در قرا قنغای و آن موضع است دفن کردند وَاللَّهُ عَذِيبٌ عَنَابٌ بَیْتِ همین است رسم پیغمبری
 یکی را بر دو کیر آرد بجای شعب کان لَمْ تَكُنْ بَيْنَ الْخَاضِ وَخَارِجِ كَتَّابٍ بِشَجْنِ الْفَلَا وَحِبَامٍ وَمَا لِلَّهِ إِلَّا
 دَوْلَةُ تَصَوَّلُهُ وَلَا الْعَبْسُ الْأَصْحَةُ وَسِقَامُ محمود عاقبت انکس تواند بود که نفوس جان ناپایدار بجوی نخرود و دم

این فروت را که کبک کش ناچار جادو و ایل پرورش بانی تا تل دودغم و در و خارد و عقب است نخورد بر خود پرده
صبر و قرار نذر و بطن بر ممتوه و صورت مزور او که مار کین عبارت از است سکر و یقین و انکه سلطنت و دولت و مال و
ولادت و آسایش این جهانی مانند جمال امر و دواعی غایت و مواعید غید و ابر تا بستان و آفتاب بستان سر سر عشو و غور
و محال و زور است و هوشمند زبک و سعید کامل بحصول آن که وجودی کم از عدم باشد مستر و ارباب نهایه و بزم
درویش که لازم حال تواند بود مذمت و ضحوت نیز اید ایاس و ایاس و با ساء و پاس و ادریکسان شمره لمو لعد و
سپهان عینک لیل وجود و سبب و صیت نه رحانی را درین دو حالت قاید عیان چای و منج اسباب سعادت
خود را نه قال عز و علا لکبلا ناسوا علی ما فاتکم و لا تفرحوا بما آتاکم چه از راه عقول و نظر مستقیم این مرد و پیشین
نی از دو این صلا و زهر الود کر آمد چندین و دو دست و این قطعه که گفته ام لعل است از برق این بیان بیت زور و کار
اگر کام خوش برداری بر آفتاب اگر نام خوش بخاری اگر بکبت ساسانیان می و کیان و کر خزان ساسانیان بدست
و کر جانت متخوش و چه کند و کر بخرچ فزازی علم تجاری چه سود عاقبتش بسپری و بسپاری درین کار خزان کبک
و بکاری جلوس ارغون خان بر چار باش خانیست چون معاند دولت را کار ساخت و خاطر از دوساوس
و شواغل مخف و مرفه کرد و انید امضاء عزایم با و شامانه را که آثار دولت یاران مغفل و تاثیر بخیاران عاقل جز آن نباش
در تعریف خانیست تعجیل فرمود پیش از آنکه فساد خیالات و مواد اخیالات و تجاویف و داغ و سوید لول گفتا و اقران کن
یابد و قوت و قوت و جلالت دست تباعت و طوعیت بر تابد و اگر چه بواسطه غیبت بعضی با و شاه زادگان طباق و انظار
که اجماع کلی بدان صحت پذیرد دست فهم نمیداد و اینجای و لغتی حاتون و امر ابوقا و شکو و طعنا چار توافق نمود
ارغون را بخانی از سر مهر جانی بر غم الف حسود و جانی خطا دهند و در زبهنم جادی الاول سه ثلاث و ثانی و سماء
لؤلؤها یوم منقطع اشکال السعور له و التفرق من قبل و الحمد طواغ در مقام فامیون که آن موضع واقع است میان
هشت الزرد و قربان شیر از منازل مشهور ایشان سنگام سیاق بر سریر دولت روز افزون بداعی ارادت همچون
مستقر شد و فلک توسن خوی با شال ادا و نوای قنرم و مقرا فرزند کی و بخت برفق نهاده و در کار کیفیت لؤلؤ
فرش نخم من یکی موی از ماه شع منوچ بالعالی فوق هامیه و فی الرئی ضنعم فی صور الفرمیت زمین
با پا زخمش نخواهد خاک اسکن جهان با کوشه تا بش نکوید چرخ را و الا شهادت و خونین شربا با و قوت رنگ و کاس
که بانی سپیک ریخته برکت بر صفت نهاد شع و دار علیهم بالمدام منطبق بزناة حلوا السما ایل و الفندنج
سلاف الخیر فی عبیدیه فوج فی هناه کالکوکب الفرد و در دوسازان که و لنوازان عالم روح اند نغاتی که رسم
التعذ نطق و روحانی بران صادق می فاد و نسبت لایق الناس فی الامنیات حسب حال میکشت ایل
مجلس را سماع سماع میکرد و جهان نیز مانند بارگاه ملک شکوه خوش و قرم بود و روی زمین غیرت مرغزار را مایه

اعتدال ہوا جبرہ خوشی افتادہ و نکس سرست در پای سروا در سرنادہ و با ہمہ شوخ چشمی از گوشہ چشم حراوشان چہ ہوا
 تَسَاوَعَيْنِ الزَّجَرِ الْغَضِّ فَأَمَّا كَيْفَ يُهَوِّنُ الْخَمْرُ الْعَيْنَ مِنْ دَلِّ بِرِكَاشَتِهِ بِطَرَفِ بَابِ مَحَارِنِ نَيْسَبَةِ لَدَا نَدِ خَمْرٍ
 وَسَرَّوْكَانَهُ فُذُّ دُجْوَارِ مَلَنِ فِي أَرْخَضِ دُزْبَارِ بَدَنِ نَيْسَبَتِ چُون آب روان کروند کہ بیت بصن باغ بجزیر سر
 نشین پیش خویش بجزایر سر و قدشان مشاطہ نامید شاخار ہا چون نوعرکان و سر کشید و مسکت بیدار نیم چمن
 جیب حوریان بد مید برب جویا رہنبرہ خط سر بر زد و سکوہ در تعجب بیت با این چہ جوانی و جمال صبارا دین حال
 نوکست زمین را و ز ما را کہشت شاخ بدندان گرفت شعر و کائنات بیج مجلو عر و سا و کائنات من قطره فی نشار
 بلبل رغبت فاختہ در غفل آمد چنانکہ صراحی بشافند ساغر و قفل و ختاب غصارت کشید و زمین آب نصارت چشید کلی
 نقاش ریح بر صفو سلسال طبری بنامہ تجاری غزلک دلا و ز کاتب نقش بستہ بود و ہو ہذا ایک وزان شد
 بہاری ارفع کو ساء ملأ العُقَار بیت از طرف بنان و صبح بشنو لمن بلابل بجمع قاری از شعر غرا و ز جامہ
 مطرب چہ خوانی ساقی چہ داری ای صحن کستی جانی نمونی یا باغ خدی یاروی یاری باغ از صبا شد چون جیب خوبان
 پر عبیر تر یا مسکت داری از روی و زلفش ہاریم حال شیم آلداری شتم الذاری در پیدہ دم قمری غمر و کان و دوری ہا
 بدین رباعی مجانس ہنس میکہ دیند لمؤلفہ ایدل چہ پیش ملاست سپری ناکی رہ اندیشہ باطل سپری تاجہ
 بلبل عقل و احساس پری می نوش کہ میشود جوانی سپری سحاب نیسانی سایہ بان بر سر خیمہ کلزار بدشت و اطراف
 کئی را از لطف و خوشی بیج باقی کند شت شعش نطل الشمس تر مقنا بلطی ہم نفس مدنف من خلف ستر و محال
 ففوق قیم و هو بانی کچن پند نکاح بیک در چنین فصلی چند روز نشاط اندوز و عیش آلودہ و در سرور و جوبہ
 کئی بر لب زوند و کاہ طنبور کئی ستان بدند و کاہ مخمر کئی ساغر زوند و کاہ چکان کئی دستان زوند و کاہ دستان جانیم
 نباشد کاہ و بیکاہ دران کشور نبود اندہ یکماہ کئی آہور مانید اندوہ کئی از دل مانید نداندہ برین صفت درین بیت
 چون زلف و رخ خوبان بشی خوش بر دمی پویستند و با غانی و غوانی شراب ارغوانی و دیکشیشیں ایخان روی بساختن مہما
 و نظم مبدلات و تہالت جانب و تہالت اقارب و اجانب آورد و بول در آراء آن مواہب کہ از سرادقات قیوم قدیر
 بعد از نایس کلی و باس تام و عدم معاون و قلت عدد و عدد و قصرت و تقصیر و دافئین کشت ریلغ عالم کشائی از
 آب آسویہ تا حد و بلا و مصر مصحوب الیچان نہر ستا و متضمن بسط جناح رافت و متبطن جسم مواد مخافت مشعر با شاعت
 آثار معدلت و مجر از اسافت کوس نصف و مرحمت و طایفہ کہ بہنگام انقطاع شکر فرمان مطاع ہامثل و ملازم رکا
 آسمان دوران بودند و در خطی خطہ رجولیت قدم مصابرت راسخ داشتند و نامیہ وفا و محبت را بر چہرہ حسن عہد عبودیت
 شایخ اقبال وار سر بر آستانہ خدمت نہادند و سر رشتہ حقوق پادشاہ و لہیفہ از دست نہادند بر یک را پایہ بلند و درجہ
 بی مانند ارانی داشت و ہفتای ہفت و اربع علیا و ہفت رسانیدای بسا کلمہ بان کہ کلمہ دار و جان بان شد و بسا اسیر کلام

که امیر و فرمان روی آملو لغدا ان الما لپک فی ذال یوم املاکا تغیر لک من انما ذالک لکری می نفث عبود و خدمتکاران
مخلص و ملاحظت احوال احوال شفق بعد از تحمل اعباء شداید و عناء مکاید و جهیست از همه رو مضیغ ملو لغدا ان الما لکرام اذا
ما اسهلوا ذکر و اینکام تفصیل این مصراع یکی از دوستان حاضر بود بر حسن نزاجت شری پرسی و نظم عربی بالطف موقع تفسیر
شرف مکان تخیل در شیوه اخراق و استحسان تحسینی میفرمود این بیت دیگر را مطابق معنی متقدم در اسلوب تفصیل و تفصیل
نیمه مصراع معهود خاطر الزام نمود بیت لمولفه ای با توار همه رو انواع لطف هذا از لوح فکر بخوان ان الکرام انما
و چون هنوز کار مملکت نظام تام نیافته بود قوریلای در توقف داشتند و هم در اتول و هلت خمار ایچی را با بیرایع
و استحضار بطلب صاحب دیوان فرستادند و بدین مصلحت آنکس یوسف شاه لرو ملک امام الدین قزوینی را از عقب روانه
و شرح آن در آخرین ذکر ایراکره شود و شاه لند العزیز در وقت جلوس سیمون از شاهزادگان هو لاجو و جو شکب
و کشو و باید و اغول و کجا تو هنوز زنده بودند و بعضی که از شاه راه عقل و در و از حریف سعادت مجبور خواستند
در خاطر داشتند که بروقی میعاد مبادی پیشاورت هو لاجو خان کرد و بدین سبب اختلاف احوال ظاهر شد و این ذکر
زبانها سایر چون سریر مملکت بوج رفعت و قسط سلطنت ارغون زینت یافت پیش آقا و اینی ایچی فرساده و پیاپی
لطف امیر و او تا ایشانرا استمال کرد و ایند و جبت هو لاجو چتری که فرسایه های و نور خورشید عالم ارای دشت با نوع
معذرت روان کرد و کمال دلنمودی در ملک این عبارت مندرج کرد و منبید که چون ما اینجا بیکار رسیدیم خواتین بزرگ
و امرا و نوین چو آئین و راه یا ساوخته بودند الزام کردند که جای پدر را محافطت کن و مصالح ولایات و حرکت را بدین
و ملک سرور را از نوایب محضتی کرد و ان بدان سبب از اعتناق آن متجانی نتوانست بود و باید که هو لاجو آقا خاطر از خطرات
با غایله و هو جس شاعله فایغ و در وجه ملک و سلطنت حکم اشراک دارد و با اتفاق و اعتقاد و در از مناد و و تفاد و در
روقی مملکت و استکار چرکیت و استمدار امور یا سائزک سعی و جد بلوغ میاید نمود چون ایچی سجدت هو لاجو رسید و جوا
گفت با ارغون تا جایش یعنی مصایقت کجا میرود پس عازم قربان شیرا شد سوی غار ارغون و جو شکب بطرف همدان
بیرون رفت و سه نوبت با تدا و استسراع ایشان به بندگی سریر دولت آسمان پای ایچیان توار و نمودند و از ابتدا رو
انفعا و متقا حد کشند و با ندیشه با چال انکیز متباعدار غون پادشاهی کا مکار بود و در نفس او کمال سیاست و محاببت مجول
و خصا برین تفادی در مذہب سلطنت و اقدار محظور و هت لکری جزا را نامزد ایشان فرمود چون خبر تسبیح شکر و
ز عازع صر خرشم او بشنیدند از و غامت عاقبت و شامت مخالفت اندیشه کردند و برکت از اردوی خود و بحضرت
نمودند و شرف کششی اختصاص با نوع لطف و سیور غایشی یافتند ارغون سکین جاش و تحصیل انتعاش ایشان را بدت
بیت برارنده ماه و کیوان و حور نگارنده فرو و هیسیم و زور جل جانب کبریا لله عن فراحه الکفر و الاضداد
و تعالی شان عظمیه من معاونه الاشباه و الانداد سوکنه و کرد که جانب ایشان را بر آه آفانی پیوسته

مسئول عارف و مکلف عوطف وارو و هر یک را کلاه و کمر و دوشان نیز اترام منج مطاوعت و اذعان کرده بنمایند
 او حجت داد و سواد انقیاب خاطر انعام یافت چنانکه سخات از کوب جزو خلاص از اسلالم خسام ایمان از سقر لوق
 بز صاین آمد و الله العالی و الصائن از امر کانی که با احد بنید مطاوعت موسوم بودند امثال بوکا و قیاسی و ابکان پس
 شیر آموخت و بهولاجو با سقا تبریز علی صده دریا رغو سخن می پرسیدند و حتی برایشان می گرفت و شرف یاسامی با فقه و الله علم
 موضع ذکر در عین تفرقه شکر احمد چون وجه و ایمان برای مصلحت سپینی خود را از کام و دمان سنگت بلا خلاص میلد
 و از زبان شعر الدهر و غیر احواله نوب عس و غیر و احواله و غیر از آراء و غیر و انسجد کادیم کوش ارباب پیش میرسد
 و حادثه پیشانی غنا و سخت هم می کشید چنانکه در مقدمه اثبات کرده است کیمر حلابان از عین و شمال پای کیز برداشته
 و کیمر ناخن مجال توقف نبود صاحب دیوان غم عراق کرد و ابالی اصفهان از صورت حال اجری و چگونگی واقعه روزگار
 محال غافل بودند ملوک و امرا و اکابر و قضاة و جمهور طوایف بخدمت استقبال بیرون رفقه و بخدمات لایق که در بندگی چنان
 صاحبی سلطان نشان و سلطانی صاحب بیان معهود باشد از مراسم اجلال در انزال و لوازم تحف و انزال تلقی کردند و روزی
 روزی توقف کرد و منبیا با طراف فرستاد و خود خاطر داشت که بشیر از آید و بطرف بحر بیرون رود و خود را ببلاد هند و نشان
 اندازد و باز از صولت قهر مغول اندیشه کرد و با خود گفت نفس خود را ازین دریای شرف بر ساحل نجات انداختن و رن و فرزند
 و متعلقان و نواب و کما شکان و اقوام و اتباع ایشان را در معاص غصه و غلاب عقاب که آشنی پسندیده عقل و محارظ و محار
 ناشی نیمی سال در کمال جا و علو قدر و علو کامیابی بسر برده ام و ایکت لمعان صبح صادق شیب سواد و شیب شارب
 منزهم گردانیده و تیر عمر عقد شست گرفته اگر چرخ سست عهد بیوفانی که عادت اوست آنگاه خواهد کرد اصابت تدبیر و انوار
 رای میر کجا نافع افتد مصلحت است که بدامن توکل عتصام و بجل ستین تسکتم نموده متوجه بندگی گردم اگر بر مقتضی حق
 خدمات سی و اند ساله و کوچ و اوان چندین کابیه در بندگی آبا و ابناء معاطف عوطف با دشا پادشاه در بهار زمی آید و حجت
 شامل گناه نکرده را بعفو مقابل میفرماید مصرع ز مسکت بوی و زورشید نوریت بدیع و الا باری چندین حلابان را از
 عقل نخل حلاب و او به ششم بدین نیت حیرت که از تعارض اوله مختلفه تولد کند منتفی شد و نایزه خوف و هراس منطقی آید
 و اقوَض امری الی الله ان الله بصیر العباد بر زبان گذرانید و بصوب بندگی اردوی آسمان پشال منال شد و راه امیر خمار
 بایر لعل مثل برزالت امد و تفار و قاتل اعدا و عمار و مخبر از تمهید قواعد مرحمت و تاکید معاهده عاطفت بهنا حبیب
 و حکم بشواید عالی فراغ عالی روی نمود و از انشا و خود بشارت نامه بکجام عراق فرستاد و در جراح تجوید اجلال روان شد
 کَانَ الصَّبَا اِحدى مَراکِبِهِ وَ الْجَوْبَ بَعْضُ جَنَائِبِهِ وَ الْبَرْقُ زَاوِیةُ اَوَّلِ الْبَرَقِ رَا حِلَّتَهُ چون
 شرف کششی شرف جت از حضرت نواخت و اعزاز یافت و وعده فرمود که منصب صاحب دیوانی برقرار دارد ازانی فرمایم
 تا با اتفاق بوفائیت تمات مملکت و ثقات امور را قیام نماید صاحب رفین بارگاه را به نقوش بوسه منتقل گردانید و زبان

با سدا مت عمر و سلطنت پادشاه جوان بخت نزار و تاج و تخت کشا و به تحمیل عرق و معاودت کرد و خلائق نعمت حیات او را مرگ
 و لوازم پس از مرگ با دار ساندند و مذکور و صدقات بود با بعد از یک هفته بود چون دید که باز صاحب دیوان بقا عده مبارک
 معصوم و خواهر بود پادشاه را با بقا و ملامتها کرد و تا کید نمود و نگید و اورسید و از اجمال جانب قهر با کید پس گفت اگر کسی که
 نیکو و نیکو را با چندان سوابق ترشح و تربیت بداندیشد تو فتح نیک بندگی چگونه توان داشت ثبات دولت پادشاه و فاعل صاحب
 دیوان متلازمانند لیکن هنوز از اختلاف عقاید متر و دورای بود معما که بارها صریح و معنی این معنی از افواه استماع رفته بود و در
 سلطان احمد مساعی صاحبی در ترتیب اسباب چرکت و نابه آن تکررات می شد و علاوه آن تغییرات می آمد چون در پیچ
 از مشیر موافق و مخلص مشفق چنین مبالغتی یافت حکم بر لیغ نافذ شد که امر او را غوغا می داد و گمانی سخن پرسند و بغور
 بر سند صاحب را در مقام یار غول و لغو اقف الخوف والبأس والکفر حاضر آوردند بر این ایشان چون سر و دستها را
 در بستند فریاد از طوائف ترک و تاجیک برآمد که چرا در اوراق خلائق می بندند در جواب حمل مغنیات و القاه مفرجات
 از باب مساوی و تقصیرات من بنده آنچه از بلوغ غرض سمع اشرف خصما الله بالسر رسانیده اند با امید عفو پادشاه یکی را
 صد عذر می نمایم اما از نسبت این خیانت و تمت قصد ولی نعمت خبر ندارم بعیت نه بر زبان گذرانیده ام نه در خاطر
 نه در عقیدت من بنده هرگز این بود است کار بجذات جان و لباقت بیان فراموشه نبود مصرع با حکم قضا و هم چنان
 بچند حکم شد که بنیاد فضل و معالی اغراب گردانده و سر چشمه جود و مکارم را سرب و سر موضع مویله نزدیک ابر حلا و قهر با
 افغی زهر صاحب را بیست کا ه حاضر آورد و از دیده اختر خون شفق می بارید و زبان عطار و نفیر کنان در هر کسب و کنان
 می رسانید بعیت تیغ نیوروی آخر چه کند بر تن آن که ملاش می از از ایچ نیور و دانست که روی خلاص نیست و تاجا
 او که حشاشه مکرمت و مطلوب پادشاه است در معرض چنایه بانه با قیست تهافت کرد و اما لحظه امان دادند و بهم انجا غسل
 و طهارتی کرد و بصری که دشت تغافل نمود و صیت نامه بفرزدان و این رقع با فضل بهریر نوشت چون بقرآن تعال
 کردم بر آمدن الذین قالوا ربنا الله فاستقاموا ثم نزل علیهم الملائکه ان لا تخافوا ولا تحزنوا و
 ابشروا بالجنه التي كنتم توعدون بسی تعالی چون بنده خویش را در این جهان فانی نیکو دشت و هیچ مرادی از دور نی
 خوست که هم درین جهان بشاره جهان باقی بدور ساند چون چنین بود مولانا محی الدین و مولانا فضل الدین و مولانا شمس الدین و
 مولانا بنام الدین و شایخ کبار که در هر یک بطویل می انجامید و موضع جمال میکرد بشارت رسانیدن و جب نمود تا دانش
 که قطع علایق کرده و از کشتیم ایشان نیز به عاده خیر مدد دهند چون از تحریر فارغ شد در مقام تسلیم بر زبان ساند مصرع
 هر چه از تو آید خوش بود خواهی شفا خواهی الم و مرشد عقل مکلف شعرا با احسن الصبر ذلوا و القلوب بها و قل انصابع
 با انفع الشعب فلبت طالع التمسین غابته و لب غابته شمسین لم تغیب نماز و دیگر از روز دوشنبه چهارم شعبان ش
 ثلاث و ثمانین و ثمانه چنانکه ماظم این ابیات ذکر آن حال از سطر تاریخ بدین مظهر بر کرده است بدت خورشید مکن صاحب

دیوان شرق و غرب آنکش زمانه چاکر و گردون مریش در سال خ چویم بگشت متصل زان پس که دور مدت عمرش شد
وقت نماز دیگر اندر صد و دوا هر روز و دو شنبه چارم شعبان شهید شد بسو داغ خیال فاسد غره بصادا و دراکه بقیه عرا و صبح سعاد
بود و بچشمه خضرا تیغ بر سازه غدا زمین چون چهره حمه اشق گردانیدند و چنان صاحبی که ارحام با دیکتی از اظهار مانند او تا جای
عقیم ماند بگو ای تیغ استشهاد کردند بقیه کوهری بود و او که در دوشش نیادی شکست کوهری کوتا بدین کوهری بگریستی
آتش و آب اربانستی که اگر گیتی چفت آتش از غم خون شدی آب از خون بگریستی و این دوستی که زاده طبع کی از فضل
عصر است صوره و معنی در صنعت مرا عا نظیر حق و ادبی نظیر آیه بقیه از رفیق شمس از شفق خون بگید به روی بکند
زهره کیو برید شب جا به سیر کرد در آن تا تم و صبح بر زدن نفس سر و در بیان برید خبر این واقعه تا بیل و دوا بهی مشکل بر
از اطراف مملکت که رسید خواص و عوام الیف و طیف این چنین گشتند و اکابر و اصاغر با سلیق انسان العین بکشد و بکشد
فصول سهام النایبات حداد و ملبس ابائی هن حداد خطوب اذا ما سافر القلب ببنها فلبس لها
غیر التبیح زاد سلام الی یوم المعاد معاده الی من بداهة الخفاة معاد شیراز با وجود آنکه هرگز
ببین قدم صاحبی مشرف شده بود اما بی واسطه خیرات جاریه او که بر تو فاجر غنی و فقیر افایض بود شکسته بال و پیرشان
حال شد و بخت ناله و دروغ گشت لمؤلفه العیاشی مرغی دون کو صاحب عالی منش آنکه میاز و ناثر از خون دل گد
منش صاحب آفاق شمس دین و دولت آنکه بود روی دولت با فروغ از نور رای گشتش مسند ارباب مکیه اش
کردن قرار و بعد از این حشو باشد سخن او از میان بیرون گشت و در قلم بی دست او خواهد که کرد و در فشان شاید ارباب دوست
تیغ طامع سرزنش بعد از واقعه صاحب دیوان تمامت مملکت او را در جمیع مملکت با تیغ دوا آورد و اساس آن خیرات
منهدم کرد و آنرا آن مبارک عدم و آتی نعیم لا ینکدره الدهر ولاد او را سببی و فرج الله و بسعد و ناکبت که نجوم سپهر کم
و نهال نورسته حدیقه نبات و جلالت بود از عقب پدر فرستادند و بر آن طفلان بی گناه حمت نکرد و بر پخال چون شد
بگشت آروق خواجه هر روز با نقل آرد و چه مجد الدین ائیر که از اکابر عصر سبغت و ثروت موصوف بود و معروف و بخت
و شامت مذکور و مشهور کان سعایت آروق در زده آورده بود که از اعمال بعدا و مبالغ مال بجای تصد تصرف نموده آروق نجوم
آنکه خواجه هر روز با دمی دین و بخت بهم را راست و خود سابق مخالفت و مکاشرت و لواحق معادلت و مهاجرت در میان
منهدم بود بی حکم بر لیخ هر دورا به تیغ گذرانید لمؤلف یعنی زهر بریده ناید آواز و مقابر صاحب و اولاد در جوارند است
تبریز است در شهر سته آئین و تسنه و تامل این اخبار آنجا رسید زیارت راسا عتی در آن مقام روح اکبر و موضوع سعاد
بخش است و اح رف شعر عطفنا فحنننا مساعیه انما عظام المساعی لا العظام البوالیا مرزبانیه فاستوفش
رسومه كما استوقف الروض الطباء الجواریا و قضا فارخصنا الدموع و ربما تكون علی سوم العرام غالی
ولما نجاهنا البکاء ولم نطق عن الوحید فلا عا لعلنا البکیا هر دو برادر با هفت پسر یعنی درجه شهادت را با سعادت دنیا

مواکب

خود

باینستی سبزو کم کار و بار گیر چون روزگار کس ندهند آدمی خواهی که پذیرد از روزگار کیر و الله بجهل احوالنا
مقرونه بحسن العواقب وخیر المآخر و عصمتنا فی العلم والعمل عن فباله الرائی و خطی التدبیراته
علی ذلك لقدیر و یا لاجابه جدیر و صلی الله علی محمد بشیر و ندیر و هو فی دهاجیر الظله انور من سراج
تم المجلد الاول من الکتاب و صیر منیر و تملوا المجلد الثانی فی الضوال